

ΠΙΤΕΡ ΓΚΑΣΜΑΝ

Ευκαιρία οι βιώσιμες επενδύσεις

Η βιώσιμη χρηματοδότηση δεν έχει ακόμα γίνει κυρίαρχο κριτήριο στις τράπεζες, παρά το ότι αποτελεί βασικό μοχλό για την επέκταση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, αναφέρει ο δρ Πίτερ Γκάσμαν, του παγκόσμιου δικτύου της PwC. Προσθέτει ότι ο πόλεμος στην Ουκρανία, η πανδημία και η ενεργειακή κρίση θα λειτουργήσουν ως καταλύτες επιτάχυνσης. **Σελ. 18**

ΜΟΝΙΚΑ ΤΟΤΧΟΒΑ

Εξτρα ανατιμήσεις 22% σε τρόφιμα

Η σύγκρουση Ρωσίας και Ουκρανίας, οι οποίες μαζί αντιπροσωπεύουν το 30% της παγκόσμιας αγοράς σιταριού επηρεάζοντας 50 χώρες, είναι σε θέση να ανεβάσει έως και 22% τις ήδη αυξημένες τιμές στα διεθνή τρόφιμα την επόμενη διετία. Αυτό αναφέρει σε συνέντευξη στην «Κ» η οικονομολόγος της Διεθνούς Οργάνωσης Τροφίμων και Γεωργίας, Μόνικα Τότχοβα. **Σελ. 15**

KINA

Τα lockdowns πλήττουν την οικονομία

Τα lockdowns στη Σαγκάη και άλλες πόλεις της Κίνας έχουν πλήξει την οικονομία της, ενώ επιδεινώνουν το έμφραγμα στην εφοδιαστική αλυσίδα. Οι υποσχέσεις του Πεκίνου για περαιτέρω στήριξη της οικονομίας ενθαρρύνουν την αγορά και τα χρηματιστήρια της Κίνας ανεβαίνουν. Ο πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ υφίσταται πιέσεις για προώθηση της ανάπτυξης. **Σελ. 8**

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

Καλό το καλοκαίρι, κενά αέρος τον χειμώνα

Η τουριστική κίνηση αναμένεται να φθάσει το 76% του 2019 - Ο πληθωρισμός θα κτυπήσει μετά το φθινόπωρο

Περίπου 733 χιλιάδες επιβάτες διακινήθηκαν φέτος στα δύο αεροδρόμια, σε σχέση με 865 χιλιάδες, τον Απρίλη του 2019. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Hermes Airports, η επιβατική κίνηση έπιασε το 85% του 2019. Ικανοποιητικά

αναμένεται να κινηθεί και ο Μάης. Τουλάχιστον το πτητικό πρόγραμμα αυξάνεται, μένει να υπολογιστεί και ο δείκτης πληρότητας των πτήσεων. Καταγράφεται πάντως θετική τάση, όπως αναφέρει στην «Κ» η Μαρία Κουρούπη, Ανώτερη Διευ-

θύντρια Αεροπορικής Ανάπτυξης, Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας της Hermes Airports. Συνυπολογίζοντας και τους χειμερινούς μήνες, η κα Κουρούπη εκτιμά ότι το 2022 μπορεί να φτάσει το 76% του 2019. Άρα η φετινή χρονιά θα κρατηθεί,

κατά γενική ομολογία, σε ικανοποιητικά επίπεδα. Το ζήτημα είναι τι θα γίνει από το φθινόπωρο και μετά. Καθοριστικό παράγοντα θα αποτελέσουν οι εξελίξεις του πολέμου στην Ουκρανία, όχι μόνο στο επίπεδο των αγορών αλλά και των πλη-

θωριστικών πιέσεων που διοχετεύονται στην αγορά, τους καταναλωτές και τις εταιρείες. Τα μηνύματα που φτάνουν είναι ότι ο πληθωρισμός θα δείξει τα δόντια του στον τομέα των ταξιδιών μετά το φθινόπωρο. **Σελ. 3**

ΙΑΠΩΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ

Πωλούν μαζικά αμερικανικά ομόλογα

Πίσω από την παρατεταμένη και επιταχυνόμενη πτώση που σημειώνουν τελευταία τα ομόλογα του αμερικανικού δημοσίου βρίσκεται ο υπ' αριθμόν ένα πιστωτής των ΗΠΑ, η Ιαπωνία. Οι θεσμικοί επενδυτές της Ιαπωνίας προχωρούν σε μαζικές πωλήσεις ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου επιτείνοντας εις το έπακρον την υποχώρησή τους. **Σελ. 9**

ΤΟ ΤΡΕΧΟΝ ΕΤΟΣ

Εσοδα-ρεκόρ αναμένει το ΥΠΟΙΚ της Ελλάδας

Η αύξηση του κατώτατου μισθού στην Ελλάδα, τα αυξημένα εισοδήματα μισθωτών το 2021 σε σχέση με το 2020, καθώς δεν υπήρχαν αναστολές συμβάσεων, τα υψηλότερα κέρδη των επιχειρήσεων, αλλά και ο αυξημένος ΦΠΑ που προκύπτει από τις υψηλότερες τιμές των προϊόντων θα οδηγήσουν σε σημαντική αύξηση των δημοσίων εσόδων φέτος. **Σελ. 14**

ΡΩΣΙΑ

Εκτός μάχης τα πράσινα σχέδια βιομηχανιών

Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και οι επακόλουθες κυρώσεις της Δύσης εις βάρος της έχουν ουσιαστικά θέσει εκτός μάχης τον τέταρτο μεγαλύτερο ρυπαντή του κόσμου ως προς την επίτευξη του μηδενικού στόχου στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Συν τοις άλλοις, και οι εισαγωγές μετάλλων προς την Ευρώπη θα είναι πιο ρυπαρόνες. **Σελ. 11**

5 291296 000378

Διπλή απειλή στην επισιτιστική ασφάλεια

Εάν θέλαμε με μία και μόνη λέξη να περιγράψουμε την τρέχουσα κατάσταση, αυτή θα ήταν η ανασφάλεια, πόσο μάλλον όταν θα συνδεόταν και με την επάρκεια τροφίμων για τον πλανήτη. Ο πόλεμος στην Ουκρανία εκτινάσσει τις τιμές τροφίμων, η κλιματική αλλαγή έχει μειώσει τη μέση παγκόσμια γεωργική παραγωγή. Η Ουκρανία και η Ρωσία καλύπτουν το 30% των παγκόσμιων εξαγωγών σιταριού. Η σύρραξη διαταράσσει την παραγωγή και τις προμήθειες των βασικών αγαθών όστις και εκτινάσσει διεθνώς τις τιμές τους. Εν τω μεταξύ, η κλιματική αλλαγή έχει μειώσει τη μέση παγκόσμια γεωργική παραγωγή τουλάχιστον κατά το ένα πέμπτο. **Σελ. 10**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Η αβεβαιότητα φέρνει αλλαγές

Η αβεβαιότητα αποτελεί την μοναδική σταθερά που μπορεί κάποιος να επικαλεστεί σήμερα. Την αντίληψη αυτή επιβεβαιώνει το γεγονός ότι για πρώτη φορά στην ιστορία έχουν επισυμβεί τρεις διεθνείς κρίσεις σε διάρκεια μερικών ετών. Η αρχή έγινε με την χρηματοοικονομική κρίση του 2008 για να ακολουθήσει η υγειονομική κρίση του 2019 και να συμπληρωθεί το παζλ με την γεωπολιτική κρίση του 2022 ως αποτέλεσμα της Ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία. Οι τελευταίες δυο πολύ κοινές κρίσεις είχαν ως αποτέλεσμα να συσσωρευθούν σημαντικά προβλήματα στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες και να προκαλέσουν εκτίναξη των τιμών ενέργειας σε πρωτόγνωρα επίπεδα συνθέτοντάς έτσι το σκηνικό της αβεβαιότητας στο οικονομικό πεδίο.

Στην παρούσα συγκυρία το μεγάλο ζητούμενο είναι να γίνει μια προσεκτική ανάγνωση της κατάστασης και να ληφθούν μέτρα κατάλληλα για αντιμετώπιση των προκλήσεων. Πυξίδα αυτής της προσπάθειας θα πρέπει να είναι η αντίληψη ότι δεν υπάρχουν σταθερές αλλά όλα μπορούν να τεθούν κάτω από το μικροσκόπιο της αμφισβήτησης. Οι επιχειρήσεις, για παράδειγμα, θα πρέπει να προσαρμόσουν τις στρατηγικές τους με τρόπο που θα τους επιτρέπει να μην γίνουν ευάλωτοι καθώς τα δεδομένα, όπως θα διαμορφωθούν στο τέλος, θα ανταμείψουν εκείνους που σε κάθε στάδιο του οικονομικού κύκλου θα είναι έτοιμοι να αξιοποιήσουν την συγκυρία.

Στο μακροοικονομικό επίπεδο ο ρόλος των κεντρικών τραπεζών παραμένει κομβικός και θα συνεχίσει να ενισχύεται,

αφού για ακόμα μια φορά θα κληθούν να καλύψουν τις ανεπάρκειες και την διαστακτικότητα του πολιτικού συστήματος να λάβει αποφάσεις. Η ακρίβεια προκαλεί προβλήματα που σύντομα θα απαιτήσουν λύσεις. Για την Ευρώπη η παρατεταμένη άνοδος των τιμών είναι μια βόμβα στα θεμέλια της ευρωζώνης, αφού ο πληθωρισμός είναι μια έννοια ασύμβατη με την αρχιτεκτονική της ευρωπαϊκής οικονομίας. Η ακρίβεια πλήττει την κατανάλωση η οποία για δεκαετίες υπήρξε η κινητήρια δύναμη για την ανάπτυξη και ευημερία των ευρωπαίων πολιτών. Η ΕΚΤ θα αξιοποιήσει όσο χρόνο της επιτραπεί για να διαπιστώσει αν ο πληθωρισμός έχει εκείνα τα χαρακτηριστικά, που θα μπορεί να αντιμετωπιστεί με παραδοσιακά εργαλεία. Μόνο τότε αναμένεται να ξεκινήσει ο κύκλος των

αυξήσεων στα επιτόκια. Η διατήρηση της ανάπτυξης το 2022 αποτελεί τον ελάχιστο στόχο σε μια χρονιά που να θυμίσουμε ξεκίνησε με τους καλύτερους αιωνούς λόγω της προσδοκίας πως ο δρόμος μετά την πανδημία ήταν ανοικτός για την κατάκτηση νέων κορυφών. Η ακρίβεια που πιέζει προς την κατεύθυνση της αύξησης των επιτοκίων θα επιβαρύνει κατά κύριο λόγο τις χώρες με ψηλά επίπεδα δανεισμού και ελλειμματικούς προϋπολογισμούς. Η αναπόφευκτη συρρίκνωση της ανταγωνιστικότητας αυτών των χωρών θα οδηγήσει σε πτώση τα εταιρικά κέρδη προκαλώντας πίεση στα επίπεδα απασχόλησης και προκαλώντας αρνητικές συνέπειες στα δημόσια οικονομικά.

Σε περιόδους αβεβαιότητας η ευρωστία των τραπεζών αποτελεί κρίσιμη

παράμετρο στον βαθμό που μπορούν να απορροφήσουν κραδασμούς και να στηρίξουν την επιχειρηματικότητα. Στην Κύπρο οι τράπεζες μετά από μια δύσκολη από κάθε άποψη δεκαετία κατάφεραν να βελτιώσουν σημαντικά την ποιότητα του ισολογισμού τους. Αυτό που δεν κατάφεραν μέσα από τις συνενώσεις να πετύχουν είναι εξορθολογισμό στην δομή κόστους με αποτέλεσμα τα νέα μεγαλύτερα σχήματα που έχουν δημιουργηθεί να αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά στην κερδοφορία τους. Το επόμενο διάστημα αναμένεται πως θα αναδειχθούν συζητήσεις για συγχωνεύσεις και εξαγορές τραπεζών οι οποίες στην περίπτωση που θα επικρατήσει το σενάριο της ύφεσης, θα μετατραπούν από απλές συζητήσεις σε μονόδρομο.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σελ. 5

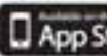
Με δυσπιστία η σύνθεση της Αρχής κατά της Διαφθοράς

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;

Έχεις άμεση επιστροφή χρημάτων!

Κατέβασε το Myle Rewards app τώρα!

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Πρόγραμμα Επιβράβευσης Καρτών

ΑΡΘΡΟ / Της ΜΑΡΙΑΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

Ίσως πρέπει να είμαστε αισιόδοξοι

Όταν πριν από μερικούς μήνες σε μια συζήτηση με Ευρωπαίους πολιτιστικούς παραγωγούς η νεαρότερη ρώτισε «πώς μπορεί κανείς να φέρει περισσότερο κόσμο σε μια δράση», η απάντηση ήταν ομόφωνη και απλή: Απλά εστιάζεις στις διοργανώσεις, στις παραγωγές, στη συνέπεια. Το κοινό ανταποκρίνεται στη συνέπεια.

Το Θέατρο Πόλνς ΟΠΑΠ (ΘΠ) φιλοξένησε τον περασμένο χρόνο θεατρικές παραστάσεις, συμπόσια, ημερίδες και συνέδρια, διοργάνωσε και πραγματοποιήσε το πρώτο δικό του πρόγραμμα φιλοξενίας. Για εμάς που το ζούμε το ΘΠ, αποκορύφωμα ήταν το επιμελημένο διήμερο πρόγραμμα του Performance Laboratory του Ευρωπαϊκού προγράμματος OPEN UP (το τετραετές ευρωπαϊκό πρόγραμμα OPEN UP ηγείται το Ίδρυμα Πιερίδη, με άλλους έξι εταίρους από Σουηδία, Φιλανδία, Ελλάδα, Γαλλία, Πορτογαλία και Ισπανία. Το πρόγραμμα εστιάζει στην περαιτέρω εκπαίδευση ατόμων που εκπροσωπούνται ανεπαρκώς στους κλάδους του ντιζίν, της χαρακτικής, της περφόρμανς, των παραστατικών και ζωντανών τεχνών και της μόδας) τον περασμένο Δεκέμβριο και –λόγω πανδημίας– φέτος τον Μάρτιο. Η εν λόγω παρουσίαση πήρε σε μια στιγμή που η ευρύτερη σκηνή αποζητά αυτού του είδους παρουσιάσεις και προγράμματα.

Έχοντας ολοκληρώσει τον πρώτο κύκλο εργασιών, το Performance Laboratory παρουσίασε στη διάρκεια δύο ημερών τις δουλειές των δεκαεπτά συμμετεχόντων του 2021. Άτομα που ασχολούνται με την περφόρμανς ή και που έρχονται από άλλα πεδία της τέχνης, νεαρά (στους οποίους δεν δόθηκαν ευκαιρίες παρουσιάσεως της δουλειάς τους) βρέθηκαν στη σκηνή αλλά και σε όλους τους χώρους του ΘΠ για ένα πανόραμα ζωντανών και παραστατικών τεχνών. Το αποτέλεσμα ήταν πέραν των προσδοκιών μας.

Το πρόγραμμα που επιμελήθηκε η Λία Χαράκη και την παραγωγή του οποίου είχε το NiMAC, πλημμύρισε (το μικρό) θέατρο στην παλιά πόλη με δημιουργικότητα αλλά και κόσμο. Τα δεκαεπτά έργα φόρτωσαν κυρίως σε συμμετοχικές εγκαταστάσεις, stand-up comedy, διάβασμα αγαπημένων κειμένων και ποικιλόμορφων περφόρμανς: Έργα τα οποία στο σύνολό τους ενέπνεαν ελευθερία έκφρασης. Ήταν κομμάτια που επηρέ-

ζουν στο κοινό να σκεφτεί και δεν επιβάλλουν μια μοναδική αφήγηση, ευρηματικές παραστάσεις που ξεφεύγουν από τα οποιαδήποτε ασφυκτικά πλαίσια, έργα που ερευνούν ζητήματα ταυτότητας, ύπαρξης, ορθότητας και κοινωνικά θέματα. Και τα δεκαεπτά έργα γεννήθηκαν και ζυμώθηκαν μέσα από την καθοδήγηση της Χαράκη και μέσα από τις διάφορες ενότητες, οι οποίες επελέγησαν από την ίδια σχολαστικά για να συντάξουν την ολότητα του εργαστηρίου.

Εθέλουμε να δούμε και άλλα επιμελημένα προγράμματα, με ημέρες γεμάτες περφόρμανς και παραστατικές και ζωντανές τέχνες. Ημέρες γιορτές, όπου το μορνέτομ και η ενέργεια είναι καθοριστικά στοιχεία. Και η αλήθεια είναι πως γίνονται πολλά στην Κύπρο. Η εξέλιξη των παραστατικών και ζωντανών τεχνών καταγράφει άλματα. Χωρίς ιδιαίτερη προσοχή μπορεί να συνταχθεί μια αξιολογη λίστα προγραμμάτων τα οποία έχουν ξεκινήσει και έχουν μεγαλώσει την τελευταία δεκαετία: Buffer Fringe Festival, the Yard. Residency από το Mitos, πρόγραμμα φιλοξενίας Moving the New από τη Στέγη Σύγχρονου Χορού Λεμεσού, το πρόγραμμα της Στέγης Σύγχρονου Χορού Λευκωσίας, οι δράσεις του Κυπριακού Κέντρου Σκηνογράφων Αρχιτεκτόνων και Τεχνικών Θεάτρου (CYCSTAT), οι λειτουργίες του Assitej, το πρόγραμμα φιλοξενίας του Θεάτρου Πόλνς ΟΠΑΠ κ.ά.

Παρά τα πολλά και άλυτα εμπόδια (όπως για παράδειγμα η πώληση μιας περφόρμανς, ή η χρηματοδότηση των έργων), οι παραγωγοί και τα άτομα που στελεχώνουν τους χώρους και τα προαναφερόμενα πρότζεκτ, παρουσιάζουν με συνέπεια. Και, αυτή η συνέπεια αποτελεί, τελικά, την πιο σημαντική κινητήρια δύναμη σε πείσμα των πολλών προβλημάτων. Παρά τα εμπόδια, τα έργα συνεχίζουν να ανεβαίνουν απέναντι από ένα κοινό.

Πρέπει να είμαστε περισσότερο αισιόδοχοι παρά να πείθουμε στην παγίδα της μεμφιμοιρίας «τίποτα δεν γίνεται στην Κύπρο». Γιατί, η αλήθεια είναι πως ήδη γίνονται πολλά.

Έστω κι αν από όσα φανταστήκαμε, μόνο λίγα θα υλοποιηθούν τελικά, το σίγουρο είναι πως ήδη υπάρχει παραγωγή ποιότητας.

Η κα Μαρία Ευσταθίου είναι cultural facilitator.

Η Εταιρεία Κυπριακών Σπουδών φιλοξενεί, στο Παλαιό Αρχιεπισκοπικό Μέγαρο, στο Ιστορικό κέντρο της Λευκωσίας στις 5 και 6 Μαΐου 2022 συνάντηση των εταίρων του έργου Erasmus + με την ονομασία «SCENARIO». Το έργο SCENARIO το οποίο έχει συσταθεί από το 2020 έχει ως στόχο να μελετήσει, να εμβαθύνει και να προτείνει νέες δυνατότητες για τα μνημεία UNESCO, τα οποία μπορούν να μετατραπούν από έναν χώρο συντήρησης και προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, και να γίνουν όχι μόνο ένας χώρος σχεδιασμού, κοινωνικό κέντρο έρευνας και ανάπτυξης.

Ο κύριος στόχος του έργου είναι να διερευνηθεί, μέσω της έρευνας και της διεθνούς ανταλλαγής καλών πρακτικών, τις δυνατότητες εφαρμογής της αφήγησης στις πλούσιες πολιτιστικές κληρονομιάς στον τομέα της εκπαίδευσης σχολικής ηλικίας, αλλά και στην εκπαίδευση ενηλίκων. Η παραγωγή αφηγηματικού περιεχομένου, που έχει ήδη εφαρμοστεί με επιτυχία στο μουσειακό περιβάλλον, αποτελεί μια εκπαιδευτική κληρονομιά που μπορεί να εφαρμοστεί για διά βίου μάθηση στα μνημεία UNESCO.

Στην πρόταση έργου συμμετέχουν εταίροι από τέσσερις χώρες, οι UNESCO Club Caserta (Ιταλία), Informamentis Europa (Ιταλία) AKMI S.A. (Ελλάδα), Εταιρεία Κυπριακών Σπουδών (Κύπρος); Universitat Rovira i Virgili (Ισπανία). Οι εταίροι εργάζονται εξ αποστάσεως και με φυσική παρουσία κατά τη διάρκεια των συναντήσεων του έργου για να πραγματοποιήσουν συγκεκριμένες δραστηριότητες, όπως η συλλογή και πρακτική ανάλυση σε επίπεδο Ε.Ε., σχετικά με τη χρήση της αφήγησης ιστοριών για την αφήγηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, εκπόνηση μιας αφήγησης σχετικά με μια τοποθεσία της UNESCO στην επικράτεια της χώρας του Εταίρου, δημιουργία εκπαιδευτικών εργασιών που περιλαμβάνουν τη συμμετοχή νέων και ηλικιωμένων ατόμων, για τον εμπλουτισμό του περιεχομένου της προτεινόμενης αφήγησης, επιμρφωτικά εργαστήρια για εκπαιδευτικούς / δασκάλους και εκδηλώσεις διάδοσης σε σχετικά μνημεία της UNESCO.

Οι εταίροι έχουν επιλέξει συγκεκριμένα μνημεία UNESCO που βρίσκονται στη χώρα τους. Για την Κύπρο επιλέγη-

Οι εταίροι έχουν επιλέξει συγκεκριμένα μνημεία UNESCO που βρίσκονται στη χώρα τους. Για την Κύπρο επιλέγη η εκκλησία του Αγίου Νικολάου της Στέγης, που βρίσκεται στην Κακοπετριά, στην περιφέρεια του Τροόδους

η εκκλησία του Αγίου Νικολάου της Στέγης, που βρίσκεται στην Κακοπετριά, στην περιφέρεια του Τροόδους. Η Ιταλία τον μνημειακό χώρο του Βασιλικού Belvedere του San Leucio, στον Δήμο της Caserta, η Ισπανία τη μονή Poblet, στον Δήμο Vimodri της Tarragona και η Ελλάδα τον αρχαιολογικό χώρο των Δελφών, στον ομώνυμο Δήμο.

Το ηλεκτρονικό βιβλίο που θα παραχθεί θα είναι το τελικό αποτέλεσμα του έργου και το κύριο προϊόν που θα διαδοθεί. Εκεί θα συνοψίζονται όλες οι βέλτιστες πρακτικές που αναλύθηκαν, καθώς και τα αποτελέσματα των πειραματικών εργασιών που πραγματοποιήθηκαν στις διάφορες εμπλεκόμενες χώρες. Θα παρέχει πληροφορίες, προτάσεις και χρήσιμες συμβουλές για όσους ενδιαφέρονται να αναπαράγουν παρόμοιες δραστηριότητες στην πολιτιστική κληρονομιά άλλων περιοχών, σε άλλες χώρες.

Η τελευταία έναρξης

Την Παρασκευή 6 Μαΐου 2022 στις 9:00 π.μ. θα γίνει η επίσημη τελετή έναρξης των εργασιών του έργου SCENARIO στους χώρους της Εταιρείας Κυπριακών Σπουδών, στο Παλαιό Αρχιεπισκοπικό Μέγαρο, στο Ιστορικό κέντρο της Λευκωσίας, και έχουν κληθεί να παραστούν οι πρόεδροι των χωρών των συμμετεχόντων Εταίρων (Ισπανία, Ελλάδα και Ιταλία), εκπρόσωπος του Γραφείου Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Εράσμου στην Κύπρο και ο Θεοφιλέ-

στατος Επίσκοπος Καρπασίας. Θα παρουσιαστεί ο Άγιος Νικόλαος της Στέγης στην Κακοπετριά ως χώρος Κατασκήνωσεων της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου από τον Αντώνη Χαράλαμους και μια πρώτη παρουσίαση της έρευνας για τους αγίους Βικτωρά και Κορώνη (Στεφανίδα) και η σχέση τους με την Κύπρο και την Ιταλία από τον κ. Arturo Buzzat. Ακολούθως οι Εταίροι θα μεταβούν στην Κακοπετριά της έρευνας ξενάγηση στον Άγιο Νικόλαο της Στέγης από τον Πρόεδρο της Εταιρείας Κυπριακών Σπουδών δρ. Χαράλαμπος Χοτζάκογλου και στην Παλαιά Κακοπετριά από την κ. Έλενα Γαλαταριώτου, υπεύθυνη Δημοσίων Σχέσεων του Κοινωνικού Συμβουλίου Κακοπετριάς. Οι εργασίες του έργου θα γίνουν στην Κακοπετριά στον χώρο του κοινωνικού Κέντρου σε συνεργασία με την Κοινότητα Κακοπετριάς, αφού προηγηθεί γεύμα που θα δοθεί από τον Κοινοτάρχη Κακοπετριάς κ. Ιωάννη Ιακωβίδη. Ακολούθως το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας Κυπριακών Σπουδών, δρ Γεώργιος Μιχαηλίδης θα παρουσιάσει το θέμα της σημαντικότητας του νερού στην περιοχή του Αγίου Νικολάου της Στέγης. Η δρ Έλενα Χατζηπετρή, μουσειοπαιδαγωγός, θα παρουσιάσει στους Εταίρους και τους παρευρισκόμενους τους τρόπους προσέγγισης για τη δημιουργία αφήγησης ιστορίας προστιθι τόσο για ανηλίκους όσο και για ενηλίκους που ετοίμασε για την Εταιρεία Κυπριακών Σπουδών.

Με νερό και χρόνο, χρώμα, φόρμα και συμπόνοια: τρόποι προσέγγισης του Μοναστηριού Αγίου Νικολάου της Στέγης.

Καλλιέργεια αυτογνωσίας και (εν)συναίσθησης

Ο ρόλος των τεχνών ως αντίδοτα στη σημερινή παραμάζουσα κοινωνία έχει συζητηθεί εκτενώς. Οι τέχνες του παρελθόντος και ειδικά οι θρησκευτικές/εκκλησιαστικές τέχνες ξεδιπλώνουν τοπικές εικαστικές χροίες-εικαστικές γλώσσες που εμπεριέχουν τις αξίες, το ήθος και την πνευματικότητα κοινωνιών που απέχουν γεωγραφικά ή/και χρονικά από εμάς του πολίτες του εικοστού πρώτου αιώνα που χαρακτηρίζεται από υπερκαταναλωτισμό όπως και για φθορά στις κοινωνικές σχέσεις και οικολογική παρακμή. Η σημαντικότητα τη μελέτης μορφών τέχνης του παρελθόντος έγκειται στην καλλιέργεια της αυτογνωσίας και της (εν)συναίσθησης του εαυτού σε σχέση με το «Άλλο». Ο ναός του Αγίου Νικολάου της Στέγης που βρίσκεται στην Κακοπετριά είναι εγγεγραμμένος στον κατάλογο παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO. Ποια η σημαντικότητα τη μελέτης του συγκεκριμένου ναού; Πώς μπορούμε να τον προσεγγίσουμε; Εκκινώντας από την Κάρτα Βενετίας του 1964 και τον ορισμό του μνημείου η παρουσίαση αυτή χαρτογραφεί τα στάδια ανάπτυξης διαφόρων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που με τη σειρά τους στοχεύουν στη διευκόλυνση τη προσέγγισης του μνημείου και της ανάπτυξης διαλόγου μεταξύ του μνημείου και των πολιτών του 21ου αιώνα. Ο ναός προσεγγίζεται σε τρία επίπεδα: ως ναός μέσα στον φυσικό χώρο, ως αρχιτεκτονικό κέλυφος και ως μνημείο τέχνης με αναφορά στο κατάγραφο εσωτερικό του ναού που αποτελεί παλίμψηστο. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες στοχεύουν να οδηγήσουν την επισκέπτη μέσα από την αίσθηση της υδάτινης ροής του χειμάρρου στη ροή του χρόνου και μέσα από το χρώμα, τη φόρμα και την συμπίνοια να τον οδηγήσει στην αυτογνωσία αλλά και σε μια διαφορετική θεώρηση του κόσμου. Ειδική μνεία θα γίνει στην προσπάθεια του εκπαιδευτικού προγράμματος να γίνει οικείο και εύκολο «πανηγύρισμα» σε άτομα με ποικίλη αναπηρία.

ΔΡ ΕΛΕΝΑ ΧΑΤΖΗΠΕΡΗ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

«Εκ του φυσικού» της Αν. Καμπαρέλλα

Το Κέντρο Σύγχρονες Τέχνες Διάτοπος παρουσιάζει τη νέα εικαστική πρόταση της Αντρέας Καμπαρέλλα με γενικό τίτλο «Εκ του φυσικού». Η έκθεση αποτελείται από τέσσερις ενότητες. Τα πορτρέτα κυριαρχούν ενώ οι φιγούρες είναι σαφώς λιγότερες. Όλες οι ενότητες είναι εξ ολοκλήρου καμωμένες εκ του φυσικού- όχι από φαντασία, ούτε από μνήμης. Ανατρέχοντας την ιστορία της τέχνης η θεματική κατηγορία πορτρέτου διεγείρει τη δική της πορεία μέσα στους αιώνες. Στην αρχή ως νεκρικό σύμβολο αν θυμηθούμε τα περίφημα φαγιούμ ή το πρόσωπο/σύμβολο που σχετίζονται με τη θρησκευτική λατρεία. Κέντρο Σύγχρονες Τέχνες ΔΙΑΤΟΠΟΣ, τα εγκαίνια θα πραγματοποιηθούν την Παρασκευή 6 Μαΐου στις 7:00 μ.μ. Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 27 Μαΐου. Οδός Κρήτης 11, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλεφώνω 22 766117/ 99 378246.

Duet with grandma - Elena Papantoni - Russia

νώνει η διεθνής φωτογραφική πλατφόρμα GuruShots, στις 6 Μαΐου 2022. Πρόκειται για μια δημοφιλή φωτογραφική πλατφόρμα με εκατομμύρια ακόλουθους ανά το παγκόσμιο, η οποία διοργανώνει φωτογραφικά «challenges» και αναδεικνύει φωτογράφους και το έργο τους μέσα από ένα οργανωμένο σύστημα διαδικτυακής ψηφοφορίας. Στο πλαίσιο της διοργάνωσης θα παρουσιαστούν δύο εκθέσεις -με τίτλο «Η Ομορφιά της Γης» και «Δημιουργική Σύνθεση», που θα τρέχουν παράλληλα τόσο σε μορφή έντυπων φωτογραφιών όσο και σε ψηφιακή μορφή, μέσα από οθόνες. Οι φωτογραφίες που θα παρουσιαστούν στην κατηγορία «Η Ομορφιά της Γης» αναδείχθηκαν μέσα από 86 εκατομμύρια ψήφους παγκοσμίως, και σε αυτή διαγωνίστηκαν 86 χιλιάδες φωτογραφίες από 42 χώρες. Θα παρουσιαστούν φωτογραφίες από 835 μέλη της πλατφόρμας - 38 εκ των οποίων σε έντυπη μορφή. Τα εγκαίνια της διπλής αυτής έκθεσης θα πραγματοποιηθούν την Παρασκευή, 6 Μαΐου, ώρα 7 μ.μ., ενώ η έκθεση θα παραμείνει ανοικτή μέχρι και την Κυριακή, 8 Μαΐου. Είσοδος ελεύθερη. Πληροφορίες 25354810, Facebook | Instagram: 6x6 Centre for Photography.

«Silent Sky» της Lauren Gunderson

Τελευταία Εβδομάδα Παραστάσεων για το «Silent Sky» της Lauren Gunderson σε μετάφραση και σκηνοθεσία Λέας Μαλένη. Οι παραστάσεις θα ολοκληρωθούν την Κυριακή 8 Μαΐου στο υβριδικό Wherehaus 612 και μέχρι και τις 8 Μαΐου θα δίνονται παραστάσεις καθημερινά. Βασισμένο στην πραγματική ιστορία της αστρονόμου Ενρίεττα Λέβιτ που έζησε στην Αμερική στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ου αιώνα, διερευνά τη θέση της γυναίκας στην

κοινωνία την εποχή των μεγάλων επιστημονικών ανακαλύψεων, όταν οι ιδέες των γυναικών υποτιμούσαν, μέχρι που οι άντρες έπαιρναν τα εύσημα γι' αυτές. Μια ιστορία για μια γυναίκα που άλλαξε τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνομαστε το σύμπαν, και που είχε την ατυχία να προταθεί για νόμιμη τρία χρόνια μετά τον πρόωρο θάνατό της από αρρώστια, χάνοντας την ευκαιρία να τιμηθεί για το ανεκτίμητο έργο της. Μετάφραση-Σκηνοθεσία: Λέα Μαλένη. Πρωταγωνιστούν οι Παναγιώτα Παπαγεωργίου, Μαριλύ Μήλια, Γιάννης Μίνως, Άννα Γιαγκιώζη, Μικαέλλα Θεοδουλίδου. Wherehaus 612, Μικαήλ Κουσουλίδη 5, Παλαιοιωνία - Λευκωσία. Προτάλωση εισιτηρίων: www.tickethour.com.cy και σε όλα τα υποκαταστήματα ACS Courier. Κρατήσεις & Πληροφορίες: 70000138

Ιωάννα Κυθραιώτου στην The O Gallery

Η The O Gallery παρουσιάζει την 3η ατομική έκθεση της Ιωάννας Κυθραιώτου, σε επιμέλεια της Δέσποινας Πετρίδου. Η νέα σειρά έργων με τίτλο «SUITCASES». Το σύνολο της δουλειάς αποτελείται από μια σειρά έργων τέχνης η οποία χρησιμοποίησε ως συνέχεια ενός ευρύτερου, συνεχιζόμενου έργου που επικεντρώνεται στην εξερεύνηση της ουσίας και της ποιότητας της μνήμης. Συγκεκριμένα, οι αναμνήσεις που προκαλούνται από τη ζωή που αλλάζει από γεγονότα που τείνουν να αλλοιώνουν την καθημερινή ζωή και ρουτίνα. Εγκαίνια Παρασκευή 6 Μαΐου, ώρα 7:00 μ.μ. Διάρκεια μέχρι τις 27 Μαΐου. The O Gallery, Ιωάννου Γιάδωτος 11, Nicolaides Complex, κατόστημα 3, Λάρνακα. Επικοινωνία τηλ. 99659202, info@the-ogallery.com. Ο κατάλογος της έκθεσης είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα the-ogallery.com

Εκθεση Τελειόφοιτων Καλών Τεχνών, ΤΕΠΑΚ

Το Τμήμα Καλών Τεχνών του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου διοργανώνει έκ-

θεση των τελειοφοιτών του, με τίτλο FINAL CUTS 2022 στο Δημοτικό Κέντρο Τεχνών Λεμεσού -Αποθήκες Παπαδάκη σε συνεργασία με το Δήμο Λεμεσού. Φέτος είναι η πρώτη χρονιά αποφοίτησης φοιτητριών/ών από το Τμήμα Καλών Τεχνών του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, του πρώτου και μοναδικού τμήματος Καλών Τεχνών σε δημόσιο πανεπιστήμιο της χώρας. Στο πλαίσιο της εικαστικής αυτής έκθεσης, οι νέες/οι καλλιτέχνιδες/ες προτείνουν ενότητες έργων με εικαστικές εγκαταστάσεις, σχέδια, ζωγραφική, γλυπτική, φωτογραφίες, βίντεο και πρακτικές συμμετοχικές τέχνες. Η έκθεση σηματοδοτεί την πύλη των φοι-

τητριών/ών προς την επαγγελματική τους σταδιοδρομία, ενώ φιλοδοξεί να ενθαρρύνει μια ανανέωση των εικαστικών δεδομένων της πόλης της Λεμεσού και της Κύπρου ευρύτερα. Δημοτικό Κέντρο Τεχνών Λεμεσού -Αποθήκες Παπαδάκη, Λεμεσός. Εγκαίνια της 9 Μαΐου, ώρα 7 μ.μ.

Εκθεση Φωτογραφίας GuruShots

Το Κέντρο Φωτογραφίας 6x6 φιλοξενεί στην Κύπρο έκθεση φωτογραφίας που διοργα-

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολογίας: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΕΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Καλό καλοκαίρι και μετά, κενά αέρος

Αγωνία για την εικόνα της επιβατικής κίνησης μετά το καλοκαίρι ένεκα πληθωρισμού και ανάγκη για τα νέα πακέτα κινήτρων

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Ο καλύτερος Απρίλης μετά το 2019 ήταν ο φετινός. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Hermes Airports, η επιβατική κίνηση έπιασε το 85% του 2019. Σε πραγματικούς αριθμούς αυτό μεταφράζεται σε περίπου 733 χιλιάδες επιβάτες που διακινήθηκαν και στα δύο αεροδρόμια, σε σχέση με 865 χιλιάδες τον Απρίλη του 2019. Ικανοποιητικά αναμένεται να κινηθεί και ο Μάιος-τουλάχιστον το πιπτικό πρόγραμμα αυξάνεται, μένει να υπολογιστεί και ο δείκτης πληρότητας των πτήσεων. Καταγράφεται πάντως θετική τάση, όπως αναφέρει στην «Κ» η Μαρία Κουρούπη, Ανώτερη Διευθύντρια Αεροπορικής Ανάπτυξης, Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας της Hermes Airports, αν και, όπως ανέφερε, δεν αναμένεται ο Μάιος να φτάσει σε επίπεδα του 85% του 2019. Είναι εξάλλου ο μήνας κατά τον οποίο

Μειζονος σημασίας παράγοντας, για την διατήρηση της ταξιδιωτικής κίνησης τους χειμερινούς μήνες, είναι η έγκαιρη προώθηση των πακέτων κινήτρων.

παραδοσιακά ξεκινούσαν αυξημένες ροές από τη ρωσική αγορά, άρα η ψαλίδα θα είναι μεγαλύτερη και δυσκολότερα θα καλυφθεί. Μια πρώτη εκτίμηση για τον τρέχοντα μήνα είναι να κινηθεί γύρω στο 75 % του 2019, ενώ πολύ καλά θα κινηθούν και οι αμηνές καλοκαιρινοί μήνες διακοπών. Συνυπολογίζοντας και τους χειμερινούς μήνες, η κα Κουρούπη εκτιμά ότι το 2022 μπορεί να φτάσει το 76% του 2019. Άρα η φετινή χρονιά, θα κρατηθεί κατά γενική ομολογία, και υπό τις περιστάσεις, σε ικανοποιητικά επίπεδα. Το ζήτημα είναι τι θα γίνει με το τέλος της καλοκαιρινής σεζόν, από το Φθινόπωρο και μετά.

Τα πακέτα κινήτρων

Καθοριστικό παράγοντα θα αποτελέσουν οι εξελίξεις του πολέμου στην Ουκρανία, όχι μόνο στο επίπεδο των αγορών αλλά και των πληθωριστικών πιέσεων που διοχετεύονται στην αγορά, τους κα-

Με βάση τα μέχρι στιγμής δεδομένα, ο Μάιος αναμένεται ότι θα κινηθεί γύρω στο 75% του 2019. Σε ανάλογα επίπεδα αναμένεται ότι θα κινηθεί ολόκληρο το 2022.

ταναλωτές και τις εταιρείες. Αυτό μπαίνει σε δεύτερη μοίρα για την προσεχή καλοκαιρινή περίοδο, κυρίως λόγω της ψυχολογίας του κόσμου, αφού μετά από δύο χρόνια πανδημίας και περιοριστικών μέτρων, φέτος το καλοκαίρι έχει κλείσει διακοπές εκτός συνόρων. Ωστόσο, τα μηνύματα που φτάνουν και από τις αεροπορικές εταιρείες, είναι ότι ο πληθωρισμός θα δείξει τα δόντια του στον τομέα των ταξιδιών μετά το φθινόπωρο. Από τη μια η μεγαλύτερη μερίδα του κοινού θα κάνει πιο αυστηρούς οικογενειακούς προϋπολογισμούς, παραγκωνίζοντας τα ταξίδια. Από την άλλη, λόγω των αυξήσεων στις τιμές των καυσίμων, οι αεροπορικές εταιρείες δύσκολα θα μπορέσουν να δώσουν εισιτήρια σε χαμηλές τιμές. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να δοθεί στήριξη στις αεροπορικές εταιρείες ώστε τα αεροπορικά εισιτήρια να παραμείνουν ελκυστικά, και να γεμίζουν τα αεροπλάνα. Σημειώνεται ότι τα σχέδια κινήτρων της

Hermes Airports λήγουν τον Ιούλιο του 2022, ενώ ήδη έχουν προωθηθεί άλλα δύο σχέδια τα οποία φέρουν συγκεκριμένες αλλαγές στην φιλοσοφία ώστε να ανταποκρίνονται εκ πρώτης όψεως στις ανάγκες της αγοράς και των αεροπορικών εταιρειών. Τα σχέδια βρίσκονται ενώπιον της Κυβέρνησης για έλεγχο, διαδικασία η οποία θα πρέπει να ολοκληρωθεί άμεσα, ώστε να είναι σε θέση η Hermes να τα ανακοινώσει μέχρι τον Νοέμβριο. Εκτός αυτών, αναμένεται και να προχωρήσει νέο έκτακτο σχέδιο συνδεσιμότητας (λόγω του πολέμου), το οποίο θα μπορούσε να ενισχύσει τις εταιρείες την περίοδο Οκτωβρίου-Δεκεμβρίου. Ο προγραμματισμός της χειμερινής περιόδου του 2023 ξεκινά εντός Μαΐου. Είναι σαφές ότι τέτοια εργαλεία είναι καθοριστικά τόσο στην διατήρηση όσο και στην αύξηση του πιπτικού προγράμματος των αεροπορικών εταιρειών. «Εμείς πιστεύουμε ότι τώρα πρέπει να γίνει μεγαλύτερη προ-

Οι εξελίξεις του πολέμου, η συμπεριφορά των αγορών και των αεροπορικών εταιρειών σε σχέση και με τον πληθωρισμό ενισχύουν την ανησυχία για τον τομέα των ταξιδιών μετά το καλοκαίρι.

σπάθεια προώθησης των χειμερινών εμπειριών και των νέων προϊόντων και να βρεθούν τρόποι να στηριχθούν οι αεροπορικές εταιρείες την χειμερινή περίοδο», τονίζει κα Κουρούπη.

Περισσότερη διαφήμιση

Το δεύτερο μέρος της εξίσωσης είναι η διαφήμιση, ώστε να δημιουργηθεί ζήτηση για τους χειμερινούς μήνες, για τα

προϊόντα πέραν του πλίου και της θαλάσσης. Για παράδειγμα, οι αυθεντικές διαδρομές υπαίθρου, τα επισκέψιμα εργαστήρια, θα πρέπει να ενισχυθούν και να προωθηθούν περαιτέρω στις αγορές, ώστε να διατηρηθεί και να σταθεροποιηθεί η ταξιδιωτική ζήτηση και τον χειμώνα. Αυτό θα μπορούσε να γίνει επικεντρώνοντας την προσπάθεια σε προωθητικές ενέργειες και διαφημίσεις στις αγορές ενδιαφέροντος, κυρίως δε, στις νέες αγορές στις οποίες επενδύει η Κύπρος, όπως για παράδειγμα η Γαλλία.

Η γαλλική αγορά

Το άνοιγμα της Κύπρου στην γαλλική αγορά φαίνεται να κερδίζει έδαφος, τουλάχιστον μέχρι στιγμής. Επί του παρόντος πραγματοποιούνται 10 εβδομαδιαίες πτήσεις για την Γαλλία- η Wizz Air για Παρίσι, η Ryanair από Πάφο για Παρίσι και Μασσαλία, η Easyjet στο Παρίσι (και οι τρεις με πληρότητες γύρω στο 80% για τον Α-

Οι μέχρι στιγμής επιδόσεις
Σύμφωνα με στοιχεία της Hermes Airports τα οποία ανακοινώθηκαν από το Υπουργείο Μεταφορών, τον Απρίλιο του 2021 διακινήθηκαν 108.030 επιβάτες από και προς τους δύο αερολιμένες της Δημοκρατίας, ενώ τον Απρίλιο του 2022 η επιβατική κίνηση αυξήθηκε σημαντικά και έφθασε στους 732.626 επιβάτες. Η πληρότητα των πτήσεων έφτασε το 81%. Για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου μέχρι τις 30 Απριλίου 2022, συνολικά η επιβατική κίνηση στα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου ανήλθε στους 1.587.337 επιβάτες σε σύγκριση με 230.908 την ίδια περίοδο του 2021. Η μέχρι στιγμής αεροπορική επιβατική κίνηση για την περίοδο 1 Ιανουαρίου-30 Απριλίου 2022 φτάνει το 70% της αντίστοιχης περιόδου του 2019. Το μεγαλύτερο μερίδιο επιβατικής κίνησης του Απριλίου του 2022 προέρχεται από το Ηνωμένο Βασίλειο (241.000) και ακολουθούν η Ελλάδα (117.000), η Γερμανία (52.000), το Ισραήλ (51.000), η Πολωνία (35.000), η Αυστρία (29.000) και η Ιταλία (20.000).

πρίλη) ενώ ξεκίνησε και η TUS Air (με πληρότητα γύρω στο 60% για τον Απρίλη). Το επόμενο διάστημα αρχίζει πτήσεις και η Transavia France, οπότε συνολικά ο αριθμός των πτήσεων θα ανέλθει σε 12 εβδομαδιαίως. Σίγουρα αυτό είναι μια καλή αρχή, και οι πληρότητες δείχνουν ότι υπάρχει προοπτική για την συγκεκριμένη αγορά. Επιπλέον, υπάρχουν εισιτήρια σε χαμηλές τιμές λόγω των Low cost εταιρειών, και αυτό μπορεί να δημιουργήσει περισσότερη ζήτηση. Χρειάζεται παράλληλα και η διαφήμιση. Υπενθυμίζεται ότι η γαλλική αγορά είναι η πρώτη αγορά σε δαπάνες ψηφιακής διαφήμισης για το Υπουργείο Τουρισμού, οι οποίες θα μπορούσαν να ενισχυθούν περαιτέρω, αναλόγως και των μηνυμάτων που λαμβάνονται από την αγορά. Σε κάθε περίπτωση, ο στόχος θα πρέπει να είναι να δημιουργηθεί ζήτηση που θα επιτρέψει στις αεροπορικές εταιρείες να κρατήσουν τα δρομολόγια ολόχρονα.

Σεμινάρια για το «Κυπριακό Πρόγευμα»

Η **προώθηση** της γαστρονομικής παράδοσης του νησιού και της πλούσιας κυπριακής κουζίνας στην τουριστική βιομηχανία ήταν το επίκεντρο των εκπαιδευτικών σεμιναρίων, που διοργανώθηκαν στην επαρχία Αμμοχώστου και Λάρνακας τέλος Απριλίου. Η σειρά των σεμιναρίων έχει ως στόχο την καλύτερη εφαρμογή του προγράμματος «Κυπριακό Πρόγευμα» και περιλαμβάνει ιδέες για δημιουργικά πιάτα, εμπνευσμένα από την κυπριακή γαστρονομία και νέες τεχνικές από τον εκπαιδευτή-σεφ Γιώργο Κυπριανού και τον αρτοποιό Χρίστο Θεοφίλου. Ο στόχος αυτής της πρωτοβουλίας είναι η προώθηση και ανάδειξη των κυπριακών προϊόντων, ως μέρος του κυπριακού προγεύματος στην τουριστική βιομηχανία και κατ' επέκταση η προβολή τους στους επισκέπτες των ξενοδοχειακών μονάδων.

Το «Κυπριακό Πρόγευμα» δίδει έμφαση στον κοινωνικό ρόλο της τουριστικής βιομηχανίας, μέσω της στήριξης της τοπικής κοι-

νωνίας και των μικρών παραγωγών, προσφέροντας παράλληλα μια γαστρονομική εμπειρία, συνδεδεμένη με τις παραδόσεις του νησιού.

Τα σεμινάρια διοργανώθηκαν από το Υπουργείο Τουρισμού και τον Κυπριακό Σύνδεσμο Αειφόρου Τουρισμού (CSTI) και συμμετείχαν πέραν των 35 σεφ και μαγειρών από 20 διαφορετικές ξενοδοχειακές μονάδες. Το σήμα ποιότητας «Κυπριακό Πρόγευμα» αποτελεί πλέον ένα αναγνωρίσιμο, αξιόπιστο και ανταγωνιστικό εργαλείο προβολής και προώθησης τόσο της εκάστοτε επιχείρησης, όσο και της κυπριακής γαστρονομίας και του τουριστικού προ-όντος.

Το Υπουργείο Τουρισμού θα προχωρήσει με αντίστοιχες δράσεις προβολής του «Κυπριακού Προγεύματος» σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Στον Κυπριακό Σύνδεσμο Αειφόρου Τουρισμού (CSTI) έχει ανατεθεί η επικοινωνία με τις ξενοδοχειακές μονάδες που συμμετέχουν στο «Κυπριακό Πρόγευμα» και οι επιθεωρήσεις.

Ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις για να πιστοποιηθούν με το σήμα ποιότητας «Κυπριακό Πρόγευμα» και να αποκομίσουν όλα τα οφέλη που προσφέρει, μπορούν να επικοινωνήσουν με το CSTI για περισσότερες πληροφορίες στο 99-800189 ή ηλεκτρονικά στο prmgr@csti-cyprus.org. Ο Κυπριακός Σύνδεσμος Αειφόρου Τουρισμού (CSTI) ηγείται πρωτοβουλιών και δράσεων για την αειφόρα ανάπτυξη στον τουρισμό από το 2006 και δεσμεύεται για την προστασία του περιβάλλοντος.

Ισχυρή άνοδος της κίνησης στα 14 περιφερειακά αεροδρόμια της Ελλάδας

Στο 77% του 2019 διαμορφώθηκε ο αριθμός των ταξιδιωτών τον Μάρτιο - Περαιτέρω άνοδος τον Απρίλιο

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ

Τους επόμενους μήνες θα φανεί εάν επιβεβαιωθούν οι προβλέψεις, βάσει των οποίων φέτος η επιβατική κίνηση θα αγγίξει τα επίπεδα του 2019, με τα στοιχεία για το πρώτο τρίμηνο να επιβεβαιώνουν το θετικό αυτό σενάριο. Κατά τους πρώτους τρεις μήνες της χρονιάς στο μεγαλύτερο αεροδρόμιο της χώρας «Ελ. Βενιζέλος», όπως ανακοίνωσε αρχές Απριλίου ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών (ΔΑΑ), η επιβατική κίνηση υπήρξε μειωμένη κατά 36% συγκριτικά με το αντίστοιχο διάστημα του 2019, σε 2,8 εκατ. άτομα. Σε ανάλογα επίπεδα διαμορφώνεται η κίνηση των επιβατών στα 14 περιφερειακά αεροδρόμια, η οποία κατά το πρώτο τρίμηνο, βάσει των στοιχείων που δημοσιοποιήθηκαν χθες, διαμορφώθηκε σε 1,3 εκατ. ταξιδιώτες. Σε σύγκριση με τους τρεις πρώτους μήνες του 2019, ο αριθμός επιβατών είναι χαμηλότερος

Τον πρώτο μήνα της άνοιξης η επιβατική κίνηση υπήρξε μεγαλύτερη έναντι του 2019 σε Κέρκυρα, Ζάκυνθο και Σκιάθο.

κατά 31,5%, αλλά αυξημένος κατά 310% έναντι του αντίστοιχου διαστήματος του 2021, δεδομένου ότι παρέμεναν σε ισχύ τα μέτρα για τον περιορισμό της εξάπλωσης της COVID-19.

Τον Μάρτιο η επιβατική κίνηση στα 14 περιφερειακά αεροδρόμια που διαχειρίζεται η Fgairport Greece διαμορφώθηκε σε 550.000 άτομα και έχει ενισχυθεί κατά 366% έναντι του 2021, αλλά παραμένει μικρότερη συγκριτικά με το 2019 κατά 23%.

Τον πρώτο μήνα της άνοιξης, έναντι του Μαρτίου 2019, η επιβατική κίνηση

Η κίνηση των επιβατών στα 14 περιφερειακά αεροδρόμια κατά το πρώτο τρίμηνο διαμορφώθηκε σε 1,3 εκατ. ταξιδιώτες. Σε σύγκριση με τους τρεις πρώτους μήνες του 2019 ο αριθμός των επιβατών είναι χαμηλότερος κατά 31,5%, αλλά αυξημένος κατά 310% έναντι του αντίστοιχου διαστήματος του 2021.

υπήρξε μεγαλύτερη σε ορισμένα αεροδρόμια, έχοντας ενισχυθεί κατά 2% στην Κέρκυρα (24.700 άτομα), κατά 3,5% στη Ζάκυνθο και κατά 10,4% στη Σκιάθο. Ταυτόχρονα, σε κάποια αεροδρόμια το χάσμα έναντι του 2019 μειώθηκε: στον αερολιμένα Χανίων η κίνηση είναι χαμηλότερη έναντι του Μαρτίου 2019 μόλις κατά 2,4% (53.293 άτομα), στην Κεφαλονιά το αντίστοιχο ποσοστό είναι στο -5,5%, στη Ρόδο η διαφορά είναι στο -10%, στη Μύκονο η κίνηση είναι μικρότερη κατά 12,6% και στο «Μακεδονία» της Θεσσαλονίκης

υπολείπεται κατά 27%. Παράγοντες των αερομεταφορών εκτιμούν ότι λόγω της προσδοκώμενης περαιτέρω αύξησης της κίνησης τους επόμενους μήνες κι εφόσον δεν εμφανιστούν νέοι παράγοντες κρίσης, ενδέχεται τη φετινή χρονιά ο ρυθμός ανάκτησης της επιβατικής κίνησης να είναι ο υψηλότερος των τελευταίων δύο ετών, αγγίζοντας το 90%-95% του αντίστοιχου μεγέθους του 2019. Την εκτίμηση αυτή διατύπωσε πρόσφατα, σχολιάζοντας τα οικονομικά αποτελέσματα της χρήσης 2022, ο πρόεδρος του αε-

ροπορικού ομίλου Aegean Ευτύχης Βασιλάκης, που ανέφερε ότι η δραστηριότητα της αεροπορικής αναμένεται να πλησιάσει τα επίπεδα του 2019 σε επίπεδο πιπτικού έργου, πωλήσεων εισιτηρίων και προσφερόμενων θέσεων. Συνολικά, η προσφερόμενη χωρητικότητα από το σύνολο των αεροπορικών εταιρειών αναμένεται κατά το φετινό καλοκαίρι να είναι, συγκριτικά με το 2019, υψηλότερη κατά 7% έως 10% και θα διοχετευτεί, ως επί το πλείστον, προς νησιωτικούς προορισμούς. Η προσφερόμενη χω-

ρητικότητα της Aegean στην κορύφωση της θερινής περιόδου θα είναι 5% έως 6% χαμηλότερη συγκριτικά με το 2019, αλλά η Aegean επαναφέρει τις πτήσεις που είχαν ανασταλεί λόγω πανδημίας, από και προς την Αθήνα προς και από 15 προορισμούς. Σε αυτούς ανήκουν το Αμάν, το Μπάρι, η Βασιλεία - Μιλουζ, το Ανόβερο, η Ιμπίζα, η Τζέντα, η Πάφος, το Παλέριο, η Ποντογκόριτσα, η Τυννησία, η Βαλένθια, το Ζάγκρεμπ, η Φλωρεντία, το Μπλιμπάο, η Κολωνία, το Κουβέιτ και το Οσλό.

Γύρισαν σελίδα τα λεωφορεία Αμμοχώστου

Συνέντευξη Πανίκου Αμυραγιά - Ηλεκτρονικό εισιτήριο, δωρεάν WI-FI, έξυπνες στάσεις, 53 οχήματα και πλάνο για πράσινο στόλο

Συνέντευξη στη **ΜΑΡΙΑ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Με WI-FI και usb στα λεωφορεία, έξυπνες στάσεις, ηλεκτρικά ράμπα για ΑΜΕΑ και βάση στήριξης για ποδήλατα, οι δημόσιες συγκοινωνίες στην ελεύθερη Αμμόκωστο γυρίζουν ουσιαστικά σελίδα. Οι αλλαγές εφαρμόζονται στο πλαίσιο της νέας σύμβασης με το κράτος, η οποία τέθηκε σε ισχύ από την 1η Νοεμβρίου και έχει δεκαετή διάρκεια (2021-2031). Ο Γενικός Διευθυντής της εταιρείας ΟΣΕΑ Πανίκος Αμυραγιάς περιγράφει στην «Κ» τις καινοτομίες του νέου στόλου, τα χρονοδιαγράμματα για την επόμενη φουρνιά νέων λεωφορείων και την άφιξη των πρώτων ηλεκτρικών λεωφορείων. Αναφέρεται επίσης σε θέματα ασφάλειας των νέων λεωφορείων, ενώ απαριθμεί τους λόγους για τους οποίους σταδιακά, το λεωφορείο μπορεί να κερδίσει τελικά τον οδηγό του ιδιωτικού αυτοκινήτου στην Κύπρο.

-Οι δημόσιες συγκοινωνίες γυρίζουν σελίδα. Τι σημαίνει αυτό στην περίπτωση της Αμμοχώστου; Πώς θα ταξιδεύει ο επιβάτης των λεωφορείων στην ελεύθερη Αμμόκωστο;

Είναι κοινός γνωστό πως οι δημόσιες συγκοινωνίες για την επαρχία Αμμοχώ-

Προσωπική μου εκτίμηση είναι πως μέχρι το 2030 πολύ πιθανόν, να μπορέσουμε να έχουμε στην Κύπρο τα πρώτα ηλεκτρικά λεωφορεία.

στου να, γυρίζουν σελίδα αλλά βρίσκονται σε γνωστά χέρια. Ο οργανισμός συγκοινωνιών επαρχίας Αμμοχώστου-ΟΣΕΑ συνεχίζει και για τα επόμενα 10 χρόνια, αφού έχει προληφθεί η δεκαετία 2010-2020. Πρόσφατα προκήρξασε στη σύναψη συμφωνίας 2021-2031. Έτσι, μετά και τις δικαστικές μάχες που προηγήθηκαν, η ελεύθερη Αμμόκωστος θα συνεχιστεί να κινείται με ασφάλεια και αξιοπιστία. Ο επιβάτης και ο τουρίστας στην ελεύθερη Αμμόκωστο θα έχει την ευκαιρία πλέον να χρησιμοποιεί τα ολοκαίνουργια λεωφορεία, τα οποία διαθέτουν σύστημα τηλεματικής μέσω του οποίου το επιβατικό κοινό θα γνωρίζει και θα πληροφορείται με ακρίβεια την ώρα άφιξης του λεωφορείου στις στάσεις μέσω του mobile Cyprus bus (εφαρμογή που δίνει πληροφορίες των δημοσίων μεταφορών στην Κύπρο σε πραγματικό χρόνο).

-Ποιες οι καινοτομίες που εισάγονται; Πώς θα προσελκύσετε το επιβατικό κοινό;

- Σίγουρα η προσθήκη των καινούργιων λεωφορείων στους δρόμους της επαρχίας μας, μάς δίνει μεγάλη δυναμική για την συνέχεια. Επίσης, η μεγάλη ανανέωση του στόλου του οργανισμού μας είναι από μόνη της μία καινοτομία. Ήταν κάτι που έλειπε σε μια τόσο πολύ σημαντική τουριστική περιοχή που την επισκέπτονται χιλιάδες επισκέπτες από την Κύπρο και το εξωτερικό και σίγουρα η χρήση τους θα προσελκύσει το επιβατικό κοινό. Ένα άλλο πράγμα που σίγουρα θα εξυπηρετήσει το επιβατικό κοινό είναι οι «έξυπνες στάσεις», οι οποίες πληροφορούν για την ακριβή άφιξη του λεωφορείου σε οποιαδήποτε στάση. Για την ώρα στην περιοχή διαθέτουμε τρία σημεία με έξυπνη στάση, η μία στην καρδιά του Πρωταρά, στη στάση SUNRISE HOTEL, η άλλη στη στάση Πλατεία Αγίας Νάπας κοντά στο μοναστήρι και η άλλη στον Κεντρικό σταθμό Αμμοχώστου στο Πα-

«**Η ανανέωση** του στόλου του οργανισμού μας ήταν κάτι που έλειπε σε μια τόσο πολύ σημαντική τουριστική περιοχή που την επισκέπτονται χιλιάδες τουρίστες από την Κύπρο και το εξωτερικό και σίγουρα η χρήση τους θα προσελκύσει το επιβατικό κοινό».

ραλίμνη. Στο επιχειρηματικό μας πλάνο υπάρχει πλάνο τοποθέτησης και σε άλλα σημεία. Η ανανέωση του στόλου αποτελεί επίσης μια καινοτομία. Η επιλογή του έγινε με βασικό γνώμονα την ασφάλεια των εργαζομένων και των επιβατών μας και την αξιοπιστία μας.

Θα πρέπει να τονίσουμε ότι στις καινοτομίες εντάσσεται και η χρήση ηλεκτρονικού εισιτηρίου, όλα τα κάρτινα εισιτήρια και χάρτινες κάρτες έχουν αντικατασταθεί. Πληροφορικά να πούμε πως το επιβατικό κοινό θα μπορεί να ταξιδεύει με εισιτήριο μονής διαδρομής ή ολοήμερο, το οποίο εκδίδεται εντός του λεωφορείου. Επίσης, θα μπορεί να αγοράσει την χάρτινη έξυπνη κάρτα που θα διαθέτει αριθμό μονών διαδρομών, την ανώνυμη πλαστική έξυπνη κάρτα που ε-παναφορτίζεται όπως και την προσωποποιημένη πλαστική έξυπνη κάρτα η οποία επίσης επαναφορτίζεται.

Προφίλ νέου στόλου

- Πόσα καινούργια λεωφορεία έχετε παραλάβει;

- Από τον Μάρτιο έχουμε εντάξει στον στόλο του οργανισμού μας 31 καινούργια λεωφορεία και αυτή τη στιγμή όλα διανύουν τα πρώτα τους χιλιόμετρα. Έγινε πραγματικά μεγάλη ανανέωση του στόλου με σταδιακή απόσυρση των λεωφορείων, όπως προνοεί η σύμβαση παραχώρησης υπηρεσιών δημοσίων επιβατικών λεωφορείων. Να πω επίσης ότι η ανανέωση συνεχίζεται αφού περί τα τέλη Μαΐου θα γίνει η επόμενη παραγγελία άλλων 22 λεωφορείων, τα οποία θα τα παραλάβουμε τέλη Φεβρουαρίου ή αρχές Μαρτίου 2023. Αξίζει να σημειωθεί πως τα λεωφορεία που αγοράστηκαν είναι μάρκας MERCEDES γερμανικής προέλευσης (κινητήρας) σε συνδυασμό αμαξώματος ι-σπανικής προέλευσης IRIZAR.

- Ποιο το κόστος και τα χαρακτηριστικά τους;

Δρομολόγια που ενώνουν τουριστικά θέρετρα

- Ποια δρομολόγια περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα της εταιρείας; Περιλαμβάνονται και μαθητικά δρομολόγια;

- Βάσει των αναγκών της γεωγραφικής περιοχής έχουμε τα εξής δρομολόγια.

-101-102 Αγία Νάπα - Παραλίμνη μέσω Κάβο Γκρέκο, Πρωταρά, Περνέρα, τα οποία θεωρούνται ο κύριος αιμοδότης ε-

σόδων της εταιρείας αφού τους καλοκαιρινούς μήνες εξυπηρετούν χιλιάδες τουρίστες. Τα συγκεκριμένα δρομολόγια ενώνουν τα δυο μεγαλύτερα τουριστικά θέρετρα της περιοχής του Πρωταρά και της Αγίας Νάπας.

-201 Δυτική κυκλική γραμμή Αγίας Νάπας.

-202 Ανατολική κυκλική γραμμή Αγίας Νάπας.

-302-303-304 Ειδικές κυκλικές γραμμές για εξυπηρέτηση εργαζομένων για Πρωταρά.

-501-502 Ποταμός Λιοπετρίου- Οδό-

φραγμα Δερύνειας διά μέσω Αγίας Θέκλας- Αγίας Νάπας, Παραλίμνη, Γενικό Νοσοκομείο Αμμοχώστου και αντίστροφα.

-510 Ειδική γραμμή για μεταφορά εργαζομένων στην Αγία Νάπα.

-701-702-703-704-705-706-708-709-710 Περιφερειακά δρομολόγια που ενώνουν τις κοινότητες της περιοχής με τα τουριστικά θέρετρα και το Γενικό Νοσοκομείο Αμμοχώστου.

-711-712-714 Τα δρομολόγια που ενώνουν τις κοινότητες της περιοχής με την επαρχία Λάρνακας, με την ιδιαιτερότητα πως κρατικές υπηρεσίες που αφορούν την επαρχία Αμμοχώστου εξακολουθούν να έχουν έδρα την επαρχία Λάρνακας.

Εκτός από τη βασική υπηρεσία ο ΟΣΕΑ έχει την ευθύνη για τη μεταφορά όλων των μαθητών. 3500-400 στο σύνολο, από και προς τις σχολικές μονάδες σε όλη την γεωγραφική περιοχή του οδικού μας δικτύου.

λεωφορείου βάση στήριξης ποδηλάτων, πράγμα που απαιτείτο στους δρόμους σύμβασης. Για τις ανάγκες των περιφερειακών δρομολογίων έχουμε τα υπεραστικού τύπου λεωφορεία (14), τα οποία έχουν μήκος 12,20μ, πλάτος 2,55μ και ύψος 3,43 μ με υποδύναμη κινητήρα 354 bhp EURO 6. Έχουν επίσης χωρητικότητα 51 θέσεων καθημένων επιβατών και μια θέση ειδικά διαμορφωμένη για άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ). Διαθέτουν ηλεκτρικά ράμπα για είσοδο στο λεωφορείο για άτομα με τροχοκάθισμα. Και οι δυο τύποι λεωφορείου διαθέτουν πολύ καλό σύστημα κλιματισμού, ιδιαίτερα επιλεγμένο ράμπα για είσοδο στο λεωφορείο και για άτομα που χρησιμοποιούν τροχοκάθισμα. Επίσης, διαθέτουν στο πίσω μέρος του

ηλεκτρονικές πινακίδες στο μπροστινό, πισινό και πλάγιο σημείο των λεωφορείων για ενημέρωση του επιβατικού κοινού. Σε διάφορα σημεία εντός του λεωφορείου υπάρχει παροχή για χρήση USB. Περὶ τις αρχές Μαΐου θα γίνουν οι πρώτες τοποθετήσεις παροχής για δωρεάν χρήση WI-FI εντός λεωφορείων. Να σημειώσουμε ότι το κάθε λεωφορείο κοστίζει μεταξύ €205.000-210.000.

Νεολαία και εργαζόμενοι

- Έχει απήχηση η χρήση των λεωφορείων στην επαρχία Αμμοχώστου; Ποιοι οι στόχοι σας;

- Πιστεύω ακράδαντα πως το 2010 βάλαμε τις βάσεις για να μπορέσουμε στη συνέχεια να αλλάξουμε την τότε νοοτροπία του κόσμου ώστε να θεωρήσει την χρήση του λεωφορείου φιλική, χρήσιμη και κυρίως οικονομική. Έχω την πεποίθηση πως από τότε μέχρι σήμερα, τουλάχιστον στις δημόσιες συγκοινωνίες στην ελεύθερη Αμμόκωστο η εικόνα έχει αλλάξει και ο κόσμος έχει βιώσει την μεγάλη αλλαγή. Καταφέραμε να πείσουμε πέραν των 3.000 εργαζομένων στην περιοχή να χρησιμοποιούν το λεωφορείο αντί του αυτοκινήτου για να μεταβαίνουν στην δουλειά τους. Καταφέραμε επίσης να πείσουμε την νεολαία της περιοχής να χρησιμοποιεί το λεωφορείο κυρίως στις βραδινές εξόδους και να γυρίζουν με ασφάλεια στα σπίτια τους μετά από διασκέδαση κυρίως τις πρωινές ώρες. (Ειδικά δρομολόγια κυρίως προσαρμοσμένα στις ανάγκες νεαρών από τα περιφερειακά χωριά προς τα θερινά θέρετρα Πρωταρά και Αγία ναπα). Δίνουμε μεγάλη σημασία στις νυχτερινές διαδρομές οι οποίες βοηθούν στην οδική ασφάλεια και την μείωση ατυχημάτων. Καταφέραμε να απαλλάξουμε τους γονείς από την μεταφορά των παιδιών τους στις παralίες της περιοχής με αυτοκίνητο και να χρησιμοποιούν το λεωφορείο. Στόχος μας

Τέλη Μαΐου θα γίνει η επόμενη παραγγελία 22 λεωφορείων τα οποία θα παραληφθούν τέλη Φεβρουαρίου- αρχές Μαρτίου 2023, αναφέρει ο κ. Αμυραγιάς.

είναι να αυξήσουμε την επιβατική κίνηση κυρίως την καλοκαιρινή περίοδο, πείθοντας τον κόσμο με την συνέπεια, τη σωστή εξυπηρέτηση χιλιάδων επισκεπτών στην περιοχή και την ασφαλή και άνετη μεταφορά των εργαζομένων στις εργασίες τους.

- Με ποιους τρόπους θα πείσετε τους οδηγούς των ΙΧ οχημάτων ώστε να εντάξουν την χρήση λεωφορείων ως μέσο διακίνησης;

- Σίγουρα για να γίνει αυτό, θα πρέπει πρώτα από όλα το κόμιστρο να είναι χαμηλό, να υπάρχει δηλαδή χαμηλό οικονομικό κόστος. Θα πρέπει επίσης να υπάρχει η άνεση και η ασφάλεια διακίνησης τους, ενώ μειζονος σημασίας είναι η επαγγελματική συνείδηση και ο τρόπος συμπεριφοράς του προσωπικού μας απέναντι τους, όπως επίσης και η μείωση του χρόνου των διαδρομών για αποφυγή ταλαιπωρίας. Πολύ σημαντική παράμετρος είναι σίγουρα η αποφυγή μετεπιβίβασης του επιβάτη από λεωφορείο σε λεωφορείο και από σταθμό σε σταθμό για να φτάσει στον προορισμό του. Επίσης, η σωστή πληροφόρηση για τον ακριβή χρόνο άφιξης λεωφορείου σε στάση λεωφορείου μέσω της τεχνολογίας όπου ο επιβάτης έχει την δυνατότητα να νιώθει άνετος πως θα εξυπηρετηθεί στον ακριβή χρόνο που χρειάζεται το λεωφορείο θα είναι ένας καλός τρόπος να πείσουν οι κύριοι οδηγοί ΙΧ.

Πράσινος στόλος και έμφαση στην ασφάλεια επιβατών

Δίνουμε ιδιαίτερη σημασία στην ασφάλεια των επιβατών, δλώνει ο κ. Αμυραγιάς.

-Τι προνοεί η σύμβαση για την παραχώρηση παροχής υπηρεσιών δημοσίων επιβατικών λεωφορείων;

- Πρόκειται για μια πολύ απαιτητική σύμβαση παραχώρησης παροχής υπηρεσιών δημοσίων επιβατικών λεωφορείων και πολύ σωστά η ποιότητα παροχής υπηρεσιών θα πρέπει να είναι σε πολύ ψηλά επίπεδα. Στην επαρχία Αμμοχώστου προνοεί την εκτέλεση 3.600.000 χιλιομέτρων για κάθε έτος. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην ανανέωση του στόλου με λεωφορεία που πληρούν τις προδιαγραφές εκπομπών ρύπων επιπέδου <EYRO VI>. Επίσης, σε μεταγενέστερο στάδιο, υπάρχει πλάνο όπως μέρος του στόλου ή ολόκληρος ο στόλος λεωφορείων χρησιμοποιεί φυσικό αέριο όταν και εφόσον αυτή η πηγή είναι διαθέσιμη στην Κύπρο ή να μετατραπεί μέρος ή το σύνολο του στόλου λεωφορείων σε πιο πράσινο. Αυτό σημαίνει υβριδικά, ή ηλεκτρικά λεωφορεία.

-Υπάρχει συγκεκριμένο πλάνο για την ένταξη στον στόλο υβριδικών ή ηλεκτρικών λεωφορείων; Ποιο το χρονοδιάγραμμα;

-Παρόλο ότι ο οργανισμός μας δεν έχει υποχρέωση να εντάξει στο στόλο του τέτοιου τύπου λεωφορεία εντούτοις, τμήμα του οργανισμού μας επεξεργάζεται και παρακολουθεί όλες τις εξελίξεις της τεχνολογίας που αφορούν το κομμάτι αυτό τόσο για υ-

βριδικά και ηλεκτρικά λεωφορεία τα οποία άρχισαν σιγά σιγά και εμφανίζονται σε διάφορες χώρες του κόσμου. Είμαστε σε επαφή με το εργοστάσιο αμαξωμάτων IRIZAR, από το οποίο αγοράστηκαν τα λεωφορεία Ισπανικής κατασκευής. Αντιπροσωπεία του οργανισμού μας φιλοξενήθηκε στο ειδικό εργοστάσιο κατασκευής ηλεκτρικών λεωφορείων και ενημερώθηκε για πολλά θέματα που αφορούν το ηλεκτρικό λεωφορείο. Αξίζει να αναφέρουμε πως χρειάζεται αρκετή μελέτη και απαιτούνται εξειδικευμένες και πολλές ειδικές υποδομές από το κράτος για να μπορέσουμε σε μελλοντικό στάδιο να μιλούμε για την εισαγωγή ηλεκτρικών λεωφορείων στην Κύπρο, το κόστος των οποίων θα είναι αρκετά μεγάλο. Προσωπικά μου εκτίμηση είναι πως μέχρι το 2030 πολύ πιθανόν, να μπορέσουμε να έχουμε στην Κύπρο τα πρώτα ηλεκτρικά λεωφορεία.

Η πτυχή της ασφάλειας

- Πώς διασφαλίζεται η ασφάλεια των επιβατών, μετά τα τροχαία ατυχήματα που σημειώθηκαν με καινούργια λεωφορεία σε άλλες επαρχίες; Έγινε η απαραίτητη εκπαίδευση του προσωπικού;

- Όπως ανέφερα και πιο πάνω η επιλογή αγοράς των καινούργιων λεωφορείων έγινε με βασικό γνώμονα την ασφάλεια των επιβατών, των δικών μας εργαζομένων αλλά

και τον σεβασμό σε κάθε συμπολίτη μας και σε κάθε ξένο επισκέπτη που έρχεται τη χώρα μας που επιλέγει να μετακινείται με τα λεωφορεία του οργανισμού συγκοινωνιών Αμμοχώστου. Γνωρίζοντας τα μεγάλα μειονεκτήματα της περασμένης δεκαετίας με την απαγόρευση ανανέωσης στόλου όπου ο επιβατικός κόσμος της επαρχίας μας αδικήθηκε κατάφωρα, έχουμε εντάξει πλέον στο στόλο μας ό,τι πιο σύγχρονο τύπου λεωφορείο για τις ανάγκες των δημοσίων μεταφορών στην επαρχία μας. Όσον αφορά τα τροχαία ατυχήματα που υπήρξαν κατά διαστήματα σε άλλες επαρχίες σίγουρα τα λάβουμε σοβαρά υπόψη και κυρίως πρότιςτός μας στόχος στα συστήματα ασφαλείας του λεωφορείου να μπορούμε να προλαβαίνουμε τα ανθρώπινα λάθη. Περὶττό να πούμε πως με την εισαγωγή και εγγραφή των λεωφορείων στην Κύπρο έγινε ειδική εκπαίδευση στους μηχανολόγους του οργανισμού μας από τις αντιπροσωπείες MERCEDES για κινητήρες και συστήματα ασφαλείας των λεωφορείων και από πλευράς IRIZAR αμαξώματος σε θέματα ασφαλείας και ειδικότερα σε θέματα εισόδων επιβίβασης και αποβίβασης επιβατών. Πριν την παράδοση των λεωφορείων στους οδηγούς φροντίσαμε επίσης να γίνει η απαραίτητη εκπαίδευση και παρουσίαση και σε όλους τους οδηγούς με ειδικά σεμινάρια.

Με δυσπιστία η σύνθεση της Αρχής κατά της Διαφθοράς

Αντιδράσεις για τον κατάλογο ονομάτων που ετοίμασε το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Με γκρίνια και καχυποψία για τα άτομα που θα την απαρτίσουν, εγκαινιάσθηκε η συγκρότηση της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς. Αφορμή στάθηκε η διαδρομή ονομάτων του καταλόγου που είχε ετοιμάσει το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο και τα οποία αποτελούσαν πρόταση προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για διορισμό. Όπως προκύπτει από τα όσα είδαν το φως της δημοσιότητας, βουλευτές από ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ και Οικολόγους αντιμετώπισαν με επιφυλάξεις την πρόταση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου για τα πρόσωπα που θα επιλέγονταν να διορισθούν στη νεοσύστατη Αρχή. Ο κατάλογος του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου με 15 ονόματα, παρουσιάσθηκε ενώπιον της Επιτροπής Νομικών από τον επικεφαλής του Συμβουλίου Γιώργο Αρέστη, πρώην πρόεδρο του Ανώτατου Δικαστηρίου. Οι επιφυλάξεις που διατυπώθηκαν και διέρρευσαν στην συνέχεια είχαν να κάνουν με ζητήματα αμεροληψίας, που πύερθποσαν ένεκα άμεσπς ή έμμεσπς διασύνδεσπς

Οι αντιδράσεις που προκλήθηκαν πριν ανακοινωθούν οι διορισμοί από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, αναμένεται να συνεχισθούν και οι επιφυλάξεις που διατυπώθηκαν, αρχικά, αφορούν και ένα πρόσωπο που διορίσθηκε ως μέλος της Αρχής.

κάποιων προσώπων που συμπεριελάφθησαν στον κατάλογο με οικονομικούς και επιχειρηματικούς κύκλους. Συγκεκριμένα, από πλευράς των Οικολόγων, έγινε λόγος για άτομα τα οποία διατηρούν στενές διασυνδέσεις με επιχειρηματίες, κόμματα και τράπεζες.

Η Αρχή

Η σύσταση και λειτουργία της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς πέρασε από την Ολομέλεια της Βουλής τον περασμένο Φεβρουάριο. Το έργο ετοιμασίας καταλόγου με τα πρόσωπα που θα μπορούσαν να διορισθούν στη νέα Αρχή ανέλαβε Γνωμοδοτικό Συμβούλιο το οποίο συστάθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο. Με βάση τα όσα διέρρευσαν, το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο ανέμεσα στα 15 πρόσωπα που πρότεινε είχε συμπεριλάβει τον εγκλημασιολόγο Ανδρέα Καπαρδή, την Ηλιάνα Νικολάου πρώην Επίτροπο Διοικήσεως, λογιστές, νομικούς και ακαδημαϊκούς. Με το όλο θέμα να λαμβάνει διαστάσεις, το Προεδρικό Μέγαρο προχώρησε στην ανακοίνωση των ονομάτων που επέλεξε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας για να στελεχώσουν τη νεοσύστατη Αρχή. Επίτροπος Διαφάνειας διορίσθηκε ο Χάρης Πογιατζής, πρώην Δικαστής, κάτοχος πτυχίου LLB (Hons) Εξον, πανεπιστήμιο Έξετερ, Αγγλίας. Μέλη της Αρχής διορίσθηκαν ο Μιχαήλ Κωνσταντινίδης, πρώην Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, η Ελένη Πατέρνα – Δημοσθένους, δικηγόρος, κάτοχος πτυχίου Νομικής, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ο Νίκος Ζαμπακίδης, Λογιστής/Ελεγκτής, πρώην Γενικός Διευθυντής του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, και η Τατιάνα Ζαχαριάδου, Κοινωνιολόγος.

Οι αντιδράσεις

Η δημοσιοποίηση των τελικών επιλογών του

Πρόεδρου της Δημοκρατίας, όπως όλα δείχνουν, δεν αναμένεται να βάλουν φρένο στις αντιδράσεις που υπάρχουν. Σύμφωνα με τις πρώτες αντιδράσεις που καταγράφονται, οι επιφυλάξεις που διατυπώθηκαν δημόσια μετά το πέρας της Επιτροπής Νομικών συνεχίζουν να υπάρχουν. Συγκεκριμένα, εντοπίζονται σε πρόσωπο που επιλέχθηκε να στελεχώσει τη νεοσύστατη Αρχή λόγω της επαγγελματικής σχέσης που έχει με γνωστό επιχειρηματία. Επίσης, μέλη της Επιτροπής Νομικών, που συμμετείχαν στη συνεδρία της περασμένης Δευτέρας, υποστηρίζουν πως το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο που τους παρουσίασε τον κατάλογο των 15 δεν τους έδωσε επαρκή πληροφόρηση για τις δραστηριότητες των προτεινόμενων για της Αρχή κατά της Διαφθοράς.

Στο διορισμό του Επιτρόπου Διαφάνειας και των τεσσάρων μελών της Αρχής κατά της Διαφθοράς προχώρησε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης.

Η κάρτα που σε ταξιδεύει είναι εδώ.

Τώρα, κάνοντας τις καθημερινές σου αγορές με την **AEGEAN Mastercard** από την Τράπεζα Κύπρου, **συγκεντρώνεις μίλια** για ταξίδια και απολαμβάνεις μοναδικά προνόμια.

Απόκτησε την κάρτα που σε ταξιδεύει μέχρι 31/12, **επωφελέσου δωρεάν συνδρομής** για 6 μήνες και ξεκίνα τα ταξίδια.

bankofcyprus.com.cy
800 00 800

Τράπεζα Κύπρου

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΠΙΕΡ ΜΠΡΙΑΝΚΟΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Η Ουκρανία χρειάζεται περισσότερη βοήθεια από το ΔΝΤ

Η ανταπόκριση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου στην κρίση της Ουκρανίας είναι επιθυμητή. Ο διεθνής οργανισμός περιγράφει εκτενώς στην τελευταία του έκθεση τις μακροχρόνιες βλάβες τις οποίες η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία θα προξενήσει συνολικά στις προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας και εγκαλεί τις κυβερνήσεις να συνασπιστούν σε μια συντονισμένη κινητοποίηση. Ωστόσο, η έκκληση για δράση θα πρέπει να ξεκινήσει από τους δικούς του κόλπους. Στην έκθεση αναφέρονται με λεπτομέρειες οι δραματικές επιπτώσεις από τον πόλεμο στην Ουκρανία. Η παγκόσμια οικονομία το τρέχον έτος θα αναπτυχθεί μόλις 3,6%, όπερ σημαίνει κατά 0,8 της ποσοστιαίας μονάδας χαμηλότερα από την προηγούμενη εκτίμηση. Ο πληθωρισμός θα παραμείνει σε υψηλά επίπεδα για ακόμα μεγαλύτερο διάστημα. Σχεδόν δυο μήνες μετά την εισβολή, το ΔΝΤ έχει εκταμιεύσει μόλις 1,4 δισ. δολ. για την Ουκρανία από τα προγράμματα ταχείας οικονομικής παρέμβασης που διαδίδει. Ανοίξει ειδικό λογαριασμό, επίσης, για να λαμβάνει κεφάλαια από δωρητές, ούτως ώστε να παράσχει αρωγή στη χώρα για να μπορέσει

Δύο μήνες μετά την εισβολή, το ΔΝΤ έχει εκταμιεύσει μόλις 1,4 δισ. δολ. προς το Κίεβο.

να ανοικοδομηθεί. Αυτό τα ποσά πόρρω απέχουν από τις τρέχουσες ανάγκες της Ουκρανίας, της οποίας, όπως το ίδιο το ΔΝΤ προβλέπει, η οικονομία θα συρρικνωθεί 35% φέτος. Όπως ο διεθνής οργανισμός εκτιμά, η χώρα θα απολέσει το αντίστοιχο του 9% σε δημόσια έσοδα το 2022 και αυτό πρέπει να εκληφθεί μόνον ως μια συγκεντρωμένη εκτίμηση. Εχοντας κατά νου το περυσινό ΑΕΠ, αυτό το 9% θα μεταφραζόταν σε σημαντική απώλεια εσόδων για το ουκρανικό δημόσιο της τάξης των σχεδόν 16 δισ. δολαρίων. Εάν το θέσουμε διαφορετικά, η συνδρομή του ΔΝΤ έως αυτή τη στιγμή μόλις και ισοδυναμεί σε κάτι παραπάνω από τα χαμένα δημόσια έσοδα ενός μηνός για την κυβέρνηση του Κιέβου. Στην πραγματικότητα ο διεθνής οργανισμός συ-

στάθηκε να βοηθήσει τις χώρες με προβλήματα στο ισοζύγιο πληρωμών να χαράξουν υγιείς οικονομικές πολιτικές. Αυτό το περιορισμένο εύρος και η δυσκίνητη δομή του μεταφράζονται στο ότι δεν μπορεί να λειτουργήσει ως «οικονομικός πυροσβέστης» σε μεγαλύτερες κρίσεις τύπου πανδημίας ή στο ξέσπασμα ενός πολέμου τύπου Ουκρανίας, όπως εύστοχα παρατήρησε η Αμερικανίδα υπουργός Οικονομικών, Τζάινε Γέλνερ, την προηγούμενη εβδομάδα.

Πάντως, με το δεδομένο πως το ΔΝΤ λογίζεται ως η τελευταία καταφυγή για τη χορήγηση πιστώσεων, ουσιαστικά θα έπρεπε να συνδράμει την Ουκρανία να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της. Το Κίεβο εξακολουθεί να πρέπει να πληρώνει δασκάλους, αστυνομικούς και άλλους δημοσίους λειτουργούς – για να μην αναφέρουμε τους στρατιώτες που απαιτούνται για τις επιχειρήσεις.

Συν τοις άλλοις, το ΔΝΤ οφείλει να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στο πως θα ανοικοδομηθεί η ανταπόκριση της διεθνούς κοινότητας, πείθοντας τις χώρες-μέλη ότι η Ουκρανία χρειάζεται μαζική αρωγή και τη χρειάζεται τώρα.

Σε αναθεώρηση των πρόσφατων προβλέψεών μας για την ανάπτυξη στην Ευρωζώνη και στις Ηνωμένες Πολιτείες προχωρούμε, εξαιτίας της απροσδόκητης μείωσης στο ΑΕΠ των Ηνωμένων Πολιτειών το πρώτο τρίμηνο και των κλιμακούμενων απειλών για τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα λόγω των περιοριστικών μέτρων του κορωνοϊού στην Κίνα. Ειδικότερα, εκτιμούμε πλέον ότι το τρέχον έτος η αμερικανική οικονομία θα αναπτυχθεί με ρυθμό 2,6% αντί 3,2%, όπως είχαμε αρχικά εκτιμήσει. Το 2023 ο ρυθμός θα είναι 2,3% από 2,5%.

Επιπλέον, οι αυξήσεις επιτοκίων από τη Fed συντείνουν σε επιβράδυνση στην αύξηση του ΑΕΠ, τείνοντας προς την επικρατούσα τάση του. Στη δε περίπτωση της Ευρωζώνης, αναθεωρούμε ελαφρώς προς τα κάτω την εκτίμησή μας, αναμένοντας στασιμότητα το διάστημα Απριλίου - Ιουνίου αντί για τριμηνιαία αύξηση ΑΕΠ κατά 0,1%. Το δε τρίτο τρίμηνο αναμένουμε αύξηση του ΑΕΠ κατά 1% και όχι 1,1%. Με όλα τα παραπάνω και την απροσδόκητη αύξηση του πρώτου τριμήνου κατά 0,2%, στο σύνολο του

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΧΟΛΓΚΕΡ ΣΜΙΕΝΤΙΝΓΚ*

Χαμηλότερη ανάπτυξη σε Ευρωζώνη και ΗΠΑ

Για το τρέχον έτος εκτιμάται ότι ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη θα διαμορφωθεί στο 6,7%.

2022 προσβλέπουμε σε ανάπτυξη 2,8% – ίτοι ακριβώς όπως την είχαμε προβλέψει και νωρίτερα. Πάντως, το 2023 εκτιμούμε πως η ανάπτυξη θα διαμορφωθεί σε χαμηλότερα επίπεδα, στο 3,1% από το 3,3% προηγούμενως.

Ως προς τον πληθωρισμό, αναμένουμε λόγω επιπλέον προβλημάτων στην εφοδιαστική αλυσίδα πως θα ανέλθει περαιτέρω στο 6,7% από το 6,5% φέτος και στο 2,6% από το 2,5% το 2023. Στη δε περίπτωση της ισοτιμίας δολαρίου και ευρώ θέλουμε να επισημάνουμε ότι η ζήτηση για ασφαλή επενδυτικά καταφύγια παρατείνει την υπερτίμηση του αμερικανικού νομίσματος. Αναθεωρούμε προς τα κάτω τις προβλέψεις μας για τον στόχο στα μέσα του 2022 από το 1,11 στο 1,09 δολάρια ανά ευρώ. Οι δε

κινήσεις των κεντρικών τραπεζών, υπό το πρίσμα των αναλύσεών μας, δεν θα υποστούν αλλαγές. Μετά την εκτίμηση για αυξήσεις κατά 50 μονάδες βάσης αύριο 4 Μαΐου και στη συνεδρίαση της 15ης Μαΐου από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed), αναμένουμε ότι η τελευταία θα προβεί και σε νέες κινήσεις αντίστοιχες κλίμακας το τρίτο και το τέταρτο τρίμηνο.

Ορισμένες ενδείξεις για άμβλυνση στην αύξηση της πραγματικής ιδιωτικής καταναλώσεως καθιστούν ακόμα πιο απίθανο η τράπεζα να κάνει αύξηση 75 μ. β. σε οποιαδήποτε συνεδρίαση της φέτος. Εν κατακλείδι, θεωρούμε πως η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα τον Ιούλιο θα ολοκληρώσει το πρόγραμμα αγορών τίτλων και θα αυξήσει τα επιτόκια τον Σεπτέμβριο και τον Δεκέμβριο κατά 25 μ.β. τη φορά. Πάντως, υπάρχει 40% πιθανότητα να αρχίσει τις αυξήσεις από τον Ιούλιο και συνολικά να διεκπεραιώσει τρεις έως το τέλος του έτους αντί για δύο.

* Ο Κ. Χόλγκερ Σμιέντινγκ είναι οικονομολόγος της Berenberg Bank.

Οι προοπτικές Αν. Μεσογείου στο στόχαστρο των Βρυξελλών

Ηλεκτρικά καλώδια και αποθέματα φυσικού αερίου για κάλυψη των ενεργειακών κενών

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Τα προβλήματα που προκύπτουν στην εφοδιαστική ενεργειακή αλυσίδα της γηραιάς Ηπείρου ένεκα των κυρώσεων στην Ρωσία, βάζουν στο τραπέζι τις ενεργειακές δυνατότητες και της Ανατολικής Μεσογείου. Θέμα που βρέθηκε στην ατζέντα της πρόσφατης συνόδου των Υπουργών Ενέργειας της Ε.Ε. Οι αναφορές που συμπεριλήφθηκαν στο τελικό κείμενο των συμπερασμάτων της συνόδου, καταμαρτυρούν το ενδιαφέρον που υπάρχει αλλά και την κατεύθυνση που έχει δοθεί προκειμένου οι ευρωπαϊκές αγορές να απεξαρτηθούν από τις ρωσικές πηγές ενέργειας. Η προσοχή της Ε.Ε. πέφτει προς την πλευρά των ποσοτήτων ΦΑ της περιοχής, αλλά και ενεργειακών έργων όπως τα ηλεκτρικά καλώδια που μπορούν να συμβάλουν στις αυξημένες ανάγκες που υπάρχουν. Τη σημασία αξιοποιήσις των ενεργειακών αποθεμάτων των κρατών μελών, περιλαμβανομένων των αποθεμάτων φυσικού αερίου της Κύπρου ανέδειξε κατά την διάρκεια της συνόδου η κυπριακή πλευρά. Στο πλαίσιο αυτό, τονίσθηκαν οι προσπάθειες της Κύπρου για δημιουργία συνεργιών με την Ελλάδα, το Ισραήλ και την Αίγυπτο, για αξιοποίηση των κοιτασμάτων της Ανατολικής Μεσογείου, κάτι που μπορεί να συμβάλει στην προσπάθεια απεξάρτησης της Ε.Ε. από το ρωσικό ΦΑ.

Το ζητούμενο για Ε.Ε.

Η προσοχή της Ε.Ε. για τις οποίες ενεργειακές δυνατότητες της περιοχής εκδηλώθηκε πολύ πριν την πρόσφατη σύνοδο. Σε επίπεδο Κομισιόν, η Επίτροπος Ενέργειας σε τηλεδιάσκεψη που πραγμα-

τοποιήθηκε με την κυπριακή πλευρά ζήτησε επιπρόσθετη πληροφόρηση για τις ενεργειακές προοπτικές. Τα στοιχεία που ετοιμάσθηκαν από το Υπουργείο Ενέργειας και απεστάλησαν στις Βρυξέλλες, δίνουν απαντήσεις στα ερωτήματα που τέθηκαν από πλευράς Κομισιόν. Πρώτον, για το ενεργειακό πρόγραμμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, δεύτερον το στάδιο αξιοποιήσις επιβεβαιωμένων κοιτασμάτων, τρίτον ποιο ρόλο μπορεί να διαδραματίσει η Κύπρος στις κοινές υποδομές με Ισραήλ και Αίγυπτο, τέταρτον με ποιο τρόπο η Κύπρος, ως μέλος της Ε.Ε. και με συμμετοχή στα τριμερή σχήματα συνεργασίας, μπορεί να διαδραματίσει συντονιστικό και δια-

Στα μέτρα που βρίσκονται υπό εξέταση συμπεριλαμβάνεται και η μείωση των τελών των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

μεσολαβητικό ρόλο και τέλος ποιες ποσότητες μπορεί να καλύψει η ευρύτερη περιοχή.

Το ενδιαφέρον, όπως αυτό εκδηλώνεται και ένεκα των περιστάσεων, πέρα από τα γεωπολιτικά και οικονομικά οφέλη, πιστεύεται πως θα τρέξει περισσότερα έργα και διαδικασίες αξιοποιήσις ενεργειακών πόρων της περιοχής. Λαμβάνοντας υπόψη το στάδιο υλοποιήσις που βρίσκονται, το ευρωπαϊκό ενδιαφέρον αναμένεται να έχει θετικές επιδράσεις στα δυο ηλεκτρικά καλώδια που θα ξεκινούν από την περιοχή

Τη σημασία αξιοποιήσις των ενεργειακών αποθεμάτων των κρατών μελών ανέδειξε η κυπριακή πλευρά, κατά την διάρκεια της συνόδου των Υπουργών Ενέργειας της Ε.Ε.

Ερχεται παράταση σε μειωμένο ΦΠΑ

Η απουσία χρήσης ΦΑ από την Κύπρο αλλά και η μηδενική εξάρτηση από το ρωσικό πετρέλαιο βάζουν την Κύπρο σε καλύτερη θέση σε σύγκριση με τις χώρες της κεντρικής Ευρώπης. Οι ανάγκες της εσωτερικής αγοράς για υγρά καύσιμα καλύπτονται σε μεγάλο βαθμό από την Ελλάδα και το Ισραήλ, χώρες οι οποίες δεν έχουν μεγάλο βαθμό έκθεσης στη ρωσική αγορά πετρελαίου. Ωστόσο, η κρίση που έχει ξεσπάσει και συνεχίζεται επηρεάζει την λιανική αγορά υγρών καυσίμων αλλά και τα τιμολόγια ηλεκτρικής ενέργειας, η παραγωγή της οποίας στηρίζεται στο μαζούτ. Οι αυξήσεις που καταγράφονται στις διεθνείς τιμές του πετρελαίου προκαλούν νέες ανατιμήσεις στο ηλεκτρικό ρεύμα με την κυβέρνηση να αναζητεί τρόπους μείωσης των επιπτώσεων στους καταναλωτές. Στο κυβερνητικό επιτελείο εξετάζεται η επέκταση του μέτρου μείωσης του ΦΠΑ, ζήτημα που θα ξεκαθαρίσει το επόμενο διάστημα. Επίσης η κυβέρνηση με νομοσχέδιο που βρίσκεται ενώπιον της Βουλής προχωρά σε διαφοροποίηση των τελών των ΑΠΕ. Συγκεκριμένα στο νομοσχέδιο που έχει ετοιμασθεί προτείνεται το τέλος των ΑΠΕ από 0,5 ευρώ να μειωθεί στο 0,1 ευρώ ανά κιλοβατώρα.

και θα καταλήγουν στον ευρωπαϊκό χερσαίο χώρο μέσω της Ελλάδας. Πρόκειται για τον EuroAsia Interconnector και τον EuroAfrica Interconnector, ηλεκτρικά κα-

λώδια που θα περνούν από την Κύπρο και θα καταλήγουν στην Ελλάδα προκειμένου να ενωθούν στο ευρωπαϊκό σύστημα ηλεκτροδότησης.

Για το ΦΑ ζήτημα που καίει άμεσα τις χώρες της κεντρικής Ευρώπης, ένεκα των κρυστάλλων που προκαλούνται στην εφοδιαστική αλυσίδα από τις απαιτήσεις της Μόσχας για τον τρόπο αποπληρωμής των συμβολαίων, η προσοχή στρέφεται περισσότερο προς την πλευρά του Ισραήλ που έχει ξεκινήσει την παραγωγή ΦΑ αλλά και της Αιγύπτου και των εκεί τερματικών εγκαταστάσεων επεξεργασίας ΦΑ. Εν προκειμένω ο ρόλος της Κύπρου, όπως προκύπτει και από τις επιπρόσθετες διευκρινήσεις που έχουν ζητηθεί από την Κομισιόν, είναι αυτός του ενδιάμεσου κρίκου. Ένεκα και της συμμετοχής σε όλα τα τριμερή περιφερειακά σχήματα συνεργασίας, η Κύπρος μπορεί να έχει ουσιαστικό ρόλο προκειμένου ποσότητες ΦΑ από την Ανατολική Μεσόγειο να καταλήξουν στις ευρωπαϊκές αγορές. Σύμφωνα με τεchnοκρατικές εκτιμήσεις η ευρύτερη περιοχή μπορεί να καλύψει το 25% των αναγκών της Γηραιάς Ηπείρου

οι οποίες μέχρι σήμερα καλύπτονται από ρωσικές πηγές.

Στα ευρύτερα ζητήματα που έχουν προκύψει από την αξίωση της Μόσχας για τον τρόπο πληρωμής συμβολαίων προμήθειας ΦΑ και πετρελαίου, η πρόσφατη σύνοδος δεν φαίνεται να κατέληξε σε οριστικές αποφάσεις. Πληροφορίες από τις Βρυξέλλες αναφέρουν πως για τα συμβόλαια ΦΑ η Ε.Ε. και ειδικότερα οι χώρες της κεντρικής Ευρώπης κινούνται στη λογική των γκριζών ζωνών προκειμένου να πραγματοποιούνται παραγγελίες χωρίς να δίνεται η αίσθηση ότι η Ε.Ε. υποκύπτει στις ρωσικές απαιτήσεις για πληρωμή σε ρούβλια. Για τα συμβόλαια που αφορούν το πετρέλαιο, οι ευρωπαίοι Υπουργοί Ενέργειας φαίνεται να συγκλίνουν προς την σταδιακή απεξάρτηση, θέση με την οποία φαίνεται να συμφωνεί και η Γερμανία. Ωστόσο από τη γενική κατεύθυνση δεν φαίνεται να υπάρχει, επί του παρόντος, συγκεκριμένος οδικός χάρτης.

Πλαφόν στη χονδρεμπορική αγορά ρεύματος στην Ελλάδα

Δρομολογείται από την κυβέρνηση μονομερώς για αντιστάθμιση των επιπτώσεων της διεθνούς ενεργειακής κρίσης

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Την επιβολή πλαφόν στη χονδρεμπορική αγορά ρεύματος δρομολογεί η κυβέρνηση, καθώς το αίτημα για λήψη συντονισμένων μέτρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, που επαναδιατυπώθηκε στο έκτακτο συμβούλιο των υπουργών Ενέργειας από τον υπουργό Κώστα Σκρέκα, δεν φαίνεται να βρήκε εύκολα ότα.Ο Έλληνας υπουργός επανέφερε τις προτάσεις της ελληνικής κυβέρνησης για επιβολή πλαφόν στις χονδρεμπορικές αγορές ενέργειας και τη σύσταση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Αλληλεγγύης για την αντιστάθμιση των επιπτώσεων της διεθνούς ενεργειακής κρίσης και τη σταθεροποίηση των τιμών σε ποσοστά επίπεδα. «Τώρα είναι πιο αναγκαίο από ποτέ να συμφωνήσουμε σε μια συλλογική στρατηγική με στοχευμένα μέτρα για τη στήριξη της κοινωνίας», τόνισε ο κ. Σκρέκας απευθυνόμενος στους ομολόγους του, τους οποίους κάλεσε επίσης να υιοθετήσουν μια ρεαλιστική και προσεκτικά σχεδιασμένη στρατηγική για τη σταδιακή απεξάρτηση από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, που δεν θα θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια εφοδιασμού της Ευρώπης με φυσικό αέριο.

Κρατώντας μικρό καλάθι και για τις απαιτήσεις της Συνόδου Κορυφής του Μαΐου, η κυβέρνηση εμφανίζεται έτοιμη να προχωρήσει στο μέτρο επιβολής πλαφόν στη χονδρεμπορική αγορά προκειμένου να διευκολύνει την αποπληρωμή των λογαριασμών ρεύματος για το σύνολο των καταναλωτών, καθώς τα μηνύματα που φτάνουν από την αγορά είναι ιδιαίτερα ανησυχητικά ως προς την αδυναμία των καταναλωτών κάθε κατηγορίας να πληρώσουν εγκαίρως.

Η συνεχής επιβάρυνση των καταναλωτών από την παρατεταμένη ενεργειακή κρίση αποτυπώνεται και στα επίσημα στοιχεία της Eurostat, σύμφωνα με τα οποία η Ελλάδα σημείωσε το δεύτερο εξάμηνο του 2021 την έβδομη μεγαλύτερη αύξηση στην Ε.Ε., με ποσοστό 20,3%, σημαντικά υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, που κινήθηκε στο 12%.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις μάλιστα με κατανάλωση από 500-2.500 ΜWh ετησίως πλήρως στις υψηλότερες τιμές ρεύματος στην Ευρώπη, 0,2238 ευρώ ανά κιλοβατώρα, όταν η μέση τιμή στην Ε.Ε. ήταν 0,1445 ευρώ. Η Ελλάδα είχε τη δεύτερη μεγαλύτερη αύξηση ρεύματος πανευρωπαϊκά στη συγκεκριμένη κατηγορία τι-

μολογιών, κατά 111,3%, ακολουθώντας τη Βουλγαρία με αύξηση 114,4%.

Για την αποφασιστικότητα της κυβέρνησης να προχωρήσει μονομερώς στην επιβολή πλαφόν, και μάλιστα με εφαρμογή από τον Ιούνιο, προέβλεπε με δηλώσεις του ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Γιάννης Οικονόμου, ενώ εξετάζονται διάφορα σενάρια επιβολής ανώτατου ορίου είτε στις προσφορές των μονάδων που συμμετέχουν στη χονδρεμπορική αγορά είτε στα έσοδα των μονάδων σε συνδυασμό με αποζημιώσεις βάσει του μεταβλητού τους κόστους.

Η άσκηση θα καταλήγει στο τέλος σε μια χαμηλή τιμή στην οποία θα αγοράθούν οι προμηθευτές ενέργεια για να διαμορφώσουν τα τιμολόγια τους στη λιανική, περιορίζοντας έτσι τις αυξήσεις. «Υπήρξε όλο το προηγούμενο διάστημα μια στήριξη της κυβέρνησης, η οποία κυρίως απέδωσε σε όσους είχαν κατανάλωση μέχρι 300

Η Αθήνα κρατάει μικρό καλάθι για τις αποφάσεις της Συνόδου Κορυφής του Μαΐου όσον αφορά την επιβολή πλαφόν σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

kWh στην κύρια κατοικία τους και είδαν πολύ μικρές αυξήσεις. Παράλληλα υπήρξε και μια στήριξη για τις επιχειρήσεις. Ωστόσο, όσοι είχαν μεγαλύτερη κατανάλωση είδαν αυξήσεις πολύ μεγαλύτερες. Από εδώ και πέρα, με το σχέδιο που θα ανακοινώσει ο πρωθυπουργός θα υπάρξει μια πολύ αποφασιστική παρέμβαση, μια πολύ ουσιαστική βοήθεια και η στήριξη και σε εκείνους που είχαν υψηλότερες καταναλώσεις, ορίζοντα, ανεξαρτήτως εισοδήματος των κριτηρίων, που θα έχει ως αποτέλεσμα δραστηκά μειωμένους λογαριασμούς και για έναν μεγάλο χρονικό ορίζοντα», τόνισε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος. Υπογράμμισε μάλιστα ότι η παρέμβαση θα έχει αντανάκλαση και στη ρήτρα αναπροσαρμογής, η οποία σημειωτέον έχει βρεθεί το τελευταίο διάστημα στο επίκεντρο της πολιτικής αντιπαράθεσης κυβέρνησης και αξιωματικής αντιπολίτευσης, ενώ έχει μπει και στο στόχαστρο καταναλωτικών οργανώσεων και του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.

Στο τραπέζι τα σενάρια επιβολής ανώτατου ορίου είτε στις προσφορές των μονάδων που συμμετέχουν στη χονδρεμπορική αγορά είτε στα έσοδα των μονάδων σε συνδυασμό με αποζημιώσεις βάσει του μεταβλητού τους κόστους.

Σε ισχύ από 1η Μαΐου ο νέος κατώτατος μισθός

Σε ισχύ έχει τεθεί από την 1η Μαΐου ο νέος κατώτατος μισθός, με περίπου 650.000-700.000 εργαζομένους να προσδοκούν στο τέλος του μήνα υψηλότερες αποδοχές. Συγκεκριμένα, ο νέος καθαρός μισθός διαμορφώνεται στα 714,3 ευρώ από 664,3 ευρώ το προηγούμενο διάστημα, με την αύξηση να είναι της τάξης των 50 ευρώ ή 7,5%. Βέβαια, σύμφωνα με τους υπολογισμούς της ΕΣΣΕ, οι επιχειρήσεις-εργοδότες επιβαρύνονται επιπλέον προκειμένου να καταβάλουν στον εργαζόμενο τις κατώτατες αποδοχές. Και αυτό γιατί στο μισθολογικό κόστος προστίθενται και οι εισφορές εργοδότη και εργαζομένου, με αποτέλεσμα η συνολική επιβάρυνση να είναι της τάξης των 71,5 ευρώ σε 12μηνιαία βάση (με ενσωματωμένα τα δώρα και τα επιδόματα). Έτσι, ένας άγαμος μισθωτός με πλήρη

απασχόληση, που δεν δικαιούται προσαύξηση λόγω τριετιών, θα κοστίζει στην επιχείρηση 1.019 ευρώ, από 947,8 που κοστίζει σήμερα. Από αυτά, τα 187,5 ευρώ αντιστοιχούν στις εργοδοτικές εισφορές που μέχρι πρότινος ήταν της τάξης των 174,3 ευρώ τον μήνα. Οι μεικτές αποδοχές του μισθωτού, από 773,5 ευρώ αυξάνονται σε 831,8 ευρώ τον μήνα, με τις ασφαλιστικές εισφορές εργαζομένου να ανερχονται πλέον σε 117,5 ευρώ από 109,2 ευρώ τον μήνα.

Σημαντικά υψηλότερες αμοιβές αναμένεται να λάβουν οι εργαζόμενοι που συνεχίζουν να αμείβονται με τον κατώτατο αλλά είχαν ήδη κατοχυρώσει προϋπηρεσία τουλάχιστον 3 ετών τον Φεβρουάριο του 2012. Έτσι, από τον τρέχοντα μήνα και εφεξής, μισθωτός με προϋπηρεσία από 3 έως 6 χρόνια θα

λάβει μισθό της τάξης των 784,3 ευρώ. Εάν η προϋπηρεσία είναι από 6 έως 9 χρόνια ο μισθός διαμορφώνεται στα 855,6 ευρώ, ενώ, τέλος, μισθωτός με προϋπηρεσία (πάντα έως το 2012) άνω των 9 ετών θα λάβει μισθό της τάξης των 926,9 ευρώ.

Να σημειωθεί ότι, εκτός από τις τριετίες προϋπηρεσίας, οι εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα δικαιούνται εφόσον είναι παντρεμένοι επίδομα γάμου, το οποίο υπολογίζεται στο 10% επί του βασικού μιστού. Το επίδομα αυτό φαίνεται πως δισώζεται μέσω της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας που υπογράφουν οι κοινωνικοί εταίροι και διαμορφώνει στους δικαιούχους του νέο κατώτατο μισθό έως και 998,2 ευρώ για τους έγγαμους με προϋπηρεσία 9 ετών και άνω τον Φεβρουάριο του 2012.

ΑΡΘΡΟ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ

Η αλαζονεία σκοτώνει

Η Κύπρος τα τελευταία 10 χρόνια πέρασε πολλά! Ευτυχώς η κυβέρνηση της κεντροδεξιάς όταν ήρθε στην εξουσία το 2013 είχε όρεξη και όραμα, με αποτέλεσμα να καταφέρει σε μικρό χρονικό διάστημα να κάνει τη χώρα να ορθοποδήσει. Την πρώτη πενταετία τα σωστά πρόσωπα, στις σωστές θέσεις έφεραν εις πέρας ένα δύσκολο πρόγραμμα σε συνεργασία με τους Ευρωπαϊκούς θεσμούς. Το τραπεζικό σύστημα σταθεροποιήθηκε, επενδύσεις σε διάφορους τομείς όπως στην τεχνολογία, στην εκπαίδευση, στον τουρισμό και στο εμπόριο έγιναν με σκοπό η χώρα να μην εξαρτάται μόνο από ό, τι και πριν το 2013. Με τη δεύτερη πενταετία της κυβέρνησης είδαμε να συνεχίζεται η προσπάθεια υλοποίησης του έργου, που ήταν σε εξέλιξη με κάποιες μετακινήσεις υπουργών, την εισδοχή κάποιων νέων προσώπων στον κρατικό μηχανισμό και την προσπάθεια να διατηρηθεί η ισορροπία και η σταθερότητα που τόσο έχει ανάγκη η Κύπρος. Πάλι η συνταγή ήταν επιτυχημένη εξαιτίας της αδιάκοπης στήριξης του Δημοκρατικού Συναγερμού που χωρίς λαϊκισμούς έκανε το καθήκον του για τη χώρα. Είναι άλλωστε γνωστό ότι στην Κύπρο για να υλοποιηθεί έργο χρειάζεται η στήριξη της Βουλής. Η στήριξη αυτή όμως ήρθε με κόστος, τόσο για το κόμμα όσο και για τον Πρόεδρό του που ενώ θα μπορούσε εκ του ασφαλούς να ασκεί υψηλή πολιτική, επέλεξε το δύσκολο δρόμο. Αυτή την επιτυχία κάποιος ίσως να την παρεξηγήσει θεωρώντας ότι τους ανήκει δικαιωματικά, εκδηλώνοντας συμπεριφορές που δεν θυμίζουν σε τίποτα τους ίδιους ανθρώπους από το 2013.Το όραμα στην πορεία ξέφτισε και η κούραση είναι πλέον εμφανής. Έχουμε μπροστά μας όμως άλλους 10 μήνες διακυβέρνησης που σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να συνεχιστεί σε αυτό το μοτίβο. Η κυβέρνηση πρέπει να ζωντανέψει, να ξαναβρεί το όραμα που είχε και να αφήσει στην άκρη αλαζονικές συμπεριφορές για το καλό της χώρας αλλά και της παράταξης που θα κληθεί να στηρίξει τον Πρόεδρό της στις επερχόμενες Προεδρικές εκλογές. Η αλλαγή να έρθει από μέσα αλλιώς πολύ φοβάμαι ότι η σύγκρουση με τον τοίχο θα είναι αναπόφευκτη.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Η ΕΞΟΔΟΣ

Ο 2ος τόμος την Κυριακή

8/5

Μαρτυρίες
για τον ξεριζωμό
των Ελλήνων από
τα δυτικά παράλια
της Μικρασίας

Μια πολύτομη
έκδοση του Κέντρου
Μικρασιατικών
Σπουδών

1922

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μ Ν Η Μ Η Σ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

2022

Τα lockdowns πλήττουν την κινεζική οικονομία

Πτώση στη μεταποίηση και στον τομέα των υπηρεσιών, υποχωρούν οι εξαγωγές

Τα ακραία lockdowns στη Σαγκάη αλλά και σε άλλες πόλεις της Κίνας έχουν πλήξει την οικονομία της, ενώ επιδεινώνουν το έμφραγμα στην εφοδιαστική αλυσίδα. Οι υποσχέσεις του Πεκίνου για περαιτέρω στήριξη της οικονομίας ενθαρρύνουν την αγορά και τα χρηματιστήρια της Κίνας ανεβαίνουν. Πολλοί είναι πάντως εκείνοι που ανησυχούν, ενώ ο Κινέζος πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ υφίσταται εντεινόμενες πιέσεις να υλοποιήσει τις υποσχέσεις του και να δώσει ώθηση στην ανάπτυξη.

Τα πρώτα στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα σκιαγραφούν τις επιπτώσεις που επέφεραν τα lockdowns στην κινεζική μητρόπολη του εμπορίου και των χρηματοπιστωτικών, τη Σαγκάη, και στο σημαντικό κέντρο της κινεζικής μεταποίησης, την Τσανγκτσούν, όπως και σε πολλές άλλες πόλεις. Κατέδειξαν πτώση της οικονομικής δραστηριότητας τόσο στον τομέα της μεταποίησης όσο και στον τομέα των υπηρεσιών, που βρίσκονται στα χαμηλότερα επίπεδα τους από τον Φεβρουάριο του 2020, όταν η οικονομία της Κίνας βυθίστηκε στο πρώτο κύμα της πανδημίας και στο πρώτο επιθετικό lockdown. Τα στοιχεία οδήγησαν το γουάν σε πτώση. Είναι άλλωστε εμφανείς οι επιπτώσεις

στην εφοδιαστική αλυσίδα, καθώς ο δείκτης υπεύθυνων προμηθειών καταδεικνύει πως οι προμήθειες σε πρώτες ύλες καταφθάνουν στις κινεζικές βιομηχανίες με τις μεγαλύτερες καθυστερήσεις που έχουν καταγραφεί εδώ και περισσότερο από δύο χρόνια. Τα αποθέματα τελικών προϊόντων βρίσκονται στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων δέκα και πλέον ετών, ενώ υποχωρούν τόσο οι εξαγωγές όσο και οι εισαγωγές.

Ολα αυτά τα δυσοίωνα στοιχεία δόθηκαν στη δημοσιότητα μία ημέρα μετά τις υποσχέσεις που έδωσε το Πεκίνο και ο πρόεδρος Σι πως θα επιτευχθεί ο στόχος για ανάπτυξη χωρίς να εγκαταλειφθεί η πολιτική της μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό. Οι οικονομολόγοι επισημαίνουν πως οι δύο στόχοι δεν είναι συμβατοί και στην πλειονότητά τους υποβαθμίζουν τις προβλέψεις τους για την ανάπτυξη της κινεζικής οικονομίας σε επίπεδα σαφώς κάτω από τον επίσημο στόχο για αύξηση ΑΕΠ κατά 5,5%. Σύμφωνα με τον Ζανγκ Ζιζέι, επικεφαλής των οικονομολόγων στην Pinpoint Asset Management, ο ρυθμός ανάπτυξης θα είναι αρνητικός το δεύτερο τρίμηνο του έτους, καθώς θα επανέρχονται τακτικά τα lockdowns. Οι υ-

Η κυβέρνηση ανακοίνωσε την Κυριακή ότι χαλαρώνουν μερικώς τα περιοριστικά μέτρα στη Σαγκάη, αλλά παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις των Αρχών για να διευκολυνθούν οι μεταφορικές, πολλά αγαθά παραμένουν επί εβδομάδες καθηλωμένα μέσα στα εμπορευματοκιβώτια έξω από το λιμάνι.

Η μείωση 7,9% που σημειώσε το ΑΕΠ της επαρχίας Τζιλίν κατά το πρώτο τρίμηνο αποτελεί ηχηρή προειδοποίηση για αντίστοιχο πλήγμα στις οικονομίες άλλων περιοχών.

ποσχέσεις του Πεκίνου, πάντως, οδήγησαν σε ράλι τα κινεζικά χρηματιστήρια όπως και το νόμισμα της χώρας, ενώ οι μετοχές των εταιρειών τεχνολογίας σημειώνουν άνοδο καθώς ο κλάδος προσβλέπει σε χαλάρωση του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει τις πλατφόρμες του Ιντερνέτ. Οι επενδύτες έχουν άλλωστε ενθαρρυνθεί από τις υποσχέσεις των Αρχών για καλά-

ρωση στους περιορισμούς στην ιδιοκτησία και για αύξηση των επενδύσεων σε έργα υποδομής.

Ειδικότερα, ο Κινέζος πρόεδρος φάνηκε να υιοθετεί ηπιότερη στάση προς τον ιδιωτικό τομέα όταν δήλωσε πως πρέπει να ενθαρρυνθεί η υγιής ανάπτυξη του ιδιωτικού κεφαλαίου. Δήλωσε επίσης πως τα κεφάλαια πρέπει να υπόκειται σε ρυθμίσεις και να μην υπονομεύει τους στόχους της κοινής ευημερίας. Οι υποσχέσεις της κινεζικής ηγεσίας ήρθαν σε μια στιγμή που εξακολουθεί να εξαπλώνεται στη χώρα η παραλλαγή «Ομικρον» και να αυξάνεται η ανησυχία ότι οδεύει προς νέο lockdown και το Πεκίνο. Η κινεζική πρωτεύουσα επέβαλε αυστηρότερα περιοριστικά μέτρα το Σάββατοκύριακο, καθώς αναφέρθηκε αύξηση των κρουσμάτων έπεται από μαζικά τεστ στους κατοίκους της που ανέρχονται σε 22 εκατ. άτομα.

Οι πολίτες οφείλουν να παρουσιάσουν αρνητικά τεστ από τις τελευταίες 48 ώρες για να εισέλθουν σε οποιονδήποτε δημόσιο χώρο στη διάρκεια του πενήντηρου εορτασμού της Εργατικής Πρωτομαγιάς. Στη διάρκεια αυτού του πενήντηρου απαγορεύεται η είσοδος σε εστιατόρια, ενώ αναστέλλεται η λειτουργία θεάτρων, Ιντερνέτ καφέ και γυμναστηρίων. Ανάμεσα στις επιχειρήσεις που ανέστειλαν τη λειτουργία τους για το πενήντηρο είναι και η Universal Studios.

Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι χαλαρώνουν μερικώς τα περιοριστικά μέτρα στη Σαγκάη, όπου μεγάλο μέρος του πληθυσμού βρίσκεται σε κατ'οίκον περιορισμό εδώ και περισσότερο από ένα μήνα. Σύμφωνα με την κυβέρνηση, η πόλη δεν έχει καταγράψει κανένα κρούσμα επί τρεις συνεπτάς ημέρες.

Δεδομένου όμως ότι η Κίνα είναι το

«εργαστήριο του κόσμου», τα lockdowns συνεπάγονται ελλείψεις προϊόντων σε διάφορες χώρες, ενώ εγκυμονούν τον κίνδυνο περαιτέρω επιτάχυνσης του πληθωρισμού. Και παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις των Αρχών για να διευκολυνθούν οι μεταφορικές, μεγάλος όγκος αγαθών παραμένουν επί εβδομάδες καθηλωμένα μέσα στα εμπορευματοκιβώτια έξω από το λιμάνι της Σαγκάης.

Η μείωση 7,9% που σημειώσε το ΑΕΠ της επαρχίας Τζιλίν κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους αποτελεί ηχηρή προειδοποίηση για αντίστοιχο πλήγμα στις οικονομίες άλλων περιοχών της Κίνας. Η βορειοανατολική επαρχία Τζιλίν, της οποίας πρωτεύουσα είναι η Τσανγκτσούν, παραμένει σε lockdown από τον Μάρτιο και οι περιορισμοί μόλις τώρα αρχίζουν να χαλαρώνουν.

Bloomberg

Ενίσχυση του κόστους δανεισμού στη Βρετανία

Η Τράπεζα της Αγγλίας αναμένεται να προχωρήσει σε νέα αύξηση των επιτοκίων της, που θα φτάσουν στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 13 ετών.

Παράγοντες της αγοράς, επενδυτές και οικονομολόγοι εκτιμούν πως θα προχωρήσει σε αύξηση κατά 25 μονάδες βάσης. Θα πρόκειται για την τέταρτη συναπτή αύξηση του κόστους δανεισμού και θα το επαναφέρει έτσι στα επίπεδα στα οποία βρισκόταν τον Φεβρουάριο του 2009, όταν μείωσε δραστικά τα επιτόκια εν τώ μέσω της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης. Εκτιμούν επίσης ότι πρόκειται να κατασπάσει σαφή τα σχέδιά της να εκποιήσει κρατικά ομόλογα αξίας 847 δισ. στερλινών, ποσό αντίστοιχο του

Η Τράπεζα της Αγγλίας αναμένεται να προχωρήσει σε αύξηση των επιτοκίων της κατά 25 μονάδες βάσης.

1,1 τρις. δολαρίων που έχει στο χαρτοφυλάκιο της. Έχει αρχίσει τη διαδικασία μείωσης του χαρτοφυλακίου της από τον Μάρτιο.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις οικονομολόγων και παραγόντων της αγοράς, η κίνηση θα φέρει την Τράπεζα της Αγγλίας σε αχατογράφητα νερά, καθώς καμία από τις με-

γάλες κεντρικές τράπεζες δεν έχει προβεί ακόμη σε πωλήσεις των κρατικών ομολόγων.

Ο λόγος βέβαια για τον τεράστιο όγκο κρατικών ομολόγων που έχουν συγκεντρώσει οι κεντρικές τράπεζες με τις πολιτικές ποσοτικές χαλάρωσης από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 και μετά.

Τα στελέχη της Τράπεζας της Αγγλίας και ο διοικητής της, Αντριου Μπέιλι, επιχειρούν όμως να ανακόψουν τον πληθωρισμό, που βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 30 ετών. Την ίδια στιγμή αναζητούν τρόπο να μην οδηγήσουν την οικονομία σε επιβράδυνση με την αύξηση των επιτοκίων. Όπως επισημαίνει η Σίλβια νταλ' Αντζέλο, οικονομολόγος της Federated

Hermes Ltd, «η Τράπεζα της Αγγλίας είναι σε πολύ δύσκολη θέση, καθώς ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει επιτείνει αυτό το τοξικό μείγμα επιβράδυνσης της ανάπτυξης και υψηλού πληθωρισμού».

Παράλληλα με τις αποφάσεις για τα επίπεδα των επιτοκίων, η Τράπεζα της Αγγλίας αναμένεται να ανακοινώσει τις τελευταίες εκτιμήσεις της για τον πληθωρισμό και τον ρυθμό ανάπτυξης. Σύμφωνα με τις προβλέψεις των αναλυτών, αυτές θα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, μια εκτίμηση ότι ο πληθωρισμός θα εκτοξευθεί σε διψήφια επίπεδα μέχρι το τέλος του έτους, ενώ η οικονομική ανάπτυξη θα επιβραδυνθεί σημαντικά.

BLOOMBERG

Το στελέχη της Τράπεζας της Αγγλίας και ο διοικητής της, Αντριου Μπέιλι, επιχειρούν να ανακόψουν τον πληθωρισμό, που βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 30 ετών.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των ΓΚΟΥΝΤΡΑΜ ΒΟΛΦ και ΓΚΕΟΡΓΚ ΖΑΚΜΑΝ

Κλιμάκωση κυρώσεων για να πληγεί η γεωπολιτική και οικονομική θέση του Πούτιν

Μετά τη ρωσική επίθεση στην Ουκρανία επιβλήθηκαν σημαντικές κυρώσεις, κυρίως με στόχο τον περιορισμό της πρόσβασης της Ρωσίας σε ξένο συνάλλαγμα. Ωστόσο, η Ρωσία παραμένει ο κορυφαίος εξαγωγέας πετρελαίου και φυσικού αερίου στον κόσμο. Στις τρέχουσες τιμές, το γεγονός αυτό μεταφράζεται σε εκτιμώμενα έσοδα άνω του 1 δισεκατομμυρίου δολαρίων ημερησίως. Καθώς η βάνασση επιθετικότητας της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας συνεχίζεται, οι κυβερνήσεις θα πρέπει να κλιμακώσουν τις κυρώσεις τους και να πλήξουν τον Πούτιν εκεί που πονάει περισσότερο: περιορίζοντας τα ποσά που εισπράττει από τις εξαγωγές πετρελαίου και φυσικού αερίου, που αντιστοιχούν σχεδόν στα μισά έσοδα του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού της Ρωσίας.

Οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, η Αυστραλία και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν ανακοινώσει σχέδια για τη σταδιακή κατάργηση των εισαγωγών ενέργειας από τη Ρωσία. Ο κύριος αγοραστής ρωσικών ορυκτών καυ-

σίμων, η Ε.Ε., δεν έχει μέχρι στιγμής υιοθετήσει το πλήρες εμπάργκο ρωσικού πετρελαίου και φυσικού αερίου. Η Ε.Ε. αγοράζει το 75% των εξαγωγών ρωσικού φυσικού αερίου και το 50% των ρωσικών εξαγωγών πετρελαίου. Η επιβολή εμπάργκο από την Ε.Ε. κατά της Ρωσίας, συνεπώς, θα υπονόμει ουσιαστικά τη γεωπολιτική και την οικονομική θέση του Πούτιν. Αλλά ένα πλήρες εμπάργκο θα είχε επίσης σημαντικές συνέπειες για τις παγκόσμιες αγορές ενέργειας, καθώς και για την οικονομία της Ε.Ε. Για την Ε.Ε. η άμεση επιβολή εμπάργκο στα ορυκτά καύσιμα θα συνεπαγόταν σημαντικό κόστος, καθώς μέχρι πρότινος οι εισαγωγές από τη Ρωσία κάλυπταν το 40% των αναγκών της σε φυσικό αέριο και περίπου το 25% των αναγκών της σε πετρέλαιο. Συγκριτικά, οι ΗΠΑ εισήγαγαν το 8% του πετρελαίου τους και το Ηνωμένο Βασίλειο εισήγαγε περίπου το 5% του φυσικού αερίου και του πετρελαίου που καταναλώνει από τη Ρωσία. Επειτα από δύο μήνες προετοιμασίας, η Γερμανία και άλλες χώρες έχουν πλέον μειώσει την

εξάρτησή τους και έχουν βρει εναλλακτικές πηγές εφοδιασμού, ιδίως για το πετρέλαιο. Ωστόσο, η εξασφάλιση της έγκρισης όλων των χωρών της Ε.Ε. για ένα πλήρες εμπάργκο μπορεί να αποδειχθεί δύσκολη – κυρίως λόγω της εναπομένουσας εξάρτησης από το ρωσικό αέριο.

Σε ένα πρόσφατο επιστημονικό άρθρο υποστηρίζουμε ότι η επιβολή δασμών στις εισαγωγές ρωσικών ορυκτών καυσίμων θα επέτρεπε τη μείωση των ενεργειακών προσόδων του Πούτιν, διατηρώντας παράλληλα τη ροή φυσικού αερίου και πετρελαίου. Σε αντίθεση με το πλήρες εμπάργκο, οι δασμοί μπορούν να προσαρμοστούν στην οικονομική και πολιτική δυναμική του πολέμου.

Δεν θα επιβαρύνει όμως τους Ευρωπαίους καταναλωτές το κόστος των δασμών; Η επιδότηση των δασμών στις εκχωρίες τιμές εξαρτάται από το εάν οι πωλητές και οι αγοραστές έχουν καλύτερες εναλλακτικές λύσεις. Όσο πιο δύσκολο είναι για τη Ρωσία να ανακατευθύνει τις προμήθειές της σε άλλους προορισμούς,

τόσο μεγαλύτερο θα είναι το μερίδιο του δασμού που θα βαρύνει τη Ρωσία. Και όσο πιο εύκολο είναι για τις ευρωπαϊκές χώρες να μειώσουν τη ζήτησή τους ή να βρουν εναλλακτικές πηγές ενέργειας, τόσο μικρότερο θα είναι το μερίδιο που θα επωμιστούν οι Ευρωπαίοι καταναλωτές.

Τα καλά νέα είναι ότι βραχυπρόθεσμα οι ρωσικές εξαγωγές δεν μπορούν εύκολα να εκτραπούν. Ο στενωποί στις υποδομές εμποδίζουν την ουσιαστική ανακατεύθυνση του φυσικού αερίου, ακόμη και του πετρελαίου, προς τις ασιατικές χώρες.

Όσον αφορά το πετρέλαιο, οι περιορισμένες συνδέσεις μεταξύ των ρωσικών αγώνων που ρέουν προς την Κίνα και των αγώνων από τα κοιτάσματα της δυτικής Σιβηρίας που ρέουν προς τα δυτικά θα εμποδίσουν τη Ρωσία να μεταφέρει πετρέλαιο που αρχικά προοριζόταν για την ευρωπαϊκή αγορά στην Κίνα. Αντ' αυτού, η Ρωσία θα αναγκάζεται να χρησιμοποιήσει τα λιμάνια της στη Βαλτική και τη Μαύρη Θάλασσα για να αυξήσει τις εξαγωγές της προς την Ασία. Η χωρητικότητα των λι-

μένων και η πρόσβαση σε επαρκή αριθμό δεξαμενόπλοιων θα περιορίσουν τις εξαγωγές.

Όσον αφορά το φυσικό αέριο, επί του παρόντος ο μόνος αγωγός φυσικού αερίου που συνδέει τη Ρωσία και την Κίνα είναι ο αγωγός Power of Siberia που εγκαταστάθηκε το 2019, με δυναμικότητα 38 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα (bcm)/έτος – ενώ οι εξαγωγές αγωγών προς την Ευρώπη το 2021 ξεπέρασαν τα 150 bcm. Και ενώ η Ρωσία απέστειλε μόνο 16,5 bcm στην Κίνα το 2021, θα χρειαστεί χρόνος και επενδύσεις για την πλήρη αξιοποίηση του υπάρχοντος αγωγού, ο οποίος δεν συνδέεται με τα κοιτάσματα φυσικού αερίου που εξυπηρετούν τους αγωγούς με προορισμό τη Δύση – πόσο μάλλον για να εξαγει όγκους αντίστοιχους με αυτούς που κατευθύνονταν στην ευρωπαϊκή αγορά. Ως εκ τούτου, η Ε.Ε. θα είναι σε θέση να διασφαλίσει ότι τα έσοδα από τους δασμούς θα καταβάλλονται κυρίως από τη Ρωσία.

Για να βελτιωθεί η στρατηγική θέση της Ευρώπης είναι πλέον κομμικής ση-

μασίας να επικεντρωθούν οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής στην Ε.Ε. στη μείωση της ζήτησης για φυσικό αέριο και πετρέλαιο, ενώ παράλληλα να αναπτύξουν περαιτέρω εναλλακτικές πηγές εφοδιασμού. Οι υψηλότερες τιμές του φυσικού αερίου και του πετρελαίου, αν και δεν είναι δημοφιλείς, εξυπηρετούν τον σκοπό της μείωσης της ζήτησης. Αντί να μειώσουν τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης ή τον ΦΠΑ στην ενέργεια, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τα έσοδα από τους δασμούς για να υποστηρίξουν τους οικονομικά πιο ευάλωτους με εφάπαξ μεταβιβάσεις. Τα έσοδα από τους δασμούς θα πρέπει να είναι επαρκή προκειμένου να αποζημιώσουν τους καταναλωτές για τις αυξήσεις στις τιμές που θα προκαλέσει η επιβολή τους.

Ο κ. Γκούντραμ Βολφ είναι διευθυντής του Ινστιτούτου Bruegel και καθηγητής μερικής απασχόλησης στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο των Βρυξελλών. Ο κ. Γκέοργκ Ζάκμαν είναι senior fellow στο Bruegel.

Μοναδικό οικοσύστημα υπηρεσιών αποκλειστικά για e-shops!

Για περισσότερες πληροφορίες σαρώστε τον κωδικό QR.

G.A.P. VASSILOPOULOS GROUP

Authorized Service Contractor

Western Union WU

G.A.P. VASSILOPOULOS WAREHOUSING LOGISTICS LTD

ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι κολοσσοί λιανικής και ο πληθωρισμός

Της ΝΤΑΣΑΣ ΑΦΑΝΑΣΙΕΒΑ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Οι μεγαλύτερες εταιρείες καταναλωτικών αγαθών στον κόσμο ξεπέρασαν σε μεγάλο βαθμό την καταιγίδα του πληθωρισμού, η οποία τους έπληξε κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου. Γενικά μιλώντας, η Procter & Gamble με αξία 392 δισ. δολάρια, η Nestlé με 366 δισ. δολάρια, η Reckitt με 56 δισ. δολάρια, η Danone με 41 δισ. δολάρια προέβησαν σε αυξήσεις στις τιμές των προϊόντων τους, χωρίς, ωστόσο, η πελατεία τους να αγοράζει λιγότερα από αυτά. Ωστόσο, οι δυσκολίες της ομόλογής τους Unilever, η οποία αποτιμάται στα 118 δισ. δολάρια, υποδηλώνουν ότι ορισμένες σειρές προϊόντων μπορεί να αποδειχθούν καλύτερα στοίχημα από άλλες. Μερικές επιχειρήσεις φάνηκαν να τελούν σε καλή κατάσταση, διότι μετά την πανδημία παρατηρήθηκε προσωρινή αύξηση στη ζήτηση για τα παραγόμενα είδη τους. Το τέλος του εγκλεισμού αναζωογόνησε τις πωλήσεις εμφιαλωμένου νερού, λόγω χάριν. Ο όγκος στις πωλήσεις

Πολλές εταιρείες προέβησαν σε αυξήσεις στις τιμές των προϊόντων τους, χωρίς να μειωθούν οι πωλήσεις.

νερού της Danone αυξήθηκε 11%, ακόμη και όταν οι τιμές ανήλθαν κατά 5%. Τα προϊόντα για τη φροντίδα της υγείας στους ομίλους P&G και Reckitt, επίσης, εμφάνισαν αύξηση του όγκου πωλήσεων και των τιμών τους.

Αυτό είναι ένα ιδιαίτερο ενοχλητικό μήνυμα για τον επικεφαλής της Unilever Άλαν Τζόουπ, ο οποίος τον Ιανουάριο ήταν έτοιμος να ανταλλάξει τις σειρές τροφίμων της εταιρείας του, που εμφάνιζαν αργή ανάπτυξη, με τον βραχίονα των καταναλωτικών ειδών για τη φροντίδα της υγείας της GlaxoSmithKline – τελικώς δεν προχώρησε αυτή η προσπάθεια. Άλλες επιχειρήσεις υπέφεραν το πρώτο τρίμηνο επειδή βασίζονταν σε εμπορεύματα, των οποίων οι τιμές έχουν διογκωθεί ταχύτερα. Ειδικότερα, το ακατέργαστο φουνικό αυξήθηκε ως προς την

τιμή του κατά 32% από τον Ιανουάριο έως τον Μάρτιο κι αυτά ήταν κακά νέα για τη Unilever, η οποία αγοράζει το ένα δέκατο της παγκόσμιας παραγωγής του για προϊόντα, όπως οι κύβοι μαγειρέματος Knorr. Η Unilever εμφάνισε, επίσης, μειωμένους όγκους πωλήσεων σε σύγκριση με την P&G στα προϊόντα καθαριότητας σπιτιού, εν μέρει επειδή το κόστος των εισροών της είναι ακριβότερο, οπότε έπρεπε να αυξήσει περισσότερο τις τιμές. Ωστόσο, στην περίπτωση της Nestlé ο Μαρκ Σνάνιντερ έχει λόγους πηανάς να αισθάνεται αρκετά ευχαριστημένος. Η οικονομική δραστηριότητα στον καφέ ευνοήθηκε από το γεγονός πως η τιμή του ελαττώθηκε σε ποσοστό 6%. Συν τοις άλλοις, θετικά αποτελέσματα είχαν και τα εμπορικά σήματα φροντίδας κατοικίδιων, όπως οι τροφές Purina και άλλα συναφή είδη με αύξηση πωλήσεων 6%, παρότι οι τιμές ενισχύθηκαν κατά 8%. Οι τροφές για κατοικίδια, όπως και οι παιδικές τροφές, φαίνονται σχετικά άτρωτες στην άνοδο των τιμών, διότι αφορούν ανελαστικές δαπάνες για τους οικονομολόγους.

Ο κ. Τζόουπ θα ήθελε να ισχυίει το ίδιο και για τα προϊόντα ομορφιάς. Ο όγκος οργανικών πωλήσεων στην κατηγορία αυτών των αγαθών στην περίπτωση τόσο της Unilever όσο και της P&G έδειξε να μειώνεται, διότι οι τιμές αυξήθηκαν κατά 7% και 4% αντίστοιχα. Η Unilever έχει επικεντρωθεί τα τελευταία χρόνια σε πιο εντυπωσιακές συγχωνεύσεις και εξαγορές στο πεδίο των εμπορικών σημάτων της ομορφιάς και οι πωλήσεις αυτών των αντίστοιχων προϊόντων σειράν αυξήθηκαν κατά 14% το τρίμηνο, αλλά ο όγκος στον βραχίονα συνολικά υποχώρησε. Παρά το γεγονός ότι τα τρόφιμα θεωρούνται σχετικά ανελαστικές δαπάνες, οι πελάτες μπορεί επίσης να αντικαθιστούν τα επώνυμα προϊόντα της Nestlé, της Unilever και της Danone με φθηνότερες εναλλακτικές λύσεις. Το πληθωριστικό κύμα έχει πολύ δρόμο μπροστά του. Πάντως, αυτή τη στιγμή ο Μαρκ Σνάνιντερ και οι συνάδελφοί του στο πηδάλιο των ομολόγων ομίλων μάλλον δεν αισθάνονται τόσο νευρικότητα όσο ο Άλαν Τζόουπ.

Μαζικές πωλήσεις ομολόγων των ΗΠΑ από Ιάπωνες επενδυτές

Οι κινήσεις αυτές επιτείνουν την υποχώρηση των αμερικανικών τίτλων

Πίσω από την παρατεταμένη και επιτακυνόμενη πτώση που σημειώνουν τελευταία τα ομόλογα του αμερικανικού δημοσίου βρίσκεται ο υπ' αριθμόν ένα πιστωτής των ΗΠΑ, η Ιαπωνία. Ενώ τα ομόλογα του αμερικανικού δημοσίου δέχονται εντεινόμενες πιέσεις, η χώρα που διακρατεί συνολικά αμερικανικό χρέος ύψους 1,3 τρισ. δολαρίων όχι μόνο δεν δίνει χείρα βοήθειας, όπως συνήθιζε τις τελευταίες δεκαετίες, αλλά κάνει το ακριβώς αντίθετο. Οι θεσμικοί επενδυτές της Ιαπωνίας προχωρούν σε μαζικές πωλήσεις ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου επιτείνοντας εις το έπακρον την υποχώρησή τους. Και αυτό συμβαίνει σε μια στιγμή που η Federal Reserve αρχίζει να μειώνει το καρτοφυλάκιο της των 9 τρισ. δολαρίων.

Τα τελευταία στοιχεία της εταιρείας χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών BMO Capital Markets καταδεικνύουν ότι μέσα στους τελευταίους τρεις μήνες οι θεσμικοί επενδυτές της Ιαπωνίας έχουν πουλήσει ομόλογα του αμερικανικού δημοσίου αξίας σχεδόν 60 δισ. δολαρίων. Το ποσό ίσως φαίνεται σχετικά μικρό αν συγκριθεί

Παράγοντες της αγοράς εκτιμούν πως οι Ιάπωνες δεν πρόκειται να επιστρέψουν αν οι αποδόσεις των αμερικανικών ομολόγων δεν υπερβούν το 3%.

με το σύνολο του αμερικανικού χρέους που βρίσκεται στα χέρια Ιαπώνων επενδυτών. Ενδέχεται, όμως, να πουλήσουν πολύ περισσότερα και να επιτείνουν περαιτέρω την πτώση τους. Παράγοντες της αγοράς εκτιμούν πως δεν πρόκειται να επιστρέψουν οι Ιάπωνες επενδυτές στο παραδοσιακά θεωρούμενο ασφαλές καταφύγιο του αμερικανικού χρέους αν οι αποδόσεις των αμερικανικών ομολόγων δεν υπερβούν το 3%. Αιτίες είναι η μεγάλη και διαρκώς διευρυνόμενη απόκλιση ανάμεσα στη νομισματική πολιτική της Ιαπωνίας και τη νομισματική πολιτική της υπερδύναμης, η υποχώρηση του γιεν στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων 20 ετών, η αύξηση του κόστους αξίωσης έναντι των μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και η αστάθεια στην αγορά. Εξαιτίας των τριών αυτών παραγόντων εξαερίζεται πλήρως το δέλεαρ των υψηλότερων αποδόσεων που προσφέρουν τα αμερικανικά ομόλογα και ιδιαίτερος για ορισμένους

Ιάπωνες επενδυτές θεωρούν ότι μέσα στους επόμενους έξι μήνες θα είναι καλύτερα να επενδύει κανείς στην Ευρώπη παρά στις ΗΠΑ, καθώς το κόστος ασφάλισης θα είναι μάλλον χαμηλό.

θεσμικούς επενδυτές, όπως οι μεγάλες ασφαλιστικές της Ιαπωνίας. Τη στιγμή που η Fed είναι αποφασισμένη να τιθασεύσει τον πληθωρισμό και αναμένεται να προχωρήσει σε αλληπάλληλες αυξήσεις των επιτοκίων κατά 50 μονάδες βάσης τη φορά, η κεντρική τράπεζα της Ιαπωνίας παραμένει καθλωμένη σε μια ατέρμονη πολιτική στήριξης. Το αποτέλεσμα είναι να υποχωρεί το γιεν και να γίνονται ασύμφορες οι αγορές ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου παρά το γεγονός ότι η απόδοση των δεκαετών της Ιαπωνίας παραμένει σε επίπεδα κάτω του 0,25%. Οι αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου έφτασαν χτες στο 2,91%

στην αγορά της Νέας Υόρκης. Ωστόσο, για όσους επενδυτές πληρώνουν ασφάλιστρα έναντι των διακυμάνσεων της ισοτιμίας γιεν - δολαρίου, η απόδοση αυτή περιορίζεται τελικά μόλις στο 1,3%. Το κόστος αυτής της ασφάλισης έχει εκτοξευθεί στις 1,55 εκατοστιαίες μονάδες, στο υψηλότερο επίπεδο που έχει σημειωθεί από τις αρχές του 2020 όταν η πανδημία οδήγησε στα ύψη την παγκόσμια ζήτηση για δολάρια.

Εχει συμβεί και στο παρελθόν να μειώσουν οι Ιάπωνες επενδυτές τις αγορές αμερικανικού χρέους εξαιτίας της στροφής της Fed σε περιοριστική νομισματική πολιτική αλλά και της αστάθειας στην αγορά. Αυτή τη φορά, όμως, είναι

καθοριστικός παράγοντας η αβεβαιότητα γύρω από τον πληθωρισμό στις ΗΠΑ. Την ίδια στιγμή, άλλωστε, οι Ιάπωνες επενδυτές έχουν κι άλλες εναλλακτικές για τοποθετήσεις τους σε περιουσιακά στοιχεία άλλων χωρών. Το κόστος της ασφάλισης έναντι κινδύνων των επενδύσεων σε τίτλους της Ευρωζώνης βρίσκεται στον μέσο όρο του τελευταίου έτους. Όπως τονίζει ο Τατσούγια Χιγκούτσι, διευθυντικό στέλεχος της Mitsubishi UFJ Kokusai Asset Management, «μέσα στους επόμενους έξι μήνες θα είναι καλύτερα να επενδύει κανείς στην Ευρώπη παρά στις ΗΠΑ, καθώς το κόστος ασφάλισης θα είναι μάλλον χαμηλό». Ο ίδιος εκφράζει την εκτίμηση πως «ανάμεσα

στα ομόλογα της Ευρωζώνης, τα ιταπικά, τα ιταλικά ή τα γαλλικά φαίνονται ελκυστικά δεδομένου ότι έχουν σχετικά μικρά spreads, όπως αποκαλείται η απόκλιση ανάμεσα στην απόδοσή τους και την απόδοση του δεκαετούς της Γερμανίας. Ο Τζον Μαντζίγιρ, διαχειριστής επενδύσεων καρτοφυλάκιου στον όμιλο Vanguard Group, επισημαίνει μια άλλη διάσταση του θέματος τονίζοντας πως η Fed κινείται πολύ επιθετικά προς περιοριστική νομισματική πολιτική και αναρωτιέται εύλογα «ποιος θα πάει να αγοράσει αμερικανικά ομόλογα αν με την πολιτική της πρόκειται να τα καταστύψει πολύ πιο ελκυστικά».

Bloomberg

Αντιμέτωπη με νέο πρόστιμο έως 36,6 δισ. από την Ε.Ε. η Apple

Έφεση άσκησε ο αμερικανικός κολοσσός της Google, θυγατρικής της Alphabet, ζητώντας από το αρμόδιο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο να ακυρώσει πρόστιμο ύψους 1,49 δισ. ευρώ από τις Αρχές της Ε.Ε. Η χρηματική ποινή είχε επιβληθεί προ τριετίας, διότι ο όμιλος υψηλής τεχνολογίας θεωρήθηκε ότι παρεμποδίζει τις ανταγωνιστριές του αναφορικά με τις διαφημίσεις των μηχανών αναζήτησής τους. Πρόκειται για μία από τις τρεις υποθέσεις, οι οποίες κατέληξαν στην επιβολή συνολικού προστίμου 8,25 δισ. ευρώ από την Κομισιόν στην Google, η οποία διαθέτει τη δημοφιλέστερη μηχανή αναζήτησης στον κόσμο. Πέραν της εταιρείας αυτής, στο στόχαστρο της αρμόδιας επιτροπής ανταγωνισμού Μαργκρέτε Βεστάγκερ τέθηκαν και πάλι ακόμη ένας αμερικανικός κολοσσός, αυτός της Apple, ο οποίος κατηγορείται ότι περιορίζει την πρόσβαση στις ανταγωνιστριές εταιρείες ως προς την τεχνολογία της για τα ηλεκτρονικά πορτοφόλια. Πρόκειται για τη δεύτερη καταγγελία εις βάρος της Apple μετά την προηγούμενη το 2021, βάσει της οποίας κατηγορήθηκε ότι στρεβλώνει τον ανταγωνισμό στην αγορά ροής μουσικής με αφορμή αίτημα του Spotify.

Αναφορικά τώρα με την Google, υπενθυμίζεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2019 είχε αποφανθεί ότι έκανε κατάχρηση της δεσποζουσας θέσης της προκειμένου να εμποδίσει ισοτελείδες να χρησιμοποιούν για τις διαφημίσεις άλλες πλατφόρμες πλην της δικής της AdSense – η τελευταία τους παρείχε διαφημίσεις συνδεδεμένες

Για κατάχρηση δεσποζουσας θέσης με το ψηφιακό της σύστημα πληρωμών.

Ξεκίνησε να εκδικάζεται η έφεση της Google για τη χρηματική ποινή ύψους 1,49 δισ. ευρώ που της είχε επιβληθεί προ τριετίας.

με τη μηχανή αναζήτησής της Google. Οι εν λόγω παράτυπες πρακτικές ακολουθούσαν από τον αμερικανικό όμιλο τη δεκαετία 2006-2016. Στη συνέχεια η εταιρεία άσκησε έφεση, η οποία ξεκίνησε να εκδικάζεται χτες και η ακροαματική διαδικασία θα διαρκέσει συνολικά τρεις ημέρες.

Συγκεκριμένα, οι νομικοί της εκπροσώποι υποστηρίζουν ότι είναι λανθασμένη η απόφαση της Κομισιόν πως οι σχετικές με την αναζήτηση διαφημίσεις και οι άλλες δεν λειτουργούν ανταγωνιστικά.

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι το 2021 η Google υπέστη ήττα στην προσπάθειά της να εφεσιβάλει απόφαση για πρόστιμο 2,42 δισ. ευρώ, η οποία ελήφθη και πάλι από την Ε.Ε. και αφορούσε τη χρήση της δικής της υπηρεσίας σύγκρισης τιμών για

ηλεκτρονικές αγορές. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε αποφανθεί ότι χρησιμοποιεί την υπηρεσία της αυτή για να εξασφαλίσει αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι άλλων ευρωπαϊκών ανταγωνιστριών μικρότερου μεγέθους.

Στην περίπτωση της Apple, αυτή αντιμέτωπη με το ενδεχόμενο νέου προστίμου και ίσως κληθεί να ανοίξει το σύστημα ψηφιακών πληρωμών της σε άλλους ανταγωνιστικούς ομίλους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Χθες, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγκεκριμένα δήλωσε ότι ενημέρωσε με το σχετικό επίσημο έγγραφο την αμερικανική εταιρεία περί κατάχρησής της δεσποζουσας θέσης, αρχής γενομένης από το 2015. Τη χρονιά εκείνη ξεκίνησε να λειτουργεί το ψηφιακό σύστημα πληρωμών Apple Pay στις συσκευές με λειτουργικό σύστημα iOS. «Διαπιστώνουμε ότι υπάρχουν ενδείξεις ότι η Apple περιορίζει την πρόσβαση τρίτων σε καίριες σημασίας τεχνολογία, η οποία είναι αναγκαία για την ανάπτυξη μεθόδων ηλεκτρονικών πληρωμών στις συσκευές της», τόνισε ο κ. Βεστάγκερ. «Σε προκαταρκτικό επίπεδο συμπεραίνουμε ότι ίσως περιόρισε η εταιρεία τον ανταγωνισμό προς χάριν της Apple Pay». Τέλος, αναφέρεται πως υπάρχει η πιθανότητα να της επιβληθεί πρόστιμο έως και 10% επί των διεθνών εσόδων, ήτοι 36,6 δισ. δολαρίων βάσει των περυσινών αποτελεσμάτων – ωστόσο, σπάνια φθάνουν στο όριο αυτό οι χρηματικές ποινές της Ε.Ε.

REUTERS

Ο αμερικανικός κολοσσός της Apple βρίσκεται για δεύτερη φορά στο στόχαστρο της Ε.Ε. και της αρμόδιας επιτροπής Ανταγωνισμού Μαργκρέτε Βεστάγκερ. Εχει προηγηθεί η κατηγορία ότι στρεβλώνει τον ανταγωνισμό στην αγορά ροής μουσικής με αφορμή αίτημα του Spotify.

Διπλή απειλή στην επισιτιστική ασφάλεια

Ο πόλεμος στην Ουκρανία εκτινάσσει τις τιμές τροφίμων, η κλιματική αλλαγή έχει μειώσει τη μέση παγκόσμια γεωργική παραγωγή

Εάν θέλαμε με μία και μόνη λέξη να περιγράψουμε την τρέχουσα κατάσταση, αυτή θα ήταν η ανασφάλεια, πόσο μάλλον όταν θα συνδεόταν και με την επάρκεια τροφίμων για τον πλανήτη. Παρά το γεγονός, όπως επισημαίνουν οι ειδήμονες, πως η γη έχει τη δυνατότητα να θρέψει όλους τους κατοίκους της, πάμπολλες χώρες βρίσκονται βυθισμένες στη φτώχεια και στην πείνα λόγω καλυμμάτων στο σύστημα διανομής και πρόσβασης. Ο δε πόλεμος στην Ουκρανία επιδεινώνει έτι περαιτέρω τα πράγματα, χωρίς να έχουν επουλωθεί τα τραύματα της πανδημίας. Τόσο η Ουκρανία όσο και η Ρωσία καλύπτουν το 30% των παγκόσμιων εξαγωγών σιταριού, και δικαίως θεωρούνται στοβολώνες της Ευρώπης και των λοιπών περιφερειών. Επιπλέον, καλύπτουν το 19% των εξαγωγών καλαμποκιού και το 78% των εξαγωγών ηλιελαίου. Η σύρραξη διαταράσσει την παραγωγή και τις προμήθειες των βασικών αγαθών σίτισης και εκτινάσσει διεθνώς τις τιμές τους. Στα τέλη της εβδομάδας το καλαμπόκι στην αγορά εμπορευμάτων του Σικάγου εκτινάχθηκε στα 8,1975 δολάρια το μπουσέλ, ήτοι προσέγγισε σε ρεκόρ δεκαετίας, λόγω πολέμου και αντιξωών καιρικών συνθηκών στην αμερικανική ήπειρο. Ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ τόνισε ότι ο παγκόσμιος δείκτης τιμών των τροφίμων έφτασε σε υψηλό όλων των εποχών φέτος τον Μάρτιο.

Εν τω μεταξύ, ήδη σε παγκόσμια κλίμακα, όπως αναφέρεται σε άρθρο ερευνητών του theconversation.com, η κλιματική αλλαγή έχει μειώσει τη μέση παγκόσμια γεωργική παραγωγή τουλάχιστον κατά το ένα πέμπτο. Η αβεβαιότητα σχετικά με την επάρκεια σίτισης συχνά μεταφράζεται σε κοινωνικές ταραχές, όπως

Η απαγόρευση εξαγωγών φοινικέλαιου στην Ινδονησία προκάλεσε άλμα τιμών και σε άλλα φυτικά έλαια.

στις διαδηλώσεις της Αραβικής Άνοιξης του 2011, οι οποίες ξέσπασαν έπειτα από μεγάλες αυξήσεις των τιμών των τροφίμων. Στα μέσα της εβδομάδας που μας πέρασε, ακριβώς λόγω των διαμαρτυριών των κατοίκων στην Ινδονησία για το υψηλό κόστος διαβίωσης και της επισιτιστικής ανασφάλειας η κυβέρνηση απαγόρευσε τις εξαγωγές σε φοινικέλαιο – η απόφαση αυτή προκάλεσε εκτίναξη τιμών και σε άλλα φυτικά έλαια, όπως το υποκατάστατό του σογιέλαιο. Το φοινικέλαιο, συγκεκριμένα, έχει εκτεταμένη χρήση σε όλο τον κόσμο σε μία τεράστια γκάμα προϊόντων, από τα τρόφιμα και το σαπούνι έως τα κραγιόν και τα μελάνια εκτύπωσης.

Κι ενώ αρχικά είχε δηλώσει η κυβέρνηση πως η απαγόρευση αφορά ένα εξευγενισμένο προϊόν, την ελαίνη φοινικελαιού, τελικώς με νέα ανακοίνωση συμπεριέλαβε όλο το εύρος των προϊόντων (ακατέργαστο φοινικέλαιο, το φοινικέλαιο RBD και ακόμη και το χρησιμοποιημένο μαγειρικό λάδι). Η Ινδονησία αντιπροσωπεύει περίπου το ένα τρίτο των παγκόσμιων εξαγωγών βρώσιμων ελαίων. Με το κόστος των τροφίμων να εκτινάσσεται στα υψηλά όλων των εποχών, οι κυβερνήσεις λαμβάνουν μέτρα για να εξασφαλίσουν τις δικές τους προμήθειες.

Τα Ηνωμένα Έθνη, βέβαια, προτρέπουν τις κυβερνήσεις να διευκολύνουν τις απρόσκοπτες εμπορικές συναλλαγές, προειδοποιώντας ότι ο προστατευτισμός θα

Τόσο η Ουκρανία όσο και η Ρωσία καλύπτουν το 30% των παγκόσμιων εξαγωγών σιταριού, το 19% των εξαγωγών καλαμποκιού και το 78% των εξαγωγών ηλιελαίου. Η σύρραξη διαταράσσει την παραγωγή και τις προμήθειες των βασικών αγαθών σίτισης και εκτινάσσει διεθνώς τις τιμές τους.

ανεβάσει ακόμα περισσότερο τις τιμές και θα αδειάσει τα ράφια σε χώρες που εξαρτώνται από εισαγωγές, όπως αναφέρει σχετικά το Bloomberg. Το πόσο αποφασισμένη είναι η Ινδονησία στην επιβολή της απαγόρευσης φαίνεται από το ότι το Πολεμικό Ναυτικό ανέφερε ότι συνέλαβε

δύο δεξαμενόπλοια που μετέφεραν φοινικέλαιο με προορισμό την Ινδία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, διότι φέρεται να παραβίασαν τις εντολές για τον έλεγχο των εξαγωγών. Η Ινδία είναι ο κορυφαίος εισαγωγέας φοινικέλαιου και προμηθεύεται περίπου το 45% από την Ινδονησία.

Αναφορικά με τα δημητριακά, οι χώρες της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής πιθανολογείται πως θα πληγούν περισσότερο βραχυπρόθεσμα, δεδομένου ότι είναι οι κύριοι εισαγωγείς ουκρανικού σιταριού και έχουν μεγάλα ζητήματα επισιτιστικής ασφάλειας. Οι χώρες που εξα-

τώνται από συγκεκριμένα προϊόντα και δεν μπορούν να στραφούν σε εναλλακτικές πηγές τροφίμων κινδυνεύουν επίσης. Όπως επισημαίνουν οι ερευνητές του theconversation.com, οι τρέχουσες αυξήσεις των τιμών του σιταριού οφείλονται σε ένα συγκεκριμένο πέπασμα από τον πόλεμο και την κερδοσκοπία της αγοράς. Η μεγαλύτερη εισαγωγέας σιταριού στον κόσμο, λόγω χάριν, είναι η Αίγυπτος, η οποία αγοράζει περισσότερο από το ήμισυ της κατανάλωσής της, ενώ, εκ παραλλήλου, εξάγει ρύζι. Αυτός είναι ένας επικίνδυνος συνδυασμός. Μεγάλο μέρος του πληθυσμού της Αιγύπτου ζει σε συνθήκες φτώχειας, με μεγάλη εξάρτηση από το σιτάρι, ενώ το ψωμί επιδοτείται για εκατομμύρια ανθρώπους. Οι ταραχές την περίοδο του 2007-2008 στη χώρα είχαν ξεσπάσει, σπρωκτών, όταν η τιμή του ψωμιού αυξήθηκε σχεδόν κατά 40% λόγω της ξηρασίας στις χώρες παραγωγής τροφίμων και του ακριβότερου πετρελαίου.

Στην Αφρική, την Κεντρική και τη Νότια Αμερική, η επισιτιστική ανασφάλεια και ο υποσιτισμός έχουν οξυνθεί απότομα λόγω των πλημμυρών και της ξηρασίας που βλάπτουν τις καλλιέργειες. Καθώς ο πλανήτης υπερθερμαίνεται και τα γεωργικά συστήματα αρχίζουν να αποτυγχάνουν σε ορισμένες περιοχές, είναι βέβαιο ότι το κλίμα, η επισιτιστική ανασφάλεια και ο πόλεμος θα συνδυαστούν για να προκαλέσουν περισσότερα θανάτη. «Η πραγματική απειλή για την επισιτιστική ασφάλεια αφορά χώρες που εξαρτώνται πολύ από εισαγωγές από την Ουκρανία, όπως στη Μέση Ανατολή και στη Βόρεια Αφρική», επισήμανε στην Deustche Welle ο Αριέλ Μπρίνερ, ειδικός στη γεωργία του BirdLife Europe and Central Asia, ενός οργανισμού για την προστασία της Φύσης.

Boeing 747 θα κρεμαστεί ανάμεσα σε δύο ουρανοξύστες στο Σιάτλ

Το ζήτημα του περιορισμού των ρύπων και της ανακύκλωσης υλικών, οχημάτων και συσκευών απασχολεί όλο τον πλανήτη και προφανώς και την αεροναυπηγική βιομηχανία. Μια πολύ ευφάνταστη πρόταση για το πού μπορεί να... πάει ένα παλιό Boeing, όταν παροπλιστεί και τεθεί εκτός ενεργού δράσης, προσπαθούν να υλοποιήσουν στο Σιάτλ, όπου βρίσκεται και ένα από τα μεγαλύτερα εργοστάσια της εταιρείας. Σύμφωνα με σχετικό δημοσίευμα του αμερικανικού ειδησεογραφικού δικτύου του CNN, ένα παλιό Boeing 747 πρόκειται σύντομα να «αναρτηθεί» στο Σιάτλ ανάμεσα σε δύο πύργους του έργου με την επωνυμία WB1200 της εταιρείας αξιοποίησης ακινήτων Westbank. Συγκεκριμένα, η άτρακτος του ογκώδους τζάμπο θα αιωρείται υπεράνω της στοάς του οικιστικού

Το αεροσκάφος, το οποίο έχει μήκος 76,2 μέτρων και ύψος 20 μέτρων θα τοποθετηθεί περίπου 4,3 μέτρα πάνω από τη στοά ανάμεσα στους δύο ουρανοξύστες, οι οποίοι βρίσκονται υπό κατασκευήν στη συνοικία Σάουθ Λέικ Γιούνιον του Σιάτλ.

Η άτρακτος του τζάμπο θα μετατραπεί σε χώρους γραφείων.

συγκροτήματος, δηλώνοντας πως πρόκειται για ένα σύμβολο βιομηχανικής καινοτομίας. Επικεφαλής του όλου έργου είναι ο Ιαν Γκιλέσπι, ιδρυτής της εταιρείας Westbank, η οποία έχει έδρα της το Βανκούβερ στον Καναδά. Δεδομένου, μάλιστα, πως το όραμά του είναι το συγκρότημα να αποτελεί ύμνο στην καινοτομία, η άτρακτος του αεροσκάφους δεν θα κρεμάται απλά και μόνο υπό τη μορφή ενός αντικειμένου τέχνης, αλλά θα είναι και χώρος που μπορεί να χρησιμοποιηθεί. Συγκεκριμένα, το Boeing 747 θα είναι χώρος εργασίας για τη Westbank, ενώ η ουρά του θα είναι η είσοδος σε χώρο εκδηλώσεων υπό την επωνυμία Live Nation, όπως αναφέρει το δίκτυο CNN. Επιπλέον θα πρέπει να αναφερθεί ότι το αεροσκάφος, το οποίο έχει αποσυρθεί από την κυκλοφορία,

αποσυναρμολογείται αυτή την περίοδο στην πόλη Βίκτορβιλ της ερήμου της Καλιφόρνιας. Κατόπιν θα μεταφερθεί στα βόρεια στο Σιάτλ.

Εκεί θα επανασυναρμολογηθεί και θα κρεμαστεί ανάμεσα σε δύο ουρανοξύστες, οι οποίοι βρίσκονται υπό κατασκευή στη συνοικία Σάουθ Λέικ Γιούνιον του Σιάτλ. Το αεροσκάφος έχει μήκος 76,2 μέτρων και ύψος 20 μέτρων και θα τοποθετηθεί σε επίπεδα σχεδόν 4,3 μέτρων πάνω από τη στοά ανάμεσα στους πύργους του WB1200. Η Westbank θέλει να ολοκληρώσει το φιλόδοξο έργο εντός τρέχοντος έτους. «Η ενσωμάτωση στο πρότζεκτ μας της πλήρους άτρακτου ενός 747 είναι ευκαιρία να αναδείξουμε και την κληρονομιά της Boeing και την ιστορία της στην πόλη του Σιάτλ», τόνισε εκπρόσωπος της Westbank. Η πρώτη πτήση του συγκεκριμένου αεροσκάφους

έγινε το 1990 και αποσύρθηκε το 2017, πέντε χρόνια πριν διακόψει πλήρως τη σειρά 747 η αεροναυπηγική εταιρεία. Πέραν τούτων θα πρέπει να αναφερθεί ότι στα μέσα της εβδομάδας η αμερικανική αεροναυπηγική ανακοίνωσε λειτουργικές ζημίες για το πρώτο τρίμηνο του 2022 στο 1,5 δισ. δολάρια, έναντι 353 εκατ. δολαρίων το 2021. Η τιμή της μετοχής της υποχώρησε σχεδόν σε ναδίρ δύομιοι ετών, ενώ δήλωσε πως θα διακόψει την παραγωγή του νέου τζετ 777X για όλο το 2023 λόγω καθυστέρησης στη διαδικασία πιστοποίησης. Παρά ταύτα ήταν θετικό το ότι υπέβαλε σχέδιο για να λάβει πιστοποίηση από τις Αρχές σχετικά με το 787 Dreamliner, το οποίο δεν πετούσε επί ένα χρόνο λόγω ερευνών και επισκευών, οι οποίες της κόστισαν 5,5 δισ. δολάρια.

Με αναμμένες τις μηχανές η ζυθοποιία Obolon στο Κίεβο

Όσο ακούγονται οι σειρήνες των αεροπορικών επιδρομών στο Κίεβο, ο Ολεξάντρ Σλομπόντιαν, πρόεδρος της μεγαλύτερης ανεξάρτητης ζυθοποιίας της Ουκρανίας, Obolon Joint Stock Company, μιλάει σε βιντεοκλήση – δεν σπεύδει, πάντως, να κρυφτεί στο καταφύγιο. «Έχουμε κουραστεί από όλο αυτό και δεν φευγουμε», λέει στους Financial Times. «Έχουμε εμπιστοσύνη στην αεράμυνά μας και αποφασίζουμε να συνεχίσουμε να δουλεύουμε». Δύο μήνες μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, έχουν χαθεί χιλιάδες ανθρώπινες ζωές και οι καταστροφές είναι μεγάλες. Κατά την περίοδο αυτή το εργοστάσιο της Obolon σε προάστιο του Κιέβου, το οποίο θεωρείται

Το εργοστάσιο της Obolon βρίσκεται σε προάστιο του Κιέβου με το ίδιο όνομα, Ομπολόν, και όσο διαρκούν οι βομβαρδισμοί φιλοξενεί δεκάδες εργαζομένους και τις οικογένειές τους, που διανυκτερεύουν στο καταφύγιό του. Τον Φεβρουάριο, όταν επιβλήθηκε στρατιωτικός νόμος, η ζυθοποιία ξεκίνησε την παραγωγή νερού για τους πολίτες και τα νοσοκομεία.

Παρά τον πόλεμο, η ουκρανική Obolon Joint Stock Company εξακολουθεί να λειτουργεί και να παράγει.

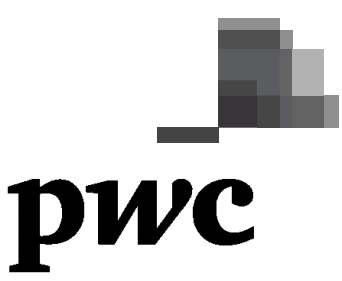
το μεγαλύτερο στην Ευρώπη με κριτήριο την παραγωγική του ικανότητα, φιλοξένησε δεκάδες εργαζομένους και τις οικογένειές τους, που διανυκτερεύαν στο καταφύγιό του. Η επιχείρηση έχει χάσει την επαφή της με ομάδες υπαλλήλων της σε περιοχές που κατέλαβαν οι Ρώσοι, μεταξύ των οποίων και ο διευθύνων σύμβουλος της, Ισόρ Μπούλακ. Σχεδόν 200 άτομα έπαψαν να δουλεύουν για να καταταγούν ή διέφυγαν. Δεν έλειψαν και απώλειες ανθρώπων, αλλά η εταιρεία –γνωστή για την ξανθιά μπίρα της– επανεικίνησε την παραγωγή της τον Απρίλιο. Κι ενώ αντιμετωπίζουν προβλήματα στη διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας, ο βοήθος διευθύνωντος συμβούλου άρχισε να οδηγεί ανυψωτικό φορτηγό. «Εκτιμάμε την προσφορά του, μια και τώρα δείχνουν τον πραγματικό τους εαυτό οι άνθρωποι», παρατηρεί ο κ. Σλομπόντιαν στους Financial Times.

Τον Φεβρουάριο επιβλήθηκε στρατιωτικός νόμος, πολλές τοπικές Αρχές και οι δήμοι των μεγάλων πόλεων απαγόρευσαν

την πώληση αλκοόλ και τον Μάρτιο η ζυθοποιία παράγγε μόλις το 6,5% σε όγκο μπίρας εν συγκρίσει με τον ίδιο μήνα του 2021. Ορισμένα εργοστάσια, όπως και το δικό της, άρχισαν την παραγωγή νερού για το κοινό και τα νοσοκομεία, αλλά τον Απρίλιο η απαγόρευση ήρθε εν μέρει για την τόνωση της οικονομίας. Αρχές Απριλίου, όπως επισημαίνει ο Ολεξάντρ Σλομπόντιαν, η παραγωγή όλου του εύρους των ποτών έφθασε σχεδόν το 70% σε όγκο εν συγκρίσει με το 2021. Και στο παρελθόν είχε βιώσει τη ρωσική επιθετικότητα η Obolon, όταν η Μόσχα προσάρτησε την Κριμαία το 2014 και τότε κατελήφθη εργοστάσιό της στη Σεβαστούπολη – αυτό στέρπησε τη ζυθοποιία από περιουσιακά στοιχεία σχεδόν 40 εκατ. δολαρίων. Η προσάρτηση αυτή και ο πόλεμος στο Ντονμπάς αποστερούν την Obolon από το 40% της τοπικής αγοράς.

Ο Ολεξάντρ Σλομπόντιαν σπούδασε Διοίκηση Επιχειρήσεων και πρωτοεργάστηκε στην Obolon, η οποία δημιουργή-

θηκε για να παράξει μπίρα για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1980 στη Μόσχα, χάρις στην υψηλή ποιότητα νερού της περιφέρειας του Κιέβου και των στοβολών της. Εξέλεγχε διευθύνων σύμβουλος στα 33 του χρόνια μετά την πτώση του Τείχους του Βερολίνου το 1989. Η εταιρεία μετά τρία χρόνια ιδιωτικοποιήθηκε από το προσωπικό. Γνωρίζοντας ότι με το άνοιγμα της οικονομίας οι πολυεθνικές ζυθοποιίες θα εισέρχονταν στην Ουκρανία, ο κ. Σλομπόντιαν ακολούθησε μια στρατηγική εξαγωγών για να μπορεί να αγοράζει εξοπλισμό και να εκσυγχρονίζει την εταιρεία. Το 1998 ανέλαβε πρόεδρος της και ασχολήθηκε με την πολιτική. Το 2014 η Obolon έκανε εξαγωγές σε 70 χώρες, μεταξύ των οποίων η Ρωσία και η Λευκορωσία. Τέλος, το 2020 διαπραύρεε το 17,5% της ουκρανικής αγοράς ζύθου των 2 δισ. δολαρίων, έναντι 30% της Carlsberg και 25% της Anheuser-Busch, η οποία διατηρεί κοινοπραξία εκεί μαζί με την τουρκική Anadolu Efes.

Net Zero 2030

Στόχος μας το μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η πολιτική οικονομία της στρατιωτικής εισβολής

ΤΟΥ ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Η **λεπτή** σχέση ανάμεσα στη γεω-πολιτική και την οικονομία δοκιμάζεται μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Η Δύση εξαγγέλλει κυρώσεις που πλήττουν τη ρωσική οικονομία και τους ολιγάρχες που αποτελούν το «περιβάλλον» Πούτιν, δηλαδή την κρατική διαφθορά. Η Ρωσία χρησιμοποιεί ως όπλο την απειλή περιορισμού των εξαγωγών πετρελαίου και κυρίως αερίου, και απαιτεί πληρωμή των καυσίμων που εξαιρέθηκαν από τις κυρώσεις σε ρούβλια.

Η Ρωσία χρησιμοποιεί ως όπλο την απειλή ότι θα σταματήσει τις εξαγωγές πετρελαίου και αερίου σε «μη φιλικές χώρες», αλλά αυτά είναι τα κυριότερα εξαγωγίμα προϊόντα της. Είναι σαν να απειλεί ότι θα σταματήσει να ανανέει, προεξοφλώντας ότι οι «αδύναμες» κοινωνίες της δημοκρατικής Ευρώπης δεν αντέχουν.

Παράλληλα, βέβαια, έχει αφήσει ανοικτή τη διαδικασία οι Ευρωπαίοι να πληρώνουν σε ευρώ ή

Η Ρωσία βρίσκεται στην 11η θέση της παγκόσμιας κατάταξης με βάση το ΑΕΠ, μετά την Ιταλία και τον Καναδά.

δολάρια, όπως προβλέπουν τα συμβολαία τους, και μετά οι πληρωμές να μετατρέπονται εσωτερικά σε ρούβλια, με τα οποία θα «εξοφλούνται» οι εταιρείες που είναι τυπικά πωλητές. Η Ευρώπη μπορεί να παριστάνει ότι πληρώνει σε ευρώ και η Ρωσία ότι εισπράττει σε ρούβλια. Προφανώς το ορθολογικό για τη Ρωσία ήταν να εισπράττει συναλλάγμα που χρειάζεται κι όχι ρούβλια που τυπώνει όσα θέλει, αλλά παριστάνει την «ισχυρή οικονομία» παραπλανώντας τους πολίτες. Αυτό μεταδίδουν τα ελεγχόμενα μέσα ενημέρωσης, ενώ πραγματικά αντιπολιτεύουν δεν υπάρχει, εξοντώθηκε.

Συνήθως νομίζουμε ότι η στρατιωτική ιοχύς συνδυάζεται με την ισχυρή οικονομία. Όχι πάντα. Η Ρωσία είναι βέβαια στρατιωτικά υπερδύναμη, αλλά βρίσκεται στην 11η θέση της παγκόσμιας κατάταξης με βάση το ΑΕΠ, μετά την Ιταλία και τον Καναδά. Στην παγκόσμια κατάταξη ΑΕΠ κατά κε-

φαλήν βρίσκεται στην 68η θέση, ενώ η Ελλάδα είναι 47η.

Ακόμα και οι εμπορικές σχέσεις της Ελλάδας με τη Ρωσία δεν είναι σημαντικές. Η πολιτική επιρροή της στην ελληνική κοινωνία είναι πολύ εντονότερη από τις εμπορικές σχέσεις ανάμεσα στις δύο χώρες. Η Ελλάδα αγοράζει κυρίως ρωσικό πετρέλαιο και αέριο, λάδια ακατέργαστα από πετρέλαιο, ασφαλούχα ορυκτά. Εξάγει μεταλλεύματα, ενδύματα και γούνες, καπνά και μαρμελάδες.

Το δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2022 η αξία των εισαγωγών της Ελλάδας από τη Ρωσία ανήλθε σε 1,16 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 178,5% σε σχέση με το 2021, εξαιτίας της ανόδου της τιμής σε πετρέλαιο και αέριο. Η αξία των εξαγωγών της Ελλάδας προς τη Ρωσία την ίδια περίοδο ήταν 28,8 εκατ. ευρώ. Το εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας - Ρωσίας το πρώτο δίμηνο του 2022 ήταν έλλειμμα σε βάρος της Ελλάδας 1,1 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, η συνολική αξία των εισαγωγών της Ελλάδας από τη Ρωσία το έτος 2021 ανήλθε σε 4,3 δισ. ευρώ, καταγράφοντας αύξηση 46,7% σε σχέση με το 2020, και το εμπορικό ισοζύγιο της Ελλάδας με τη Ρωσία το 2021 ήταν έλλειμματικό, πάνω από 4 δισ. ευρώ.

Η στρατιωτική υπερδύναμη εξαγει καύσιμα, πρώτες ύλες, χρυσό, άνθρακα και αγροτικά προϊόντα, όπως σιτηρά και κατεψυγμένα ψάρια. Θεωρητικά, τις επόμενες δεκαετίες χάνει τη βασική πηγή εσόδων που είναι τα ορυκτά καύσιμα, τα οποία θα χρησιμοποιούνται πολύ λιγότερο. Τα σημαντικότερα εισαγόμενα στη Ρωσία προϊόντα είναι αυτοκίνητα, ανταλλακτικά οχημάτων, φαρμακευτικά προϊόντα και υπολογιστές.

Η έκβαση της κρίσης δεν είναι προβλέψιμη. Ωστόσο οι μακροχρόνιες αρνητικές επιπτώσεις στη ρωσική οικονομία είναι φανερές, παρότι ο πόλεμος προκάλεσε αύξηση τιμής στα βασικά εξαγωγίμα προϊόντα. Ηδη εγκαταλείπεται ο δημοσιονομικός κανόνας. Σύμφωνα με τον κανόνα που καταργήθηκε, το ρωσικό κράτος δεν μπορούσε να δαπανήσει περισσότερα από τα έσοδά του εκτός πετρελαίου και φυσικού αερίου. Ούτε χρησιμοποιώντας έσοδα από την πώληση πετρελαίου πάνω από ένα συγκεκριμένο επίπεδό του.

Ο πόλεμος αναβάλλει τα «πράσινα» σχέδια των ρωσικών βιομηχανιών

Εκτροχιάζεται το σχέδιο μηδενισμού των ρύπων που υποσχόταν η Ρωσία

Η **εισβολή** της Ρωσίας στην Ουκρανία και οι επακόλουθες κυρώσεις της Δύσης εις βάρος της έχουν ουσιαστικά θέσει εκτός μάχης τον τέταρτο μεγαλύτερο ρυπαντή του κόσμου ως προς την επίτευξη του μηδενικού στόχου στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, όπως αναφέρει σε σχετικό δημοσίευσμά του το ειδησιογραφικό πρακτορείο Bloomberg.

Συν τοις άλλοις, και οι εισαγωγές μετάλλων προς την Ευρώπη θα είναι πιο ρυπογόνες. Χαρακτηριστικά αναφέρεται πως ένα έργο πολλών δισεκατομμυρίων δολαρίων, που θα βοηθούσε στη μείωση των εκπομπών και στον εκσυγχρονισμό του μεγαλύτερου παραγωγού αλουμινίου της Ρωσίας, αντιμετωπίζει προβλήματα, σύμφωνα με έγκυρες πηγές.

Δύο νέα εργοστάσια, που θα συνέδραμαν το μεγαλύτερο ορυχείο σιδηρομεταλλεύματος της χώρας να παράγει πιο πράσινη πρώτη ύλη για χάλυβα εξαγόμενο στην Ευρώπη, ίσως έχουν καθυστερήσεις. Η βελτίωση των σχετικών υποδομών, που πιθανώς να διακοπεί, υπονομεύει ένα νέο βήμα της

Ο Βλαντιμίρ Πούτιν είχε δεσμευθεί πέρυσι για μηδενικό ανθρακικό αποτύπωμα έως το 2060.

Ρωσίας προς την κατεύθυνση της εκπλήρωσης όσων ο πρόεδρος Βλαντιμίρ Πούτιν είχε εξαγγείλει πέρυσι.

Εξαγερμένη, δεσμεύθηκε για μηδενικό ανθρακικό αποτύπωμα έως το 2060. Η εφημερίδα Kommersant, ωστόσο, ανέφερε τον Μάρτιο πως η Ρωσία δεν είναι πλέον σε θέση να επιτύχει τους στόχους μείωσης των εκπομπών της για τα μέσα του 21ου αιώνα. Κι αυτό είναι ένας άμεσος αντίκτυπος και στις φιλοδοξίες της Ευρώπης για το κλίμα, διότι η ενεργειακή μετάβαση κατευθύνει τη ζήτηση για τα πάντα, από το νικέλιο, που χρησιμοποιείται στις νέες μπαταρίες ηλεκτρικών αυτοκινήτων, έως τον χαλκό στην αναβάθμιση των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και τον χάλυβα για νέα και ενεργειακά πιο αποδοτικά κτίρια.

Εν τα μεταξύ, οι συνολικές εκπομπές αερίων ρύπων της Ρωσίας αναμένεται να μειωθούν φέτος εξαιτίας της αποδυνάμωσης της οικονομίας, αν και όσες βιομηχανίες επιβιώσουν δεν θα συγκεντρώσουν τη ρύπανση τόσο γρήγορα όσο αναμενόταν και ίσως η κατάσταση τους επιδεινωθεί.

«Τα κίνητρα για την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης απλώς θα εξαφανιστούν», είπε η Τατιάνα Μίτροβα, ε-

«Τα κίνητρα για την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στη Ρωσία απλώς θα εξαφανιστούν», είπε η Τατιάνα Μίτροβα, ερευνήτρια στο Κέντρο Παγκόσμιας Ενεργειακής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Κολούμπια.

ρευνήτρια στο Κέντρο Παγκόσμιας Ενεργειακής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Κολούμπια. «Γιατί να επενδύσετε στην εξοικονόμηση ενέργειας εάν τα καύσιμα είναι τόσο φθηνά και ταυτόχρονα δεν έχετε πλέον πρόσβαση σε ενεργειακά αποδοτικές τεχνολογίες;» Η οικονομία της Ρωσίας παραμένει βαθιά εξαρτημένη από τα ορυκτά καύσιμα. Ο γαιάνθρακας και το φυσικό αέριο καλύπτουν περίπου το 58% των αναγκών της χώρας, σύμφωνα με ερευνητές στο πεδίο της καθαρής ενέργειας στο BloombergNEF. Η υδροηλεκτρική ενέργεια και η πυρηνική ενέργεια αντιπροσώπευαν σχεδόν το 40% του ενεργειακού μείγματος της Ρωσίας το 2020, ενώ η αιολική και η ηλιακή μόλις και μετά βίας συμμετείχαν σε αυτό. Εκείνη τη χρονιά στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας κυριαρχούσε το φυσικό αέριο. Η χώρα είχε σημειώσει πρόοδο στη μείωση των εκπομπών από την παραγωγή σιδήρου και χάλυβα, η οποία ευθύνεται για περίπου το 6% των αερίων του θερμοκηπίου της.

Ο χάλυβας

Οι χαλυβουργίες δαπάνησαν δεκάδες δισ. δολάρια για την αναβάθμιση και την ανοικοδόμηση παλαιών σοβιετικών εγκα-

ταστάσεων τις τελευταίες δύο δεκαετίες, σε πολλές περιπτώσεις βασιζόμενες στην ξένη τεχνολογία και τεχνολογία. Ωστόσο, η επισκευή και η περαιτέρω βελτίωση αυτών των εγκαταστάσεων έχει δυσχερανθεί πλέον λόγω κυρώσεων.

Ενας τρόπος για να μειωθεί σημαντικά η ρύπανση από τη χαλυβουργία είναι η παραγωγή ενός τύπου σιδήρου γνωστού ως θερμού μπρικετοποιημένου σιδήρου ή HBI, ο οποίος παράγει 35% έως 40% λιγότερο διοξείδιο του άνθρακα από αυτό που εκπέμπεται από παραδοσιακές διεργασίες, όπως η παραγωγή χάλυβα με βάση τον άνθρακα. Η Metallinvest Holding, η μεγαλύτερη παραγωγός σιδηρομεταλλεύματος της Ρωσίας, υπέγραψε τον Οκτώβριο σύμβαση 600 εκατ. δολαρίων για την κατασκευή νέου εργοστασίου HBI στο ορυχείο Λεμπεντίνσκι, αλλά αυτό το έργο πιθανώς να «παγώσει», σύμφωνα με πηγές που ζήτησαν να μην κατονομαστούν. Ένα άλλο εργοστάσιο HBI, 540 εκατ. δολαρίων, για το ορυχείο Μιχαϊλόβσκι της εταιρείας, το οποίο ήταν υπό κατασκευή, βρίσκεται σε παρόμοια κατάσταση. «Εάν η τρέχουσα γεωπολιτική κατάσταση και οι κυρώσεις παραμείνουν σε ισχύ μακροπρόθεσμα, αυτό ίσως καθι- στούσε αδύνατη τη χρήση τεχνολογίας για

την επίτευξη των κλιματικών στόχων», δήλωσε ο Αλεξάντερ Σεβέλεφ, διευθύνων σύμβουλος της Severstal, από τις κορυφαίες χαλυβουργίες της Ρωσίας. Η εταιρεία θα προσπαθήσει να τηρήσει το σχέδιό της για μείωση των εκπομπών κατά 10% μέχρι το τέλος της δεκαετίας, είπε.

Το αλουμίνιο

Το ίδιο πρόβλημα αντιμετωπίζει και η ρωσική βιομηχανία αλουμινίου, η οποία αντιπροσωπεύει το 10% της παγκόσμιας αγοράς. Η United Co. Rusal International, ο κύριος παραγωγός του μετάλλου της Ρωσίας, δεν υπόκειται σε κυρώσεις, αλλά αντιμετωπίζει υλικοτεχνικά προβλήματα. Αυτό μπορεί να επηρεάσει τις προγραμματισμένες επενδύσεις 5 δισ. δολαρίων της εταιρείας για την αναβάθμιση των μεταλλουργιών της. Ωστόσο, υπάρχουν και έργα που προχωρούν. Η MMC Norilsk Nickel, ο μεγαλύτερος παραγωγός εξευγενισμένου νικελίου στον κόσμο για μπαταρίες, ανακοίνωσε πως το σχέδιο των περίπου 4 δισ. δολαρίων για μια εγκατάσταση δέσμευσης θείου σε μια μονάδα χαλκού βρίσκεται σε εξέλιξη και έχει προγραμματιστεί να ολοκληρωθεί το 2023.

BLOOMBERG

Το μέλλον είναι τα υβριδικά, εκτιμά η Honda

Η **Honda** δήλωσε ότι θα επενδύσει 40 δισ. δολάρια σε ηλεκτρικά αυτοκίνητα την επόμενη δεκαετία, αν και διευκρίνισε ότι δεν θα δώσει βάρος αποκλειστικά σε αυτά, μιας και πιστεύει ότι εκείνα τα οχήματα που θα κυριαρχήσουν στο εγγύς μέλλον θα είναι τα υβριδικά. Κι ενώ ο κολοσσός, όπως αναφέρει σε σχετικό δημοσίευμά της η βρετανική εφημερίδα Financial Times, πέρυσι τον Απρίλιο ήταν ο πρώτος του κλάδου στην Ιαπωνία που δήλωσε τη σταδιακή απομάκρυνσή του από τα βενζινοκίνητα και τα πετρελαιοκίνητα αυτοκίνητα, σήμερα διαθέτει ένα και μόνο μοντέλο ηλεκτρικού αμαξίου – κι αυτό σημαίνει ότι υστερεί έναντι της γερμανικής Volkswagen και άλλων ανταγωνιστριών. Δήλωσε, πάντως, ότι θα βασίσει τη μελλοντική

Η ιαπωνική εταιρεία θα επενδύσει 40 δισ. δολ. μέσα στην επόμενη δεκαετία για την ανάπτυξη της ηλεκτροκίνησης.

στρατηγική της σε υβριδικά μοντέλα με σύστημα βενζίνης - μπαταριών, έως ότου ετοιμαστεί η υποδομή στους δρόμους για να υποδεχθεί ακόμα περισσότερα ηλεκτρικά οχήματα.

Ουσιαστικά η ιαπωνική αυτοκινητοβιομηχανία ενστερνίζεται τη λογική αντιστάθμισης κινδύνου την οποία ακολουθούν η Toyota και η BMW. Όπως χαρακτηριστικά τόνισε ο διευθύνων σύμβουλος της Τσιοσίρο Μίμπε, «θα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας ένα συνδυασμό παραγόντων, όπως είναι το πλαίσιο της καθημερινότητας και ο βαθμός διεξόδους της ανανεώσιμης ενέργειας σε αυτήν και όχι απλώς και μόνον τη στροφή στην ηλεκτροκίνηση». Ο Τσιοσίρο Μίμπε, ο οποίος ανέλαβε τα καθήκοντα του διευθύνοντος

Ο συνδυασμός ενός μικρότερου κινητήρα βενζίνης ή πετρελαίου με μία μπαταρία θα είναι αυτός που θα κατευθύνει τη Honda την προσεχή δεκαετία.

συνβούλου πέρυσι τον Απρίλιο, διευκρίνισε ότι η τεχνολογία υβριδικών οχημάτων της εταιρείας του, όπου υπάρχει συγκεκριμένος ενός μικρότερου κινητήρα βενζίνης ή πετρελαίου με μία μπαταρία, θα είναι αυτή η οποία θα κατευθύνει τη Honda την προσεχή δεκαετία. «Θέτουμε τέλος στην παραγωγή συμβατικών κινητήρων, αλλά δεν θα παύσουμε να ρίχνουμε το βάρος μας στα υβριδικά αυτοκίνητα, τα οποία και θα είναι η δύναμη μας το 2030 ή και το 2035 ακόμα», πρόσθεσε. Η ιαπωνική αυτοκινητοβιομηχανία παρουσίασε τα σχέδιά της να εκμεταλλευθεί όσο το δυνατόν περισσότερο τις συνεργασίες της με την αμερικανική General Motors και την ιαπωνική εταιρεία υψηλής τεχνολογίας Sony ώστε

να αποκτήσει παρουσία στην αγορά των προσώπων ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Εως το 2030, όπως ανακοίνωσε, θα έχει σε αυτή την κατηγορία περί τα 30 μοντέλα, ενώ θα κατασκευάζει σε ετήσια βάση πάνω από 2 εκατομμύρια μονάδες. Την περασμένη εβδομάδα είχε δηλώσει ότι σε συνεργασία με την GM θα παραγάγει εκατομμύρια οχήματα ευρείας κατανάλωσης με μπαταρίες για την Κίνα και τη Β. Αμερική, αρχής γενομένης από το 2027. Πάντως, όπως εκτιμά η υπηρεσία BNEF του Bloomberg, έως τη λήξη του 2022 θα κυκλοφορούν σε παγκόσμια κλίμακα περισσότερα από 26 εκατομμύρια ηλεκτρικά αμάξια.

Το μείζον πρόβλημα για τη Honda και όλες τις αυτοκινητοβιομηχανίες

του κόσμου είναι η προμήθεια μπαταριών, ώστε να είναι σε θέση να αυξήσουν την παραγωγή τους. «Το πώς θα προμηθευθούν μπαταρίες αυτοκινήτων είναι πολύ σημαντικότερο από το πόσες θα είναι οι επενδύσεις στην ηλεκτροκίνηση», παρατηρεί ο Σανσίρο Φουκάου, ερευνητής του Ινστιτούτου Ιτότσου.

Υπό την καθοδήγηση του Μίμπε, η Honda ολόένα και περισσότερο απομακρύνεται από την εσωτερική παραγωγή και αναδεικνύεται σε υψίστη προτεραιότητα το να στραφεί σε προμηθευτές μπαταριών. Στη Β. Αμερική, τέλος, η Honda θα χρησιμοποιήσει τις μπαταρίες λίθιου της GM, ενώ εξετάζει και το ενδεχόμενο συνεργασίας με τρίτους για δική της παραγωγή.

Στο 8,5% εκτοξεύθηκε ο πληθωρισμός στις ΗΠΑ τον Μάρτιο

Στα υψηλότερα επίπεδα που έχουν καταγραφεί από το 1981 επιταχύνθηκε τον Μάρτιο ο πληθωρισμός στις ΗΠΑ, φτάνοντας το 8,5% μετά την άνοδο των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων. Όταν αφαιρεθούν οι ευμετάβλητες τιμές των καυσίμων και των τροφίμων, ο λεγόμενος δομικός πληθωρισμός περιορίζεται στο 6,5% για τους τελευταίους 12 μήνες μέχρι τον Μάρτιο. Παραμένει, πάντως, και πάλι υψηλότερος από το 6,4% της αντίστοιχης περιόδου του 2021 και 0,3% πάνω από το αντίστοιχο ποσοστό του Φεβρουαρίου. Σημειώεον ότι οι τιμές των ακινήτων εξακολουθούν να αυξάνονται ταχύτατα στις ΗΠΑ, αν και σημειώσε ελαφρά υποχώρηση ο δείκτης τιμών των νεοδημιουργηθέντων. Γενικότερα, πάντως, ο πληθωρισμός εξακολουθεί να εμπνέει ανησυχία σε μερίδα οικονομολόγων και να αυξάνει τις προσδοκίες της αγοράς για επιθετικές αυξήσεις των επιτοκίων από τη Federal Reserve. Μερικά οικονομολόγων ευελπιστεί, ωστόσο, πως πρόκειται για κορύφωση του δείκτη και εκτιμά πως οι τιμές θα αρχίσουν να αποκλιμακώνονται τους επόμενους μήνες. Όπως

σχοliάζει σχετικό δημοσίευμα των New York Times, έρευνες αγοράς κατατείνουν στο συμπέρασμα πως οι Αμερικανοί καταναλωτές θα διακόψουν τις αγορές ευρέος φάσματος προϊόντων από τα αυτοκίνητα μέχρι τις ηλεκτρικές συσκευές εξευγενισμένου νικελίου στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα και θα αρχίσει μια σταδιακή αποκλιμάκωση των τιμών.

Μέχρι στιγμής, πάντως, έχουν σημειωθεί δραστικές αυξήσεις μισθών, που έχουν οδηγήσει ανοδικά το κόστος των επιχειρήσεων και έχουν δώσει νέα ώθηση στις τιμές. Οι επιχειρήσεις εκτιμούν έως τώρα ότι έχουν τη δυνατότητα να μεταφέρουν το αυξημένο λειτουργικό κόστος στους πελάτες τους, ενδεχομένως και να αυξήσουν την κερδοφορία τους. Βασίζουν τις ελπίδες τους στο γεγονός ότι έως τώρα οι Αμερικανοί καταναλωτές εξακολουθούν να αυξάνουν τις δαπάνες τους παρά την αφηνidiaστική εκτόξευση που έχουν σημειώσει τελευταία οι τιμές.

Bloomberg, New York Times

Η άνοδος του πληθωρισμού εντείνει τις προσδοκίες της αγοράς για επιθετικές αυξήσεις των επιτοκίων από τη Federal Reserve.

Μεγάλη αύξηση

Εκφράζοντας ανησυχία για τις σοβαρότατες επιπτώσεις που ενδεχομένως θα έχει στο μέλλον μία από τις παρενέργειες των προγραμμάτων στήριξης, η θεματική αύξηση κατά 13% που σημείωσε το ιδιωτικό χρέος στη διάρκεια του πρώτου έτους της πανδημίας, το ΔΝΤ τόνισε πως ήταν μεγαλύτερη από την αντίστοιχη στη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης.

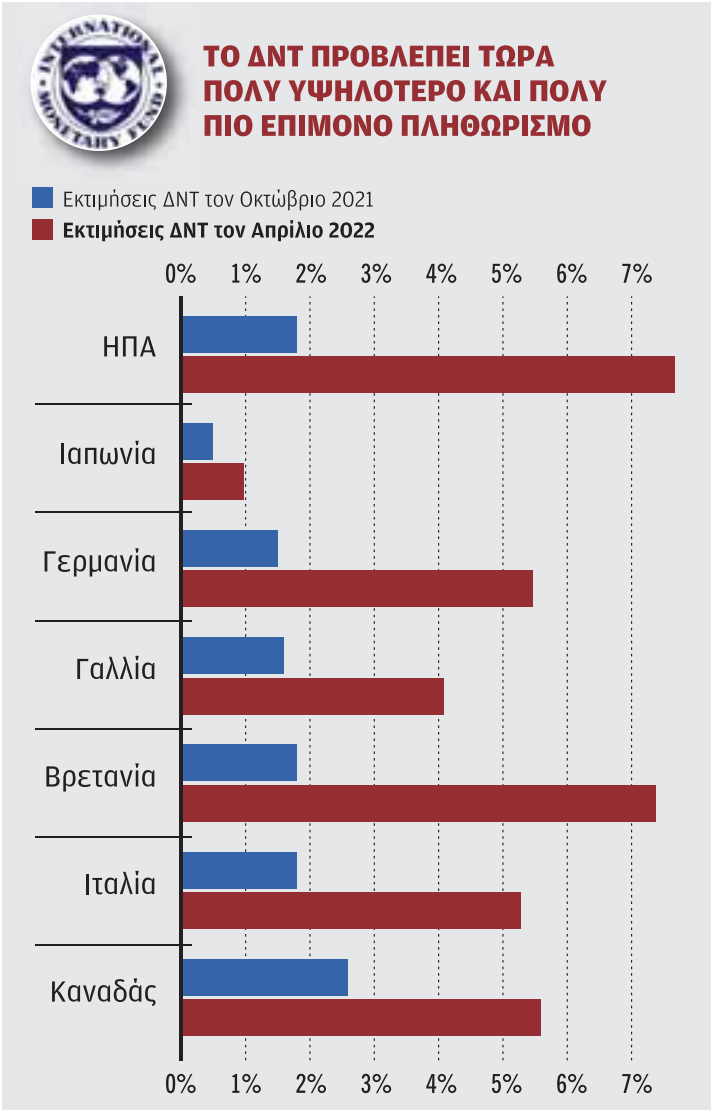
Ανασφάλεια

Η Αμερικανίδα υπουργός Οικονομικών, Τζανέτ Γέλεν, υπογράμμισε προ ημερών πως ο πόλεμος στην Ουκρανία επείγει την «ήδη μεγάλη» ανασφάλεια που επικρατούσε στον κόσμο σε ό,τι αφορά τις προμήθειες τροφίμων και τόνισε πως η εκτόξευση των τιμών των βασικών ειδών διατροφής έχει προκαλέσει περαιτέρω επιτάχυνση του πληθωρισμού.

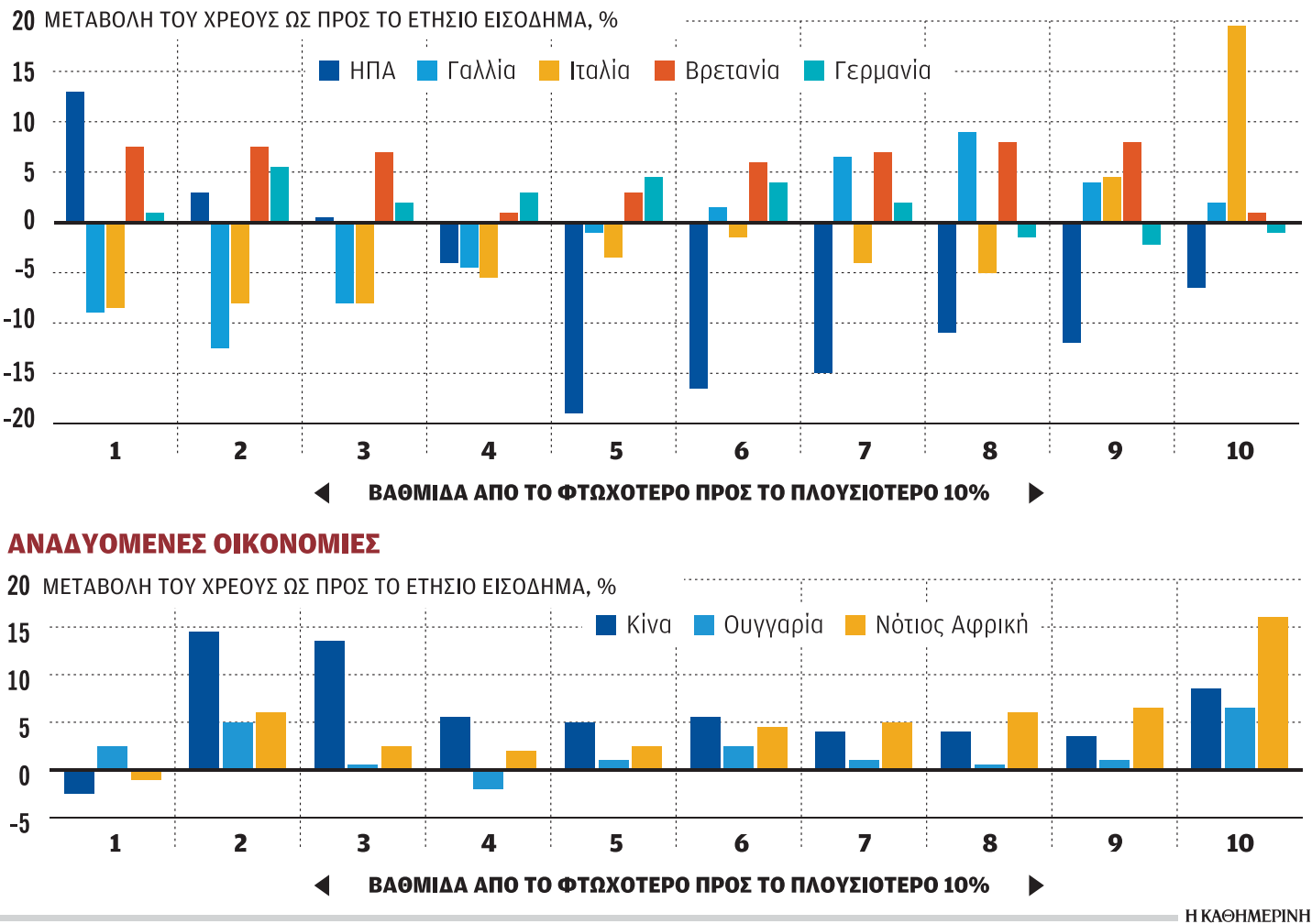
«Καμπανάκι»

Διαπιστώνοντας πως οι οικονομικές παθογένειες της πανδημίας παγώνονται από τον πόλεμο, ο Εσουάρ Πρασάντ, προειδοποίησε πως υπάρχει κίνδυνος το 2022 να αποτελέσει «μία τρομερή περίοδο γεωπολιτικών ανακατατάξεων, επίμονου εμφύργματος στην εφοδιαστική αλυσίδα και αστάθειας στις αγορές, και όλα αυτά εν μέσω επιταχυνόμενου πληθωρισμού».

Μεγάλες αποκλίσεις ανάμεσα στα επίπεδα χρέους των νοικοκυριών

Στη διάρκεια της πανδημίας αυξήθηκε το χρέος των νοικοκυριών σε ΗΠΑ, Βρετανία και Κίνα ενώ μειώθηκε στη Γαλλία και στην Ιταλία.

Σύνδρομο long COVID στη διεθνή οικονομία

Τα προβλήματα της πανδημίας επιδεινώνονται από τον πόλεμο στην Ουκρανία και τα νέα lockdowns

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΣΗ**

Μόλις πριν από λίγους μήνες, διεθνείς οργανισμοί και οικονομολόγοι μιλούσαν για τη δυναμική ανάκαμψη των οικονομιών από την ύφεση της πανδημίας και οι οικονομικοί εγκέφαλοι των κεντρικών τραπεζών υποσχόνταν αποκλιμάκωση του πληθωρισμού εντός του έτους. Τώρα η ανησυχία για τους κινδύνους που απειλούν την παγκόσμια οικονομία επανέρχεται δριμύτερη και πιο σύνθετη, καθώς ο πόλεμος στην Ουκρανία έρχεται να προσθέσει νέα δεινά, ενώ τα καινούργια κύματα της πανδημίας παγώνουν όσα προβλήματα δημιούργησε το πρώτο κύμα.

Το έμφραγμα στην εφοδιαστική αλυσίδα και ο συνεπακόλουθος πληθωρισμός, παθογένειες που προκάλεσε η πανδημία στην

παγκόσμια οικονομία, όχι μόνον δεν υποχωρούν, αλλά επιδεινώνονται από τον πόλεμο στην Ουκρανία, που οδηγεί σε ανεξέλεγκτα επίπεδα τις τιμές των τροφίμων, της ενέργειας, των βιομηχανικών μετάλλων και των πρώτων υλών. Την ίδια στιγμή, έρχονται να προσθέσουν κινδύνους οι ανεπιθύμητες παρενέργειες όσων μέτρων στήριξης επιστράτευσαν οι κυβερνήσεις ένα στον κόσμο, με κύρια την εκτόξευση του δανεισμού και του ιδιωτικού χρέους. Παράλληλα, τα νέα κύματα της πανδημίας στη χώρα από την οποία ξεκίνησε απειλούν ξανά να επιβραδύνουν τη δεύτερη οικονομία στον κόσμο, το «εργαστήριο του κόσμου» όπως αποκαλείται εδώ και πολλά χρόνια η Κίνα, με όσα μπορεί να συνεπάγεται αυτό σε παγκόσμιο επίπεδο. Και την ίδια στιγμή φαίνεται πως η πανδημία αφήνει μόνιμα

Τροχοπέδη για την ανάκαμψη η μεγάλη αύξηση του ιδιωτικού χρέους.

τα σημάδια της στην αγορά εργασίας, κρατώντας για πάντα εκτός εργασίας ένα σημαντικό τμήμα του εργατικού δυναμικού, συχνά το πιο έμπειρο και πιο χρήσιμο. Ετσι, η παγκόσμια οικονομία μοιάζει να πάσχει από τη δική της long COVID, μην μπορώντας να αφήσει πίσω της τις συνέπειες της πανδημίας και των lockdowns αλλά και τις ανεπιθύμητες παρενέργειες των μέτρων στήριξης.

Ανάμεσα στις παθογένειες που εγκυμονούν κινδύνους για το μέλλον πολλών οι-

κονομιών συγκαταλέγεται η κυριότερη παρενέργεια των πλέον ευεργετικών πολιτικών στήριξης που παρείχαν οι κυβερνήσεις σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις στη διάρκεια της πανδημίας. Ο λόγος για τη σημαντική αύξηση του ιδιωτικού χρέους, αναπόφευκτο συνεπακόλουθο του εκτεταμένου δανεισμού που ενθάρρυναν τα μέτρα στήριξης.

Τους κινδύνους αυτούς σκιαγράφησε ανάγλυφα στις αρχές της εβδομάδας το ΔΝΤ, ανακοινώνοντας πως χάρη στα μέτρα στήριξης και στα χαμηλά έως και αρνητικά επιτόκια τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις αντεπεξήλθαν στη δίνη της πανδημίας, αλλά παράλληλα συσσώρευσαν ένα δυσθεώρητο χρέος, αυξημένο κατά 13% μέσα σε ένα χρόνο.

Είναι αυτονόητο ότι τα οικονομικά ασθενέστερα νοικοκυριά και οι ευάλωτες

και προβληματικές επιχειρήσεις θα δυσκολευτούν να εξυπηρετήσουν τα χρέη που έχουν συγκεντρώσει. Δεδομένου ότι οι συνθήκες δεν αναμένεται να διευκολύνουν την εξυπηρέτηση των ιδιωτικών χρεών, καθώς τα επιτόκια αυξάνονται παγκοσμίως, τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος αναμένεται να μειώσουν τις καταναλωτικές δαπάνες και οι επιχειρήσεις τις επενδύσεις τους. Αυτού του είδους οι περικοπές, όμως, θα λειτουργήσουν ως τροχοπέδη στην ανάκαμψη των οικονομιών, επιβραδύνοντας τον ρυθμό ανάπτυξής τους. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΔΝΤ, μπορεί να αφαιρέσουν 0,9 εκατοστιαία μονάδα από την ανάκαμψη των ανεπιτυγμένων οικονομιών, ενώ το ποσοστό αυτό μπορεί να φτάσει στο 1,3% όταν πρόκειται για τις αναπτυσσόμενες οικονομίες.

Βαθιά τα σημάδια της πανδημίας στην αγορά εργασίας

Η πανδημία αφήνει βαθιά τα σημάδια της στις αγορές εργασίας, αφού πρώτα προκάλεσε το πρωτοφανές φαινόμενο της «μεγάλης παραίτησης» κατά κύριο λόγο στις ΗΠΑ αλλά και σε ορισμένες μεγάλες ευρωπαϊκές οικονομίες. Πολλοί εργαζόμενοι δεν θα επιστρέψουν ποτέ στις θέσεις εργασίας τους, όπως προκύπτει από πρόσφατες έρευνες που φέρουν σημαντικό αριθμό όσων αποχώρησαν να μην επιθυμούν την επιστροφή τους σε επαγγελματικές δραστηριότητες.

Η μαζική αποχώρηση εργαζομένων από τις θέσεις εργασίας τους στη διάρκεια των πρώτων κυμάτων της πανδημίας οφειλόταν

άλλοτε στον φόβο της μόλυνσης και άλλοτε στην ελπίδα της ανεύρεσης καλύτερης απασχόλησης και καλύτερου τρόπου ζωής. Ο όρος «μεγάλη παραίτηση» που χαρακτηρίζει το πρωτοφανές αυτό φαινόμενο αφορούσε όλα τα κλίμακα της εργασίας, από τις κακοπληρωμένες χειρωνακτικές εργασίες και τους ανθρώπους μεγάλης ηλικίας με επισφαλή υγεία μέχρι τις απαιτητικές νέες γενιές με τους μεταπτυχιακούς τίτλους και τις μεγάλες επαγγελματικές φιλοδοξίες.

Πρόσφατη έρευνα που εκπόνησαν τον τελευταίο χρόνο οικονομολόγοι του Πανεπιστημίου Stanford μιλάει για τη «long κοινωνική απόσταση», αυτήν που αποφάσισαν

να κρατήσουν τουλάχιστον 3 εκατομμύρια Αμερικανοί από αυτούς που εγκατέλειψαν τις θέσεις εργασίας τους στη διάρκεια της πανδημίας, καθώς δηλώνουν πως δεν προτίθενται να επανέλθουν στις προ πανδημίας δραστηριότητές τους. Κάποιοι εξ αυτών είναι γυναίκες χωρίς εξειδίκευση που απασχολούνταν σε κακοπληρωμένες εργασίες. Κάποιοι άλλοι όμως ανήκουν στην τυχερή κατηγορία όσων είδαν την αξία της παρουσίας τους να αυξάνεται με την άνοδο των τιμών των ακινήτων και το ράλι των χρηματιστηρίων. Μιλώντας για το θέμα στην αμερικανική εφημερίδα Wall Street Journal ο Νίκολας Μπλουμ, οικονομολόγος

μένου εμπάργκο κατά των ρωσικών υδρογονανθράκων εκφράζει, εξάλλου, και το ΔΝΤ και προειδοποιεί πως κάτι τέτοιο θα οδηγήσει σε περαιτέρω εκτόξευση των τιμών της ενέργειας και επιτάχυνση του πληθωρισμού παγκοσμίως.

Και την ίδια στιγμή όλα δείχνουν πως η πολιτική της μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό, που επιμένει να εφαρμόζει η Κίνα, οδηγεί σε επιβράδυνση της ανάπτυξης της, επιβαρύνει περαιτέρω την παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα και εγκυμονεί για μία ακόμη φορά κινδύνους για την παγκόσμια οικονομία. Μέσα στην εβδομάδα δοθηκαν στη δημοσιότητα στοιχεία που φέ-

του Στάνφορντ και μεταξύ των ερευνητών που εκπόνησαν τη σχετική έρευνα, τονίζει πως «όλα δείχνουν ότι δεν υπάρχει αλλαγή στις κοινωνικές αποστάσεις και αυτή η αποχώρηση εργαζομένων από την αγορά εργασίας ενδέχεται να έχει μεγάλη διάρκεια».

Προηγούμενη έρευνα για το ίδιο θέμα στην Ευρώπη αποκαλύπτει πως σημαντική μερίδα εκείνων που δεν πρόκειται να επιστρέψουν στις εργασίες τους είναι οι έμπειροι υπάλληλοι από 55 ετών και άνω. Ενδεικτική είναι η περίπτωση της Βρετανίας, όπου καταγράφεται ότι το ποσοστό των εργαζομένων άνω των 50 ετών μειώθηκε

δύο φορές περισσότερο από εκείνο της ηλικιακής κατηγορίας από 25-49 ετών. Όπως επισημαίνουν αναλυτές, αυτό οξύνει το πρόβλημα βιωσιμότητας των συνταξιοδοτικών ταμείων που απασχολεί τις τελευταίες δεκαετίες σχεδόν όλες τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις. Σε ό,τι αφορά τις επιχειρήσεις, οικονομολόγοι και αναλυτές της αγοράς εργασίας επισημαίνουν ότι μειώνει τη ρεπάρτιση πολλών εργαδοτών, ενώ τους στερεί το πιο έμπειρο τμήμα του προσωπικού τους που αξιοποιούσε την εμπειρία του εκτός των άλλων και για τη γρήγορη και αποτελεσματική εκπαίδευση των νεοπροσληφθέντων.

Προϋποθέσεις στασιμοπληθωρισμού από το κοκτέιλ κορωνοϊού και πολέμου

Η συσταισμένη των προβλημάτων που δημιουργεί η πανδημία και του πλήγματος που καταφέρει ο πόλεμος στην παγκόσμια οικονομία είναι πιθανόν να είναι ένας στασιμοπληθωρισμός, ένα από τα σενάρια που φοβίζονται περισσότερο τις ανεπιτυγμένες οικονομίες. Από το ΔΝΤ μέχρι τους ανεξάρτητους οικονομολόγους και τις μεγάλες επενδυτικές τράπεζες, πυκνώνουν διαρκώς οι προειδοποιήσεις ότι επικείται επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης, με τους ρυθμούς αύξησης του παγκόσμιου ΑΕΠ να μην υπερβαίνουν το 3,6% τόσο φέτος όσο και το επόμενο έτος. Κι ενώ επιβραδύνονται οι ρυθμοί ανάπτυξης, πα-

ράλληλα επιταχύνεται επιθετικά ο πληθωρισμός, που εκτιμάται πως ως μέσος όρος παγκοσμίως θα φτάσει τουλάχιστον το επίπεδο του 5% στη διάρκεια του έτους, με υψηλότερα τα αντίστοιχα ποσοστά σε ΗΠΑ και Ευρωζώνη.

Η κατάσταση ενδέχεται, άλλωστε, να επιδεινωθεί ταχύτατα καθώς ο πόλεμος συνεχίζεται και κανείς δεν γνωρίζει σε τι χρονικό ορίζοντα μπορεί να φτάσει. Η κλιμάκωσή του οδηγεί σε περαιτέρω άνοδο τις τιμές των τροφίμων, των καυσίμων και των πρώτων υλών, ενώ οι κυρώσεις κατά της Ρωσίας εγκυμονούν μείζονες κινδύνους για τις ίδιες τις χώρες της Ευ-

ρώπης που εξαρτώνται από τον ενεργειακό πλούσιο γείτονά τους. Ηδη η ανησυχία είναι διάχυτη στη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης, τη Γερμανία, που αντιμετώπιζε με πολιτικές πιέσεις βλέπει με τρόμο το ενδεχόμενο να μείνει χωρίς τους ρωσικούς υδρογονάνθρακες και να βυθιστεί στην ύφεση, αφήνοντας τις βιομηχανίες της αδρανείς λόγω έλλειψης ενέργειας. Οι επιπτώσεις μιας τέτοιας επιλογής θα είναι, άλλωστε, δυσβάσταχτες για όλη την Ευρώπη, που σπεύδει να εξασφαλίσει εναλλακτικούς προμηθευτές ενέργειας ενδεχομένως με πολύ μεγαλύτερο κόστος. Ανησυχία για τις επιπτώσεις ενός γενικευ-

μένου εμπάργκο κατά των ρωσικών υδρογονανθράκων εκφράζει, εξάλλου, και το ΔΝΤ και προειδοποιεί πως κάτι τέτοιο θα οδηγήσει σε περαιτέρω εκτόξευση των τιμών της ενέργειας και επιτάχυνση του πληθωρισμού παγκοσμίως.

Και την ίδια στιγμή όλα δείχνουν πως η πολιτική της μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό, που επιμένει να εφαρμόζει η Κίνα, οδηγεί σε επιβράδυνση της ανάπτυξης της, επιβαρύνει περαιτέρω την παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα και εγκυμονεί για μία ακόμη φορά κινδύνους για την παγκόσμια οικονομία. Μέσα στην εβδομάδα δοθηκαν στη δημοσιότητα στοιχεία που φέ-

Τράπεζα της Κίνας επιχειρεί να τονώσει την οικονομία με σειρά επιθετικών μέτρων που, ωστόσο, αναμένεται να έχουν περιορισμένο αντίκτυπο στην οικονομία της όσο η χώρα πλήττεται από την πανδημία και αναγκάζεται να αναστείλει την οικονομική δραστηριότητα. Και την Πέμπτη, για πρώτη φορά από την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία, το ΔΝΤ έστρεψε την προσοχή της παγκόσμιας οικονομικής κοινότητας αλλού, όταν έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου προειδοποιώντας πως μια παρατεταμένη επιβράδυνση της Κίνας λόγω της πανδημίας θα έχει συνέπειες και στην παγκόσμια οικονομία.

Marketing and Channel Enablement

Supply Chain & Logistics

Vast Technology Portfolio

Scan the code to Learn More

Εκτακτα μέτρα ζητεί ο Ντράγκι από την Ε.Ε.

Για να αντιμετωπίσουν οι οικονομίες της
Ευρώπης τις επιπτώσεις της ρήξης με Ρωσία

Η ανεξάρτηση της Ε.Ε. από τους ρωσικούς υδρογονάνθρακες και οι εκατέρωθεν κυρώσεις λόγω του πολέμου στην Ουκρανία έχουν σοβαρές επιπτώσεις στις ευρωπαϊκές οικονομίες, οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν μεμονωμένα από τα κράτη-μέλη παρά μόνον σε κοινοτικό επίπεδο. Αυτό ήταν το κεντρικό μήνυμα του Ιταλού πρωθυπουργού Μάριο Ντράγκι από το βήμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στο Στρασβούργο. «Χρειαζόμαστε ισχυρές και γρήγορες αποφάσεις», δήλωσε ο Ντράγκι, υποστηρίζοντας ότι οι ευρωπαϊκοί θεσμοί δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν μείζονες κρίσεις, όπως στα πεδία της ενέργειας και της ασφάλειας, κάτι που καθιστά αναγκαία τη ριζική μεταρρύθμισή τους. «Αν αυτό σημαίνει μια διαδικασία που θα οδηγήσει στην αναθεώρηση των ευρωπαϊκών συνθηκών, ως εμπλακόμε σε αυτό το έργο με θάρρος και αυτοπεποίθηση», τόνισε. Κατά τον Ιταλό πρωθυπουργό, η αντιμετώπιση των οικονομικών προβλημάτων που προκαλεί ο πόλεμος στην Ουκρανία απαιτεί έκτακτα μέτρα, ανάλογης φιλοσοφίας με εκείνα που έλαβε η Ένωση απέναντι στην κρίση της COVID-19. Μεταξύ άλλων, πρότεινε να παραταθεί το πρόγραμμα SURE για την προστασία της εργασίας, να ληφθούν μέτρα για τη μείωση των λογαριασμών ενέργειας και τη στήριξη των μισθών μέσω φορολογικών ελαφρύνσεων και να εξασφαλισθούν μακροπρόθεσμες επενδύσεις στους τομείς άμυνας, ενέργειας και διατροφικής ασφάλειας βάσει του μοντέλου Next Generation EU.

Τα 27 κράτη-μέλη της Ε.Ε. ετοιμάζονται να λάβουν αποφάσεις για την ανεξάρτησή τους από το ρωσικό φυσικό αέριο και πετρέλαιο, ενώ η Κομισιόν επεξεργάζεται το εκτο πακέτο κυρώσεων κατά της Ρωσίας. Χθες, ο Ούγγρος ΥΠΕΞ Πέτερ Σιγιάρτο ανακοίνωσε από το Καζακστάν ότι η Βουδαπέστη θα αντιταχθεί σε κυρώσεις που θα καταστήσουν αδύνατες τις αποστολές ρωσικού φυσικού αερίου και πετρελαίου

στην Ουγγαρία, διότι η χώρα δεν διαθέτει εναλλακτικές λύσεις. Παράλληλα, το υπουργείο Οικονομίας της Σλοβακίας δήλωσε ότι η χώρα επιδιώκει να εξαιρεθεί από το εμπάργκο ρωσικού πετρελαίου.

Στη Μόσχα, ο Βλαντιμίρ Πούτιν υπέγραψε προεδρικό διάταγμα για την επιβολή απαντητικών μέτρων στις «μη φιλικές πράξεις συγκεκριμένων κρατών και διεθνών οργανισμών». Το διάταγμα προβλέπει απαγόρευση εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων και πρώτων υλών στις χώρες που θα στοχοποιηθούν, χωρίς να αναφέρεται ονομαστικά σε αυτές, με μόνη εξαίρεση τις ΗΠΑ. Η ρωσική κυβέρνηση έχει προθεσμία δέκα ημερών να συγκεκριμενοποιήσει όσους περιληφθούν στη μαύρη λίστα.

Οι διυτικές κυρώσεις έχουν προκαλέσει προβλήματα στις σχέσεις του Ρώσου προέδρου με ισχυρούς ολιγάρχες. Ρεπορτάζ της Washington Post αναφέρει ότι την πρώτη ημέρα του πολέμου, στις 24 Φε-

**Η Ουκρανία θα βγει
νικήτρια από τον πόλεμο,
δηλώνει ο Μπόρις Τζόνσον,
καθώς η Βρετανία αυξάνει
τη στρατιωτική βοήθεια.**

βρουαρίου, ο Πούτιν κάλεσε στο Κρεμλίνο 37 από τους ισχυρότερους επιχειρηματίες της χώρας για να τους προετοιμάσει για τα επερχόμενα και να ζητήσει τη στήριξη τους. Ωστόσο, περισσότεροι από τους μισούς εξ αυτών είχαν διοχετεύσει μεγάλο μέρος των κεφαλαίων τους στο εξωτερικό, μέσω εταιρειών offshore.

Επικοινωνία με Μακρόν

Χθες το απόγευμα, ο Πούτιν είχε τηλεφωνική επικοινωνία με τον Γάλλο πρόεδρο Εμανουέλ Μακρόν, από τον οποίο

«**Χρειαζόμαστε** ισχυρές και γρήγορες αποφάσεις», δήλωσε ο Μάριο Ντράγκι από το βήμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, παραπέμποντας σε δράσεις ανάλογες με την αντιμετώπιση της COVID-19 και υποστηρίζοντας ότι αν οι ευρωπαϊκοί θεσμοί δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν μείζονες κρίσεις, τότε είναι αναγκαία η ριζική μεταρρύθμισή τους.

ζήτησε –σύμφωνα με το Κρεμλίνο– να σταματήσει να προμηθεύει η Δύση όπλα στην Ουκρανία. Στο μεταξύ, ο Πάπας Φραγκίσκος αποκάλυψε, σε συνέντευξή του στην Corriere Della Sera, ότι ζήτησε συνάντηση με τον Ρώσο πρόεδρο με αντικείμενο την ειρήνευση στην Ουκρανία, αλλά περιμένει ακόμη την απάντησή του. Εξάλλου χθες το πρωί ο Μπόρις Τζόνσον έγινε ο πρώτος ξένος ηγέτης που απευθύνθηκε με τηλεδιάσκεψη στο ουκρανικό Κοινοβούλιο μετά την έναρξη της ρωσικής εισβολής. Παραφράζοντας ιστορική ομιλία

του Ουίνστον Τσόρτσιλ την περίοδο του αγώνα κατά της ναζιστικής Γερμανίας, ο Βρετανός πρωθυπουργός υπογράμμισε ότι η Ουκρανία «ζει την πιο λαμπρή ώρα της», προέβλεψε ότι θα βγει νικήτρια από αυτόν τον πόλεμο και τόνισε ότι «κατέρριψε τον μύθο περί ανίκαντου Πούτιν».

Στο πεδίο των πολεμικών επιχειρήσεων, οι Ρώσοι βομβάρδισαν στρατιωτικό αεροδρόμιο στην Οδησό και εκ νέου τη χαλβουργιά Αζονstal, μία ημέρα μετά την εκκένωση 127 αμάχων.

REUTERS, A.P.

Προσβεβλημένα λουκάνικα και απρέπειες

Οι πιέσεις προς την κατεύθυνση του Γερμανού καγκελαρίου Σολτς για ακόμη μεγαλύτερη εμπλοκή της Γερμανίας στον πόλεμο της Ουκρανίας έλαβαν τη μορφή κλινάμαξας και... λουκάνικου. Η πρώτη είναι αυτή με την οποία ο πολιτικός του αντιπάλου, επικεφαλής των Χριστιανοδημοκρατών, Φρίντριχ Μερτς ταξίδεψε στο Κίεβο και το δεύτερο είναι ο απαξιώτικος χαρακτηρισμός που προσήψε στον Γερμανό καγκελάριο ο πρόεδρος της Ουκρανίας στο Βερολίνο, Αντρί Μέλνικ.

Σε συνέντευξή του το βράδυ της Δευτέρας, ο Γερμανός καγκελάριος είχε δηλώσει ότι δεν σκοπεύει να μεταβεί στο Κίεβο εφόσον η κυβέρνηση Ζελένσκι απέρριψε την επίσκεψή του Γερμανού προέδρου, Φρανκ-Βάλτερ Στάινμάγερ, τον περασμένο μήνα. Ο Σοσιαλδημοκράτης Στάινμάγερ ανήκει στην πτέρυγα του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος που προπολεμικά διατηρούσε καλές σχέσεις με τη Ρωσία. Ο Σολτς επισήμανε ότι η ουκρανική συμπεριφορά ήταν απρεπής, ιδιαίτερα απέναντι στον πρόεδρο μιας χώρας που έχει προσφέρει «τόσο μεγάλη στρατιωτική και οικονομική βοήθεια» στην Ουκρανία.

«Εδώ έχουμε τον πιο βάρβαρο πόλεμο από τη ναζιστική εισβολή στην Ουκρανία, δεν είναι παιδικός σταθμός», απάντησε ο Μέλνικ, σύμφωνα με το γερμανικό πρακτορείο ειδήσεων. «Δεν ταιριάζει σε έναν ηγέτη να συμπεριφέρεται σαν προσβεβλημένο λουκάνικο» (στην καθομιλουμένη, ως beleidigte Leberwurst περιγράφεται κάποιος που προσβάλλεται εύκολα). Την ίδια ώρα, ο Φρίντριχ Μερτς μετέβαινε στο Κίεβο, σε μια έμμεση υπενθύμιση προς τους κυβερνητικούς εταίρους των Σοσιαλδημοκρατών πως, αν επιζητούν πιο ξεκάθαρη γραμμή υπέρ της γερμα-

Ο καγκελάριος Ολαφ Σολτς είχε δηλώσει ότι δεν σκοπεύει να μεταβεί στο Κίεβο εφόσον η κυβέρνηση Ζελένσκι απέρριψε την επίσκεψή του Γερμανού προέδρου.

**Ανταλλαγή λεκτικών
πυρών μεταξύ του
Γερμανού καγκελαρίου
και του Ουκρανού πρέσβη.**

νικής εμπλοκής στην Ουκρανία, μπορούν να συκυβερνήσουν μαζί του.

Σουηδία και Φινλανδία

Εν τω μεταξύ, ο Σολτς διαβεβαίωσε χθες τη Σουηδία και τη Φινλανδία ότι αν θελήσουν να εισέλθουν στο ΝΑΤΟ θα έχουν τη στήριξη της χώρας του, ενώ συναντήθηκε με τον Σέρβο πρόεδρο Αλεξάνταρ Βούτσιτς και τον πρωθυπουργό του Κοσόβου Αλμπιν Κούρτι, καθώς και με τον Ευρωπαίο μεσολαβητή για τον διάλογο Σερβίας - Κοσόβου, Μίροσλαβ Λάιτσιτς.

POLITICO, EURACTIV

Κλιμακώνει την κόντρα με το Τελ Αβίβ ο Λαβρόφ

Τους μαζί της Ουκρανίας στηρίζει το Ισραήλ, δήλωσε ο Ρώσος υπουργός Εξωτερικών

Για στήριξη των νεοναζί στην Ουκρανία κατηγορήσε χθες το Ισραήλ ο Ρώσος υπουργός Εξωτερικών, Σεργκέι Λαβρόφ, κλιμακώνοντας την αντιπαράθεση με το Τελ Αβίβ, η οποία είχε ως αφορμή τον ισχυρισμό του Λαβρόφ ότι ο Χίτλερ είχε «εβραϊκό αίμα».

Η κυβέρνηση του Ισραήλ καταδίκασε έντονα τις δηλώσεις του Λαβρόφ τη Δευτέρα σχετικά με την «εβραϊκή καταγωγή» του Ουκρανού προέδρου, Βολοντίμιρ Ζελένσκι. Το βράδυ της Δευτέρας, ο Ισραηλινός πρωθυπουργός Ναφτάλι Μπένετ είχε επισημάνει: «Τέτοιοι ψευδείς ισχυρισμοί, όπως αυτός του Λαβρόφ περί εβραϊκής καταγωγής του Χίτλερ, αποσκοπούν στη μετάθεση της ευθύνης του Ολοκαυτώματος στις πλάτες των ίδιων των

**Εντονες αντιδράσεις
και από ηγέτες δυτικών
κρατών σε υπαινιγμούς
της Μόσχας για εβραϊκή
καταγωγή του Χίτλερ.**

θυμάτων του, των Εβραίων της Ευρώπης. Η εκμετάλλευσή του Ολοκαυτώματος για πολιτικό όφελος πρέπει να σταματήσει αμέσως».

Ο Λαβρόφ προέβη στην αμφιλεγόμενη δήλωσή του μιλώντας στην ιταλική τη-

Εδώ και καιρό, ακόμη σοφούς Εβραίους να λένε ότι οι Εβραίοι είναι οι μεγαλύτεροι αντισημίτες, ανέφερε μεταξύ άλλων ο Σεργκέι Λαβρόφ (φωτ.), ενώ σε χθεσινές δηλώσεις του ο Ουκρανός πρόεδρος Ζελένσκι κατηγορήσε τη Ρωσία ότι έξεχσε όλα τα διδάγματα του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και του Ολοκαυτώματος.

λεόραση το βράδυ της Κυριακής. Ερωτηθείς γιατί η Ρωσία αισθάνεται την ανάγκη να «αποναζιστικοποιήσει» την Ουκρανία, όταν ο πρόεδρος Ζελένσκι είναι Εβραίος, ο Λαβρόφ είπε: «Λένε ότι δεν είναι δυνατόν να είναι μαζί αφού ο Ζε-

λένσκι είναι Εβραίος. Νομίζω ότι και ο ίδιος ο Χίτλερ είχε εβραϊκή καταγωγή, άρα αυτό δεν σημαίνει τίποτα. Εδώ και καιρό, ακόμη σοφούς Εβραίους να λένε ότι οι Εβραίοι είναι οι μεγαλύτεροι αντισημίτες». Εντονα αντέδρασαν στους ι-

σχυρισμούς του Λαβρόφ πολλοί ηγέτες δυτικών κρατών, ενώ σε χθεσινές δηλώσεις του ο Ουκρανός πρόεδρος Ζελένσκι κατηγορήσε τη Ρωσία πως έξεχσε όλα τα διδάγματα του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και του Ολοκαυτώματος.

«Ανιστόρητος ο Λαπίντ»

Στο χθεσινό ανακοινωθέν του, το υπουργείο Εξωτερικών της Μόσχας χαρακτήρισε «ανιστόρητες» τις καταδικαστικές δηλώσεις του Ισραηλινού υπουργού Εξωτερικών, Γιαίρ Λαπίντ, για να προσθέσει: «Η στάση του υπουργείου Εξωτερικών του Ισραήλ εξηγεί εν πολλοίς γιατί η σημερινή ισραηλινή κυβέρνηση στηρίζει το νεοναζιστικό καθεστώς του Κιέβου. Ο αντισημιτισμός στην καθημερινή ζωή και στην πολιτική σκηνή όχι μόνο δεν πολεμήθηκαν στην Ουκρανία, αλλά αντιθέτως ενισχύθηκαν από το καθεστώς».

Το Ισραήλ είχε εκφράσει αρχικά με δισταγμό τη στήριξη του στην Ουκρανία απέναντι στη ρωσική εισβολή. Σε μια προσπάθεια, όμως, να μη διαταράξει τις σχέσεις του με τη Ρωσία, το Τελ Αβίβ απέφυγε τις ευθείες επικρίσεις κατά της Μόσχας, ενώ δεν επέβαλε κυρώσεις εναντίον Ρώσων ολιγαρχών. Τα πράγματα άλλαξαν, ωστόσο, τις τελευταίες τρεις εβδομάδες, με τον Λαπίντ να κατηγορεί τη Ρωσία για εγκλήματα πολέμου στην Ουκρανία.

REUTERS

Δύο νέα υποστελέχη της «Ομικρον» γεννούν ανησυχία

Ενα ακόμα, το πέμπτο κατά σειρά, πανδημικό κύμα πλήττει τη Νότια Αφρική, με τα νέα κρούσματα COVID-19 να καταγράφουν καθημερινά αύξηση σε όλη τη χώρα. Ειδικότερα, την περασμένη εβδομάδα οι νέες λοιμώξεις τριπλασιάστηκαν, οι εισαγωγές στα νοσοκομεία αυξήθηκαν και ο δείκτης θετικότητας εκτινάχθηκε ξανά στα ύψη.

Σύμφωνα με τους επιστήμονες, η νέα έξαρση της πανδημίας οφείλεται σε δύο υποστελέχη της «Ομικρον», τα BA.4 και BA.5, που περιέχουν ακόμα περισσότερες μεταλλάξεις από το αρχικό στέλεχος. Επί του παρόντος οι ερευνητές δεν γνωρίζουν πολλά πράγματα για τα δύο νέα στελέχη. Ξέρουν, όμως, ότι στους ανεμβολιαστούς έχουν τη δυνατότητα να υπερκεράσουν την ανοσία που έχει προκαλέσει παλαιότερη λοίμωξη από την «Ομικρον» και ότι μεταδίδονται με ακόμα μεγαλύτερη ευκολία και ταχύτητα από αυτή. Ανοικτό παραμένει το ερώτημα αν η λοίμωξη από αυτά τα δύο στελέχη μπορεί να προκαλέσει βαρύτερη νόσο.

Οι επιστήμονες εκτιμούν ότι περίπου το 90% των κατοίκων της Νότιας Αφρικής έχει αποκτήσει κάποιας μορφής ανοσία στον κορωνοϊό, είτε λόγω εμβολιασμού

είτε λόγω φυσικής λοίμωξης. Η ανοσία, όμως, φθίνει περίπου μετά το τρίμηνο. Οι επαναλοιμώξεις είναι κάτι αναμενόμενο, όχι μόνο εξαιτίας της ασθενέστερης ανοσίας, αλλά και λόγω των αλλαγών στη συμπεριφορά μας, όπως η μη χρήση μάσκας και τα ταξίδια.

Πρόσφατα είχαν εντοπιστεί στο αε-

**Τα BA.4 και BA.5
περιέχουν ακόμα
περισσότερες μεταλλάξεις
και είναι πιο μεταδοτικά.**

ροδρόμιο «Μπεν Γκουριόν» του Τελ Αβίβ ταξιδιώτες που είχαν προσβληθεί από τα BA.4 και BA.5, οι οποίοι μάλιστα δεν είχαν την παραμικρή σχέση με τη Νότια Αφρική, αλλά προέρχονταν από την Ευρώπη και την Ασία.

Τι μας επιφυλάσσει η πανδημία για το μέλλον μένει να το δούμε. Η επιδημιολόγος Κέιτλιν Τζέτελινα, πάντως, υπογραμμίζει ότι «αν η ενδημική φάση της πανδημίας σημαίνει εξάρσεις ανά εξαμηνό, τα πράγματα είναι δύσκολα».

Προσδοκίες για υψηλά έσοδα άνω των 47 δισ.

Οι 4 λόγοι που θα γεμίσουν φέτος τα κρατικά ταμεία

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Ακόμη και το «φράγμα» των 47 δισ. ευρώ μπορούν να ξεπεράσουν τα φορολογικά έσοδα του 2022, με το υπουργείο Οικονομικών να αναθεωρεί από τώρα προς τα πάνω τον στόχο. Εκατοντάδες χιλιάδες εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα θα αρχίσουν να πληρώνουν και παρακράτηση φόρου μετά την αύξηση του κατώτατου μισθού κατά 7,5% από την 1η Μαΐου. Εργαζόμενοι και επιχειρήσεις θα παραλάβουν «βαρύτερο» εκκαθαριστικό μετά την υποβολή της φετινής φορολογικής δήλωσης, καθώς έχουν αυξηθεί το 2021 τα ονομαστικά εισοδήματα συγκριτικά με το 2020 της πανδημίας και των αναστολών συμβάσεων εργασίας ή διακοπής λειτουργίας επιχειρήσεων. Και το σύνολο των πολιτών της χώρας θα καταβάλει πολύ περισσότερο ΦΠΑ σε σχέση με ό,τι είχε προϋπολογιστεί, και αυτό εξαιτίας του πολύ υψηλού πληθωρισμού ο οποίος για το 2022 προβλέπεται ότι θα ξεπεράσει το 5% σε μέσο ετήσιο επίπεδο.

Μία μόνο πηγή εσόδων αναμένεται να παρουσιάσει υστέρηση σε σχέση με τις αρχικές εκτιμήσεις, και αυτή είναι οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης. Πρόκειται για φόρους, η απόδοση των οποίων εξαρτάται αποκλειστικά από την κατανάλωση, η οποία δεν μπορεί παρά να μειωθεί όσο θα συνεχίζεται η εκρηκτική πορεία των τιμών. Ήδη για τον Απρίλιο, το υπουργείο Οικονομικών καταγράφει κάμψη στα έσοδα από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης καυσίμων, κάτι που θα αποτυπωθεί στα στοιχεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού 4μην. Μία από τις αναθεωρήσεις στόχων για τη φετινή χρονιά, στις οποίες προχώ-

Το σύνολο των πολιτών θα καταβάλει πολύ μεγαλύτερο ΦΠΑ σε σχέση με ό,τι είχε προϋπολογιστεί, εξαιτίας του πληθωρισμού.

ρησε ήδη το υπουργείο Οικονομικών καταθέτοντας το αναθεωρημένο σύμφωνο σταθερότητας, αφορά την πρόβλεψη των φορολογικών εσόδων. Μπορεί το έλλειμμα να προβλέπεται ότι θα κλείσει σε υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με αυτά που είχαν προϋπολογιστεί, ωστόσο αυτό οφείλεται αποκλειστικά στο σκέλος των δαπανών και στα δύο δισ. ευρώ που προστέθηκαν προ ημερών προκειμένου να καλυφθεί το αυξημένο ενεργειακό κόστος.

Τα φορολογικά έσοδα θα κινηθούν πάνω από τις προβλέψεις, κυρίως για τους ακόλουθους λόγους:

- Επιτυγχάνεται η λεγόμενη «διεύρυνση της φορολογικής βάσης» όσον αφορά τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων. Αυτό συμβαίνει για δύο λόγους: Πρώτον, διότι μειώνεται η ανεργία –κάτι που σημαίνει ότι με την καταβολή της μισθοδοσίας γίνεται και η σχετική παρακράτηση φόρου– και δεύτερον, διότι αυξάνεται ο αριθμός των μισθωτών που περνούν το «αφορολόγητο», οπότε ξεκινούν να υπόκεινται και αυτοί σε παρακράτηση φόρου. Αυτό θα φανεί ιδιαίτερα έντονα στα φορολογικά έσοδα του Μαΐου, καθώς με την εκκαθάριση του νέου κατώτατου μισθού θα κληθούν να πληρώσουν φόρο –έστω και λίγα ευρώ

Το υπουργείο Οικονομικών αναθεωρεί από τώρα προς τα πάνω τον στόχο των εσόδων.

μηνιαίως– και οι έχοντες τον κατώτατο μισθό. Ειδικά όσοι έχουν περισσότερες από μία τριετίες συμπληρωμένες μέχρι το τέλος του 2012, θα δουν στο εκκαθαριστικό σημαντική αύξηση της παρακράτησης. Δηλαδή, εργαζόμενος με συμπληρωμένα 10 χρόνια προϋπηρεσίας που αμείβεται μέχρι σήμερα με 928 ευρώ μεικτά, υπόκειται σε παρακράτηση φόρου 27 ευρώ τον μήνα. Από την 1η Μαΐου, οι μεικτές αποδοχές θα αναπροσαρμοστούν στα 998 ευρώ και η παρακράτηση φόρου θα αυξηθεί κατά 13 ευρώ φτάνοντας στα 40,17 ευρώ ανά μήνα.

- Το 2021, η ΕΛΣΤΑΤ κατέγραψε σημαντική αύξηση των ονομαστικών αποδοχών μεταξύ άλλων και των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα, κάτι το οποίο σημαίνει ότι θα καταγραφεί και αύξηση του φόρου που θα κληθούν να πληρώσουν εκατο-

εκκαθαριστικού. Αυτό θα φανεί πιο έντονα κυρίως στους εργαζόμενους με δύο πηγές εισοδήματος. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι δεν έχει γίνει φέτος τιμαριθμική αναπροσαρμογή της φορολογικής κλίμακας, κάτι που σημαίνει ότι το αυξημένο εισόδημα θα φορολογηθεί και με μεγαλύτερο φορολογικό συντελεστή. Σε ένα βαθμό, η αύξηση των εισοδημάτων είχε προϋπολογιστεί κατά τη σύνταξη του προϋπολογισμού. Ωστόσο, το τελικό ποσοστό που έχει καταγραφεί ήταν μεγαλύτερο των αρχικών εκτιμήσεων.

- Μεγαλύτερη των αρχικών προβλέψεων ήταν και η τελική αύξηση των εσόδων και των κερδών των επιχειρήσεων μέσα στο 2021. Αυτό σημαίνει ότι αναμένεται υπεραπόδοση και στον φόρο νομικών προσώπων. Η μείωση του φορολογικού συντελεστή κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες από το 24% στο 22% έχει προϋπολογιστεί,

η εμφάνιση πολύ αυξημένων κερδών όχι σε τέτοιο βαθμό.

- Τη μεγάλη διαφορά αναμένεται να κάνουν τα έσοδα του ΦΠΑ. Η αύξηση μέσα στο 2022 σε σχέση με το 2021 ήταν προεξοφλημένη, καθώς για το πρώτο 5μηνιο του 2021 επιβλήθηκαν περιορισμοί στη λειτουργία του εμπορίου που δεν έχουν επιβληθεί το 2022. Αυτό σημαίνει αυξημένος όγκος πωλήσεων σε πολλά αγαθά τουλάχιστον για το πρώτο 5μηνιο. Στο σύνολο του έτους, αυτό που θα κάνει τη διαφορά, είναι ο πολύ μεγάλος πληθωρισμός με ποσοστά της τάξεως του 9% σε μηνιαία βάση, η αύξηση των τιμών είναι ταχύτερη σε σχέση με τη μείωση της κατανάλωσης που μπορεί να προκαλέσει το κύμα ακρίβειας, και αυτό αποτυπώνεται και με σημαντική αύξηση του ΦΠΑ η οποία έχει ήδη φανεί στο πρώτο τρίμηνο και όχι μόνο εξαιτίας των καυσίμων.

Υπάρχει και μια πηγή φορολογικών εσόδων η οποία αναμένεται να αποφέρει λιγότερα φορολογικά έσοδα σε σχέση με αυτά που είχαν προϋπολογιστεί. Αυτή είναι ο ειδικός φόρος κατανάλωσης στην ενέργεια. Το υπουργείο Οικονομικών περιμένει ότι το 2022 θα κλείσει με σημαντική μείωση στην κατανάλωση καυσίμων συγκριτικά με το 2019, που ήταν και το τελευταίο έτος που δεν έχει εκπραστεί από τον παράγοντα πανδημία. Η μείωση έχει ήδη αρχίσει να φαίνεται έντονα από τον Απρίλιο (σ.σ. το πρώτο τρίμηνο δεν είναι και τόσο ενδεικτικό καθώς υπήρχε η σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2021 που είχαμε καραντίνα) και προφανώς αποδίδεται στην εκτόξευση των τιμών. Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης υπολογίζεται με σταθερό ποσό ανά λίτρο στα καύσιμα γι' αυτό και η τελική απόδοσή του εξαρτάται αποκλειστικά από τον όγκο πωλήσεων.

15 νέες ψηφιακές υπηρεσίες θα λειτουργήσει φέτος η εφορία

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Από την πρώτη εφορία που συστάθηκε στο ελληνικό κράτος μέχρι σήμερα έχουν περάσει 168 χρόνια. Από την εποχή εκείνη έχουν αλλάξει πολλά και πλέον είμαστε ένα βήμα πριν από την έναρξη της πλήρους αυτοματοποιημένης και ψηφιακής εφορίας. Το 1845 ψηφιοήθηκε ο πρώτος νόμος για την ίδρυση φορέα οικονομικών συνδιαλλαγών (εφορία), ωστόσο οι εφορίες επί της ουσίας λειτουργήσαν αρκετά αργότερα και συγκεκριμένα το 1854. Σε κάθε επαρχία συστάθηκε μια εφορία για τη διευκόλυνση των φυσικών προσώπων και των επιχειρήσεων, ενώ αρκετά χρόνια αργότερα στη χώρα λειτουργούσαν περισσότερες από 300 εφορίες. Από το 2011 με την εξέλιξη της τεχνολογίας ξεκίνησε η μείωσή τους για να φθάσουν σήμερα στις 100 και όπως όλα δείχνουν πιθανόν να συρρικνωθούν περαιτέρω. Και αυτό καθώς σχεδιάζεται η πλήρης αυτοματοποιημένη και ψηφιακή εφορία.

Μετά την ανεξαρτητοποίηση της φορολογικής διοίκησης ξεκίνησε σταδιακά η ανάπτυξη ηλεκτρονικών εφαρμογών. Την τελευταία διετία λόγω της υγειονομικής κρίσης, σε χρόνο... μηδέν δημιουργήθηκαν νέες εφαρμογές, εξακτοσιποιώντας την ανάγκη μεταβίβασης στην εφορία. Στην επόμενη διετία η ψηφιακή εξυπηρέτηση θα έχει φθάσει το 100%. Τελειώνει παράλληλα η τοπική αρμοδιότητα των εφοριών, καθώς οι επιχειρήσεις δεν θα ανήκουν φορολογικά σε κάποια γεωγραφική περιοχή, αλλά θα εξυπηρετούνται αποκλειστικά ηλεκτρονικά. Στόχος της νέας ψηφιακής εφορίας είναι η διεύ-

ρυνση των ηλεκτρονικών συναλλαγών με την εφορία για πληρωμές, συμπληρωμάτων και επιστροφές φόρων, υποβολή δηλώσεων και μεταβιβάσεων ακινήτων, έναρξη, διακοπή και μεταβολή επαγγελματικής δραστηριότητας και έκδοση πιστοποιητικών και εγγράφων. Σύμφωνα με τον σχεδιασμό, εντός του τρέχοντος έτους ενεργοποιούνται:

- Πλήρης αυτοματοποιημένο σύστημα επιστροφών φόρου με υλοποίηση ψηφιακής διαδικασίας κεντρικών επιστροφών φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων, που είναι ενήμερα χωρίς αίτημα.
- Δημιουργία πλατφόρμας ψηφιακής υποβολής δηλώσεων λοιπών φόρων, που υποβάλλονται χειρόγραφα.
- Ολοκλήρωση λειτουργίας myDATA και προσυμπλήρωση δηλώσεων από τα στοιχεία του myDATA.
- Αυτόματη ενημέρωση βάσης μητρώου φορολογουμένων μέσω διασύνδεσης με το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕ-ΜΗ).
- Αναδιοργάνωση - αναβάθμιση του Κέντρου Εξυπηρέτησης Φορολογουμένων (ΚΕΦ) (τηλεφωνικό κέντρο - διαδικασία εξυπηρέτησης).
- Επέκταση των υπηρεσιών «Τα αιτήματά μου» και «Τα ραντεβού μου» στα τελωνεία.
- Διαδικασίες και ενέργειες για την αποδοχή καρτών εξωτερικού στις πληρωμές φορολογικών και τελωνειακών υποχρεώσεων.
- Ανάπτυξη εφαρμογής (application) κινητών συσκευών για πρόσβαση σε ηλεκτρονικές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ και σύμπτωση των εγγράφων της ΑΑΔΕ με QR

Η πανδημία επιτάχυνε τη μετάβαση της εφορίας στην ψηφιακή εποχή.

Code για την επαλήθευση της εγκυρότητας τους.

- Ανάπτυξη εφαρμογής ψηφιακής υποβολής δηλώσεων φόρου κληρονομιάς.
- Αυτόματη ενημέρωση Ε9 για όσες δηλώσεις υποβάλλονται μέσω του myProperty και ανάπτυξη ηλεκτρονικής εφαρμογής για τα πιστοποιητικά ΕΝΦΙΑ που εκδίδονται με χειρόγραφο διαδικασία.
- Επικαιροποίηση και επέκταση της εφαρμογής ψηφιακής υποβολής δηλώσεων φόρου χρηματικής δωρεάς και γονικής παροχής.
- Επέκταση της εφαρμογής ψηφιακής

υποβολής δηλώσεων φόρου κερδών από τυχερά παίγνια και της εφαρμογής ψηφιακής υποβολής δηλώσεων φόρου μεταβίβασης ακινήτων.

- Ψηφιακή έκδοση φορολογικής ενημερότητας σε περιπτώσεις οφειλής, με κριτήριο το προφίλ οφειλετών.
- Πλήρης αυτοματοποίηση της διαδικασίας πίστωσης των υπερισπράξεων στους λογαριασμούς των φορολογουμένων ή συμπληρωσμού με άλλες οφειλές τους, χωρίς την παρεμβολή οποιασδήποτε διοικητικής διαδικασίας.
- Ψηφιοποίηση του φορολογικού μη-

τρώου. Εναρξη και μεταβολή νομικών οντοτήτων που δεν συστήνονται στο ΓΕΜΗ. Διακοπή υπό ίδρυση νομικών οντοτήτων. Μεταβολές και διαγραφή νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που συστήνονται στο ΓΕΜΗ.

Εκτός από τις εφαρμογές για την εξυπηρέτηση φυσικών προσώπων και επιχειρήσεων καθιερώνονται αυτοματοποιημένες διαδικασίες για την εισπραξη των ληξιπρόθεσμων οφειλών. Η εφορία θα αξιοποιήσει τα νέα δεδομένα που προκύπτουν από τα ηλεκτρονικά βιβλία (myDATA) για ελεγκτικούς σκοπούς με στόχο τον περιορισμό της φοροδιαφυγής. Παράλληλα, το σχέδιο περιλαμβάνει αυτόματες κατασχέσεις για χρέη και επιτόπιους ελέγχους με τάμπλετ, μέσω των οποίων θα έχουν άμεση πρόσβαση στο προφίλ των ελεγχόμενων και θα εκδίδουν αυτόματα σημείωμα με τα αποτελέσματα του ελέγχου.

Δρομολογείται πιλοτική ανάπτυξη εφαρμογής μερικού επιτόπιου ελέγχου μέσω τάμπλετ (ElenxisLive) - Πρόσβαση στο προφίλ φορολογουμένου - Ψηφιακή έκδοση σημειώματος διαπιστώσεων ελέγχου στους επιτόπιους ελέγχους. Επί της ουσίας, μέσω του νέου ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος φορολογίας, θα υποστηρίζονται πλήρως η διακρίση των υποθέσεων ελέγχου, η άμεση πρόσβαση για λόγους ελέγχου σε όλα τα διαθέσιμα δεδομένα των φορολογουμένων, η αυτοματοποίηση των διασταυρώσεων, η αυτοματοποίηση της σύνταξης των φύλων και των αναφορών ελέγχου, καθώς και η υποστήριξη των ηλεκτρονικών κοινοποιήσεων.

Αποδείξεις

- Εφαρμογή** για τον έλεγχο αποδείξεων ταμειακών μηχανών και μέσω σάρωσης (QR code). Σε δεύτερο στάδιο, το υπουργείο Οικονομικών φιλοδοξεί να χρησιμοποιήσει το λογισμικό σάρωσης προκειμένου οι ίδιοι οι φορολογούμενοι, όχι μόνο να ελέγχουν την εγκυρότητα των αποδείξεων που λαμβάνουν αλλά και να τις προσθέτουν στις ηλεκτρονικές αποδείξεις που απαιτεί η νομοθεσία και οι οποίες ανέρχονται στο 30% του εισοδήματος.
- Νέα εφαρμογή κινητών συσκευών για σάρωση πινακίδων κυκλοφορίας και έλεγχο ακινησίας αυτοκινήτων. Η εφαρμογή αυτή κρίνεται άκρως αναγκαία, καθώς πλέον μέσω του myCAR, οι φορολογούμενοι δεν χρειάζεται να καταθέτουν τις πινακίδες για να θέτουν σε ακινησία τα οχήματά τους και να απαλλάσσονται από τα τέλη κυκλοφορίας.
- Επικαιροποίηση του αρχείου χρηματοπιστωτικών προϊόντων και αναλυτικών χρηματοπιστωτικών συναλλαγών.
- Προηγμένη επιχειρησιακή νοσημόσυνη (BI) και ανάλυση δεδομένων (Data Analytics). Για παράδειγμα, θα προωθηθεί η εφαρμογή μεθόδων μηχανικής μάθησης για τη βελτίωση της στόχευσης των ελέγχων.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΑΙΤΣΗ

Παραπαίοντας προς την ύφεση

Η Ε.Ε. φτάνει ανέτοιμη στο ραντεβού με τη χειρότερη κρίση στην ιστορία της. Θα βγει πιο δυνατή;

βλήματα στον τομέα της παραγωγής ενέργειας, το κλείσιμο μονάδων παραγωγής λόγω πανδημίας, η διακοπή τροφοδοσίας λόγω πολέμου, σε τι, άραγε, θα συνεισφέρει θετικά μια άνοδος των επιτοκίων; Και ειδικά στην Ευρώπη: αν η αναγκαία ανάκαμψη επιδεινωθεί εξαιτίας της παράτασης - διεύρυνσης του πολέμου, σε τι άραγε βοηθάει η άνοδος των επιτοκίων,

ει μη μόνον στη μετατροπή αυτής της επιβράδυνσης σε ύφεση;

Οι κεντρικές τράπεζες καλούνται να επιλύσουν ένα πρόβλημα που, σε προηγμένη φάση, είχαν κληθεί (δημοκρατικά, συναινετικά, από όλους...) να δημιουργήσουν, με την έκδοση άφθονου χρήματος με προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης, για να αντιμετωπιστεί η χρηματοπιστωτική κρίση αρχικά και, στη διετία, η κρίση της πανδημίας. Τα εργαλεία τους όμως είναι περιορισμένα. Ισως μπορούν να γίνουν και επικίνδυνα. Για να αντιμετωπιστεί με κλασικά μονεταριστικά εργαλεία ένας πληθωρισμός της τάξης του 6% ή του 8%, θα πρέπει να αυξηθούν κατακόρυφα τα επιτόκια, σε ύψος που θα καταστρέψει τη ζήτηση και θα οδηγήσει σε αδυναμία

εξυπηρέτησης πανδημικών και άλλων χρεών από υπερχρεωμένα νοικοκυριά, επιχειρήσεις και κράτη. Υπάρχει, άραγε, κάποιος Βόλκερ διατεθειμένος, αποφασισμένος και με ισχυρή εξουσία να το κάνει;... Λι αν ακόμα υπάρξει, είμαστε βέβαιοι ότι θέλουμε να περιορίσουμε τον πληθωρισμό τροφοδοτώντας την ύφεση και την ανεργία; Δεν είναι αρκετά όσα, ήδη σήμερα, παραπέμπουν στην Ευρώπη του μεσοπολέμου;...

Μιλώντας για την Ευρώπη: λέγεται συνήθως ότι η Ευρώπη αναπτύσσεται και δυναμώνει μέσα από τις κρίσεις της. Αυτό έχει συμβεί μέχρι σήμερα. Δεν είναι νομοτελειακό. Δεν είναι αυτονόητο ότι το ίδιο θα συμβεί στη σημερινή κρίση. «Καίγοντας» χρόνο, μια με πρόσχημα τις

γερμανικές εκλογές, την άλλη με τις γαλλικές προεδρικές, η Ευρωπαϊκή Ένωση φτάνει ανέτοιμη στο ραντεβού με τη χειρότερη κρίση που έχει αντιμετωπίσει στην ιστορία της, λόγω της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία. Θα μπορέσει να αντιμετωπίσει τις συνέπειες του πολέμου και την ενεργειακή κρίση με διαδικασίες αλληλεγγύης; Πήραν οι ευρωπαϊκές ηγεσίες το μήνυμα της Γαλλίας – που δεν αφορά μόνο τη Γαλλία; Ή όλα επαφίενται στην Κριστίν Λαγκάρντ; Θα μας το πει η Σύνοδος Κορυφής. Αν και, αν είχαν πάρει το μήνυμά θα έκαναν τη Σύνοδο Κορυφής χθες, όχι στις 30 Μαΐου. Μακάρι να αποδειχθεί ότι κάνω λάθος.

Εξτρα ανατιμήσεις 22% σε τρόφιμα έως το 2023

Για τα συμπεράσματα της προσομοίωσης που διενεργεί ο FAO μιλάει στην «Κ» η οικονομολόγος του οργανισμού, Μόνικα Τότκοβα

Του ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ

Η σύγκρουση Ρωσίας και Ουκρανίας, οι οποίες μαζί αντιπροσωπεύουν το 30% της παγκόσμιας αγοράς σιταριού επηρεάζοντας 50 χώρες, είναι σε θέση να ανεβάσει έως και 22% τις ήδη αυξημένες τιμές στα διεθνή τρόφιμα την επόμενη 2ετία. Το συμπέρασμα προκύπτει από προσομοίωση της Διεθνούς Οργάνωσης Τροφίμων και Γεωργίας, την οποία παραθέτει στην «Κ» η οικονομολόγος του FAO Μόνικα Τότκοβα, τονίζοντας ότι οι ισχυρές αβεβαιότητες στην ουκρανική κρίση δυσχεραίνουν την πρόβλεψη ενός άμεσου χρονοδιαγράμματος εξόδου από το σπιράλ ανατιμήσεων σε δημητριακά, φρούτα, λαχανικά, ζωοτροφές και άλλα κρίσιμα προϊόντα. Η ίδια περιγράφει πώς ακριβώς δημιουργούνται οι επιπλοκές στις εφοδιαστικές αλυσίδες και απειρμεί τις περιοχές που απειλούνται με επισιτιστική κρίση.

– Ποιο είναι ακριβώς το πρόβλημα που δημιουργεί η ουκρανική κρίση για τη διεθνή επάρκεια τροφίμων;

– Η Ουκρανία είναι σημαντικός προμηθευτής στις διεθνείς αγορές γεωργικών προϊόντων. Το 2021, οι εξαγωγές σιταριού από τη Ρωσική Ομοσπονδία και την Ουκρανία αντιπροσώπευαν περίπου το 30% της παγκόσμιας αγοράς. Η Ουκρανία προμήθευε περίπου το 10%. Σχεδόν 50 χώρες εξαρτώνται από τη Ρωσική Ομοσπονδία και την Ουκρανία για τουλάχιστον 30% των αναγκών τους σε εισαγωγές σιταριού. Ομοίως, και οι δύο χώρες αντιπροσώπευαν το 55% συνδυασμένης συνεισφοράς στις εξαγωγές ηλιελαίου. Είναι επίσης σημαντικοί εξαγωγείς αραβοσίτου, κριθαριού και κραιβέλαιου. Ήδη πριν από τις 24 Φεβρουαρίου 2022 οι διεθνείς τιμές των τροφίμων έφτασαν σε υψηλό όλων των εποχών. Αυτό οφειλόταν κυρίως στις συνθήκες προσφοράς και ζήτησης της αγοράς, αλλά και στις υψηλές τιμές της ενέργειας, των λιπασμάτων και άλλων γεωργικών εισροών. Μετά την έναρξη του πολέμου, οι τιμές έφτασαν σε νέο ρεκόρ.

Σε αυτό το πλαίσιο η κλιμάκωση της σύγκρουσης, που εμπλέκει τόσο σημαντικούς παγκόσμιους παράγοντες της αγοράς γεωργικών εμπορευμάτων και συνεπάγεται την απώλεια προμηθειών σε μια εποχή ήδη υψηλών και σταθερών διεθνών τιμών τροφίμων και εισροών, εγείρει σημαντικές ανησυχίες σχετικά με τον πιθανό αρνητικό αντίκτυπο της σύγκρουσης στην επισιτιστική ασφάλεια, τόσο εγκχώρια όσο και διεθνώς, ειδικά για χώρες με χαμηλό εισόδημα που εξαρτώνται από την εισαγωγή τροφίμων και για ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες σε όλον τον κόσμο.

Μετά την έναρξη του πολέμου, οι τιμές αυξήθηκαν λόγω των διαταραχών των εξαγωγών που σχετίζονται με τις συγκρούσεις σε μεγάλο βαθμό από την Ουκρανία και σε μικρότερο βαθμό από τη Ρωσική Ομοσπονδία. Οι θαλάσσιες εξαγωγές από την Ουκρανία σταμάτησαν λίγο μετά τις 24 Φεβρουαρίου 2022. Η Ουκρανία εξαγεί συνήθως πάνω από το 90% των γεωργικών

Η κλιμάκωση της σύγκρουσης εγείρει σημαντικές ανησυχίες σχετικά με τον πιθανό αρνητικό αντίκτυπο στην επισιτιστική ασφάλεια.

Ήδη πριν από τις 24 Φεβρουαρίου 2022, οι διεθνείς τιμές των τροφίμων έφτασαν σε υψηλό όλων των εποχών.

προϊόντων της –κυρίως σιτάρι, καλαμπόκι και ηλιέλαιο– μέσω της Μαύρης Θάλασσας. Μόνο ένα μικρό μέρος εξήχθη σιδηροδρομικώς ή με άλλα φορτηγά, αν και οι εξαγωγείς στην Ουκρανία τον περασμένο μήνα προσπάθησαν να αυξήσουν τις ποσότητες που αποστέλλονται σιδηροδρομικώς. Οι εξαγωγές από τη Ρωσική Ομοσπονδία επίσης επιβραδύνθηκαν –αλλά δεν έχουν σταματήσει– λόγω της αβεβαιότητας γύρω από τον αντίκτυπο των διεθνών οικονομικών κυρώσεων στο εμπόριο γεωργικών προϊόντων.

Οι χώρες που συμφώνησαν για παραδόσεις από την Ουκρανία πριν από την έναρξη του πολέμου και οι αποστολές τους δεν είχαν φύγει από τα λιμάνια έπρεπε να αναζητήσουν εναλλακτικές λύσεις σε σύντομο χρονικό διάστημα. Για πολλούς πελάτες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στη Βόρεια Αφρική και την Εγγύς Ανατολή, οι αποστολές από εναλλακτικές προελεύσεις θα πρέπει να προέρχονται από πιο απομακρυσμένες τοποθεσίες, με υψηλότερο κόστος αγορών και πιθανά σημεία συμφόρησης στην αλυσίδα εφοδιασμού.

Λάβετε υπόψη πως παρότι το κόστος των εμπορευμάτων παίζει σημαντικό ρόλο στη διατήρηση της ροής των αλυσίδων εφοδιασμού, το υψηλό ενεργειακό κόστος καθιστά τη μεταφορά και την επεξεργασία επίσης πιο δύσκολες.

– Η κρίση αυτή οδηγεί λοιπόν και σε ανατιμήσεις των τροφίμων. Τι αυξήσεις έχουμε δει μέχρι σήμερα και σε ποια είδη;

– Πρέπει να κάνουμε διάκριση μεταξύ των αυξήσεων τιμών σε διαφορετικά επίπεδα. Για παράδειγμα, οι διεθνείς τιμές για χύμα σίτο (ΗΠΑ) αυξήθηκαν από περίπου 370 USD τον Φεβρουάριο του 2022 σε 530 USD στις αρχές Μαρτίου 2022, καθώς οι αγορές εσωτερικευαν σταδιακά τον αντίκτυπο της μειωμένης διαθεσιμότητας από την περιοχή της Μαύρης Θάλασσας. Μέχρι το τέλος Μαρτίου υποχώρησαν σε περίπου 450 USD, αλλά αυξήθηκαν και πάλι στα 510 USD στα μέσα Απριλίου. Επιτρέψτε μου να τονίσω ξανά ότι το πολεμικό σοκ ήρθε τη στιγμή που οι τιμές ήταν ήδη αυξημένες: τον Ιανουάριο του 2021, ένας τόνος σιταριού κόστιζε ε-

Οι ισχυρές αβεβαιότητες στην ουκρανική κρίση δυσχεραίνουν την πρόβλεψη ενός άμεσου χρονοδιαγράμματος εξόδου από το σπιράλ ανατιμήσεων σε τρόφιμα και ζωοτροφές, σημειώνει η Μόνικα Τότκοβα.

λαφρώς πάνω από 270 USD, ενώ στο τέλος του 2021 ήταν πάνω από 360 USD. Οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες είναι εν μέρει υπεύθυνες, αλλά έπαιξαν ρόλο και οι υψηλές τιμές των εισροών. Παρόμοια επιχειρήματα ισχύουν για πολλές άλλες καλλιέργειες, με εξαίρεση το ρύζι, όπου η τρέχουσα κατάσταση στις αγορές είναι σταθερή. Οι αγρότες είναι συντηθισμένοι σε εποχικές αλλαγές τιμών και σε κάποια αστάθεια. Τελευταία δεν είναι μόνο τα υψηλά επίπεδα τιμών, αλλά και η σημαντική αστάθεια που θαλώνει τις αποφάσεις αγοράς και πώλησης, και επηρεάζει τις αποφάσεις φύτευσης και επένδυσης των παραγωγών.

Οι καταναλωτές σε επίπεδο λιανικής δεν αγοράζουν μεν χύδην εμπορεύματα, αλλά πληρώνουν για την προστιθέμενη αξία που έρχεται μετά την παραγωγή τροφίμων. Θυμηθείτε επίσης ότι σε πολλά επεξεργασμένα τρόφιμα το μερίδιο των βασικών προϊόντων μπορεί να είναι αρκετά

μικρό και υπάρχουν άλλα κόστη –όπως ενέργεια, εργασία, μεταφορά, ενοίκια– που επηρεάζουν τις τιμές στο επίπεδο λιανικής. Αν και οι διεθνείς τιμές για τα χύδην εμπορεύματα επηρεάζουν τις τιμές σε επίπεδο λιανικής, δεν μεταφράζονται σε αυξημένες τιμές τροφίμων σε επίπεδο λιανικής αυτομάτως. Οι αυξήσεις των τιμών σε επίπεδο λιανικής που παρατηρήθηκαν μέχρι στιγμής είναι υψηλότερες τιμές βασικών προϊόντων που καταγράφκαν στο παρελθόν, μέσα από υψηλότερο κόστος ενέργειας ή υψηλότερο κόστος μεταφοράς.

– Ποιο είναι το βασικό σενάριο-χρονοδιάγραμμα για την εξέλιξη των τιμών;

– Παραμένει μεγάλη αβεβαιότητα σχετικά με την ίδια τη σύγκρουση, την έντασή της, το γεωγραφικό εύρος και τη διάρκεια της. Και δεν έχουμε συγκεκριμένες πληροφορίες για τις ζημιές σε υποδομές της Ουκρανίας.

Γνωρίζουμε σε αυτό το σημείο ότι η πίεση στις αγορές είναι πιθανό να συνεχιστεί. Το μεγαλύτερο μέρος του σιταριού που καλλιεργείται στην Ουκρανία είναι χειμερινής ποικιλίας (φυτεύεται τον Οκτώβριο ή τον Νοέμβριο και η συγκομιδή γίνεται από τον Ιούνιο και μετά): ο FAO εκτιμά ότι περίπου το 20% αυτής της έκτασης δεν θα συγκομιστεί λόγω ζημιών, απωλειών μηχανημάτων ή έλλειψης καυσίμων, και οι αποδόσεις είναι πιθανό να είναι χαμηλότερες καθώς οι αγρότες ίσως να μην εφαρμόζουν λιπάσματα στις ποσότητες. Οι αγρότες στην Ουκρανία φυτεύουν επί του παρόντος επίσης ανοιξιάτικες καλλιέργειες. Οι πιο σημαντικές είναι ο αραβόσιτος και οι κηλαιοποροι. Ορισμένοι αγρότες εξέφρασαν ανησυχίες σχετικά με την έλλειψη εισροών και καυσίμων για τη διεξαγωγή γεωργικών εργασιών, αλλά γενικά είναι αποφασισμένοι να συνεχίσουν να καλλιεργούν τη γη εκεί. Εάν οι εξαγωγές από τα ουκρανικά λιμάνια στη Μαύρη

Σε καλύτερη θέση η Ευρώπη

– Πώς διαμορφώνεται η εικόνα συγκεκριμένα στην Ευρώπη;
– Από οικονομικής άποψης, η Ευρώπη είναι σε καλύτερη κατάσταση από πολλές άλλες χώρες για να αντιμετωπίσει την καταιγίδα. Έχει διαφορετικοί ποίησης τον αγροτικό τομέα της. Οι Ευρωπαίοι αγρότες αντιμετωπίζουν επίσης υψηλό κόστος εισροών και ενέργειας. Ωστόσο, γενικά οι αγρότες στην Ευρώπη έχουν καλύτερη πρόσβαση σε χρηματοοικονομικές και άλλες υπηρεσίες που θα τους βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν το αυξημένο κόστος παραγωγής. Αν και υπάρχει μεγάλη ποικιλομορφία μεταξύ των καταναλωτών, το μερίδιο του εισοδήματος που δαπανάται για τρόφιμα σε ολόκληρη την Ε.Ε. είναι αρκετά περιορισμένο. Ωστόσο, καθώς οι ευάλωτες ομάδες δαπανούν μεγάλο μέρος του εισοδήματός τους σε τρόφιμα και ενέργεια, θα πρέπει να ενισχυθούν τα υπάρχοντα δίκτυα ασφαλείας που στοχεύουν σε αυτά.

Θάλασσα παραμένουν περιορισμένες, ένα μεγαλύτερο πρόβλημα από την παραγωγή είναι πιθανό να είναι τα logistics των εφοδιαστικών εξαγωγικών αλυσίδων.

Πολύ βραχυπρόθεσμα, οι προσδοκίες δείχνουν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ινδία αυξάνουν τις εξαγωγές σιταριού, ενώ η Αργεντινή, η Ινδία και οι ΗΠΑ αποστέλλουν περισσότερο αραβόσιτο, αττισαθμίζοντας εν μέρει την απώλεια των εξαγωγών από την περιοχή της Μαύρης Θάλασσας. Μακροπρόθεσμα, δεδομένων των υψηλών τιμών, οι παραγωγοί σε άλλες χώρες θα προσπαθήσουν να επωφεληθούν από αυτές τις υψηλές τιμές και να παράγουν περισσότερα. Ωστόσο, οι υψηλές τιμές των εισροών, συμπεριλαμβανομένων των λιπασμάτων, είναι πιθανό να παρεμποδίσουν την παραγωγή.

Ενόψει της γεωργικής περιόδου 2022-2023, το παγκόσμιο χάσμα προσφοράς θα μπορούσε να ωθήσει τις διεθνείς τιμές των τροφίμων και των ζωοτροφών κατά 8% έως 22% πάνω από τα ήδη αυξημένα επίπεδά τους. Πέρα από τη σεζόν 2022-2023, εάν η σύγκρουση διατηρήσει τις τιμές του αργού πετρελαίου σε υψηλά επίπεδα και παρατείνει τη μειωμένη παγκόσμια συμμετοχή των δύο χωρών στις εξαγωγές, θα διατηρήσει σημαντικό κενό προσφοράς στις παγκόσμιες αγορές σιταριού και κηλαιοπορων, ακόμη και όταν οι εναλλακτικές χώρες παραγωγής επεκτείνουν την παραγωγή τους ως απάντηση στις υψηλότερες τιμές. Αυτό θα διατηρήσει τις διεθνείς τιμές υψηλές πολύ πάνω από τα βασικά επίπεδα. Βεβαίως, στον FAO παρακολουθούμε την κατάσταση και αναθεωρούμε τις προσομοιώσεις και τις εκτιμήσεις μας.

Κίνδυνος μεγάλης αύξησης του παγκόσμιου αριθμού των υποσιτισμένων

– Ποιες είναι οι περιοχές που αντιμετωπίζουν τη μεγαλύτερη απειλή ως προς την επάρκεια σε τρόφιμα στο κοντινό μέλλον;

– Η τρέχουσα κατάσταση χαρακτηρίζεται από υψηλές και ασταθείς τιμές, καθώς και υψηλότερα κόστη συναλλαγών και μεταφοράς, που θα μπορούσαν να επιηρεάσουν την ικανότητα των χωρών οι οποίες εξαρτώνται από τις εισαγωγές σίτου να εξασφαλίσουν επαρκείς ποσότητες σε τιμές που θεωρούν κατάλληλες. Ωστόσο, υπάρχουν χώρες που βρίσκονται σε δυσκολότερη κατάσταση από άλλες για διάφορους λόγους, όπως συνθήκες συνεχιζόμενης κρίσης, πρόσβλητα ισχύουσας πληρωμών, αντίκτυπος των συγκρούσεων, οικονομική κρίση, φυσικές καταστροφές.

Πάρτε το παράδειγμα της Υεμένης, η οποία υπήρξε το κέντρο μιας από τις μεγαλύτερες ανθρωπιστικές κρίσεις στον κόσμο, καθώς σημειώθηκαν ελλείψεις τροφίμων. Περίπου 17,4 εκατομμύρια άνθρωποι στην Υεμένη χρειάζονται τώρα επισιτιστική βοήθεια. Η ανθρωπιστική κατάσταση στη χώρα

είναι πιθανόν να επιδεινωθεί ακόμη περισσότερο μεταξύ Ιουνίου και Δεκεμβρίου 2022, με τον αριθμό των ανθρώπων που δεν θα μπορέσουν να καλύψουν τις ελάχιστες ανάγκες τους σε τρόφιμα στην Υεμένη να αγγίζουν πιθανώς το ρεκόρ των 19 εκατομμυρίων ανθρώπων εκείνη την περίοδο. Την ίδια στιγμή, επιπλέον 1,6 εκατομμύρια άνθρωποι στη χώρα αναμένεται να πέσουν σε επίπεδα έκτακτης ανάγκης πείνας, ανεβάζοντας το σύνολο σε 7,3 εκατομμύρια άτομα μέχρι το τέλος του έτους. Σε μέρη της Ανατολικής Αφρικής, όπου πλησιάζει η 4η συνεχόμενη περίοδος ξηρασίας, έντονη επισιτιστική ανασφάλεια πλήττει το Αργκαντινιάν, τη ΔΑΚ, την Αιθιοπία, το Σουδάν, το Νότιο Σουδάν και την Αϊτή. Μικρότεροι αντιστοιχοί θύλακοι εντοπίζονται επίσης στο Πακιστάν, στη Νιγηρία και στη Ζιμπάμπουε. Ωστόσο, τα επίπεδα λιμού (πάνω από 500.000 άνθρωποι στον κόσμο: κυρίως στην Αιθιοπία και στο Νότιο Σουδάν, και λιγότερα στην Υεμένη και στη Μαδαγασκάρη) αλλά και έκτακτης επισιτιστικής ανάγκης είναι η κορυφή του παγόβουνου.

17,4 εκατομμύρια άνθρωποι στην Υεμένη χρειάζονται τώρα επισιτιστική βοήθεια.

Ακόμη και άτομα που δεν βρίσκονται αυτήν τη στιγμή σε επίπεδα έκτακτης επισιτιστικής ανάγκης είναι πιθανό να επηρεαστούν, καθώς η αγοράστική τους δύναμη θα μειωθεί, θα χρειαστεί να στραφούν σε λιγότερο θρεπτικά τρόφιμα ή να παραλείψουν γεύματα και να αποσύρουν τα παιδιά από το σχολείο. Λίγο μετά την έναρξη του πολέμου στα τέλη Φεβρουαρίου, οι προσομοιώσεις του FAO έδειξαν ότι εάν το παρατεταμένο χάσμα προσφοράς στις παγκόσμιες αγορές συνεχιστεί, ο παγκόσμιος αριθμός των υποσιτισμένων θα μπορούσε να αυξηθεί κατά 8 έως 13 εκατομμύρια ανθρώπους το 2022/23, κυρίως στην Ασία-Ειρηνικό, στην υποαχάρια Αφρική, στην Εγγύς Ανατολή και στη Βόρεια Αφρική.

Οι ανθρωπιστικές οργανώσεις αντιμε-

τωπίζουν επίσης υψηλότερες τιμές προμηθειών, οι οποίες επηρεάζουν την ικανότητά τους να εξυπηρετούν όσα άτομα χρειάζονται. Αν και δεν είναι μόνο το ψωμί που κρατάει τους ανθρώπους στη ζωή, τα δημοκρατικά θεωρούνται συχνά η κύρια πηγή θερμίδων σε πολλές χώρες και επομένως ένας σημαντικός πυλώνας της επισιτιστικής ασφάλειας. Ωστόσο, το υψηλό κόστος των εισροών επηρεάζει επίσης την παραγωγή άλλων καλλιεργειών, όπως τα φρούτα και τα λαχανικά. Οι αυξημένες τιμές φυτικών ελαίων –όπου είναι πιο πιθανό να συμβεί υποκατάσταση μεταξύ των ποικιλιών– οδήγησαν σε αυξήσεις κατά το μεγαλύτερο μέρος του 2021. Ομοίως, το υψηλό κόστος των ζωοτροφών με αειφορία την εγκώρια παραγωγή τους για να εξασφαλίσουν την πρόσβαση των ανθρώπων σε υγιεινές διαίτες.

– **Τι μπορούν να κάνουν οι κυβερνήσεις για να μειωθούν οι τιμές και μέχρι να μειωθούν οι τιμές;**

– Οι βασικές συνταγές πολιτικής για όλες τις χώρες είναι σαφείς:

– Διατηρήστε ανοικτό το παγκόσμιο εμπόριο τροφίμων και λιπασμάτων. Οι αλυσίδες εφοδιασμού πρέπει να συνεχίσουν να κινούνται, πράγμα που σημαίνει προστασία των μόνιμων καλλιεργειών, των ζώων, των υποδομών επεξεργασίας τροφίμων και όλων των υλικότεχνικών συστημάτων.

– Βρείτε νέους και διαφορετικούς προμηθευτές τροφίμων. Οι χώρες που εξαρτώνται από εισαγωγές τροφίμων από τη Ρωσία και την Ουκρανία θα πρέπει να αναζητήσουν εναλλακτικούς προμηθευτές για να απορροφήσουν το σοκ. Θα πρέπει επίσης να βασίζονται στα υπάρχοντα αποθέματα τροφίμων και να διαφοροποιούν με αειφορία την εγκώρια παραγωγή τους για να εξασφαλίσουν την πρόσβαση των ανθρώπων σε υγιεινές διαίτες.

– Υποστηρίξτε τις ευάλωτες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικά εκποτισμένων. Οι κυβερνήσεις πρέπει να επεκτείνουν τα δίκτυα κοινωνικής ασφάλειας για να προστατεύσουν τα ευάλωτα άτομα, με έγκαιρα και καλά στοχευμένα

«Χάρτινος πύργος» τα κρυπτονομίσματα

Την ανάγκη να υπάρξει συντονισμένη προσπάθεια σε παγκόσμιο επίπεδο ώστε να δημιουργηθεί ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που αφορά τα κρυπτονομίσματα μέσα από αυξήσεις φόρων, αυστηροποίησης των νομοθεσιών ενάντια στο ξέπλυμα μαύρου χρήματος και βελτιστοποίηση των διαδικασιών διαφάνειας επισήμανε ο Φάμπιο Πανέτα, μέλος του εκτελεστικού συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, ο οποίος ασχολείται και εργάζεται πάνω στο ψηφιακό ευρώ.

Η δυνατότητα που έχει η ΕΚΤ να

αυστηροποιήσει το καθεστώς λειτουργίας της συγκεκριμένης αγοράς είναι περιορισμένη, μέσα από την εποπτεία μεγάλων τραπεζών της Ευρωζώνης. Αρκετοί αξιωματούχοι έχουν κατά το παρελθόν ασκήσει κριτική όσον αφορά τα κρυπτονομίσματα, ωστόσο τα ονόμα του κ. Πανέτα ερμηνεύονται και ως κλιμάκωση της στάσης που διατηρεί η κεντρική τράπεζα απέναντι στα κρυπτονομίσματα, όπως το bitcoin και το ethereum, των οποίων η συνολική χρηματιστηριακή αξία έχει εκτοξευθεί σε πάνω από 1,8 τρις. δολ., σύμφωνα με

το CoinMarketCap. «Τα κρυπτονομίσματα είναι κερδοσκοπικά περιουσιακά στοιχεία και μπορούν να προκαλέσουν μεγάλη ζημιά στην κοινωνία», τόνισε ο κ. Πανέτα. «Αντλούν την αξία τους κυρίως από την απλότητα, βασίζονται στην απλότητα των άλλων και στην ελπίδα ότι αυτό το σύστημα θα συνεχίσει να λειτουργεί ανεμπόδια. Μέχρι η κεντρικός πύργος να γκρεμιστεί, αφιόνοντας τον κόσμο θαμμένο κάτω από τις απώλειές του».

Καθώς τα κρυπτονομίσματα συνιστούν μόλις το 1% του συνόλου των

παγκόσμιων περιουσιακών στοιχείων, ο κ. Πανέτα επισήμανε πως ως αγορά είναι μεγαλύτερη σε σύγκριση με αυτή που ήταν τα στεγαστικά δάνεια στην Αμερική το 2008 τα οποία οδήγησαν στην παγκόσμια οικονομική κρίση. «Δεν πρέπει να επαναλάβουμε τα ίδια λάθη, περιμένοντας τη «φούσκα» να σκάσει και να συνειδητοποιήσουμε μόνο τότε, πόσο διάχυντος έχει γίνει ο κίνδυνος των κρυπτονομισμάτων στο οικονομικό σύστημα», ανέφερε, προειδοποιώντας πως «πλούσιοι επενδυτές, οικονομικοί σύμβουλοι και family offices

τώρα επενδύουν πολλά στα κρυπτονομίσματα». Τονίζοντας πως οι φόροι που πληρώθηκαν για τα κέρδη από επενδύσεις σε κρυπτονομίσματα ήταν λίγοι και πως συνήθως αυτά χρησιμοποιήθηκαν για την αποφυγή της φορολογίας, ο κ. Πανέτα υποστήριξε πως «μπορεί να υπάρξει υψηλότερη φορολογία κάποιων κρυπτονομισμάτων... υψηλότερη από τη φορολογία άλλων οικονομικών εργαλείων». Σημειώνεται πως η τιμή του bitcoin μειώθηκε τον Νοέμβριο από 69.000 δολ. στα 40.000 δολ. την περασμένη Δευτέρα.

Ο Φάμπιο Πανέτα, μέλος του εκτελεστικού συμβουλίου της ΕΚΤ, τόνισε την ανάγκη λήψης αυστηρών μέτρων για τα κρυπτονομίσματα.

Συνωστισμός στη μικρή ελληνική αγορά του streaming

Εννέα θα είναι σύντομα οι πάροχοι τηλεοπτικού περιεχομένου μέσω Internet

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ**

Αυξανόμενη βαίνει η προσφορά υπηρεσιών οπτικοακουστικού περιεχομένου OTT (για την εξασφάλιση του οποίου απαιτείται σύνδεση στο Διαδίκτυο και ενεργή συνδρομή) στην Ελλάδα. Η Disney Plus και η HBO, οι συνδρομητικές πλατφόρμες της Walt Disney και Warner Media δρομολογούν την έναρξη λειτουργίας τους προσεχώς. Ο όμιλος παροχής υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας και μέσων ενημέρωσης United Group, όπου ανήκουν οι υπό συγχώνευση Nova και Wind Hellas, μέσω της EON TV, ετοιμάζει τις επόμενες κινήσεις του στο πεδίο του πρωτότυπου περιεχομένου.

Ο παραδοσιακός παίκτης στη συνδρομητική τηλεόραση με το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς, η Cosmote TV, που διαθέτει και streaming υπηρεσία, ενισχύεται με πρωτότυπες παραγωγές, με νέο περιεχόμενο εμπίπτει στην Vodafone TV, ενώ προΐουν, έναντι συνδρομής, προσφέρει ο τηλεοπτικός σταθμός Antenna μέσω του Antenna+. Η Netflix, παρά τους κλυδωνισμούς που υφίσταται, επιδιώκει να διευρύνει τη συνδρομητική της βάση στην Ελλάδα και αντίστοιχα πράττουν η Apple TV+ και η Amazon Prime. Συνολικά υπολογίζεται ότι τουλάχιστον 1,5 εκατ. άτομα στη χώρα μας πληρώνουν για να έχουν πρόσβαση σε οπτικοακουστικό περιεχόμενο.

«Μάχη» στις ΗΠΑ

Στην άλλη άκρη του Ατλαντικού ωστόσο, η βιομηχανία streaming μιάζει να δοκιμάζεται. Το Netflix ανακοίνωσε πρόσφατα ότι έχασε 200.000 συνδρομητές. Το CNN+, η συνδρομητική υπηρεσία του γνωστού αμερικανικού δικτύου, αν και, σύμφωνα με πληροφορίες, αποτέλεσε επένδυση 300 εκατ. ευρώ, έπαψε να λειτουργεί μόλις ένα μήνα μετά το λανσάρισμά της. Η κίνηση αυτή βέβαια, έως ένα βαθμό, υπαγορεύθηκε από τη διαφορετική στρατηγική που αποφάσισε να υιοθετήσει η Discovery με την οποία η μητρική του CNN Warner Media συγχωνεύθηκε. Σε κάθε περίπτωση τα δεδομένα αυτά γεννούν το ερώτημα μήπως η ελληνική αγορά του streaming, όπου ο ανταγωνισμός δεν παύει να εντείνεται, δεν εξασφαλίζει, τελικά, υπο-

Συνολικά υπολογίζεται ότι τουλάχιστον 1,5 εκατ. άτομα στην Ελλάδα πληρώνουν για να έχουν πρόσβαση σε οπτικοακουστικό περιεχόμενο.

σκόμινες αποδόσεις για όσους επενδύουν σε αυτά.

Οι μικρές αγορές

«Οι μικρότερες αγορές, όπως η ελληνική, είναι λιγότερο ελκυστικές για τους μεγάλους παίκτες. Η δυναμική βάση συνδρομητών είναι μικρότερη και το υψηλό κόστος για την τοπική προσαρμογή του περιεχομένου, την προώθηση και τη διανομή που είναι δύσκολο να καλυφθεί», εξηγεί στην «Κ» ο Gergo Szabo, σύμβουλος στρατηγικής και ανάπτυξης στον τομέα του streaming.

Παρ' όλα αυτά, όπως προσθέτει, οι πάροχοι, έχοντας καλύψει τις μεγάλες αγορές, επεκτείνονται σε μικρότερες. «Οι υπηρεσίες των παγκόσμιων παικτών είναι σε συνάρτηση των επιδόσεων των συνδεδεμένων εταιρειών τους στις μεγάλες αγορές. Μπορεί δηλαδή οι καταναλωτές στις μικρότερες αγορές να επωφελούνται από τη συνεχώς αυξανόμενη προσφορά, το κατά πόσον όμως θα συνεχίσουν οι μεγάλοι πάροχοι να παρέχουν τις υπηρεσίες τους, εξαρτάται από τις επιδόσεις τους στις βασικές αγορές». Όπως εξηγεί ο Szabo, που έχει υπάρξει στέλεχος στην HBO, στην Disney και στη Sony Pictures, έχει υπολογιστεί ότι ένας θεατής εγγράφεται, συνήθως, σε 3 έως 4 υπηρεσίες streaming. «Το εάν οι πάροχοι θα πετύχουν να αυξήσουν τον αριθμό αυτό ή όσοι προσφέρουν δωρεάν περιεχόμενο έναντι διαφήμισης θα παραμείνουν βιώσιμοι σε ένα περιβάλλον ζήτησης που έχει πιάσει ταβάνι, είναι ερώτημα που μέλλει να απαντηθεί», εξηγεί.

Ωστόσο, στην Ελλάδα η διείσδυση των υπηρεσιών OTT είναι χαμηλότερη, συγκριτικά με άλλες ευρωπαϊκές αγορές. Όπως εξηγεί στην «Κ» ο Μιχάλης Χανδάκας, αναλυτής του τομέα Τεχνολογίας, Media και Τηλεπ-

Ένας θεατής εγγράφεται, συνήθως, σε 3 έως 4 υπηρεσίες streaming. Το εάν οι πάροχοι θα πετύχουν να αυξήσουν τον αριθμό αυτό ή όσοι προσφέρουν δωρεάν περιεχόμενο έναντι διαφήμισης θα παραμείνουν βιώσιμοι σε ένα περιβάλλον ζήτησης που έχει πιάσει ταβάνι, είναι ερώτημα που μέλλει να απαντηθεί.

κοινωνιών της S&P Global Market Intelligence, η Netflix ενώ εφαρμόζει επιθετική τιμολογιακή πολιτική ανά 18 μήνες στις ευρωπαϊκές αγορές, στην Ελλάδα από το 2016 αύξησε μόνο μία φορά, το 2019, τις τιμές των συνδρομών. Τι σημαίνει αυτό; «Είτε ότι δεν διαθέτει όσους συνδρομητές θα επιθυμούσε, είτε ο ρυθμός ακυρώσεων συνδρομών είναι υψηλότερος σε σχέση με τον μέσο όρο, ενώ η κοινή χρήση κωδικών και η πειρατεία είναι καθοριστικές σημάσιες. Αναμένουμε η HBO Max να προσφέρει έκπτωση 50% εφ' όρου ζωής σε όσους εγγράφουν κατά τη διάρκεια του πρώτου μήνα έναρξης λειτουργίας, κατ' αντιστοιχία της στρατηγικής της στην Ισπανία. Επίσης, η Disney+ ενδεχομένως να χρειαστεί να υιοθετήσει συγκεκριμένη τιμολογιακή πολιτική στην Ελλάδα, ειδάλλως ενδεχομένως να δυσκολευτόταν», τονίζει ο κ. Χανδάκας. Πράγματι, ενόψει της έναρξης λειτουργίας της στις 14 Ιουνίου, η Disney+ έκανε γνωστό, προχθές Πέμπτη, ότι προσφέρει 12 μήνες στην τιμή των οκτώ.

Οι διαφημίσεις

Ο ισχυρός ανταγωνισμός, όπως διευκρινίζει ο αναλυτής της S&P Global Market Intelligence, τροφοδοτεί την αύξηση του κόστους για την παραγωγή περιεχομένου, οδηγώντας στη συρρίκνωση των περιθωρίων κέρδους. «Αυτή τη στιγμή, διαγκωνίζονται για την εξασφάλιση ενός μεγάλου μεριδίου τα κινηματογραφικά τσόντινο του Χόλιγουντ, εταιρείες παραγωγής στην Ευρώπη με δικά τους στούντιο, αλλά και τεχνολογικές εταιρείες, όπως η Amazon και η Apple που προσφέρουν το streaming ως επιπρόσθετη υπηρεσία στους πελάτες τους. Η λύση θα ήταν η διαμόρφωση ενός υβριδικού μοντέλου—συνδυασμού διαφήμισης και συνδρομών που υιοθετούν η

Hulu και η HBO Max στις ΗΠΑ», αναφέρει.

«Υφίσταται υπερπροσφορά που έρχεται σε σύγκρουση με το πόσες υπηρεσίες επιθυμεί να πληρώσει ή ακόμα και να χρησιμοποιήσει δωρεάν ένας πελάτης. Έτσι, ο κλάδος βρίσκεται σε συνεχή αναδιανομή και νικητές και ηττημένους και υπηρεσίες που διακόπτονται τη λειτουργία τους», σχολιάζει ο Gergo Szabo.

Κατακερματισμός και πειρατεία

Οι δημιουργοί πρωτότυπου περιεχομένου στην Ελλάδα εκτός του υψηλού ανταγωνισμού καλούνται να διαχειριστούν και την επιβολή τέλους συνδρομητικής τηλεόρασης (έχει ανασταλεί μέχρι την 3η Ιουνίου ως μέτρο στήριξης των νοικοκυριών λόγω πανδημίας). Αντίθετα, οι ξένες πλατφόρμες OTT δεν υπόκεινται σε φορολογία. Ωστόσο, κοινός εκχθρός όλων των παραγωγών περιεχομένου είναι η πειρατεία. Τοποθετείται σε εκατοντάδες χιλιάδες ο αριθμός των αποκωδικοποιητών στην Ελλάδα, μέσω των οποίων παρέχεται μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση σε υπηρεσίες συνδρομητικές. Η πορεία της πειρατείας παραπέμπει σε roller coaster. Κατά την άθνηση των υπηρεσιών streaming το φαινόμενο περιορίστηκε. Ακολούθησε όμως ο σταδιακός κατακερματισμός της αγοράς, με την εμφάνιση ολόένα και περισσότερων παικτών OTT, καθώς από τους οποίους προσφέρει το δικό του προϊόν. Ο κατακερματισμός αυτός είναι ιδιαίτερα εμφανής στο αθλητικό περιεχόμενο. Ως αποτέλεσμα, ο θεατής για να παρακολουθεί το κορυφαίο περιεχόμενο κάθε παρόχου, θα πρέπει να αποκτήσει ολόένα και περισσότερες ξεχωριστές συνδρομές. Αυτό τροφοδότησε την επάνοδο της πειρατείας που βρισκόταν για πολλά χρόνια σε κάμψη», εξηγεί ο Gergo Szabo, σύμβουλος στρατηγικής και ανάπτυξης στον τομέα του streaming.

Αισιόδοξη η Citigroup για την Ελλάδα

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΛΑΗ**

Αναβάθμιση των αξιολογήσεων της Ελλάδας και των ελληνικών τραπεζών αναμένει η Citigroup, κάτι το οποίο θα ενισχύσει την επενδυτική βάση της χώρας και θα στηρίξει τις νέες εκδόσεις τραπεζικών τίτλων το επόμενο διάστημα, όπως επισημαίνει.

Η Citi θεωρεί μία αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Ελλάδας από την S&P κατά τη σημερινή προγραμματισμένη αξιολόγηση της πολύ πιθανή, χάρη στις σημαντικές πρόσφατες βελτιώσεις που έχουν σημειωθεί στις μακροοικονομικές προοπτικές της Ελλάδας, με την πλήρη αποπληρωμή των δανείων του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, την ύπαρξη ενός σταθερού πολιτικού σκηνικού και την αναμε-

νόμενη ισχυρή ανάκαμψη των εσόδων από τον τουρισμό φέτος. Όπως σημειώνει η Fitch, η οποία αναβάθμισε την αξιολόγηση BB της Ελλάδας σε θετικές προοπτικές τον Ιανουάριο, θα μπορούσε επίσης να ακολουθήσει το παράδειγμά της κατά την αξιολόγηση του Ιουλίου. Μια αναβάθμιση θα μπορούσε να είναι ιδιαίτερα υποστηρικτική για τα ελληνικά ομόλογα, καθώς μόνο ένα σκαλοπάτι υπολείπεται για την Ελλάδα να φτάσει στο ορόσημο της επενδυτικής βαθμίδας και να είναι επιλέξιμη για συμμετοχή στο πρόγραμμα αγορών PSPP της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ακόμα και μετά τη λήξη των συνολικών καθαρών αγορών.

Σε ό, τι αφορά τις ελληνικές τράπεζες, η αμερικανική τράπεζα επισημαίνει πως οι προοπτικές για αισθερότερη ανάπτυξη στην Ελλάδα λόγω του πολέμου στην Ουκρανία αποτελούν πρόκληση για τον κλάδο, ακόμη και αν συνεχίζεται η μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων ΝΡΕs και οι τράπεζες επωφελούνται από τις αναβαθμίσεις των αξιολογήσεών τους από τους οίκους. Συνολικά, η Citigroup θεωρεί ότι η γεωπολιτική και μακροοικονομική αβεβαιότητα θα συνεχίσει να επηρεάζει τις ελληνικές τράπεζες βραχυπρόθεσμα λόγω των πληθωριστικών πιέσεων από τον πόλεμο και των επιπτώσεων του σε νοικοκυριά και στην ανάπτυξη. Ωστόσο, παρά τις πιωτικές αναθεωρήσεις των μακροοικονο-

νομικών προοπτικών, η ανάπτυξη στην Ελλάδα εξακολουθεί να αναμένεται να είναι της τάξης του 3%-4% το 2022, όπως τονίζει, γεγονός που θα επιτρέψει την περαιτέρω μείωση του κινδύνου στους ισολογισμούς και θα στηρίξει την οργανική παραγωγή κεφαλαίου μέσω των προμηθειών. Επιπλέον, επισημαίνει η Citi, η αύξηση των δανείων και η πιθανότητα υψηλότερων επιτοκίων θα αντισταθμίσουν τη συνολική μείωση των καθαρών εσόδων από τόκους που προκαλείται από το τέλος των ευνοϊκών όρων του προγράμματος TLTRO και τη μείωση των ΝΡΕs. Όλα αυτά σημαίνουν, όπως τονίζει η αμερικανική τράπεζα, ότι η πολύ εποικοδομητική άποψη που έχει για τις ελληνικές τράπεζες παραμένει άθικτη μεσοπρόθεσμα.

Παρόλ'αυτα, η Citi εντοπίζει επενδυτικές ευκαιρίες στις εκδόσεις senior τίτλων των ελληνικών τραπεζών, ένα μέτωπο στο οποίο αναμένεται κινητικότητα προερχόμενη λόγω της ανάγκης συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις MREL (ελάχιστες απαιτήσεις για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις) που έχουν αναλάβει. Γενικότερα, οι τίτλοι των ελληνικών τραπεζών είναι ιδιαίτερα «ευαίσθητοι» στις διακυμάνσεις των εγχώριων κρατικών ομολόγων, σημειώνει, και αυτό οφείλεται στις ευρύτερες μακροοικονομικές επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία, αλλά και σε ορισμένους τεχνικούς παράγοντες, όπως το τέλος των καθαρών αγορών ελληνικών ομολόγων στο πλαίσιο του προγράμματος PEPP ή το τέλος του επιτοκιο-μύνησης του TLTRO. Πάντως, αν και η πιθανότητα νέων εκδόσεων περιορίζει την άμεση ανοδική πορεία των spreads των senior τίτλων, ωστόσο αυτό θα αντισταθμιστεί εν μέρει από περαιτέρω αναβαθμίσεις της αξιολόγησης των ελληνικών τραπεζών αλλά και της Ελλάδας, που θα καθιστούσαν έτσι ένα ενδιαφέρον «επενδυτικό «στοίχημα» τις οποίες νέες εκδόσεις τίτλων. Κατά τη Citi, τα senior ομόλογα των ελληνικών τραπεζών θα είναι τα πρώτα που θα επωφεληθούν από την αναμενόμενη αναβάθμιση των ελληνικών τραπεζών και της Ελλάδας λόγω της διευρύνσεως της επενδυτικής βάσης.

«Γκάτζι» για νέες επενδύσεις σε startups και εταιρείες τεχνολογίας

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

«Γκάτζι» για επενδύσεις σε εταιρείες τεχνολογίας και νεοφυείς επιχειρήσεις βάζουν το τελευταίο διάστημα family offices αλλά και εταιρικά επενδυτικά σχήματα στην Ελλάδα (corporate venture capitals), πολλά εκ των οποίων δημιουργούνται για τον σκοπό αυτό. Παρότι στο εξωτερικό αρκετές εταιρείες—όπως πρόσφατα η γαλλική Carrefour μέσω του fund (ύψους 80 εκατ. ευρώ) Dastore—συστήνουν εδώ και καιρό δικά τους funds για να επενδύσουν σε startups, στην Ελλάδα αυτή η πρακτική δείχνει να αυξάνεται τελευταία με γοργούς ρυθμούς. Οι λόγοι; Τα πρόσφατα κίνητρα για την ίδρυση και λειτουργία των family offices (εταιρειών ειδικού σκοπού διαχείρισης οικογενειακής περιουσίας), το αναπτυσσόμενο ελληνικό οικοσύστημα των startups και των vc funds αλλά και η στροφή σε επενδύσεις που δεν επηρεάζονται από τις έντονες πληθωριστικές πιέσεις των τελευταίων μηνών.

«Αυτή τη στιγμή έχουμε ρεκόρ συνολικών κεφαλαίων που σήκωσαν startups στην Ελλάδα το 2021, ρεκόρ αριθμού και αξίας εξαγορών ελληνικών startups κ.ά. Το ίδιο ισχύει και για ένα πολύ ενδιαφέρον γκρουπ επενδυτών, αυτό των high net worth individuals μέσω των family offices που έχουν. Ο αριθμός τους αλλά και η δραστηριότητά τους αυξάνεται κατακόρυφα τα τελευταία χρόνια, με επενδύσεις σε όλο τον κόσμο και με όλο και περισσότερα κεφάλαια να διοχετεύονται σε εταιρείες τεχνολογίας και καινοτομίας αλλά και σε πιο παραδοσιακές εταιρείες. Επίσης, και ο αριθμός των corporate venture capital (CVCs) όπως και των innovation arms, επενδυτικά σχήματα που ξεκινούν μεγάλες εταιρείες για να επενδύσουν, να εξαγοράσουν ή να αναπτύξουν νέες τεχνολογίες, είναι σε εντυπωσιακή ανάπτυξη. Τα δύο αυτά group (family offices και CVCs) είναι άκρως συνδεδεμένα, αφού οι ιδιοκτήτες των μεγάλων ελληνικών εταιρειών που κοπούν επενδύσεις στην τεχνολογία έχουν συχνά και το δικό

Από family offices αλλά και εταιρικά επενδυτικά σχήματα στην Ελλάδα, πολλά εκ των οποίων δημιουργούνται για τον σκοπό αυτό.

του family office», εξηγεί στην «Κ» ο Παναγιώτης Καραμπίνης, διευθύνων σύμβουλος της Endeavor Greece, μιλώντας για τη στροφή και αυτής της κατηγορίας επενδυτών σε εταιρείες υψηλής τεχνολογίας και υψηλού ρίσκου.

Σύμφωνα με πρόχειρες εκτιμήσεις του οργανισμού, αυτή τη στιγμή υπάρχουν περίπου 30 ενεργά family offices και περίπου 20 corporate venture capital και innovation arms στην Ελλάδα. Αυτά κάνουν επενδύσεις σε εταιρείες startups σε όλο τον κόσμο κυρίως σε Ευρώπη, Αμερική και Μ. Ανατολή. Επίσης, εκτός από απευθείας επενδύσεις σε νεοφυείς εταιρείες επενδύουν και σε venture capitals, που με τη σειρά τους επενδύουν σε startups. Έλληνες επενδυτές διαθέτουν κεφάλαια σε κορυφαία venture capital όπως το αμερικανικό Sequoia, Andreessen Horowitz, Softbank, General Catalyst αλλά και σε ελληνικά funds, όπως το VentureFriends, Big Pi, Marathon VC που έχουν επενδύσει σε εταιρείες όπως η εταιρεία εκμετάλλευσης ακινήτων Blueground, η Accusonus κ.λπ. «Συνολικά, το 2021 τα ελληνικά family offices και CVCs έχουν κάνει επενδύσεις αρκετά πάνω από 180 εκατομμύρια δολάρια σε περισσότερες από 120 εταιρείες και 30 VCs (σε Ελλάδα και εξωτερικό). Το 2022 περιμένουμε να είναι αρκετά υψηλότερο», αναφέρει ο κ. Καραμπίνης. Το family office T-Life Capital, που «τρέχουν» ο Δημήτρης Τρύφων και ο Μανώλης Κουκιάλης και στο οποίο συμμετέχει και ο Θεόδωρος Τρύφων, συν-διευθύνων σύμβουλος της φαρμακοβιομηχανίας Elpen και πρόεδρος της Πανελληνίας Ενωσης Φαρμακοβιομη-

Το 2021 τα ελληνικά family offices και CVCs έχουν κάνει επενδύσεις αρκετά πάνω από 180 εκατομμύρια δολάρια σε περισσότερες από 120 εταιρείες και 30 VCs σε Ελλάδα και εξωτερικό.

χανίας, έχει ξεκινήσει τη δραστηριότητά του από το 2015-2016 και έχει επενδύσει σε ελληνικές εταιρείες όπως η Blueground, Flexcar, Spotawheel, σε ξένες όπως η Storfund που έχει Ελλάδα ιδρυτή, αλλά και σε ελληνικά και ξένα venture capitals. «Βάσει των επενδύσεων που έχουμε ήδη κάνει το 2022 αλλά και μιας πρόχειρης πρόβλεψης για το πόσες θα ακολουθήσουν, εκτιμώ πως θα πραγματοποιήσουμε 20%-30% περισσότερες επενδύσεις φέτος, τόσο σε αριθμό όσο και σε κεφάλαια. Αυτό περιλαμβάνει επενδύσεις και σε funds, εκτός από startups», αναφέρει ο κ. Κουκιάλης.

Απαριθμώντας τους λόγους που τα family offices ενδιαφέρονται να επενδύσουν σε εταιρείες τεχνολογίας, ο ίδιος στέκεται στο γεγονός πως «σε μία περίοδο με έντονες πληθωριστικές πιέσεις, έχει νόημα κανείς να αναζητήσει asset classes τα οποία επηρεάζονται λιγότερο άμεσα από την αύξηση των δεικτών τιμών καταναλωτή. Ένα από αυτά είναι οι επενδύσεις σε venture capital. Εκεί αποδεικνύει πως το συγκεκριμένο asset class έχει διαχρονικά καλύτερες αποδόσεις από τους μεγάλους χρηματοπιστωτικούς δείκτες». Οι δεικτές αποδόσεις που έφερε η εξαγορά του μεσοπληρικού ποσοστού της Viva Wallet

από την JP Morgan σε μετόχους της όπως το family office Latso, συμπεριφέρονται της οικογένειας Λάτση, εκτιμούν αρκετοί πως θα τονώσει ακόμη περισσότερο το ενδιαφέρον για επενδύσεις των family offices σε νεοφυείς εταιρείες. Στο μεταξύ, μεγάλες ελληνικές επιχειρήσεις και όμιλοι δημιουργούν τα δικά τους επενδυτικά σχήματα (corporate venture capitals) με το σκεπτικό να επενδύουν σε ιδέες που θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν αργότερα. Τέτοια είναι η περίπτωση του Public Group που δημιούργησε το Public Capital Partners, ενός fund με αρχικό κεφάλαιο 20 εκατ. ευρώ για επενδύσεις σε νεοφυείς εταιρείες που δραστηριοποιούνται στο λιανικό εμπόριο, στο ηλεκτρονικό εμπόριο, logistics, ψηφιακές πληρωμές, fintech κ.ά. Εκτός από τα Public, πληροφορίες της αγοράς αναφέρουν πως και η Lamda Development έχει προχωρήσει στη σύσταση επενδυτικού σχήματος. Το Public Group, που έχει επενδύσει ήδη στη startup Douleutaras, στους VentureFriends, στην iRepair, σχεδιάζει μέσω του νέου fund 2-3 επενδύσεις τον χρόνο, επενδύοντας κατά 80% σε νεοφυείς εταιρείες και κατά 20% σε venture capitals της Ελλάδας αλλά και του εξωτερικού που έχουν δραστηριότητα στη χώρα μας.

Αυξήθηκε κατά 7% το διαθέσιμο εισόδημα το δ' 3μηνο του 2021

Κατά 7% αυξήθηκε το ακαθάριστο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών το δ' τρίμηνο του 2021 σε σύγκριση με το δ' τρίμηνο του 2020, από 29,01 δισ. σε 31,05 δισ. ευρώ, σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Όπως σημείωσε μά-

λιστα ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας, είναι το υψηλότερο διαθέσιμο εισόδημα από το 2013. Η αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος, σύμφωνα με τους τριμηνιαίους μη χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς θεσμικών τομέων, αποτυπώθηκε στην καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών, η οποία αυξήθηκε κατά 17,2% σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους, από 28,8 δισ. σε 33,8 δισ. ευρώ. Ταυτόχρονα, όμως, το ποσοστό αποταμίευσης τους, που ορίζεται ως η ακαθάριστη απομίτευση προς το ακαθάριστο διαθέσιμο εισόδημα, μειώθηκε κατά 8,7% το δ' τρίμηνο. Επίσης, το έλλειμμα στο εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών διπλασιάστηκε σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους, από 3,18 δισ. σε 6,51 δισ. ευρώ. Οι τρέχουσες φόροι εισοδήματος, πλούτου κ.λπ. αυξήθηκαν κατά 10,1%, αλλά και οι κοινωνικές εισφορές και παροχές κατά 20%.

Τέλος, οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου του τομέα των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών ανήλθαν στα 3,1 δισ. ευρώ. Σχολιάζοντας τις δύο «καλές ειδήσεις», την αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος αλλά και τη καλύτερη από τις προβλέψεις δημοσιονομικά αποτελέσματα του 2021, ο κ. Σταϊκούρας σημειώνει:

«Τα στοιχεία αυτά αποδεικνύουν την ορθότητα και την αποτελεσματικότητα της οικονομικής πολιτικής που εφαρμόζει η κυβέρνηση καθ' όλη την περίοδο παρατεταμένων και σφοδρών κρίσεων, έχοντας στηρίξει ουσιαστικά το διαθέσιμο εισόδημα του πολίτη, χωρίς να επιβαρύνει υπέρμετρα τα δημόσια οικονομικά. Τουναντίον, όπως αποτυπώνεται και στα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, καταγράφεται σημαντική βελτίωση του δείκτη δημοσίου χρέους. Συγκεκριμένα, το ακαθάριστο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών για το 2021—παρά τις αναμενόμενες, λόγω της ενεργειακής κρίσης, απώλειες το δ' τρίμηνο— παρουσίασε σημαντική αύξηση κατά 3,7 δισ. ευρώ σε σχέση με το 2019. Μάλιστα το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα το 2021 είναι το υψηλότερο, ετησίως, από το 2013. Την ίδια στιγμή, οι καταθέσεις των πολιτών έχουν σημειώσει αύξηση κατά 37 δισ. ευρώ στο τέλος του 2021. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το πρωτογενές έλλειμμα του 2021 διαμορφώθηκε στο 5% του ΑΕΠ, χαμηλότερο από την πρόβλεψη του 7% του κρατικού προϋπολογισμού 2022, ενώ το χρέος γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ υποχώρησε σημαντικά από 206,3% το 2020 σε 193,3% το 2021. Όλα τα παραπάνω είναι αποτελέσματα και συγκινήσεις απόδειξη ότι η ελληνική οικονομία ανέκαμψε δυναμικά, οι πολίτες βοηθήθηκαν ουσιαστικά και η διαχείριση των δημοσίων οικονομικών έγινε με συνετό αλλά και αποδοτικό τρόπο».

ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Οικολογικοί στάβλοι και πράσινη γεωργία

Μέτρα και στην παραγωγή για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης

Της ΤΑΝΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ

Περιβαλλοντικός φόρος για το θερμοκήπιο και έκπτωση φόρου για την καλλιέργεια αμυγδάλων ή μήλων; Οι συγκεκριμένες ρυθμίσεις είναι πιθανό να επιβληθούν τα επόμενα χρόνια στην αγροτική παραγωγή, στο πλαίσιο των μέτρων για την καταπολέμηση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής που πλέον έχει αναβαθμιστεί σε κλιματική κρίση. Η ένταξη και της αγροτικής παραγωγής στο επίσημο σύστημα καταμέτρησης αερίων του θερμοκηπίου και στο χρηματιστήριο ρύπων θα πρέπει να θεωρείται σχεδόν βέβαιη στο πλαίσιο του πρασινίσματος της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.

Η αγροτική παραγωγή, η εκμετάλλευση των δασών και οι άλλες χρήσεις του εδάφους ευθύνονται για το 24% των αερίων του θερμοκηπίου που εκλύονται στην ατμόσφαιρα (έναντι 25% που εκλύονται για την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος και θέρμανσης). Επίσης η αγροτική δραστηριότητα εκτιμάται ως η κύρια πηγή εκπομπών μεθανίου (CH4) και οξειδίου του αζώτου (N2O), των δύο αερίων του θερμοκηπίου που θεωρούνται τα πλέον καταστροφικά. Στην τελευταία έκθεση της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Αλλαγή του Κλίματος (IPCC) αναφέρεται ότι το 44% των εκπομπών μεθανίου προέρχεται από την αγροτική παραγωγή και κυρίως την κτηνοτροφία. Ωστόσο, η αγροτική παραγωγή έχει μείνει εκτός των μέτρων που λαμβάνει η Ε.Ε. στο πλαίσιο της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Η παραγωγή τροφίμων είναι προφανώς ένας πολύ ευαίσθητος τομέας, καθώς σχετίζεται με την επισιτιστική ασφάλεια.

Με ποιους τρόπους εκλύονται αέρια του θερμοκηπίου σε μια αγροτική εκμετάλλευση; Κατ' αρχάς με τη χρήση αγροτικών μηχανημάτων τα οποία καταναλώνουν πετρέλαιο, αλλά και τη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας στις παραγωγικές μονάδες ή στις μονάδες μεταποίησης, όπως ένα ελαιουργείο ή ένα τυροκομείο. Ο Βα-

σίλειος Ανέστης, ερευνητής στο εργαστήριο γεωργικών κατασκευών του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, εξηγεί ότι υπάρχουν πολλές ακόμα πηγές: εκπομπές μεθανίου από την εντερική ζύμωση στα πεπτικά συστήματα των μηρυκαστικών ζώων και μεθάνιο και υποξείδιο του αζώτου από την αφόδευση. Η ενσταβλισμένη αγελαδοτροφία θεωρείται κτηνοτροφική δραστηριότητα που εκλύει μεγάλες ποσότητες αερίων του θερμοκηπίου. Η παραγωγή και η χρήση συνθετικών λιπα-

Η ένταξη της γεωργίας - κτηνοτροφίας στο σύστημα καταμέτρησης αερίων του θερμοκηπίου και στο χρηματιστήριο ρύπων θα πρέπει να θεωρείται σχεδόν βέβαιη, στο πλαίσιο του πρασινίσματος της ΚΑΠ.

σμάτων προκαλεί άμεσες και έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Τα παραπάνω είναι μόνο μερικά από τα παραδείγματα, καθώς ερευνητές σε πανεπιστήμια σε όλο τον κόσμο επικειρούν χρησιμοποιώντας συγκεκριμένες και καθορισμένες μεθόδους να «δημιουργήσουν» συστήματα μέτρησης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για κάθε αγροτική δραστηριότητα.

Ο Δημήτρης Βολουδάκης είναι διευθυντής εκπαίδευσης και κατάρτισης του προγράμματος Νέα Γεωργία - Νέα Γενιά που αφορά την εκπαίδευση για τους νέους στον κλάδο της αγροδιατροφής στην Ελλάδα, σε συνεργασία με ξένα πανεπιστήμια. Όταν το 2009 εργάστηκε ως ερευνητής στην επιτροπή μελέτης επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής της Τράπεζας της Ελλάδος και ταυτόχρονα ξεκίνησε σχετικές έρευνες στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, το θέμα της επίδρασης της αγροτικής δρα-

στηριότητας στην κλιματική αλλαγή δεν ήταν στο προσκήνιο. Σήμερα όμως πολλά έχουν αλλάξει. «Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέλει να εντάξει και τη γεωργία στο επίσημο σύστημα μέτρησης αερίων του θερμοκηπίου. Αυτό σημαίνει ότι όποιος διαθέτει, για παράδειγμα, μια κτηνοτροφική μονάδα ή ένα τυροκομείο θα χρειάζεται να πληρώνει για να αγοράζει δικαιώματα εκπομπής ρύπων», τονίζει στην «Κ» ο κ. Βολουδάκης. Δεν αποκλείει μάλιστα την πιθανότητα στο άμεσο μέλλον ένα ποσοστό των επιδοτήσεων να δίνεται με αυτό τον τρόπο. Την ίδια στιγμή, ωστόσο, η γεωργία έχει διττή ιδιότητα, καθώς εκτός από το ότι εκλύει αέρια του θερμοκηπίου παράλληλα μπορεί και να τα δεσμεύσει. «Οι δενδρώδεις καλλιέργειες ιδίως δεσμεύουν διοξείδιο του άνθρακα και άρα δυναμικά ο ιδιοκτήτης τους θα μπορούσε να πουλάει δικαιώματα εκπομπών στο χρηματιστήριο ρύπων», εξηγεί ο κ. Βολουδάκης. «Φυσικά όλα αυτά θα πρέπει να είναι επιστημονικά τεκμηριωμένα, να έχουν καθοριστεί οι εκπομπές με συγκεκριμένες παραμέτρους και να υπάρχει πλήρης διαφάνεια», τονίζει.

«Λιγότερα έξοδα»

Και αν όλα αυτά φαντάζουν ίσως νεφελώδη για τους αγρότες, υπάρχει και μια σημαντική απτή παράμετρος: αυτή της οικονομίας όσον αφορά το κόστος παραγωγής. «Λιγότερες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου σημαίνει λιγότερη κατανάλωση ενέργειας και άρα λιγότερα έξοδα», προσθέτει ο ερευνητής.

Επιπλέον η ίδια η εκμετάλλευση αξιοποιώντας υπολείμματα μπορεί να παράγει ενέργεια, την οποία να επαναχρησιμοποιεί μειώνοντας ακόμα περισσότερο το κόστος. Δίπλα στον στάβλο θα μπορούσε να εγκατασταθεί μονάδα επεξεργασίας της κοπριάς έτσι ώστε να παράγεται βιοαέριο, το οποίο θα χρησιμοποιείται ως πηγή ενέργειας για τη λειτουργία της ίδιας της μονάδας. Φυσικά για να γίνει μια τέτοια επένδυση θα χρειαστεί να συνενωθούν και να συννενοθούν κτηνοτροφικές μονάδες «μέσω της δημιουργίας και λειτουργίας συνεται-

ρισμών», τονίζει ο κ. Βολουδάκης. Η εφαρμογή τεχνολογίας απαιτεί γνώσεις και επενδύσεις. Υπάρχουν και μικρές αλλαγές που οδηγούν σε μείωση των εκπομπών. «Όλοι οι αγρότες οργάνουν τα χωράφια τους. Αν ρυθμίσουν το άροτρο να μην οργώνει βαθιά –όπως το έμαθαν από τον πατέρα ή τον παππού τους– θα έχουν λιγότερες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και παράλληλα θα κάνουν οικονομία», εξηγεί ο κ. Βολουδάκης.

«Όταν το τρακτέρ χρειάζεται να οργώσει βαθιά, συναντάει μεγαλύτερη αντίσταση και άρα ξοδεύει περισσότερο πετρέλαιο. Περισσότερα έξοδα, μεγαλύτερες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Το έδαφος επίσης δεσμεύει τα αέρια του θερμοκηπίου, κυρίως διοξείδιο του άνθρακα, όταν όμως ξεσηκώνεις το χώμα στο χωράφι εκλύεται ο άνθρακας που έχει δεσμευτεί. Απλή οδηγία προς τους αγρότες: μην οργώνετε βαθιά», καταλήγει. Μια ακόμα «απλή» σχετικά οδηγία είναι η επαναχρησιμοποίηση των κλαδεμάτων στο χωράφι. «Μπορούμε να τα τερμαχίσουμε σε πολύ ψιλά κομμάτια και στη συνέχεια να τα απλώσουμε σαν

ένα λεπτό στρώμα στο χωράφι. Με αυτό τον τρόπο προστατεύουμε το έδαφος, ε- νισχύεται η βιολογία του και συγκρατείται η υγρασία», περιγράφει ο ερευνητής.

Θερμοκήπια τα οποία θα λειτουργούν με ρεύμα που θα παράγεται από ΑΠΕ, εκτάσεις με φωτοβολταϊκά συστήματα, τα οποία όμως παράλληλα δεν θα αποκλείονται από την παραγωγική διαδικασία, αλλά θα συνεχίσουν να καλλιεργούνται, γεωργία ακριβείας όπου μηχανήματα μετρούν πόσο και πού πρέπει ο αγρότης να ποτίσει ή να ρίξει λιπάσμα. Αυτές είναι μερικές μόνο από τις εφαρμογές της επιστήμης στην πρωτογενή παραγωγή. «Έχουμε μηχανήματα, έχουμε τεχνολογία και επιστημονική γνώση. Το θέμα είναι να βρούμε τον τρόπο να φτάσει σε αυτούς που μπορούν να την αξιοποιήσουν. Και όσο και να ακούγεται παράξενο, αυτό είναι το πιο δύσκολο», καταλήγει ο κ. Βολουδάκης.

Συσκευασία, μεταφορά

Μεγάλη επιβάρυνση προκαλείται και στη διαδικασία επεξεργασίας, συσκευασίας,

μεταφοράς και πώλησης τροφίμων. Το 43,6% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που προκύπτουν από την παραγωγή τροφίμων οφείλεται στις διαδικασίες που γίνονται στη γεωργική ή κτηνοτροφική εκμετάλλευση. Πρέπει επίσης να συνυπολογιστεί η αλλαγή χρήσης γης για να προκύψουν καλλιεργήσιμες εκτάσεις (21,2%), η παραγωγή συνθετικών λιπασμάτων (2,5%) και η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (3%).

Όμως στην επεξεργασία των αγροτικών προϊόντων οφείλεται το 3,1% των εκπομπών, στη μεταφορά των προϊόντων το 3,5%, στη συσκευασία το 1,9% κ.λπ. «Είναι φανερό ότι ποσοτικά οι περισσότερες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στην α- λυσίδα της παραγωγής τροφίμων παράγονται σε επίπεδο γεωργο-κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης. Μπορούν όμως να εφαρμοστούν πρακτικές μετριασμού με δυναμική ελάττωσης 30% και άνω», τονίζει ο Βασίλειος Ανέστης, ερευνητής στο Εργαστήριο Γεωργικών Κατασκευών, υπό τη διεύθυνση του αναπληρωτή καθηγητή Θωμά Μπρατζάνα.

ALPINE
F1® TEAM

OFFICIAL PARTNER

ALPINE F1® TEAM RECOMMENDS CASTROL EDGE

Fernando Alonso – Alpine F1® Team

ΧΡ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ & ΥΙΟΙ ΛΤΔ
Καντάρας 54, Καϊμακλί, 1037 Λευκωσία - Κύπρος
sales@chrkapodistrias.com, T. 22348600

IT'S MORE THAN JUST OIL. IT'S LIQUID ENGINEERING.

EDGE

Ευκαιρία για την Ελλάδα οι βιώσιμες επενδύσεις

Μπορεί να διαπρέψει στην προσέλκυση διεθνών κεφαλαίων, λέει ο Πίτερ Γκάσμαν, Global Leader Strategy της PwC

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

«Οι εκθέσεις δράσεων για το ESG είναι μια σούπα από αρκτικόλεξα που απαιτεί την αποσαφήνιση και έναν κοινώς αποδεκτό προσδιορισμό των σχετικών εννοιών, προκειμένου να δημιουργηθεί μια νέα, κοινή αντίληψη που θα οδηγήσει σε αυξημένα επίπεδα εμπιστοσύνης», δηλώνει ο δρ Πίτερ Γκάσμαν, Global Leader Strategy & ESG Leader του παγκόσμιου δικτύου της PwC. Τονίζει πως η βιώσιμη χρηματοδότηση δεν έχει ακόμα γίνει κυρίαρχο κριτήριο στις τράπεζες, παρά το γεγονός ότι αποτελεί βασικό μοχλό για την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης. Ωστόσο, εξελίξεις όπως ο πόλεμος στην Ουκρανία, η πανδημία και η ενεργειακή κρίση θα λειτουργήσουν ως καταλύτες επιτάχυνσης. Για τον Γκάσμαν η Ελλάδα μπορεί να αναδειχθεί πρωτοπόρος στην όλη προσπάθεια, αφού με τη βοήθεια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας έχει όλες τις δυνατότητες για να διαπρέψει στο μέτωπο των βιώσιμων επενδύσεων.

— Πώς μπορεί η Ελλάδα να πρωτοπορήσει σε αυτή τη διαδικασία;

— Η Ελλάδα ως χώρα και οι ελληνικές εταιρείες ως μεμονωμένες οντότητες έχουν κάνει μεγάλα βήματα ως προς την εφαρμογή των κριτηρίων ESG και στον δρόμο των πρόσινων και βιώσιμων επενδύσεων. Το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης α-

Η βιώσιμη χρηματοδότηση έχει μακρύ δρόμο προς την ωρίμανση και ο χρόνος είναι περιορισμένος.

νάπτυξης, με τους εμπλεκόμενους να συμμορφώνονται ως προς τα κριτήρια ESG. Το γεγονός ότι η Ελλάδα είναι μέρος της Ε.Ε. συμβάλλει στην υποθήτηση και εφαρμογή του ρυθμιστικού πλαισίου, δίνοντας το παράδειγμα τόσο για τους τοπικούς φορείς όσο και σε διεθνές επίπεδο. Με άλλα λόγια, εάν οι εμπλεκόμενοι φορείς ενεργήσουν με γρήγορο και αποφασιστικό τρόπο, η χώρα έχει όλες τις απαραίτητες δυνατότητες για να διαπρέψει στο μέτωπο των βιώσιμων

Εάν οι εμπλεκόμενοι φορείς ενεργήσουν με γρήγορο και αποφασιστικό τρόπο, η Ελλάδα έχει όλες τις δυνατότητες για να αποτελέσει παράδειγμα προς μίμηση σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, σημειώνει ο δρ Πίτερ Γκάσμαν.

επενδύσεων, στην προσέλκυση διεθνών κεφαλαίων και να αποτελέσει παράδειγμα προς μίμηση σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

— Ποια είναι η εκτίμησή σας για τη μέχρι στιγμής εξέλιξη της υποθήτησης των αρχών ESG;

— Ο καλύτερος τρόπος για να περιγράψει κανείς το τρέχον τοπίο είναι ως μια «σούπα από αρκτικόλεξα» (alphabet soup) αναφορικά με την πληθώρα των επιλογών. Και ταυτοχρόνα είναι μια ραγδαία εξελισσόμενη

κατάσταση. Όσον αφορά τα πρότυπα ESG, τις μεθόδους και τις απαιτήσεις για τις εκθέσεις των σχετικών δράσεων, οι εταιρείες και οι ρυθμιστικές αρχές κατακλύζονται από πλήθος ακρωνυμίων και μεθοδολογιών. Ως αποτέλεσμα δημιουργείται σύγχυση, προκύπτουν σημαντικές προκλήσεις στη συγκρισιμότητα των εκθέσεων, κίνδυνος επιλεκτικών μετρήσεων και άφθονες ευκαιρίες για greenwashing. Ταυτόχρονα, διεθνείς εξελίξεις όπως ο πόλεμος στην

Ουκρανία, η πανδημία και η ενεργειακή κρίση λειτουργούν ως επιταχυντές, ειδικά σε ό,τι αφορά το κομμάτι της διακυβέρνησης (governance) και τον κοινωνικό (social) χαρακτήρα του ESG. Οι κρίσεις αυτές υπογραμμίζουν την ανάγκη για ισχυρά ρυθμιστικά πλαίσια που βασίζονται σε αξίες διαφάνειας και ηθικής, ενώ η εταιρική διακυβέρνηση είναι απαραίτητη για τη διατήρηση των κοινωνικών δομών. Με αυτό δεδομένο, εντός της Ε.Ε. λαμβάνονται ση-

μαντικές πρωτοβουλίες για τη σύγκλιση των ρυθμιστικών αρχών, των οντοτήτων που θέτουν το πλαίσιο, καθώς και άλλων φορέων που εμπλέκονται στην κανονιστική διαδικασία και την υποβολή εκθέσεων ESG. Και αυτή η σύγκλιση θα βοηθήσει να προχωρήσουμε προς μια ενιαία προσέγγιση και ένα ενιαίο, διεθνές σύνολο προτύπων αναφοράς. Η ίδια τάση ισχύει τόσο για το Ηνωμένο Βασίλειο όσο και για τις ΗΠΑ, υποδηλώνοντας μια παγκόσμια κίνηση προς την υποθήτηση και την εφαρμογή ενός «κοινού νομίσματος». Και θέλω να αναφέρω σε όλους τους τόνους ότι η εμπιστοσύνη στην ακρίβεια όσων αναφέρονται είναι το «κλειδί» για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των κεφαλαιαγορών μας. Αυτή η παγκόσμια αλλαγή επιβεβαιώνει σαφώς όλες τις μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς θα χρειαστεί να υποστούν σημαντικό μετασχηματισμό για να επιτύχουν τους προαναφερθέντες στόχους. Και προς αυτόν τον σκοπό χρειαζόμαστε έναν πιο δυναμικό τρόπο κατανόησης του οδικού χάρτη, βοηθώντας έτσι να καταγράψουμε την όποια πρόοδο.

— Τους προηγούμενους μήνες παρατηρήσαμε μια κατακόρυφη αύξηση στις βιώσιμες χρηματοδοτήσεις. Είναι αρκετή για να καλύψει τις διεθνείς ανάγκες και ποιος είναι οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε;

— Η βιώσιμη χρηματοδότηση έχει αναγνωριστεί ως βασικός παράγοντας για την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης σε εγχώριο και διεθνές επίπεδο. Ωστόσο, παρά την εντυπωσιακή πρόσφατη ανάπτυξη, έχει μακρύ δρόμο προς την ωρίμανση. Και πρέπει επίσης να λάβουμε υπόψη το γεγονός ότι ο χρόνος είναι περιορισμένος: Απομένουν μόλις οκτώ χρόνια για να επιτύχουμε τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ έως το 2030, οι οποίοι απαιτούν παγκόσμιες επενδύσεις τρισεκατομμυρίων δολαρίων ετησίως. Αυτό σημαίνει ότι απαιτείται ακόμη πολύς δρόμος και πρέπει να τον καλύψουμε σε σύντομο χρονικό διάστημα. Ωστόσο, με γρήγορες κινήσεις και σωστό συντονισμό μπορούμε να κάνουμε πράξη τους στόχους της βιώσιμης χρηματοδότησης. Όσον αφορά τις προκλήσεις, ανάμεσα σε αυτές συγκαταλέγεται το γεγονός ότι οι εκθέσεις αντιμετωπίζουν εμπόδια στη διάθεση βιώσιμης χρηματοδότησης και ταυτόχρονα οι επεν-

δυτές αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην σύγκριση μεταξύ των τίτλων. Όπως ανέφερα προηγουμένως, οι αξιολογήσεις ESG έχουν ασαφείς μεθοδολογίες, ασυνέπειες και καθυστερήσεις, και αυτές οι πολυπλοκότητες οδηγούν σε ασαφή χρονοδιαγράμματα. Ένα άλλο ζήτημα είναι ο κίνδυνος για τη φήμη των επενδυτών και των εκδοτών εάν κατηγορηθούν για greenwashing, καθώς τα ασαφή πρότυπα εμποδίζουν την όποια σύγκριση. Και τέλος, παρά την πρόσφατη άνοδο της αγοράς, εξακολουθεί να είναι δύσκολο να βρεθεί βιώσιμη χρηματοδότηση που να καλύπτει τις ανάγκες των επενδυτών αναφορικά με το ύψος της επένδυσης και το προφίλ ρίσκου - απόδοσης, δεδομένου επίσης του γεγονότος ότι η δευτερογενής αγορά παραμένει αδύναμη.

— Μπορούν αυτές οι προκλήσεις να αντιμετωπιστούν με επιτυχία και υπάρχει ένα πλαίσιο που να μπορεί να διευκολύνει τη διαδικασία;

— Πράγματι μπορούν, και για καλή μας τύχη το απαραίτητο πλαίσιο υπάρχει ήδη. Αναφέρονται στις υποδομές χρηματοπιστωτικών αγορών (FMI), οι οποίες αποτελούν βασικά στοιχεία του χρηματοπιστωτικού συστήματος, παρέχοντας υπηρεσίες ζωτικής σημασίας για την ομαλή λειτουργία των αγορών. Έτσι, οι αγορές μπορούν να τις αξιοποιήσουν προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις θεμελιώδεις προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η βιώσιμη χρηματοδότηση παγκοσμίως. Δεδομένου του γεγονότος ότι η δυνατότητα μεταφοράς πληροφοριών υπάρχει ήδη, η ενσωμάτωση στοιχείων και διαδικασιών που σχετίζονται με δράσεις και κριτήρια ESG μπορεί να είναι μια σχετικά απρόσκοπτη προσθήκη. Για παράδειγμα, το σύστημα EMX της Euroclear και η πύλη εξυπηρέτησης περιουσιακών στοιχείων One Clearstream της Clearstream θα αναβαθμιστούν ώστε να διευκολύνουν τις διαδικασίες. Σε απόλυτους αριθμούς πιστεύουμε ότι μια διεθνής προσέγγιση που βασίζεται στις FMI έχει τη δυνατότητα να επιταχύνει την ανάπτυξη των βιώσιμων χρηματοδοτήσεων έως και 2,5%. Αυτή η αύξηση μεταφράζεται σε έως και 25 τρισεκατομμύρια δολάρια επιπλέον κεφάλαια έως το 2030. Και το μεγαλύτερο μέρος αυτών θα μπορούσε να διοχετευθεί σε αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες που έχουν απόλυτη ανάγκη από βιώσιμες επενδύσεις.

Ο πόλεμος πρέπει να επιταχύνει την ενεργειακή μετάβαση

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Η μετάβαση σε μια οικονομία χωρίς άνθρακα δημιουργεί μια τεράστια οικονομική ευκαιρία για την Ελλάδα, καθώς ο τουρισμός, η ναυτιλία, τα τρόφιμα και η γεωργία, τα ενεργειακά συστήματα, όλα μεταμορφώνονται, και η χώρα μπορεί να είναι ηγέτης στη διαδικασία και να αναδειχθεί οικονομικός νικητής. Αυτό εκτιμά ο Κιθ Τάφλεϊ, Global Co-Head of Sustainability & Corporate Transitions Group της Citi, υπογραμμίζοντας πως οι διδόμενες κρίσεις της κλιματικής αλλαγής και τις απώλειες φύσης και βιοποικιλότητας μας κάνουν να ξανασκεφτούμε πώς μπορούμε να χωρέσουμε 10 δεκάτομμύρια ανθρώπους (ο εκτιμώμενος πληθυσμός μας έως το 2050) στον πλανήτη με τρόπο βιώσιμο για τις μελλοντικές γενιές. «Χρειάζεται να μεταβάλουμε, αν όχι να μεταμορφώσουμε, την παγκόσμια οικονομία για να επιτύχουμε καθαρές μηδενικές εκπομπές», εξηγεί και χαρακτηρίζει τη Συμφωνία του Παρισιού ρεαλιστική. Ωστόσο, επισημαίνει, «απαιτεί σημαντική πολιτική βούληση, δράση και δέσμευση του ιδιωτικού τομέα και αλλαγές στη συμπεριφορά των καταναλωτών». Όμως η άνοδος των τιμών του πετρελαίου και του φυσικού αερίου αναμένεται να επιταχύνει τη στροφή προς τις ανανεώσιμες πηγές.

— Μπορεί η μετάβαση σε μια οικονομία χωρίς άνθρακα να αποτελέσει ευκαιρία ανάπτυξης για χώρες όπως η Ελλάδα;

— Μπορεί να είναι και πρέπει να είναι μια τεράστια οικονομική ευκαιρία για την Ελλάδα και όλες τις χώρες. Αυτή είναι η μεγαλύτερη οικονομική ευκαιρία στη ζωή μας, και πιθανώς από την έναρξη της Βιομηχανικής Επανάστασης. Γιατί; Επειδή η επιστήμη μας αναγκάζει να προσαρμοστούμε, να καινοτομήσουμε, να επενδύσουμε και να οδηγήσουμε τις νέες τεχνολογίες. Αυτή η επανάσταση αειφορίας, όπως την αποκαλούμε, χρειάζεται για τη φτάσουμε στα όρια του πλανήτη Γη, ξεπερνάει τα «πλανητικά όρια», που είναι πλέον ξεκάθαρο με τα άφθονα επιστημονικά στοιχεία. Έτσι, οι διδόμενες κρίσεις της κλιματικής αλλαγής και τις απώλειες φύσης

και βιοποικιλότητας —που τώρα είναι και οι δύο έκτακτες ανάγκες— μας κάνουν να ξανασκεφτούμε πώς μπορούμε να χωρέσουμε 10 δεκάτομμύρια ανθρώπους (ο εκτιμώμενος πληθυσμός μας έως το 2050) στον πλανήτη με τρόπο βιώσιμο για τις μελλοντικές γενιές. Όσοι μπορούν να εκμεταλλευτούν τις αναπόφευκτες οικονομικές ευκαιρίες θα είναι οι νικητές. Ο τουρισμός, η ναυτιλία, τα τρόφιμα και η γεωργία, τα ενεργειακά συστήματα, όλα μεταμορφώνονται, και η Ελλάδα μπορεί να είναι ηγέτης και οικονομικός νικητής.

— Πόσο ρεαλιστική είναι τελικά η Συμφωνία του Παρισιού; Οι εκπομπές αυξάνονται αντί να μειώνονται, ενώ γεωπολιτικές συγκρούσεις αμφισβητούν προτεραιότητες όπως η ενεργειακή κρίση έναντι της προστασίας του περιβάλλοντος.

— Η τελευταία έκθεση της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Αλλαγή του Κλίματος, της IPCC, που κυκλοφόρησε πριν από λίγες ημέρες είναι ξεκάθαρη—ο κόσμος μπορεί ακόμα να επιτύχει περιορισμό της υπερθέρμανσης μόνο κατά 1,5 βαθμό Κελσίου. Αλλά για να γίνει αυτό πρέπει να επιταχύνουμε ουσιαστικά τη μετάβαση. Επομένως, η Συμφωνία του Παρισιού παραμένει ρεαλιστική, αλλά απαιτεί σημαντική πολιτική βούληση, δράση και δέσμευση του ιδιωτικού τομέα και αλλαγές στη συμπεριφορά των καταναλωτών. Οι παγκόσμιες εκπομπές έχουν αυξηθεί κατά 40% τα τελευταία 30 χρόνια και πρέπει να μειωθούν κατά 45% σε δέκα χρόνια, εάν θέλουμε να επιτύχουμε τον στόχο του 1,5 βαθμού Κελσίου. Ο πόλεμος Ρωσίας - Ουκρανίας θα πρέπει να επιταχύνει την ενεργειακή μετάβαση, καθώς οι χώρες συνεκτιμούν ότι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας βελτιώνουν την ενεργειακή ασφάλεια και ανεξαρτησία. Και η άνοδος των τιμών ενέργειας θα πρέπει επίσης να επιταχύνει τη στροφή προς τις ανανεώσιμες.

— Είναι δικαιολογημένη η απαιτούμενη επένδυση μακροπρόθεσμα για τις μικρότερες επιχειρήσεις;

— Ένα μεγάλο ποσοστό των παγκόσμιων εκπομπών δημιουργείται από το σύνολο

Η Συμφωνία του Παρισιού παραμένει ρεαλιστική, αλλά απαιτεί σημαντική πολιτική βούληση, δράση και δέσμευση του ιδιωτικού τομέα και αλλαγές στη συμπεριφορά των καταναλωτών, επισημαίνει ο Κιθ Τάφλεϊ.

Ο Κιθ Τάφλεϊ, Global Co-Head of Sustainability & Corporate Transition της Citi, μιλάει στην «Κ» για τις ευκαιρίες ανάπτυξης.

των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Δεν μπορούμε να επιτύχουμε τους στόχους χωρίς αυτές οι επιχειρήσεις να μειώσουν τις εκπομπές τους. Καθώς βελτιώνονται τα δεδομένα και η ικνολογική του ενσωματωμένου άνθρακα, θα αποκαλυφθούν εκείνες οι εταιρείες που δεν μειώνουν τις εκπομπές τους, και οι προμηθευτές και οι πελάτες θα μετατοπίσουν τις δραστηριότητές τους σε εκείνες τις εταιρείες που είναι καθαρά μηδενικές. Είναι αυτό που ονομάζουμε «Net Zero Club». Επομένως το κίνητρο της επένδυσης είναι διπλά σαφές.

— Είναι οι αναδυόμενες και οι ανεπτυγμένες χώρες σε σύγχρονισμό όσον αφορά τις περιβαλλοντικές προτεραιότητες;

— Στη Citi έχουμε σημαντική παρουσία στις αναδυόμενες αγορές, επομένως αυτές είναι σημαντικές για εμάς. Όλοι αναγνωρίζουμε ότι οι αναδυόμενες απαιτούν περισσότερο ενέργεια, περισσότερα υλικά και περισσότερους πόρους για να αναπτύξουν τις οικονομίες τους. Αλλά είναι επίσης οι περιοχές που είναι οι πιο ευάλωτες στην κλιματική αλλαγή. Υπάρχουν λοιπόν δύο

βασικές προτεραιότητες εδώ: πρώτον, να αναγνωρίσουν οι ανεπτυγμένες χώρες ότι είναι προς το συμφέρον τους να αυξήσουν τις επενδύσεις στις αναδυόμενες για να μπορέσουν να μειώσουν τις εκπομπές τους και, δεύτερον, να επενδύσουν σε συστήματα και τεχνολογίες που θα τους επιτρέψουν να επιτύχουν αυτό το άλμα.

— Τι σημαίνει βιωσιμότητα και εταιρική μετάβαση και ποιος είναι ο ρόλος της Citi; Ποιος είναι ο ρόλος του χρηματοοικονομικού τομέα, συνολικά;

— Δημιουργήσαμε την ομάδα μας Sustainability & Corporate Transitions (SCT) για να προσφέρουμε υποστήριξη στη μετάβαση προς την αειφορία σε όλους τους συνεργάτες μας, σε όλους τους τομείς, σε όλες τις περιοχές του κόσμου. Ως μια παγκόσμια τράπεζα, η Citi έχει να παίξει σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη όλων των πελατών μας —εταιρειών, επενδυτών, κυβερνήσεων— για να γίνουν πιο βιώσιμοι, αλλά με τρόπο που οδηγεί σε μεγαλύτερη οικονομική αξία και μεγαλύτερη ευμάρεια. Χρειάζεται να μεταβάλουμε, αν όχι να μεταμορφώσουμε, την παγκόσμια οικονομία για να επιτύχουμε καθαρές μηδενικές εκπομπές, και ο χρηματοοικονομικός τομέας πρέπει να γίνει ο οδηγός αυτών των εξελίξεων. Και η Citi σκοπεύει να είναι ηγέτης. Ένας τρόπος για να το κάνουμε αυτό είναι εστιάζοντας στις τεχνολογίες που απαιτεί ο κόσμος για να επιτύχει καθαρές μηδενικές εκπομπές, όπως είναι το Direct Air Capture (DAC), το οποίο απορροφά το CO2 από την ατμόσφαιρα και το αποθηκεύει μόνιμα στο έδαφος.

Οι ελληνικές startups αρχίζουν να κάνουν εξαγορές εταιρειών

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Δείγμα ωρίμανσης των startups και φυσικό επακόλουθο της ανάπτυξης ενός οικοσυστήματος καινοτομίας χαρακτηρίζουν παράγοντες της αγοράς τις εξαγορές - επενδύσεις που πραγματοποιούν ελληνικές startups, οι οποίες αποκτούν άλλες εταιρείες είτε για να μπουν σε νέες αγορές είτε για να προσθέσουν νέα προϊόντα ή πελάτες, ακόμη πιο συχνά, για να προσλάβουν νέο ανθρώπινο ταλέντο - τεχνογνωσία. Το τελευταίο διάστημα, εταιρείες όπως η Blueground, η Skrutoutz, η Orfium έχουν προχωρήσει σε επενδύσεις ή εξαγορές άλλων εταιρειών τεχνολογίας, ενώ άλλες, όπως η Hellas Direct, η εταιρεία Eriagnosis κ.ά. εξετάζουν επιπλέον επενδύσεις στον κλάδο που δραστηριοποιούνται. «Αν και στην Ελλάδα αυτό δεν συμβαίνει ακόμη σε μεγάλη κλίμακα, είναι ένδειξη ξεκάθαρης ωρίμανσης, καθώς και σε άλλες χώρες οι εταιρείες, έπειτα από ένα μέγεθος, αρχίζουν να κάνουν εξαγορές. Είναι πολύ υγιές με την έννοια ότι ίσως προτιμάμε να εξαγοράσουμε παρά να μας εξαγοράζουμε», αναφέρει εκπρόσωπος της αγοράς. Βέβαια η διαδικασία για εταιρείες που δεν συνθέτουν τέτοιες επενδυτικές κινήσεις είναι ριψοκίνδυνη με μεγάλο ποσοστό αποτυχίας, καθώς από τις δέκα εταιρείες, έπειτα από προσπάθεια, αγοράζουν μία.

«Είναι (πιο) γνωστό πλέον ότι ελληνικές εταιρείες τεχνολογίας και καινοτομίας προσελκύουν διεθνείς επενδυτές, κεφάλαια και προσοχή», αναφέρει στην «Κ» ο Παναγιώτης Καραμπίνης, διευθυντής συμβούλων της Endeavor Greece, οργανισμός που υποστηρίζει ταχέως αναπτυσσόμενες εταιρείες. «Αυτό που δεν είναι τόσο γνωστό είναι ότι πολλές ελληνικές εταιρείες τεχνολογίας έχουν αρχίσει να επενδύουν και να εξαγοράζουν άλλες εταιρείες διεθνώς, με ρυθμούς που είναι εντυπωσιακά αυξανόμενοι». Προσφάτως, η εταιρεία εκμεταλλεύσης ακινήτων Blueground πηλάνθηκε γύρω χρηματοδότησης ύψους 14 εκατ. δολ. της βραζιλιάνικης εταιρείας ενοικίασης ακινήτων Tabas, κίνηση που της επέτρεψε να εισέλθει στην αγορά της Λατινικής Αμερικής. Μάλιστα, στα σχέδιά της είναι η επένδυση ή ακόμη και η εξαγορά και άλλων εταιρειών.

Μιλώντας στην «Κ» ο CEO και συνιδρυτής της εταιρείας Αλέξανδρος Χατζηελευθερίου ανέφερε πως «η κίνησή μας να επενδύσουμε στη βραζιλιάνικη Tabas σίγουρα δεν θα είναι η τελευταία σε επίπεδο επενδύσεων. Τα σχέδιά μας είναι φιλόδοξα και καθώς αναπτυσσόμαστε ραγδαία, εκτός από τις στρατηγικές επενδύσεις σε

άλλες εταιρείες, είμαστε ανοικτοί και στην εξαγορά άλλων εταιρειών. Προς το παρόν δεν υπάρχει συγκεκριμένος αριθμός ή περιοχές τις οποίες κοιτάμε, αλλά είμαστε πολύ ανοικτοί σε ευκαιρίες εξαγορών εταιρειών υψηλών επιδόσεων με εξαιρετική διαχείριση». Η επένδυση στην Tabas πραγματοποιήθηκε μέσα από τον τελευταίο γύρο χρηματοδότησης της Blueground ύψους 180 εκατ. δολ., με τον κ. Χατζηελευθερίου να δηλώνει πως «η ανάπτυξη με μη οργανικό τρόπο, δηλαδή μέσω επενδύσεων ή εξαγορών, είναι ένας πολύ καλός τρόπος για μια εταιρεία να μπει σε νέα αγορά». Εκτός από την Blueground, αντίστοιχες επενδύσεις έκανε η Skrutoutz που εξαγόρασε το 2021 τη SendX, «βάζοντας πόδι» στο last mile delivery, τομέας που αναδείχθηκε η μεγαλύτερη παθώγεια του ηλεκτρονικού εμπορίου κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Πριν από λίγες ημέρες, η Orfium εξαγόρασε την ιαπωνική Breaker, μια εταιρεία content marketing που θα τη βοηθήσει να διεισδύσει με μεγαλύτερη ευκολία στη συγκεκριμένη αγορά.

Η Orfium, η οποία έχει έδρα το Los Angeles και μετράει συνολικά πλέον 300 υπαλλήλους, εκ των οποίων 200 στην Αθήνα, δημιουργήθηκε το 2015 με σκοπό να εντοπίζει έσοδα από διαφυγόντα πνευματικά δικαιώματα σε πλατφόρμες —π.χ. το τραγούδι που χρησιμοποιεί ένας influencer στο προσωπικό του βίντεο— και να τα αποδίδει στους δημιουργούς. Η ίδια εξετάζει νέες εξαγορές, με έμφαση σε τεχνολογίες, ομάδες ή λύσεις απ' όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένων της Ελλάδας. Όπως αναφέρει ο κ. Καραμπίνης, «έχουν ήδη ξεκινήσει να εξαγοράζουν και να επενδύσουν διεθνώς και τα επόμενα χρόνια θα αναμένουμε πολλές επενδύσεις από scale up εταιρείες όπως: Blueground, Workable, Hellas Direct, Orfium, Instashop, VivaWallet, Eriagnosis, Omilia, ActionIQ, Persado, Skrutoutz, LifeBit, Hack The Box, SpotaWheeler, TileDB, Zoe, Schoox, Causal, Plum και άλλες». Μιλώντας για την online ασφαλιστική εταιρεία Hellas Direct, ο ίδιος αναφέρει πως «πέρα από τη Rescue Line, τη μεγαλύτερη εταιρεία οδικής βοήθειας στην Κύπρο, η Hellas Direct βλέπει πολλά deals σε Ελλάδα και Βαλκάνια, εξαγορές (ολικές ή μερικές) και κοινοπραξίες που θα τη βοηθήσουν να αναπτυχθεί στις αγορές αυτές». Επίσης, η Eriagnosis, η οποία έχει δημιουργήσει λογισμικό που προσφέρει στις εταιρείες για να εκπαιδεύσουν τους υπαλλήλους τους εξ αποστάσεως, έχει επενδύσει ήδη σε μια εταιρεία, εξετάζοντας και άλλες στον χώρο του hr (ανθρώπινο δυναμικό) στην Ευρώπη.

Ανησυχία από την εκτίναξη του κόστους δανεισμού της χώρας

Δυσκολεύει ο δρόμος προς την επενδυτική βαθμίδα, προειδοποιούν οι αναλυτές

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Η πρόσφατη έξοδος της Ελλάδας στις αγορές, αλλά και οι επιδόσεις των ελληνικών ομολόγων, με την απόδοση του 10ετούς να ξεπερνάει το 3% –όταν μόλις τον περασμένο Αύγουστο ήταν στο 0,53% και το spread κάτω από τις 100 μονάδες βάσης έναντι 220 μ.β. σήμερα– υπογραμμίζουν το πόσο πιο δύσκολες έχουν γίνει οι συνθήκες δανεισμού. Εξέλιξη που οφείλεται, όχι μόνο λόγω των επιπτώσεων του ενεργειακού και πληθωριστικού σοκ, αλλά και της αλλαγής πλεύσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, η οποία οδεύει αισίως προς τον τερματισμό της ποσοτικής χαλάρωσης εντός του τρίτου τριμήνου και την πρώτη αύξηση των επιτοκίων.

Τα σπριγμάτα

Σε αυτό το περιβάλλον η Ελλάδα συνεχίζει να έχει πηγές στήριξης, όπως τα υψηλά ταμειακά διαθέσιμα, το πρόγραμμα επανεπενδύσεων της ΕΚΤ, το ευνοϊκό προφίλ του χρέους και τις στρατηγικές κινήσεις βελτίωσης της βιωσιμότητάς του, ωστόσο αναλυτές προειδοποιούν ότι η εκτόξευση του κόστους δανεισμού σε αυτά τα επίπεδα αρχίζει και θέτει περιορισμούς στον δρόμο προς την επενδυτική βαθμίδα, ενώ περιορίζει και τις δυνατότητες μείωσης του δείκτη χρέους προς ΑΕΠ.

Την περασμένη εβδομάδα το ελληνικό Δημόσιο προχώρησε στην επανέκδοση του 7ετούς ομολόγου με επιτόκιο 2,366%, με τη ζήτηση να είναι «σφικτή», καθώς συγκεντρώθηκαν προσφορές ύψους μόλις 4,8 δις. ευρώ, με τους ποιοτικούς επενδυτές να μη δίνουν το ίδιο δυναμικό «παρών» όπως σε προηγούμενες εκδόσεις. Καθώς ο τίτλος λήγει τον Απρίλιο του 2027, είναι ουσιαστικά 5ετούς διάρκειας και έτσι μπορεί να συγκριθεί με το 0,2% που ήταν το επιτόκιο στο 5ετές που είχε εκδώσει ο ΟΑΔΗΧ μόλις ένα χρόνο πριν, τον Μάιο του 2021.

Όπως εξηγεί στην «Κ» ο Αντουάν Μπουβέ, στρατηγικός αναλυτής στην ING, κατά μία έννοια τα ελληνικά ομόλογα

Η ενεργειακή κρίση και η άνοδος του πληθωρισμού, σε συνδυασμό με την αναμενόμενη αύξηση των επιτοκίων από την ΕΚΤ το τρίτο τρίμηνο και τον τερματισμό της ποσοτικής χαλάρωσης, βάζουν τέλος στον φθινό δανεισμό.

Η απόδοση του 10ετούς ξεπερνάει το 3%, όταν μόλις τον περασμένο Αύγουστο ήταν στο 0,53%.

επηρεάζονται από σειρά παραγόντων που εξηγούν την πιο επιφυλακτική ζήτηση στην επανέκδοση του 7ετούς ομολόγου. Κατ’ αρχάς τα επιτόκια αυξάνονται σε γενικές γραμμές, καθώς οι κεντρικές τρά-

πεζες καταπολεμούν τον πληθωρισμό και αυτή σίγουρα δεν είναι μια στιγμή που οι επενδυτές θέλουν να αυξήσουν την έκθεσή τους στα ομόλογα. Επιπλέον, η Ελλάδα είναι μια αγορά σταθερού εισοδήματος «υψηλού beta», που σημαίνει ότι επηρεάζεται περισσότερο όταν η διάθεση για ρίσκο εξασθενεί. Εάν προσθέσουμε σε αυτά το γεγονός ότι η ΕΚΤ αναγκάζεται να τερματίσει νωρίς τις καθαρές αγορές QE, είναι λογικό ότι εκδότες όπως η Ελλάδα θα πληρώσουν υψηλότερα επιτόκια.

Το θετικό πάντως, κατά τον Μπουβέ,

είναι ότι η ΕΚΤ έχει δεσμευτεί να συνεχίσει να στηρίζει τα ελληνικά ομόλογα ακόμη και αν δεν είναι επιλέξιμα στο πρόγραμμα APP, πράγμα που σημαίνει δεν πρέπει να ξεχωρίζουν ως ένα ιδιαίτερα «επικίνδυνο» στοιχείο της αγοράς κρατικών ομολόγων της Ευρωζώνης.

Το χρέος

Η εκτόξευση του κόστους δανεισμού έχει αρχίσει και δημιουργεί ανησυχίες. Όπως σημειώνει στην «Κ» ο Ντένις Σεν, διευθυντής της Scope Ratings και επικεφαλής αναλυτής για την Ελλάδα, το ότι η απόδοση του ελληνικού 10ετούς ξεπέρασε το 3% αποτελεί έναν περιορισμό για την πορεία της Ελλάδας προς την ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας – καθώς αυτό αποδυναμώνει περαιτέρω τους όρους πρόσβασης στην αγορά και υπονομεύει τον ρυθμό μείωσης του δείκτη του δημόσιου χρέους.

Ο Σεν σημειώνει πως ο οίκος αποφάσισε να μειώσει την πρόβλεψή του για την ανάπτυξη της Ελλάδας για το 2022 κατά 0,9% σε 3,4% (από 4,3% στις προβλέψεις τον Δεκέμβριο του 2021) και για το 2023 κατά 0,2% σε 2,3% (από 2,5%) λόγω του πολέμου Ρωσίας - Ουκρανίας και των σχετικών επιπτώσεων στον πληθωρισμό και την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών. Παράλληλα, αύξησε τις προσδοκίες του για το δημοσιονομικό έλλειμμα στο 5,2% του ΑΕΠ φέτος και στο 3,4% το 2023. «Το υψηλότερο κόστος χρηματοδότησης υπονομεύει την πτωτική τροχιά του χρέους –καθώς ένα επιτόκιο 3% διπλασιάζει το σταθμισμένο μέσο κόστος του προφίλ χρέους του 1,5% που εκτιμάται για το 2022, πράγμα που σημαίνει ότι το μέσο σταθμισμένο κόστος του ανεξόφλητου χρέους της Ελλάδας σε αυτό το στάδιο αυξάνεται, αντί να μειώνεται, καθώς η χώρα βγαίνει στις αγορές», αποδυναμώνοντας τη δυναμική του», σημειώνει χαρακτηριστικά ο Σεν.

Ωστόσο, όπως προσθέτει, η Score συνεχίζει να αναμένει ότι ο δείκτης χρέους θα μειωθεί σε περίπου 180% έως το 2026, από 193% το 2021.

Προτεραιότητα ο ψηφιακός μετασχηματισμός

Με στόχο τη διαχείριση των επιπτώσεων της πανδημίας και των νέων γεωπολιτικών δεδομένων, τη στρατηγική τους αναπροσαρμόζουν οι διευθύνοντες σύμβουλοι των ελληνικών επιχειρήσεων, όπως προκύπτει από την πρόσφατη παγκόσμια έρευνα της εταιρείας ορκωτών ελεγκτών και συμβούλων EY, όπου αποτυπώνονται και οι απόψεις των Ελλήνων CEO από 12 κλάδους της οικονομίας. Ειδικότερα, περισσότεροι από 1 στους 2 ερωτηθέντες αναφέρουν ότι η COVID-19 προκάλεσε βραχυπρόθεσμες αλλαγές στον κλάδο τους, με το 28% αυτών να εκτιμά ότι η πανδημία προκάλεσε θεμελιώδεις αλλαγές προς το καλύτερο, επιταχύνοντας υφιστάμενες τάσεις. Τα δύο τρίτα των Ελλήνων CEO δηλώνουν ότι προσαρμόζουν τις στρατηγικές επενδύσεις τους για να διαχειριστούν τους κινδύνους που σχετίζονται με τις γεωπολιτικές εντάσεις, ενώ το 55% αυτών αναφέρει ότι η αυξανόμενη επιχειρηματική αβεβαιότητα τους έχει ωθήσει να καθυστερήσουν ή να διακόψουν προγραμματισμένες διασυννοριακές επενδύσεις. Ωστόσο, «καθώς πολλοί αναγνωρίζουν ότι ο νέος, μεταπανδημικός κόσμος επιφυλάσσει επίσης και σημαντικές ευκαιρίες, το 45% αναφέρει ότι αντισταθμίζει τους κινδύνους επιταχύνοντας τις επενδύσεις πέρα από τα σύνορα», επισημαίνει η έρευνα της EY. Λόγω της εντεινόμενης έλλειψης εργατικού δυναμικού και της αυξανόμενης καταναλωτικής ζήτησης, που προκαλούν σημαντικές αναταράξεις στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες, οι διευθύνοντες σύμβουλοι λαμβάνουν μέτρα για να αυξήσουν τη λειτουργική ανθεκτικότητα των επιχειρήσεών τους και να μειώσουν το κόστος των logistics.

Ωστόσο, παρότι οι αυξανόμενες παγκόσμιες εντάσεις βρίσκονται στην κορυφή της ατζέντας για τους Έλληνες CEO, ως κρισιμότερους κινδύνους για τη μελλοντική αναπτυξιακή στρατηγική τους θεωρούν τη μεταβαλλόμενη δημογραφική τάσεις και την ασταθή οικονομική ανάπτυξη (19%). Όπως και την επιταχυνόμενη χρήση της τεχνολογίας και των δεδομένων από τους ανταγωνιστές (16%) και την αβεβαιότητα σχετικά με την εξέλιξη της τεχνολογίας (15%). Με τα δεδομένα αυτά, το 22% και το 18% των ερωτηθέντων Ελλήνων CEO θέτει ως βασικές προτεραιότητες για την επιτάχυνση της οργανικής ανάπτυξης και της δημι-

Οι διευθύνοντες σύμβουλοι λαμβάνουν μέτρα για να αυξήσουν την ανθεκτικότητα των επιχειρήσεων και να μειώσουν το κόστος των logistics.

ουργίας αξίας τις επενδύσεις στον ψηφιακό μετασχηματισμό και τις υπάρχουσες επιχειρηματικές δραστηριότητες, αντιστοίχως. Επίσης, ένας στους τρεις εξ αυτών εκτιμά ότι η αποτελεσματική χρήση δεδομένων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών θα αποτελέσει βασικό εργαλείο ανάπτυξης της εταιρείας του την επόμενη πενταετία. Για έναν στους τέσσερις η τεχνολογία και ο αυτοματισμός αποτελούν στρατηγικούς μοχλούς για τη βελτίωση των περιθωρίων κέρδους και τον μετασχηματισμό των επιχειρήσεων.

Στο επίκεντρο της στρατηγικής βρίσκονται και οι επενδύσεις στη βιωσιμότητα (ESG). Ωστόσο, ενώ το 75% των Ελλήνων διευθυνόντων συμβούλων δηλώνει ότι οι επενδυτές τους υποστηρίζουν θερμά τα καλά διατυπωμένα επενδυτικά σχέδια, το 65% δηλώνει ότι αντιμετωπίσε αντίσταση σχετικά με τη στρατηγική μετάβασης προς τη βιώσιμη ανάπτυξη. Το κόστος και οι πιθανές μακροπρόθεσμες αποδόσεις αποτελούν τις βασικές ανησυχίες των επενδυτών.

Σε αντίθεση με τις τάσεις παγκοσμίως, μόλις το 41% των συμμετεχόντων στην έρευνα Ελλήνων επικεφαλής των επιχειρήσεων –έναντι 59% των ομολόγων τους στο εξωτερικό– δηλώνει ότι θα επιδιώξει ενεργά συγχωνεύσεις και εξαγορές το επόμενο δωδεκάμηνο.

ΔΗΜ. ΔΕΛΕΒΕΦΚΟΣ

ΤΟ ΠΡΩΙΝΟ ΠΟΥ ΑΚΟΥΕΙ

όλη η Κύπρος

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

6:00-10:00

LOVE

100.7FM

98.1 & 105.7

f t i g

ΤΑΣΟΣ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΑΡΤΕΜΙΟΥ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

cyta mobile

vodafone

CHASE

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 19:00

A

Μπες στην πιο συναρπαστική καταδίωξη γνώσεων και κέρδισε μέχρι και €10,000 καθημερινά!

Τηλέφωνο συμμετοχής: 99059905

Απώλειες 2,38% στο Χ.Α. κόντρα στο θετικό κλίμα στην Ευρώπη

Στο επίκεντρο των ρευστοποιήσεων τράπεζες και επιλεγμένα blue chips

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Ισχυρό sell-off, με υψηλό μάλιστα τζίρο, σημειώθηκε στο Χρηματιστήριο Αθηνών, κόντρα στην εικόνα ανάκαμψης που κατέγραφαν τα περισσότερα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, με τον τραπεζικό κλάδο αλλά και επιλεγμένα blue chips να βρίσκονται στο επίκεντρο των ρευστοποιήσεων. Ο Γενικός Δείκτης κράτπσε ωστόσο τη σημαντική στήριξη των 900 μονάδων, οι οποίες είχαν καθεί ενδосυνεδριακά όταν οι απώλειες άγγιζαν το 3,3%. Και όλα αυτά τη στιγμή που το Χ.Α. ξεχώριζε διεθνώς με τις αποδόσεις του, τόσο σε επίπεδο μηνός Απριλίου όσο και από τις αρχές του έτους, καθώς σημείωσε την τρίτη καλύτερη επίδοση διεθνώς.

Αναλυτές επισημαίνουν πως η

Ο Γενικός Δείκτης υποχώρησε στις 900,45 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 111,14 εκατ. ευρώ.

ελληνική αγορά ίσως «πλήρωσε» την αργία της Δευτέρας, μία ημέρα σημαντικές διόρθωσης στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια αλλά και ι-σχυρών ενδосυνεδριακών πιέσεων στη Wall Street. Σε κάθε περίπτωση, όλα δείχνουν πως το Χ.Α. βρίσκεται σε ένα ομηκλώδες τοπίο, όπως σημειώνουν, με την αυτονομία που είχε δείξει το προηγούμενο διάστημα να έχει λάβει τέλος παρά την ψήφο εμπιστοσύνης που έχει πάρει η Ελλάδα από τους οίκους

Ολα δείχνουν πως το Χ.Α. βρίσκεται σε ομηκλώδες τοπίο, με την αυτονομία που είχε δείξει το προηγούμενο διάστημα να έχει λάβει τέλος, παρά την ψήφο εμπιστοσύνης προς την Ελλάδα από τους οίκους αξιολόγησης.

αξιολόγησнс. Πιο αναλυτικά, στα στατιστικά της συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης κατέγραψε πτώση της τάξης του 2,38% στις 900,45 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 111,14 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης υποχώρησε κατά 2,44% στις 2.182,04 μονάδες, ενώ στο -2,83% έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης στις 1.460,25 μονάδες.

Από τα μη τραπεζικά blue chips,

μόνο οι Ελλάκτωρ (+4,11%) και Σαράντнс (+1,38%) έκλεισαν με κέρδη, ενώ τις μεγαλύτερες απώλειες σημείωσαν η Quest στο -6,3%, η Βιοχάλκο στο -5,36%, η Lamda Development στο -4,38%, η ΔΕΗ στο -4,18% και η ΕΑΒΑΛΧαλκόρ στο -4,03%, και ακολούθησαν με πτώση άνω του 3% τα ΕΛΠΕ και η ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή.

Ο τραπεζικός δείκτης κατέγραψε απώλειες της τάξης του 3,17% στις 624,31 μονάδες, με την Eurobank

να υποχωρεί κατά 4,14%, την Εθνική Τράπεζα να ακολουθεί με απώλειες 3,27%, την Τράπεζα Πειραιώς με πτώση 2,74% και την Alpha Bank με πτώση 2,21%. Το επενδυτικό κλίμα χειροτερεύει επαναφέροντας την αυξημένη αποστροφή προς επενδυτικούς κινδύνους, με τις ρευστοποιήσεις μετοχικών τίτλων να οδηγούν τους δείκτες των αγορών σε πλαγιακοα-θοδική κατεύθυνση, όπως επισημαίνει ο Δημήτρης Τζάνας, διευ-

θυντής επενδύσεων της Κύκλος ΑΧΕΠΕΥ. Η αυτόνομη πορεία του ελληνικού χρηματιστηρίου με τον Γενικό Δείκτη να επιδιώκει την προσέγγιση των 950 μονάδων αποτελεί παρελθόν, όπως τονίζει χαρακτηριστικά. Ο συγχρονισμός με τις διεθνείς αγορές οδηγεί άμεσα στην αναμέτρηση με την περιοχή 890-900 μονάδων που αποτελούν την εγγύτερη περιοχή στήριξης, με ανοικτά όλα τα ενδεχόμενα για τις βραχυχρόνιες διακυμάνσεις ενόσω οι «μαύροι κύκνοι» του διεθνούς περιβάλλοντος θα ασκούν την επιρροή τους, σύμφωνα με τον κ. Τζάνα.

«Η συνέχιση των εκθροπριαζιών στην Ουκρανία, τα lockdowns λόγω κορωνοϊού στην Κίνα, οι πληθωριστικές πιέσεις και οι δυσλειτουργίες στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα δημιουργούν ένα απαιτητικότατο περιβάλλον αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων», σημειώνει από την πλευρά του ο Πέτρος Στεριάτσος, ανώτατο στέλεχος ΚΕΠΕΥ. Σε αυτά τα πλαίσια, όπως προσθέτει ο αναλυτής, ο αμερικανικός σματωαρός δείκτης S&P 500 κατέγραψε το χειρότερο πρώτο τετράμηνο των τελευταίων 83 ετών. Θεμελιωδώς, οι επικείμενες ανακοινώσεις της κεντρικής τράπεζας των ΗΠΑ (Τετάρτη) και το ποσοστό ανεργίας (Παρασκευή) θα δώσουν τον τόνο. Αξίζει να σημειώσουμε πως οι αναλυτές αναμένουν αύξηση των επιτοκίων κατά 50 μονάδες βάσης, κατά την ολοκλήρωση της διήμερης συνεδρίασης νομισματικής πολιτικής της Fed σήμερα. Οι ανησυχίες της αγοράς έχουν αυξηθεί ως προς το πόσο επιθετικοί θα πρέπει να είναι οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής προκειμένου να συγκρατήσουν τον πληθωρισμό.

Ανοδικά κινήθηκαν οι ευρωπαϊκές αγορές

Ανέκαμψαν χθες οι ευρωπαϊκές αγορές καθώς το κλίμα στην αγορά βελτίωσαν τα ενθαρρυντικά αποτελέσματα επιχειρήσεων. Όπως επισήμαναν χθες αναλυτές της Morgan Stanley, το 56% των επιχειρήσεων έχουν ήδη ανακοινώσει αποτελέσματα παρουσιάζοντας κέρδη που υπερέβησαν τις προβλέψεις των αναλυτών. Κερδισμένες της ημέρας ήταν πρωτίστως οι μετοχές των τραπεζών, καθώς η άνοδος των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων οδήγησε σε αύξηση των κερδών τους.

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 600 έκλεισε με άνοδο 0,53%. Ανέκαμψε, έτσι, από την υποχώρηση της προηγούμενης ημέρας, όταν ένα λάθος στελέχους της Citigroup προκάλεσε πτώση 8% στο χρηματιστήριο της Στοκχόλμης που συμπαρέσυρε κυρίως τις σκανδιναβικές αγορές αλλά και τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές αγορές σε υποχώρηση.

Ετσι, ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με άνοδο 0,22%, ενώ με μικρά κέρδη 0,72% και 0,79% αντιστοίχως έκλεισαν οι δείκτες Xetra DAX της Φρανκφούρτης και CAC 40 του Παρισιού. Τα μεγαλύτερα κέρδη σημείωσαν χθες οι αγορές της Ιταλίας και της Ισπανίας, με τον δείκτη FTSE MIB του Μιλάνου να κλείνει με άνοδο 1,61% και τον IBEX της Μαδρίτης με άνοδο 1,83%. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα τους δείκτες που παρακολουθούν τομείς ευαίσθητους στους οικονομικούς κύκλους, όπως οι μετοχές των τραπεζών και των αυτοκινητοβιομηχανιών, σημείωσαν άνοδο 2%. Ιδιαίτερως η μετοχή της γαλλικής τράπεζας BNP Paribas σημείωσε άνοδο 5,2% καθώς είχε ανακοινώσει ναρίτερα αύξηση κερδών 19%.

Στον αντίποδα, η γερμανική εταιρεία χημικών Covestro σημείωσε πτώση 4,9%, καθώς ναρίτερα είχε προειδοποιήσει ότι τα εκτεταμένα lockdowns στην Κίνα θα επηρεάσουν σημαντικά τη δραστηριότητά της μέσα στο δεύτερο

Η μετοχή της γαλλικής τράπεζας BNP Paribas σημείωσε άνοδο 5,2%, καθώς ανακοίνωσε αύξηση κερδών 19%.

Κερδισμένες της ημέρας ήταν πρωτίστως οι μετοχές των τραπεζών.

τρίμηνο του έτους. Η ίδια αυτή ανησυχία για τις επιπτώσεις που έχει το νέο κύμα της πανδημίας στην Κίνα και η πολιτική της για μηδενική ανοχή στον κορωνοϊό, ήταν η αιτία που τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια γνώρισαν επανειλημμένως την πτώση στη διάρκεια του Απριλίου.

Σύμφωνα, πάντως, με τον Αλμπέρτο Τόκιο, στέλεχος της Kairos Partners, «το σημαντικότερο συμβάν αυτή την εβδομάδα θα είναι η σημερινή συνεδρίαση της Fed για την οποία είναι, όμως, προετοιμασμένη η αγορά».

BLOOMBERG, REUTERS

(Τιμή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				Tokyo/Τόκιο			
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%	(Σε δολάρια)	Εταιρείες	2/5	Μετ.%	(Σε γιέν)
3M COMPANY	148.41	1.7134		AIJINOMOTO	3278	-3.16	
ALCOA CORP	65.215	-1.4284		ASAHI GROUP HL	4824	-0.8	
ALLEGHAMY CRP	836.92	-0.0681		ASTELLAS PHARM	1960	-0.91	
ALTRIA GROUP	55.5	0.2167		BRIDGESTONE CO	4824	1.2	
AMAZON COM	2494.87	0.1956		CANON INC	29875	-0.25	
AMER EXPRESS C	172.86	0.7225		CASIO COMPUTER	1363	0.59	
AMER INTL GROU	59.75	1.1683		CITIZEN WATCH	492	-0.2	
AMGEN	232.39	0.6366		CREDIT SAISON	1516	3.62	
APPLE INC	160.33	1.5004		DAIWA SEC GROU	635.1	-0.14	
BANK OF AMERIC	37.575	3.9707		SUBARU	19955	1.86	
BAXTER INTL IN	72.58	2.79		FUJIFILM HOLDI	7205	0.05	
BOEING CO	154.1061	3.6983		FUJITSU LTD	19625	5.03	
BRISTOL MYERS	75.393	0.4169		HIND MOTORS	677	0.45	
CAMPBELL SOUP	47.22	0.6823		HITACHI	6480	6.72	
CATERPILLAR IN	215.15	1.4524		HONDA MOTOR	3432	0.38	
CIGNA CORP	249.085	1.2088		IHI	2970	0.2	
CHEVRON	162.31	1.6025		ISUZU MOTORS	1513	-0.26	
CISCO SYSTEMS	50.25	0.7832		KAWASAKI HVI I	2302	-0.26	
CITIGROUP	50.73	4.147		KAJIMA CORP	1440	-0.69	
CERVESERIAS	13.07	1.0046		KEIO	4955	-0.8	
COCA-COLA CO	63.055	-0.6069		KOBEL STEEL	569	0.71	
COLGATE PALMOL	74.3686	-1.0793		KONICA MINOLTA	465	2.42	
DANAOOS CORP	85.39	3.9567		JTEKT	920	1.43	
DIANA SHIPPING	5.085	6.6038		KAJIMA CORP	1440	-0.69	
DOW INC	68.19	1.6851		KEIO	4955	-0.8	
DUPONT DE NMUO	66.725	1.2519		KONICA MINOLTA	465	2.42	
ENTERGY CP	118.69	0.5507		JTEKT	920	1.43	
EXXON MOBIL	88.3171	2.207		KAJIMA CORP	1440	-0.69	
FEDEX CORP	198.52	0.7665		KEIO	4955	-0.8	
FORD MOTOR CO	14.7246	3.1857		KONICA MINOLTA	465	2.42	
INTL BUS MACHI	132.78	-0.1954		JTEKT	920	1.43	
GENERAL DYNAMI	234.62	0.5874		KAJIMA CORP	1440	-0.69	
GENERAL ELEC C	77.5	2.5811		KEIO	4955	-0.8	
GOLDM SACHS GR	317.54	2.2937		KONICA MINOLTA	465	2.42	
HALLIBURTON CO	36.89	2.5862		JTEKT	920	1.43	
HARTFORD FINL	71.48	1.9686		KAJIMA CORP	1440	-0.69	
HP INC	38.06	2.6983		KEIO	4955	-0.8	
HOME DEPOT INC	306.95	-0.0065		KONICA MINOLTA	465	2.42	
INTEL CORP	45.4173	1.0171		JTEKT	920	1.43	
JOHNSON JOHN SO	178.41	-0.1288		KAJIMA CORP	1440	-0.69	
JPMORGAN CHASE	123.955	2.9099		KEIO	4955	-0.8	
LAZARD	34.09	0.8878		KONICA MINOLTA	465	2.42	
MCDONALD'S COR	246.22	-0.1703		JTEKT	920	1.43	
MERCK & CO	86.94	-0.81		KAJIMA CORP	1440	-0.69	
MICROSOFT CP	283.1	-0.4816		KEIO	4955	-0.8	
3M COMPANY	148.41	1.7134		KONICA MINOLTA	465	2.42	
MORGAN STANLEY	84.56	3.1723		JTEKT	920	1.43	
NIKE INC CL B	123.05	-2.4032		KAJIMA CORP	1440	-0.69	
NORFOLK SOUTHE	257.25	0.2494		KEIO	4955	-0.8	
PFIZER INC	49.19	1.7584		KONICA MINOLTA	465	2.42	
PROCTER & GAMB	156.2	-1.3764		JTEKT	920	1.43	
ROCKWELL AUTOM	216.31	-13.4898		KAJIMA CORP	1440	-0.69	
SCHLUMBERGER L	40.195	2.7742		KEIO	4955	-0.8	
SOUTHERN	73.61	0.5464		KONICA MINOLTA	465	2.42	
STEALTHGAS	2.59	0		JTEKT	920	1.43	
TSAKOS ENERGY	12.24	3.0303		KAJIMA CORP	1440	-0.69	
UNISYS CORP	13.63	0.6647		KEIO	4955	-0.8	
UNITEDHEALTH G	501.56	0.0818		KONICA MINOLTA	465	2.42	
US BANCORP	49.745	1.8321		JTEKT	920	1.43	

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ			
ΣΕ ΟΡΩΝΣ ΕΥΡΩ	ΤΙΜΕΣ SPOT		
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0556	ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,4825
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	137,06	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	5,3143
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,3570
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	24,662	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	6,9759
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4403	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,2838
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,84130	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	15,288,47
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	382,15	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,5597
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,6925	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	80,8420
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9475	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1,335,64
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,3978	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟΥ	21,5025
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,0272	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,5956
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	137,60	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,6366
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	9,9090	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	55,455
ΚΟΥΝΑ ΚΡΟΑΤΙΑΣ	7,5555	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4605
ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ *	—	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	36,387
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	15,6941	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	16,8303

* Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά ΕΥΡ/ΡΥΒ, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατούσων συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφάσισε να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεότερας.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ		
ΜΑΪΟΣ 2022		
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0830	
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8297	
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4405	
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,2300	
ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ		
ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ, ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)		
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	402,62	485,29
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	402,62	485,29
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	402,62	481,00

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	900,45	922,43	-21,98	-2,38%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.182,04	2.236,54	-54,50	-2,44%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	6.141,84	6.376,97	-235,13	-3,69%
FTSE/Χ.Α.ΥΠΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.010,05	3.058,20	-48,15	-1,57%
ATHEX SELECT PLUS	3.198,97	3.266,96	-67,99	-2,08%
ATHEX SELECT	4.549,20	4.676,36	-127,16	-2,72%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.028,22	1.053,12	-24,90	-2,36%
FTSE/Χ.Α.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	472,51	488,00	-15,49	-3,17%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.788,65	4.893,97	-105,32	-2,15%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.460,25	1.502,82	-42,57	-2,83%
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.480,49	2.524,29	-43,80	-1,74%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	522,98	535,78	-12,80	-2,39%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.550,99	1.588,84	-37,85	-2,38%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	624,31	644,77	-20,46	-3,17%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.337,92	4.510,46	-172,54	-3,83%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	736,40	754,81	-18,41	-2,44%
FTSE/Χ.Α. ΑΣΦΑΛΕΙΣ	2.988,32	2.988,32	0,00	0,00%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	4.166,59	4.188,37	-21,78	-0,52%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	47,99	49,54	-1,55	-3,13%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	8.454,88	8.706,74	-251,86	-2,89%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ - ΠΟΤΑ	7.129,88	7.298,96	-169,08	-2,32%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	6.579,56	6.896,76	-317,20	-4,60%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΥΫΚΑ	3.025,86	3.063,80	-37,94	-1,24%
FTSE/Χ.Α. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ - ΑΕΡΙΟ	3.751,24	3.854,22	-102,98	-2,67%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΣΙΔΙΑ - ΑΝΑΨΥΧΗ	2.186,41	2.229,72	-43,31	-1,94%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	2.153,66	2.249,20	-95,54	-4,25%
FTSE/Χ.Α. ΘΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	5.092,13	5.142,45	-50,32	-0,98%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.676,10	4.853,36	-177,26	-3,65%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	37.725.020,76
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	29.173.895,10
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	10.775.792,20
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	7.241.005,86
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	4.261.771,76
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	3.363.894,37
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.652.268,85
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	2.505.171,03
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	1.826.163,02
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.812.610,96
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΧΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.737.980,45
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	1.415.954,18
ΔΙΥΛΙΔΗΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	1.010.400,60
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	690.479,28
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	625.457,14
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	386.164,58
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	379.620,76
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	289.316,60
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	250.995,42
ΥΔΡΕΥΣΗ	244.018,76
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	214.125,82
ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ & ΖΗΜΙΩΝ	189.170,32
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	168.781,56
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΦΟΡΤΗΓΑ	162.239,38
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	135.207,68
ΣΙΔΗΡΟΣ & ΧΑΛΥΒΑΣ	120.298,74
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΘΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	107.540,80

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,420	4,11%	QUEST HOLDINGS (ΚΟ)	5,500	-6,30%
FLEXORACK (ΚΟ)	6,400	2,40%	INTRAKAT (ΚΟ)	2,160	-6,29%
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	7,340	1,38%	VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	3,970	-5,36%
ΑΒΕ Α.Ε. (ΚΟ)	0,455	1,11%	IDEAL HOLDINGS (ΚΟ)	3,430	-4,99%
ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	1,065	0,47%	CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	3,110	-4,89%
			EPSILON NET (ΚΟ)	6,380	-4,78%
			ΚΟΡΔΕΛΛΟΥ Χ. ΑΦΟΙ (ΚΟ)	0,560	-4,76%
			BYTE COMPUTER (ΚΟ)	3,050	-4,39%
			LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	6,225	-4,38%
			ATTICA BANK (ΚΟ)	0,135	-4,26%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΟΤΕ (ΚΟ)	29.173.895,10
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	13.896.394,52
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜ. (ΚΟ)	13.773.726,52
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	9.423.606,26
ΔΕΗ (ΚΟ)	6.973.684,75
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	6.590.515,13
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	4.153.100,84
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	3.363.894,37
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	3.279.300,97
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	2.652.268,85

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	352	1.733	3.812
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	0	0	1
FTSE/Χ.Α. Large Cap	352	1.733	3.811
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	2.769	60.985	342.160
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	8	23	4.886
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	543	37.972	128.258
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	50	105	2.034
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	36	240	10.595
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	76	561	12.678
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	288	10.932	39.018
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	1	1	414
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	28	47	3.164
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	52	247	6.696
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	4	6	1.186
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	34	142	1.481
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	98	351	6.133
JUMBO (ΚΟ)	88	167	799
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	45	182	7.191
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	105	900	30.394
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	49	82	1.570
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	244	1.125	4.549
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	467	4.500	19.607
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	44	191	1.422
ΟΤΕ (ΚΟ)	142	566	950
ΟΛΠ (ΚΟ)	8	21	691
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	49	890	29.463
ΔΕΗ (ΚΟ)	210	1.389	15.902
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	49	125	4.106
TITAN CEMENT (ΚΑ)	2	5	876
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	49	215	8.097
Δικαιώματα σε Δείκτες	12	38	842
FTSE/Χ.Α. Large Cap	12	38	842
Δικαιώματα σε Μετοχές	1	10	1.040
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	5
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	565
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	101
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	92
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	5
ΔΕΗ (ΚΟ)	1	10	272
Συνολική Δραστηριότητα	3.134	62.766	347.854

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ. %
ΒΙΟ (ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	3,97	-5,36
ΤΙΤC (ΤΙΤΑΝ)	13,1	-2,53
ΕΕΕ (COCA COLA HBC)	18,94	-2,32
ΟΤΕ (ΟΤΕ)	18,22	-0,98
ΑΡΑΙΓ' (AEGEAN AIRLINES)	5,3	-1,49
ΤΕΝΕΡΓ' (ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	17,06	-3,94
ΑΔΜΗΕ (ΑΔΜΗΕ)	2,26	-1,53
ΣΑΡ (ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	7,34	1,38
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	1,42	4,11
ΓΕΚΤΕΡΝΑ (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	9,65	-1,53
ΜΥΤΙΛ (ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	17,7	0
ΛΑΜΔΑ (LAMDA DEVELOPMENT)	6,225	-4,38
ΕΛΧΑ (ΕΛΒΑΛΜΑΚΟΡ)	1,62	-4,03
ΑΛΦΑ (ALPHA BANK)	1,062	-2,21
ΜΠΕΛΑ (JUMBO)	14,99	-2,91
ΕΤΕ (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	3,7	-3,27
ΠΕΙΡ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	1,35	-2,74
ΕΥΡΩΒ (EUROBANK)	0,9584	-4,14
ΕΛΠΕ (ΕΛΠΕ)	6,99	-3,45
ΚΟΥΕΣ (QUEST)	5,5	-6,3
ΕΥΔΑΠ (ΕΥΔΑΠ)	7	-1,96
ΟΠΑΠ (ΟΠΑΠ)	13,9	-1,97
ΜΟΗ (MOTOR OIL)	14,75	-2,32
ΔΕΗ (ΔΕΗ)	7,33	-4,18
ΟΛΠ (ΟΛΠ)	17,14	-1,38

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

3 Μαΐου 2022

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0.7420	0.7600	0.7534	0.6810	"10,250"	0.7440	0.7660	0.7500	1.08
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1.0200	1.0400	1.0299	-0.5390	"162,710"	1.0200	1.0300	1.0250	-1.44
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0.3820	0.3840	0.3826	0.1590	"2,277"	0.3820	0.3900	0.3840	1.05
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0990		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.0750	0.0805	0.0766	0.0300	"2,579"	0.0745	0.0805	0.0805	5.92
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD	0.0850	0.0850	0.0850	-0.3400	100	0.0850	0.0965	0.0850	-3.41

Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	2.0200	2.0400	2.0300	-3.0000	"2,000"	1.9800	2.0200	2.0400	-0.97

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	2.0400	2.0600	2.0480	0.7620	"5,000"	2.0400	2.0600	2.0600	0.00
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.0000	0.0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.0150	0.0175		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0220		
ΠΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0425	0.0515		
ΕΛΜΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.3600	0.0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)	0.0940	0.0940	0.0940	1.2910	"1,668"	0.0000	0.0880	0.0940	5.62
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0.0000	0.2300		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0440		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0.0020	0.0035		
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0005	0.0000		
ΧΑΕΠ	"HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0270		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD						0.2180	0.0000		
ΧΑΣΕ	Ch. Charitou Group Plc (Σ)						0.0020	0.0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΕΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0.0000	0.0315		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ *	1.0500	1.0500	1.0500	-5.0000	"1,191"	1.0300	1.0500	1.0500	-4.55
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD (ΑΗ)						0.0000	0.0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD	0.0165	0.0165	0.0165	0.0000	"11,988"	0.0165	0.0170	0.0165	0.00
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0600	0.0710		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0.0000	0.0545		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0.0000	0.7900		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						1.8300	1.8700		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	0.0120	0.0120	0.0120	-0.1000	500	0.0120	0.0000	0.0120	-7.69
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0.0560	0.0000		

Βιομηχανία									
NTIA	DISPLAY ART PLC (Σ)					0.0000	0.0475		
POPA	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)					0.0000	0.0295		
ABKΔ	ΔΑΣΙΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ					0.7550	0.0000		
KETZ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0.6150	0.6250	0.6180	0.2300	"5,550"	0.6250	0.6300	0.6250
KYBP	K. KYTHREOS HOLDINGS PUBLIC LTD					0.2400	0.2600		
TZIB	TΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΔΑΣΙΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ	2.8200	2.8400	2.8276	-3.0410	"4,000"	2.8200	2.8600	2.8200
									-1.40

Διασύνδεση του εγκεφάλου με τις ψυχικές αρρώστιες

Πολύ δύσκολη η αποκωδικοποίηση μέσω της μαγνητικής τομογραφίας

Της ΚΙΜ ΤΙΝΓΚΛΙ

Μια έρευνα που δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο στο περιοδικό Nature από επιστήμονες της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Ουάσιγκτον πυροδότησε έντονη συζήτηση στην επιστημονική κοινότητα όσον αφορά την αξιοπιστία της μαγνητικής τομογραφίας εγκεφάλου ως διαγνωστικού μέσου ψυχικών νόσων. Οι συντάκτες της επισήμαναν ότι η απεικονιστική εξέταση, που καταγράφει τη δομή και τη λειτουργία του εγκεφάλου, συχνά χρησιμοποιείται για την αναγνώριση

Για την αποφυγή λάθους, κάθε μελέτη με απεικονιστική εξέταση θα έπρεπε να εκπονείται σε δεκάδες χιλιάδες εθελοντές.

γνωστικών διαταραχών ή ψυχικών νόσων. Θεωρητικώς, υπογράμμισαν οι επιστήμονες, αυτή η διασύνδεση θα μπορούσε να εμπλουτίσει τις γνώσεις μας. Γνωρίζοντας ότι ένα νευρολογικό χαρακτηριστικό μάς καθιστά πιο ευάλωτους στο Άλτσχάιμερ ή στον αυτισμό, μας επιτρέπει να προβλέψουμε τον κίνδυνο και να αποτρέψουμε ή να θεραπεύσουμε την πάθηση.

Τυχαία σύνδεση

Η αλήθεια, ωστόσο, είναι αρκετά διαφορετική. Οι μελέτες που εκπονήθηκαν με τη βοήθεια της μαγνητικής τομογραφίας γι' αυτόν τον σκοπό είναι μικρές και οι διασυνδέσεις που διαπιστώνουν συχνά εντελώς τυχαίες. Μια τέτοια μελέτη θα μπορούσε, παραδείγματος χάριν, να συνδέσει το χρώμα των οφθαλμών με την αγάπη για τις φράουλες. Για να αποφευχθούν τέτοια σφάλματα, κάθε μελέτη με μα-

γνητική τομογραφία θα έπρεπε να εκπονείται σε δεκάδες χιλιάδες εθελοντές.

Όπως επισημαίνεται στη δημοσίευση στο Nature, κάποιες έρευνες μπορεί να έχουν πιο αξιόπιστα αποτελέσματα ακόμα και αν γίνουν σε λιγότερους εθελοντές, όπως είναι εκείνες που καταγράφουν τις μεταβολές της εγκεφαλικής λειτουργίας μια δεδομένη στιγμή και με μια συγκεκριμένη ασχολία. Μια τέτοια, η οποία δημοσιεύθηκε στο περιοδικό Science το 2001, έδειξε ότι ο εγκέφαλος των περισσότερων ανθρώπων λειτουργεί, λίγο έως πολύ, με τον ίδιο τρόπο. Στην έρευνα συμμετείχαν μόλις έξι εθελοντές, εξηγεί ο Ράσελ Πόλντρακ, καθηγητής Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Στάνφορντ. Ίσως κάποια ιδιαίτερα πρότυπα εγκεφαλικής λειτουργίας, τα οποία αποκλίνουν από το γενικό πρότυπο, θα μπορούσαν να εξηγήσουν τα συμπτώματα που παρουσιάζουν άτομα με συγκεκριμένα ψυχολογικά προβλήματα. Είναι, ωστόσο, εξαιρετικά δύσκολο να διαχωριστούν οι σημαντικές διαφορές στα πρότυπα εγκεφαλικής λειτουργίας από τις απολύτως τυχαίες που παρατηρούνται μεταξύ όλων των εγκεφάλων.

Μια αξιόπιστη μελέτη εκπονήθηκε το 2016 από τη Μόνικα Ρόζενμπεργκ και τους συνεργάτες της στο Πανεπιστήμιο Γέιλ. Οι ερευνητές έδωσαν σε 25 υγιείς ενήλικους μια άσκηση που απαιτούσε συγκέντρωση και προσοχή και κατέγραψαν τι ακριβώς συνέβαινε στον εγκέφαλό τους, συνθέτοντας ένα χάρτη της εγκεφαλικής δραστηριότητάς τους. Στη συνέχεια συνέκριναν τον χάρτη με δεδομένα μαγνητικής τομογραφίας από 113 παιδιά, κάποια από τα οποία έπασχαν από σύνδρομο ελλειμματικής προσοχής. Ετσι διαπίστωσαν ότι το νευρωνικό δίκτυο συγκέντρωσης και προσοχής που είχαν χαρτογραφηθεί ήταν πολύ πιο αδύναμο στα παιδιά με το σύνδρομο.

Αν γνωρίζαμε μέσω μαγνητικής τομογραφίας ότι ένα νευρολογικό χαρακτηριστικό μάς καθιστά πιο ευάλωτους στο Άλτσχάιμερ ή στον αυτισμό, θα είχαμε τη δυνατότητα να προβλέψουμε τον κίνδυνο και να αποτρέψουμε ή να θεραπεύσουμε την πάθηση.

Παντρεύτηκε χαρακτήρα κόμικ

Του ΜΟΕΝ ΝΤΟΥΛΙ

Ο Ακικίκο Κόντο είναι ένας συνηθισμένος Ιάπωνας. Είναι ευχάριστος και πρόθυμος για επικοινωνία, έχει φίλους, σταθερή δουλειά και φοράει κάθε μέρα σακάκι και γραβάτα. Υπάρχει μόνο μία εξαιρεση: ο κ. Κόντο είναι παντρεμένος με χαρακτήρα μυθιστορήματος.

Η αγαπημένη του, Χατσούνε Μίκου, ψηφιακά σχεδιασμένη τραγουδίστρια της ποπ μουσικής, έχει εμφανισθεί –εικονικά– στο πλευρό μεγάλων αστέρων, όπως η Λαϊδη Γκάγκα. Στο πρόσωπο της Μίκου, ο Κόντο βρήκε τον έρωτα, την ανακούφιση και τη θάλαωρή. Ο ίδιος και η σειρά από κούκλες Μίκου που διαθέτει, τρώνε, κοιμούνται και βλέπουν μαζί τηλεόραση. Κάποιες φορές, πηγαίνουν ρομαντικές διακοπές και δημοσιεύουν στο Διαδίκτυο φωτογραφίες από τις εξορμήσεις τους. Το 2018, το ιδίωτοπο ζευγάρι πραγματοποίησε γάμο, με τη Μίκου να φοράει λευκό νυφικό.

Ο 38χρονος Κόντο συνειδητοποιεί ότι πολλοί θεωρούν τη σχέση του ανθυγιεινή, αλλά επιμένει ότι αν και ξέρει ότι η Μίκου δεν είναι αληθινό πρόσωπο, τα συναισθήματά του για αυτήν είναι υπαρκτά.

«Μυθοσεξουαλικός»

Ο Κόντο ανήκει σε μειονότητα Ιαπώνων, που αυτοχαρακτηρίζονται «μυθοσεξουαλικοί». Οι άνθρωποι αυτοί έλκονται ερωτικά από χαρακτήρες της λογοτεχνίας. Υστερα από τέσσερα χρόνια γάμου, όμως, η σχέση συνάντησε εμπόδιο: εξαιτίας τεχνικού προβλήματος, η Μίκου έχασε την ικανότητα της ομιλίας. Ο Κόντο είχε καταφέρει να επικοινωνήσει με τη σύζυγό του το 2017, χάρη στη συσκευή Gatebox. Το μηχανήμα κόστους 1.300 δολαρίων επέτρεπε στους χρήστες του να επικοινωνούν μέσω ολογραμμάτων. Η λήξη της συνεργασίας της εταιρείας Gatebox με την κατασκευάστρια της Μίκου στέρησε, όμως, τη φωνή από τη σύζυγο του Κόντο.

Παρότι ορισμένες από τις «σχέσεις» αυτές έχουν συναφθεί ως καλαμπούρι, ο Κόντο επιμένει ότι τα συναισθήματά του είναι βαθιά και ειλικρινή. Εδώ και πολλά χρόνια, ο Κόντο αντιλήφθηκε ότι δεν ήταν κατάλληλος για ερωτική σχέση, εν μέρει εξαιτίας της έντονης έλξης που ένιωθε για χαρακτήρες ιαπωνικών κόμικς (μάνγκα),

Ο Ακικίκο Κόντο επιμένει ότι αν και ξέρει πως η Μίκου δεν είναι αληθινό πρόσωπο, τα συναισθήματά του γι' αυτήν είναι υπαρκτά. Στη φωτογραφία, ο Γιασουάκι Γουατανόμπε, ο οποίος τελεί εικονικούς γάμους των μυθοσεξουαλικών, αγκαλιά με μία κούκλα μαζιλάρι.

όπως η Μίκου, που δημιουργήθηκε αρχικά ως ψηφιακή φωνή. Χάρη στην επιτυχία της φωνής, η Μίκου «μετακόμισε» γρήγορα σε σειρές κινουμένων σχεδίων και μάνγκα, για να εμφανισθεί επί σκηνής –ως ολόγραμμα– στο πλευρό της Λαϊδη Γκάγκα το 2014.

Στήριξη στην κατάθλιψη

Πέρα από τη δημοτικότητα της σε όλη την Ιαπωνία, η Μίκου ήταν αυτή που βοήθησε τον Κόντο να ξεφύγει από τη βαριά μορφή κατάθλιψη που τον βασάνιζε. Ο Κόντο έμαθε για πρώτη φορά για τη Μίκου το 2008, ύστερα από περίοδο έντονης ψυχολογικής κακοποίησης στον χώρο εργασίας. «Εμενα στο δωμάτιό μου όλο το 24ωρο και έβλεπα βίντεο της Μίκου συνέχεια. Χάρη σε αυτήν έγινα καλά και μπορώ σήμερα να λειτουργήσω στην κοινωνία», λέει ο Κόντο.

Παρότι οι γάμοι μεταξύ πολιτών και χαρακτήρων από μάνγκα είναι σπάνιοι, η τεράστια οικονομική επιτυχία της ιαπωνικής νεανικής κουλτούρας μετά τη δεκαετία του 1970 επέτρεψε σε πολλούς Ιάπωνες να βιώσουν τέτοια «ρομάντσα» με μυθιστορηματικά πρόσωπα.

THE MARSHALLS

ΣΑΒΒΑΤΟ 08:00-10:00

Παντελής Δρουσιώτης

Αντώνης Κρητικός

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

DEEJAY 93.5 RADIO

#THEISLANDSDJ

On the Road

ΜΕ ΤΗΝ ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑ ΖΗΣΙΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 19:00 - 22:00

McDonald's

Κλυδωνίζεται η λειτουργία του σύμπαντος

Το μποζόνιο W έχει μεγαλύτερη μάζα από το «καθιερωμένο πρότυπο»

Σημαντικά μεγαλύτερη μάζα από αυτή που προβλέπεται από το «καθιερωμένο πρότυπο» έχει το στοιχειώδες σωματίδιο μποζόνιο W, σύμφωνα με Αμερικανούς ερευνητές. Η συνταρακτική διαπίστωση αναστατώνει τον τρόπο με τον οποίο κατανοούμε τη λειτουργία του σύμπαντος. Το «καθιερωμένο πρότυπο», άλλωστε, είναι η πληρέστερη θεωρία με την οποία περιγράφονται οι θεμελιώσεις μονάδες που οικοδόμησαν το σύμπαν και οι δυνατότητες που τις διέπουν.

Το μποζόνιο W είναι ένα φορτισμένο στοιχειώδες σωματίδιο, το οποίο καθορίζει τη λεγόμενη «ασθενή δύναμη», μιας από τις τέσσερις κυρίαρχες δυνάμεις της φύσης και βασικός πυλώνας του «καθιερωμένου προτύπου». Ωστόσο η ακριβέστερη, μέχρι σήμερα, μέτρηση της μάζας του αντικρούει τους κανόνες που καθορίζονται από αυτό. Αυτό είναι το συμπέρασμα της νέας μελέτης που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό Nature.

400 φυσικοί για 10 έτη

Ο δρ Ασουτος Κοτουάλ, επικεφαλής της ερευνητικής ομάδας του Πανεπιστημίου Ντιουκ (CDF) που έκανε την ανακάλυψη, τονίζει ότι για την εξαγωγή του συνταρακτικού αποτελέσματος εργάστηκαν 400 φυσικοί επί μία δεκαετία, αναλύοντας στοιχεία για 450 τρισεκατομμύρια συγκρούσεις σωματιδίων. Αυτές επιτυγχάνονται με τη διαρκή αλληλοπρόσκρουση των σωματιδίων σε ασύλληπτα υψηλές ταχύτητες και έλαβαν χώρα στον επιτα-

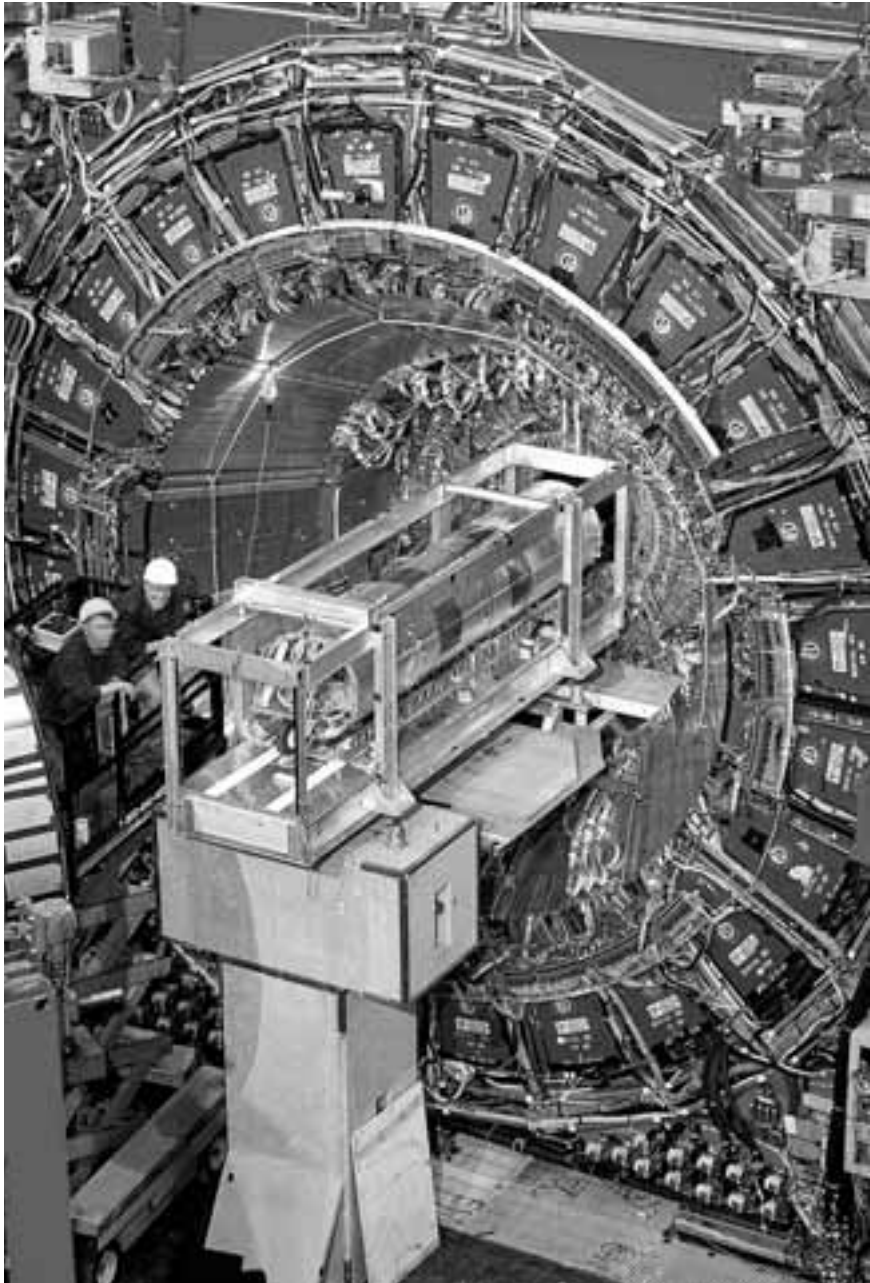
κυντή Tevatron στο Ιλινόι των ΗΠΑ. Ο Tevatron ήταν ο μεγαλύτερος επιτακυντής του κόσμου έως το 2009. Την πρωτιά του έκλεψε ο Μεγάλος Επιτακυντής Αδρονίων, στα περίχωρα της Γενεύης (CERN), όπου ανικνεύθηκε το μποζόνιο Χιγκς. Ο Tevatron δεν λειτουργεί από το 2011, αλλά οι επιστήμονές του, του Εθνικού Εργαστηρίου Επιτακυντή των ΗΠΑ (Fermilab), συνέχισαν να αναλύουν τα στοιχεία του.

Ο Μπάρι Κλιφ, φυσικός στο Πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ, που εργάζεται στον Μεγάλο Επιτακυντή Αδρονίων, επισημαίνει ότι το «καθιερωμένο πρότυπο» «είναι η πιο επιτυχής επιστημονική θεωρία που διατυπώθηκε ποτέ, με ικανότητα εξαιρετικά αξιόπιστων προβλέψεων. Αν αυτές αποδεικνύονταν λανθασμένες, τότε το

Οι ερευνητές δεν έχουν καταλήξει ακόμη εάν πρόκειται για συνταρακτική ανακάλυψη ή για εσφαλμένη ανάλυση των δεδομένων.

οικοδόμημα θα κατέρρεε χωρίς να υπάρχει τρόπος διόρθωσής του. «Θα κατέρρεε σαν πύργο από τραπουλόχαρτα. Αν αφαιρέσεις ένα χαρτί, θα γκρεμιστεί».

Ο Ζαν Σταρκ, φυσικός και επικεφαλής του Εθνικού Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών της Γαλλίας (CNRS), τονίζει πως

Νέα στοιχεία για τη μάζα του μποζονίου W συγκέντρωσαν οι επιστήμονες στον μεγάλο επιτακυντή Tevatron του Fermilab στο Ιλινόι, καταγράφοντας τρισεκατομμύρια συγκρούσεις σωματιδίων σε ασύλληπτες ταχύτητες.

«πρόκειται είτε για μια συνταρακτική ανακάλυψη είτε για εσφαλμένη ανάλυση των δεδομένων».

Η ομάδα του δόκτορος Κοτουάλ καθόρισε τη μάζα του μποζονίου W με ακρίβεια 0,01%, διπλάσια δηλαδή από τις προηγούμενες προσπάθειες. Διαπίστωσαν ότι

είναι διαφορετική από την πρόβλεψη του «καθιερωμένου προτύπου» κατά επτά «τυπικές αποκλίσεις» (Sigma).

Τώρα τον λόγο έχουν οι θεωρητικοί φυσικοί και θα πραγματοποιηθούν περαιτέρω έρευνες για να λυθεί το επιστημονικό μυστήριο.

Βρέθηκε το ελιξήριο της νεότητας;

«Γύρισαν πίσω» τους δείκτες του κυτταρικού βιολογικού ρολογιού Βρετανοί επιστήμονες, μετατρέποντας δερματικά κύτταρα μιας 53χρονης γυναίκας στην κατάσταση που είχαν στα 23 της χρόνια. Οι ερευνητές του Κέμπριτζ εκτιμούν ότι μπορούν να επαναλάβουν το εγχείρημα και με άλλους ιστούς, αντιστρέφοντας τη διαδικασία της γήρανσης. Απώτερος στόχος τους είναι η αντιμετώπιση ασθενειών που συνδέονται με τα γηρατειά, όπως τα καρδιαγγειακά και νευρολογικά νοσήματα, ο σακχαρώδης διαβήτης και άλλα.

Ο καθηγητής Βολφ Ρέικ, επικεφαλής του Ινστιτούτου Μπάμπραμ του Κέμπριτζ και της ερευνητικής ομάδας, εξηγεί ότι η τεχνολογία που χρησιμοποιήθηκε είναι παρόμοια με αυτή που εφαρμόστηκε, πριν από 25 χρόνια, για τη δημιουργία της Ντόλι, του πρώτου κλωνοποιημένου προβάτου. Τονίζει, όμως, ότι η μελέτη, η οποία δημοσιεύθηκε στη διαδικτυακή επιθεώρηση eLife, είναι σε αρχικό στάδιο και μέχρι να βρει κλινική εφαρμογή πρέπει να υπερκεραστούν πολλά εμπόδια.

Ειδικότερα, η τεχνική IPS που εφαρμόστηκε αποτελεί εξέλιξη και απλοποίηση της τεχνικής κλωνοποίησης που εφαρμόστηκε για την Ντόλι. Στην IPS οι επιστήμονες λαμβάνουν ενήλικα κύτταρα και τα τοποθετούν σε δισκία με χημικά επί 50 ημέρες, γυρνώντας έτσι το «ρολόι» μέχρι να μετατραπούν σε εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα. Η ομάδα του καθηγητή Ρέικ εφάρμοσε την τεχνική σε δερματικά κύτταρα μιας 53χρονης γυναίκας. Αυτή τη φορά ωστόσο μείωσαν την περίοδο εμβάπτσης τους στα χημικά από 50 σε μόλις 12 ημέρες. Στην ολοκλήρωση του πειράματος διαπίστωσαν ότι τα ενήλικα κύτταρα δεν είχαν μετατραπεί σε εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα, αλλά σε νεανικά κύτ-

Βρετανοί επιστήμονες μετέτρεψαν δερματικά κύτταρα μιας 53χρονης γυναίκας στην κατάσταση που είχαν στα 23 της χρόνια.

ταρα, που έμοιαζαν και συμπεριφέρονταν σαν να ανήκαν σε έναν 23χρονο άνθρωπο. Ο καθηγητής Ρέικ τονίζει ότι μία από τις πρώτες εφαρμογές της μεθόδου θα είναι η ανάπτυξη σκευασμάτων για την αναγέννηση του δέρματος ηλικιωμένων που έχουν υποστεί εγκαύματα ή τραύματα, ώστε να επιταχυνθεί η επούλωση. Στη συνέχεια η ίδια τεχνική θα χρησιμοποιηθεί για την «ανανέωση» άλλων ιστών όπως μυϊκά, ηπατικά κύτταρα και αιμοσφαίρια ή συμπαγή όργανα. Το μεγάλο ερώτημα, όμως, παραμένει: η μέθοδος θα οδηγήσει στην παρασκευή ενός «ελιξήριου της νεότητας», ενός «χαπιού κατά της γήρανσης»; Ο δρ Ρέικ και η ομάδα του αισιοδοξούν πως κάτι τέτοιο είναι εφικτό.

Ενα ξύλινο μαχαίρι πιο κοφτερό από τα ατσάλινα

Του ΝΤΕΡΙΚ ΜΠΡΑΪΣΟΝ ΤΕΪΛΟΡ

Ενα από τα βασικότερα εργαλεία που έχει στα χέρια του κάθε μάγειρας που σέβεται τον εαυτό του, είναι ένα καλό μαχαίρι από ατσάλι με εξαιρετικά κοφτερή λεπίδα.

Πριν από λίγο καιρό, Αμερικανοί επιστήμονες ανακοίνωσαν ότι κατάφεραν να δημιουργήσουν μία συνθετική μορφή ξύλου, το οποίο είναι κατά 25 φορές πιο σκληρό από το φυσικό. Με αυτό το επεξεργασμένο υλικό οι επιστήμονες κατασκεύασαν ένα καινοτόμο μαχαίρι, το οποίο, όπως ισχυρίζονται, έχει αδιαμφισβήτητη πλεονεκτήματα έναντι των συμβατικών που κυκλοφορούν στο εμπόριο. Ειδικότερα, το ξύλινο μαχαίρι είναι τρεις φορές πιο κοφτερό από εκείνα που κατασκευάζονται από πλαστικό, ατσάλι και φυσικό ξύλο.

Για τη δημιουργία του, οι επιστήμονες εφάρμοσαν σε ξύλο φλαμουριάς μία χημική διαδικασία πολλών σταδίων. Στη συνέχεια το ξέβγαλαν με νερό και το υπέβαλαν σε επεξεργασία με ψυχρή και θερμή πρέσα, προτού τελικά το εμβαπτίσουν σε ορυκτέλαιο προκειμένου να το κάνουν εντελώς αδιάβροχο. Όταν η επεξεργασία του ξύλου ολοκληρώθηκε, του έδωσαν το σχήμα μαχαιριού.

Ο Τενγκ Λι, επικεφαλής της ερευνητικής ομάδας και καθηγητής του τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών του Πανεπιστημίου του Μέριλαντ, που δημιούργησε το συνθετικό ξύλο, επισημαίνει ότι η συγκεκριμένη ξυλεία επιλέχθηκε λόγω της εξαιρετικής της απόδοσης μετά την επεξεργασία. Οι ερευνητές δοκίμασαν πόσο κοφτερό

Για τη δημιουργία του, οι επιστήμονες εφάρμοσαν σε ξύλο φλαμουριάς χημική διαδικασία πολλών σταδίων.

είναι το δημιούργημά τους σε διάφορα τρόφιμα με άριστα αποτελέσματα. Ενα σημαντικό εργαλείο, όπως τουλάχιστον ισχυρίζεται ο δρ Λι, έγκειται στο ότι η κατασκευή του δεν είναι εξίσου ενεργοβόρος με αυτήν των μεταλλικών και δεν έχει τόσο βαρύ ανθρακικό αποτύπωμα. Ωστόσο, πολλοί επιστήμονες εκτιμούν ότι κάτι τέτοιο δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί πριν από την πραγματοποίηση περαιτέρω έρευνας. Ενας από αυτούς, ο Τζέκο φον Ουντνκάιμ, καθηγητής στη Σχολή Περιβάλλοντος Νίκολας του Πανεπιστημίου Ντιούκ, τονίζει ότι πριν από την εξαγωγή οποιουδήποτε συμπεράσματος για το πόσο φιλικό προς το περιβάλλον είναι το μαχαίρι, πρέπει να γίνει πλήρης ανάλυση του «κύκλου της ζωής του».

«Θωράκιση» ενάντια στα κουνούπια

Βραβευμένο σύστημα επαγρύπνησης με τη συμμετοχή του ΑΠΘ

Περισσότερα από 50.000 κουνούπια... διυλίζονται ετησίως στα μικροσκόπια του Εργαστηρίου Μικροβιολογίας της Ιατρικής του ΑΠΘ. Εκεί τα κουνούπια ελέγχονται πρωτίστως για τον ιό του Δυτικού Νείλου, καθώς το εργαστήριο λειτουργεί το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τους Αρμποϊούς, δηλαδή ιούς που μεταδίδονται με αρθρόποδα (κουνούπια, κρότνες, σκνίπες). «Το 2010 στο εργαστήριο διαγνώστηκαν τα πρώτα περιστατικά λοίμωξης με ιό του Δυτικού Νείλου σε κατοίκους της Κεντρικής Μακεδονίας, τα οποία ήταν η αρχή μιας μεγάλης επιδημίας και η αρχή συνεργασίας με την Οικοανάπτυξη Α.Ε., η οποία από τότε έως σήμερα αποστέλλει στο εργαστήριο κουνούπια Culex που συλλέγει από τον Μάιο έως τον Οκτώβριο, κάθε έτους, από 60 σταθερές θέσεις της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ). Στο εργαστήριο εξετάζονται κουνούπια και για άλλα παθογόνα, ώστε να υπάρξει έγκαιρη επαγρύπνηση και εφαρμογή μέτρων δημόσιας υγείας. Το εργαστήριο έχει καθημερινή επικοινωνία, ειδικά τους θερινούς μήνες, με τον ΕΟΔΥ», ανέφερε η πρόεδρος της επιστημονικής επιτροπής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για το πρόγραμμα καταπολέμησης κουνουπιών, υπεύθυνη του Εθνικού Κέντρου Αναφοράς Αρμποίων και καθηγήτρια Μικροβιολογίας της Ιατρικής ΑΠΘ, Άννα Παπά, σε χθεσινή συνέντευξη Τύπου παρουσίασης του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης για ασθένειες μεταδιδόμενες με κουνούπια EYWA (Early Warning System for Mosquito-

Στα μικροσκόπια του Εργαστηρίου Μικροβιολογίας της Ιατρικής του ΑΠΘ εξετάζονται ετησίως περισσότερα από 50.000 κουνούπια για τον ιό του Δυτικού Νείλου και για άλλα παθογόνα.

«Η χρήση του το 2020 και το 2021, σύμφωνα με την επίτροπο Ερευνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οδήγησε στην αποτροπή κρουσμάτων ιού του Δυτικού Νείλου σε 65 οικισμούς».

borne Diseases). Στο σύστημα απονεμήθηκε ένα από τα έξι μεγάλα βραβεία Horizon Prize του EIC (European Innovation Council, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας) που έχουν απονεμηθεί από συστάσεις του EIC το 2015. Η κοινοπραξία που ανέπτυξε το EYWA αποτελείται από 15 ερευνητικά ιδρύματα και δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς καταπολέμησης κουνουπιών από Ελλάδα, Ιταλία, Γαλλία, Γερμανία και Σερβία. «Η χρήση του EYWA το 2020 και το 2021, σύμφωνα με την επίτροπο Ερευνας

της Ευρωπαϊκής Ένωσης, “οδήγησε στη μείωση κατά 50% των πληθυσμών των κουνουπιών και στην αποτροπή κρουσμάτων ιού του Δυτικού Νείλου σε 65 οικισμούς”. Το αμέσως προσεχές διάστημα και μέχρι το 2025 θα επεκταθεί η χρήση του EYWA κατά τα πρότυπα της εφαρμογής του στην ΠΚΜ σε άλλες οκτώ περιφέρειες από τέσσερις ευρωπαϊκές χώρες», δήλωσε ο πρόεδρος της εταιρείας Οικοανάπτυξη Α.Ε., Σπύρος Μουρελάτος, που μετείχε στην κοινοπραξία που ανέπτυξε το σύστημα. Ο πρόεδρος του ΑΠΘ Νικόλαος Γ. Παπαϊωάννου σημείωσε ότι «το βραβευμένο έργο αντανακλά τη συνεισφορά του ΑΠΘ μέσα από τρεις πυλώνες οι οποίοι οδηγούν στην αριστεία: εξωστρέφεια, διεπιστημονικότητα και συνέργεια. Το καλοκαίρι 2010, στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είχαμε την ανάδυση του ιού του Δυτικού Νείλου, που προκάλεσε θανάτους σε ανθρώπους και σε ίππους. Από την πρώτη εμφάνιση του ιού, η συνεισφορά του ΑΠΘ ήταν άμεση και ουσιαστική, αρχικά με εντοπισμό του σε ανθρώπους, κουνούπια, ίππους και πτηνά, και στη συνέχεια, όταν ο ιός έγινε ενδημικός, με την επιτήρησή του, στο πλαίσιο της ενιαίας υγείας. Από το 2010 έως σήμερα, μέσα από τη διεπιστημονική συνεργασία των Ιατρικής, Κτηνιατρικής και Γεωλογίας του ΑΠΘ, κατέστη εφικτό να μειωθεί η επίπτωση του ιού, με την έγκαιρη ενημέρωση για τη διασπορά του και με την αποτελεσματική και στοχευμένη αντιμετώπιση των κουνουπιών διαβιβαστών τους».

Πόλεις σε ρυθμό τηλεργασίας

Των ΝΤΑΝΑ ΡΟΥΜΠΙΝΣΤΑΪΝ και ΝΙΚΟΛΑ ΧΟΝΓΚ

Εκατοντάδες επιχειρήσεις της Νέας Υόρκης επιτρέπουν, πλέον, στο προσωπικό να εργάζεται καθολικά από το σπίτι. Κάποιες άλλες, όπως η εταιρεία τηλεπικοινωνιών Verizon, που επίσης εδρεύει στο Μεγάλο Μήλο, εισήγαγαν ένα υβριδικό εργασιακό μοντέλο με τους υπαλλήλους να προσέρχονται στα γραφεία τους όποτε θέλουν, είτε πολλές είτε λίγες ημέρες κάθε εβδομάδα.

Η μεγάλη αλλαγή των εργασιακών συνθηκών στην αμερικανική μητρόπολη, σύμφωνα με τον δήμαρχο της πόλης, Ερικ Ανταμς, και την κυβερνήτη της πολιτείας, Κάθι Χόκουλ, εγκυμονεί κινδύνους για την επιβίωση του Μανχάταν. Αμφότεροι προειδοποιούν ότι είναι αναγκαίο για την πόλη να επιστρέψουν στα γραφεία τους οι 1,3 εκατ. υπάλληλοι του ιδιωτικού τομέα.

Όπως φαίνεται από τις εξελίξεις, οι εκκλήσεις τους πέφτουν «εις ώτα μη ακουόντων» καθώς φαντάζουν αναχρονιστικές σε μια στιγμή μεγάλης κοινωνικής μεταβολής. Ενδεικτικά, όταν, πριν από ένα χρόνο, η διεθνής εταιρεία οικονομικών συμβουλών PwC έδωσε στους υπαλλήλους το δικαίωμα να εργάζονται καθολικά από το σπίτι, το 22% των εργαζομένων άδραξε την ευκαιρία, ενώ ένα 78% προτίμοισε ένα είδος υβριδικής εργασίας, ώστε κάποιες ημέρες να βρίσκεται στο γραφείο και κάποιες όχι.

Ντόμινο συνεπειών

Οι δύο αξιωματούχοι δικαίως εκφράζουν ανησυχία για τα προβλήματα που θα προκαλέσουν οι νέες εργασιακές συνθήκες. Κάθως οι περισσότερες επιχειρήσεις επιλέγουν την υβριδική εργασία, αν όχι την εξ αποστάσεως δουλειά, ο μέσος Νεοϋορκέζος υπάλληλος θα μειώσει τις ετήσιες

δαπάνες που έκανε γύρω από το γραφείο κατά 6.730 δολάρια. Πριν από την έναρξη της πανδημίας αυτές ανέρχονταν σε 13.700 δολάρια. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη μείωση σε ολόκληρη την αμερικανική ηπικράτεια, σύμφωνα με οικονομική μελέτη του Πανεπιστημίου του Σικάγου, του Στάνφορντ και του Αυτόνομου Τεχνολογικού Ινστιτούτου του Μεξικού.

Η απουσία εργαζομένων στη Νέα Υόρκη, επίσης, θα περιορίσει σοβαρά τη φερολογική βάση της πόλης. Έτσι θα μειωθούν οι φόροι από τα ακίνητα που εισπράττει ο δήμος, γεγονός που αναμφίβολα τελικά θα επηρεάσει τη χρηματοδότηση των σχολείων, της αστυνομίας και τις δαπάνες σε χώρους πρασίνου. Χωρίς κόσμο που μετακινείται καθημερινά μεταξύ κατοικίας και εργασίας, είναι βέβαιο ότι θα σημειωθούν περιπτώσεις και στα μέσα μαζικής μεταφοράς, οι οποίες τελικά θα πλήξουν εκείνους τους εργαζομένους που α-

ναγκάζονται να βρίσκονται στον χώρο εργασίας τους. Επίσης, η «μεγάλη φυγή» των εργαζομένων της Νέας Υόρκης συνέβαλε στο να «κατεβάσουν ρολά» καφέ, καθαριστήρια ρούχων και άλλες μικρές επιχειρήσεις που εξυπηρετούσαν αυτό το κοινό.

Πολλοί κατακρίνουν τις δημοτικές αρχές ότι καθυστέρησαν υπερβολικά να σχεδιάσουν τη μετατροπή των κενών πλέον κτιρίων γραφείων σε άλλες χρήσεις όπως είναι η ψυχαγωγία, η εκπαίδευση κ.λπ. Ο δήμαρχος Ερικ Ανταμς έχει, ήδη, προτείνει τη σύσταση δημοτικής και πολιτειακής επιτροπής για τη μελέτη του μέλλοντος της εργασίας και των συνεπειών που θα έχει για τη Νέα Υόρκη. Όμως, πολλοί πιστεύουν ότι οι Αρχές οφείλουν να αναγνωρίσουν πως τα πράγματα άλλαξαν και να βρουν γρήγορα έξυπνες λύσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων.

Η 33χρονη Νίνα Αντζικά επέστρεψε μόνη στο Λος Αντζέλες τον Οκτώβριο του 2020, αφότου το αφεντικό της στη Skillshare, μια εταιρεία online εκπαίδευσης, την ενημέρωσε ότι δεν χρειάζεται πλέον να επιστρέψει στο γραφείο στο Μανχάταν.

ΑΝΑΛΥΣΗ
EUROBANK*

Υποβαθμίζει τις εκτιμήσεις για ανάπτυξη το ΔΝΤ

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο αναθεώρησε πτωτικά τις εκτιμήσεις του για τον ρυθμό ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας λόγω του πολέμου στην Ουκρανία, σημειώνοντας παράλληλα ότι ο πληθωρισμός αναμένεται να ενισχυθεί και να διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα για διάστημα μεγαλύτερο από το αρχικώς προβλεπόμενο λόγω της αναμενόμενης επιδείνωσης των ανισορροπιών μεταξύ προσφοράς και ζήτησης και των υψηλότερων τιμών πρώτων υλών που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε ενίσχυση των πληθωριστικών προσδοκιών και υψηλότερο ρυθμό αύξησης των μισθών. Χαρακτηριστικά, από 6,1% που εκτιμάται για το 2021, το ΑΕΠ της παγκόσμιας οικονομίας αναμένεται να επιβραδυνθεί τα επόμενα χρόνια, σημειώνοντας ρυθμό αύξησης 3,6% το 2022 και το 2023, χαμηλότερα κατά 0,8% και 0,2% αντίστοιχα από την προηγούμενη εκτίμηση τον Ιανουάριο, ενώ μετά το 2023 προβλέπεται υποχώρηση στο 3,3% περίπου σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα.

Εν μέσω αυξημένων πληθωριστικών προσδοκιών και εκτιμήσεων για περαιτέρω ομαλοποίηση της νομισματικής πολιτικής μεγάλων κεντρικών τραπεζών καθώς οι πληθωριστικές πιέσεις συνεχίζουν να ενισχύονται, οι αγορές κυβερνητικών ομολόγων παρέμειναν υπό πίεση. Χαρακτηριστικά, η απόδοση του 10ετούς αμερικανικού ομολόγου (η απόδοση κινείται αντίθετα από την τιμή) βρέθηκε προσωρινά πάνω από το 2,98% για πρώτη φορά από τα τέλη του 2018, στον απόηχο δηλώσεων αξιωματούχων της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (Fed) για ενδεχόμενη ταχεία αυ-

ξηση του βασικού παρεμβατικού επιτοκίου fed funds rate στο επίπεδο μακροχρόνιας ισορροπίας μέχρι το τέλος του έτους και περαιτέρω αύξησης του το 2023. Η προθεσμιακή αγορά εκτιμά σχεδόν πλήρως το ενδεχόμενο αύξησης 50 μ.β. στο fed funds rate στην επόμενη συνεδρίαση νομισματικής πολιτικής της Fed στις 3-4 Μαΐου, ενώ για το σύνολο του έτους αναμένει συνολική αύξηση πάνω από 220 μ.β., δηλαδή άνοδο του επιτοκίου πάνω από το 2,4%, το επίπεδο μακροχρόνιας ισορροπίας όπως υπολογίζει η Fed. Πιέσεις δέχθηκαν και τα ευρωπαϊκά κυβερνητικά ομόλογα, με την απόδοση του 10ετούς γερμανικού τίτλου να ανέρχεται προσωρινά πάνω από το 0,96% για πρώτη φορά από το 2015 κυρίως λόγω σημαντικής ενίσχυσης των μακροχρόνιων πληθωριστικών προσδοκιών (5y5y forward inflation swap) στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων δέκα ετών περίπου.

Στις αγορές συναλλάγματος, το κλίμα για το δολάριο διατηρήθηκε θετικό, ευνοούμενο από τα «επιθετικά» σχόλια αξιωματούχων της Fed και τα ισχυρά στοιχεία για την αγορά κατοικίας των ΗΠΑ παρά τα αυξημένα επιτόκια στεγαστικών δανείων. Χαρακτηριστικά, η ισοτιμία ευρώ/δολ. παρέμεινε κάτω από την περιοχή του 1,09, αν και μερικώς ενισχυμένη από τα πρόσφατα χαμηλά κοντά στο 1,0750, λόγω προσδοκιών για ενδεχόμενη αύξηση των επιτοκίων από την ΕΚΤ μετά το καλοκαίρι.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Με μικρή πτώση εισήλθε στον Μάιο το ΧΑΚ

Πτωτικά κινήθηκε το Χρηματιστήριο στην πρώτη συνεδρία του Μαΐου. Ο Γενικός Δείκτης υποχώρησε στις 69,13 μονάδες, παρουσιάζοντας μικρή πτώση σε ποσοστό 0,27%. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 παρουσίασε ζημιές 0,29%, κλείνοντας στις 41,57 μονάδες. Η αξία των συναλλαγών ανήλθε σε €209.034.

Μοιρασμένη εικόνα παρουσίασαν οι επιμέρους χρηματιστηριακοί δείκτες. Κέρδη κατέγραψε ο τομέας των Επενδυτικών Εταιρειών με 1,33%, ενώ η Κύρια Αγορά παρουσίασε οριακή άνοδο σε ποσοστό 0,05%. Ζημιές παρουσίασαν τα Ξενοδοχεία και η Εναλλακτική Αγορά με 1,63% και 0,42% αντίστοιχα. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσε οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €167.570 (πτώση 1,44% - τιμή κλεισίματος €1,02). Ακολούθησαν οι μετοχές της Τοιμεντοποίησης Βασιλικού με €11.310 (πτώση 1,40% - τιμή κλεισίματος €2,82), της Atlantic Insurance Company με €10.240 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €2,06), της Ελληνικής Τράπεζας με €7.722 (άνοδος 1,08% - τιμή κλεισίματος €0,75) και της Logicom Public με €4.060 (πτώση 0,97% - τιμή κλεισίματος €2,04). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως, επτά κινήθηκαν ανοδικά, επτά πτωτικά και μία παρέμεινε αμετάβλητη. Εξάλλου, το Χρηματι-

στήριο ανακοίνωσε ότι κατόπιν σχετικού αιτήματος της εταιρείας Amathus Public Ltd, το Συμβούλιο του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου αποφάσισε να προχωρήσει με διαγραφή των τίτλων της εταιρείας, με βάση το Άρθρο 181 του περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμου και την «Οδηγία ΧΑΚ 01 του 2015 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για τη Διαγραφή Κινητών Αξιών από το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου κατόπιν αιτήματος της Εκδότριας Εταιρείας - Κ.Δ.Π. 392/2015». Υπενθυμίζεται ότι για την εταιρεία Amathus Public Ltd έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία άσκησης του δικαιώματος εξαγοράς από την ομάδα των κ.κ. Πλάτωνα, Αντιγόνης, Τζοάννας και Τερέζας Λανίτη, της ομάδας των κ.κ. Κώστα, Ευαγόρα και Ιάσωνα Λανίτη, του κ. Μάριου Λανίτη, της κας Ισαβέλλας Ηλιάδη και των εταιρειών Lanitis E.C. Holdings Ltd και Unity Managers (Cyprus) Ltd. Η ημέρα διαγραφής των τίτλων της εταιρείας είναι η Τετάρτη, 4 Μαΐου 2022. Σημειώνεται ότι κατά την ίδια ημερομηνία, οι τίτλοι της εταιρείας θα διαγραφούν και από το Κεντρικό Αποθετήριο και Κεντρικό Μητρώο Αξιών, σύμφωνα με το Άρθρο 19 του περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (Κεντρικό Αποθετήριο και Κεντρικό Μητρώο Αξιών) Νόμου.

Στις πρώτες θέσεις των αποδόσεων διεθνώς το Χρηματιστήριο Αθηνών

Το α' τετράμηνο του 2022 σημείωσε την τρίτη καλύτερη επίδοση, με άνοδο 3,3%

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Ο πόλεμος, η ενεργειακή κρίση και η επιθετική στροφή της νομισματικής πολιτικής των κεντρικών τραπεζών προκάλεσαν αναταραχές και έντονη μεταβλητότητα στις αγορές διεθνώς, χτυπώντας προφανώς και το ελληνικό χρηματιστήριο, το οποίο στις αρχές της χρονιάς βρισκόταν στα υψηλά επταετίας και «έβλεπε» τις 1.000 μονάδες, ωστόσο η ελληνική αγορά κατάφερε το τελευταίο διάστημα να δείξει άμυνες και ανθεκτικότητα, να αυτονομηθεί και να μπει στο ραντάρ νέων χαρτοφυλακίων καλλιεργώντας και πάλι ισχυρές προσδοκίες για τη συνέχεια. Είναι χαρακτηριστικό πως από τις αρχές του έτους και έως τα τέλη Απριλίου, το πρώτο τετράμηνο του 2022, το Χ.Α. είναι από τις οκτώ μόλις αγορές με θετικές αποδόσεις, ενώ σημειώνει την τρίτη καλύτερη επίδοση διεθνώς, κάτι που κατάφερε και σε επίπεδο μήνα, τον Απρίλιο, οπότε ο Γενικός Δείκτης ανέκτησε μέρος των κερδών του έτους τα οποία είχε χάσει τον ταραχώδη Μάρτιο.

Συγκεκριμένα, από τις αρχές του έτους ο Γενικός Δείκτης καταγράφει άνοδο της τάξης του 3,3% και ακολουθούν το +30% του τουρκικού BIST 100 και το +6,5% του πορτογαλικού PSI 20, ενώ στις υπόλοιπες κερδοφόρες αγορές τοποθετούνται ο Bovespa της Βραζιλίας (+2,9%), ο TA 35 του Ισραήλ (+1,96%), ο Karachi 100 του Πακιστάν (+1,5%) και ο SET της Ταϊλάνδης (+0,6%). Στους μεγαλύτερους χαμένους διεθνώς από τις αρχές του έτους τοποθετούνται ο CSE της Σρι Λάνκα (+38%), ο ρωσικός RTSI (-32%) και ο Nasdaq (-21,2%). Σε ό,τι αφορά την ελληνική αγορά ειδικότερα, από τις αρχές του έτους ο τραπεζικός δείκτης είναι αυτός που ξεχωρίζει σε επιδόσεις με άνοδο 12,2%, ενώ στο +4,5% βρίσκεται ο δείκτης της μεγάλης κεφαλαιοποίησης και στο +0,73% ο Mid cap. Σε επίπεδο Απριλίου, τα μεγαλύτερα κέρδη διεθνώς παρουσίασε ο τουρκικός BIST 100 (+8,8%) και ακολούθησαν ο ρωσικός RTSI (+5,9%), ο Γενικός Δείκτης του Χ.Α. (+4,9%), ο ιαπωνικός IBEX 35 (+1,7%), ο Karachi 100 (+0,7%) και ο βρετανικός FTSE 100 (+0,4%). Όλοι οι μεγάλοι ευρωπαϊκοί και διεθνείς δείκτες είχαν αρνητικές επιδόσεις τον Απρίλιο, με τις μεγαλύτερες να σημειώνει ο Nasdaq στο -

Από τις αρχές του έτους, ο τραπεζικός δείκτης του χρηματιστηρίου ξεχωρίζει σε επιδόσεις με άνοδο 12,2%.

Στους μεγαλύτερους χαμένους διεθνώς από τις αρχές του έτους τοποθετούνται ο CSE της Σρι Λάνκα (+38%), ο ρωσικός RTSI (-32%) και ο Nasdaq (-21,2%).

13,3%, ο οποίος μάλιστα «έγραψε» τον χειρότερο μήνα του από το 2008 μετά και τη βουτιά που σημείωσαν οι μεγαλύτερες μετοχές του, όπως Netflix (-49%), Nvidia (-32%) και Paypal (-24%). Αξιοσημείωτο είναι επίσης πως πολλοί είναι οι τίτλοι οι οποίοι υπεραπέδωσαν σημαντικά από τις αρχές του έτους. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Beta Securities, πρώτη σε απόδοση μετοχή στο τετράμηνο είναι η Yalco με κέρδη της τάξης του 196% και ακολουθούν με ισχυρά κέρδη άνω του 20% η Ευρωπαϊκή Πίστη στο +49,8%, η Trastor

στο +37,4%, η Κέκροψ στο +34,6%, η ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή (+30,8%), η Εθνική Τράπεζα (+30,5%), η Epsilon Net (+29,3%), η Euroxx (+28,6%), η Κορδέλλου (+25,6%), η Jumbo (+22,5%), η Προοδευτική (+21,5%), η Profile (+21%) και η Mermeren (+20,1%). Στον αντίποδα, τις μεγαλύτερες απώλειες κατέγραψε η Frigoglass (-45,5%), ενώ την πρώτη πεντάδα της πτώσης συμπληρώνουν οι Βαρβαρέσος (-38%), Coca-Cola (-36%), Πλαστικά Θράκας (-31%) και Κυλινδρόμυλοι Σαραντόπουλος (-29,6%).

Τέσσερα στηρίγματα για την οικονομία «βλέπει» η UBS

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Στο 4%, από 5,5% πριν, τοποθετεί η UBS την ανάπτυξη στην Ελλάδα φέτος, λόγω των αντίθετων ανέμων με τους οποίους είναι αντιμέτωπη η οικονομία από την ενεργειακή και την πληθωριστική κρίση, ωστόσο διατηρεί τη θετική της στάση για τις προοπτικές της χώρας βλέποντας τέσσερις σημαντικούς υποστηρικτικούς παράγοντες.

Όπως εξηγεί η ελβετική τράπεζα, η υπο-

Η εικόνα για το 2021 είναι καλύτερη απ' ό,τι αναμενόταν, ενώ το δημόσιο χρέος αναμένεται να μειωθεί σημαντικά έως το 2023 κάτω από το 180% του ΑΕΠ.

βάθμιση των εκτιμήσεών της αντανακλά τη μικρότερη «μεταφορά» ανάπτυξης από το 2021 απ' ό,τι αναμενόταν, την πτωτική αναθεώρηση της ανάπτυξης της Ευρωζώνης στο 2,9% το 2022 και το ότι ο πληθωρισμός γίνεται μεγαλύτερο εμπόδιο στην ανάπτυξη. Ωστόσο, η νέα της πρόβλεψη για το ελληνικό ΑΕΠ παραμένει πάνω από τις πρόσφατες επίσημες προ-

βλέψεις του 3,5%-3,8% (ΔΝΤ, Τράπεζα της Ελλάδος) αλλά και του μέσου όρου των αναλυτών (3,2%), με τους κινδύνους ωστόσο να αποτελούν οι υψηλότερες τιμές εμπορευμάτων/ενέργειας και ένα περαιτέρω πλήγμα στην ανάπτυξη και την εμπιστοσύνη στην Ευρωζώνη.

Η UBS παράλληλα επισημαίνει τέσσερις παράγοντες που στηρίζουν τη θετική της στάση για την ελληνική οικονομία, παρά τις τρέχουσες προκλήσεις. Πρώτον, τόσο τα στοιχεία για την κινητικότητα του πληθυσμού όσο και τα στοιχεία για την οικονομική δραστηριότητα δείχνουν ορατές βελτιώσεις την περίοδο Ιανουαρίου - Απριλίου 2022, ενώ η επιχειρηματική εμπιστοσύνη το πρώτο τρίμηνο άγγιξε την καλύτερη μέτρηση της από το 2000.

Δεύτερον, οι βελτιώσεις στην αγορά εργασίας παρέμειναν άθικτες τον Ιανουάριο - Φεβρουάριο και η αύξηση του κατώτατου μισθού αναμένεται να βοηθήσει στη δυναμική του εισοδήματος των νοικοκυριών.

Τρίτον, οι εισροές κεφαλαίων από την Ε.Ε θα συνεχίσουν να αποτελούν βασικό παράγοντα στήριξης της οικονομίας φέτος, με περίπου 16 δισ. ευρώ να είναι διαθέσιμα για απορρόφηση.

Τέταρτον, τα έσοδα από τον τουρισμό συνεχίσαν να έχουν πολύ καλές επιδόσεις τον Ιανουάριο - Φεβρουάριο (αυξημένα κατά 300%),

Στο 4%, από 5,5% πριν, τοποθετεί η UBS την ανάπτυξη στην Ελλάδα φέτος, λόγω των αντίθετων ανέμων με τους οποίους είναι αντιμέτωπη η οικονομία από την ενεργειακή και την πληθωριστική κρίση.

ενώ η έναρξη της τουριστικής περιόδου νομίζουμε (1η Μαρτίου) και η χαλάρωση των περιορισμών μεταξύ Μαΐου - Αυγούστου αναμένεται να επηρεάσουν στον κλάδο να καταγράψει και πάλι ισχυρά κέρδη.

Σε ό,τι αφορά το δημοσιονομικό μέτωπο, η UBS επισημαίνει πως η εικόνα για το 2021 είναι καλύτερη απ' ό,τι αναμενόταν, ενώ το

δημόσιο χρέος αναμένεται να μειωθεί σημαντικά έως το 2023 κάτω από το 180% του ΑΕΠ. Συγκεκριμένα, το πρωτογενές έλλειμμα διαμορφώθηκε στο -5% του ΑΕΠ (έναντι στόχου -7,3%) και το δημόσιο χρέος υποχώρησε στο 193,3% του ΑΕΠ. Για το 2022 η κυβέρνηση αναμένει πλέον πρωτογενές έλλειμμα περίπου 2% του ΑΕΠ (από -1,2% του ΑΕΠ πριν).

Deloitte.

Commitment to high performance through good people management

INVESTORS IN PEOPLE®
We invest in people Platinum

Making an impact that matters

